دین و ایین و در بند آخرتش باشد علاوه بر رسیدن بمقامات رفیعه و
درجات عالیه اخرویه در همین سرای فانی نیز غنی و اموال دنیویه نصیب او
میشود نظر کنید که دو گروه باشد بجور شید و راه رود که شاید بپوسته
از عقبش بدوانست و او ابدًا ملتفت نیست و اعتنا بانها ندارد و چون
بهترین بیانات مختصره جامعه از برای اختیار نمودن زهد و بی میلی بدنیا و انقطاع
برای رسیدن دین و ایین بودن وصایای حضرت خاتم انبیا صلی الله علیه و آله

دیباچه کتاب

که از برای حضرت ابی ذر غفاری رضی الله عنه بیان فرموده لهذا
مناسب چنان دانست که اولاً عین عبارت وصایا با بیست و شش قسمت در صفحات
نوشته شود و بعد در صفحات علیحده بیست و شش عنوان نیز بهمان ترتیب ترجمه
انها مرقوم اید و باید ملتفت شد که در این وصایا اگرچه بحسب ظاهر خطابات
حضرت ختمی مرتبت صلی الله علیه و آله متوجه حضرت ابی ذر رضوان الله
علیه بوده و بس و لکن از این بابت که مقصود آن بزرگوار متعظ شدن تمام
اهل عالم بوده بان وصایا و مواعظ راقم مناسب مصلحت چنین دانست
که بجای یا اباذر یا اباذر الا یا اهل العالم الا یا اهل العالم نوشته شود
و مشتمل است این وصایا بر یکصد و پنجاه و هفت الا یا اهل العالم بعدد
الفاظ یا اباذر یا اباذرها و بارقام هندسه هم در اصل وصایا و هم در
ترجمه انها اعداد این اعلامات و ندا ها نوشته شده تا رغبت شایقین بان
بیشتر شود و این وصایا در جمله از کتب و دفاتر ثبت و ضبط است از جمله
در فصل پنجم از هفت فصل باب دوازدهم کتاب مکارم الاخلاق حسن بن
فضل بن حسن طبرسی علیه الرحمه و از جمله در بعضی از نسخ امالی شیخ طوسی
عطر الله مرقده و از جمله در سند بود که هم از نصف دویم کتاب جامع ورام
ابی فراس بن حمدان مالک الاشتر صاحب امیر المؤمنین علیه السلام
موسوم بتنبیه الخواطر و نزهة النواظر و از جمله در باب چهارم از
سی و سه باب جلد هفدهم از بیست و پنج جلد کتاب بحار الانوار مرحوم
مجلسی نور الله مضجعه و از جمله بیست و شش قسمت بهمین ترتیب در کتاب
عین الحیوة مرحوم مجلسی قدس الله سره و مسمی نمودن این بزهد و تقوای
آل محمد علیهم السلام و بالله التوفیق و علیه التکلان

قال الله تعالى خذوا ما آتيناكم بقوة واذكروا ما فيه لعلكم تتقون

کتاب زهد و تقوای آل محمد علیهم السلام

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین والعاقبة للمتقین والصلوة والسلام علی سیدنا
ونبینا ابی القاسم محمد وآله الطیبین الطاهرین سیما ابن عمه ووزیره وختنه
ابنه علی بن ابی طالب امیر المؤمنین وقائد الغر المحجلین علیه وعلی اولاده سلام
الله الملک الحق المبین ولعنة الله علی اعدائهم ومخالفیهم ومعاندیهم وجاحدی
فضائلهم ومناقبهم من الان الی یوم الدین **وبعد** چنین نویسد این
حروف وکاتب این سطور العبد المذنب الجانی الفانی علی بن محمد جعفر الطهرانی
عفی عنه که چون در امر سابع از امور عشره مرقومه در خاتمه کتاب اکسیر الحمد
اشاره شد باین مطلب که حق بمنزله خورشید است و غنی و اموال دنیویه بمنزله
سایه آدمی همینکه شخص مسلمان اثنا عشری از کمال حرص دنیا بتسویلات
شیطان و وسوسه نفس اماره بسوی دنیا رو نماید و در دست رفتن دین
آیین خود نباشد علاوه بر خسران دنیا و آخرت در همین سرای فانی نیز بغنی و
اموال دنیویه هم نرسد نظیر کسیکه پشت بخورشید کرده راه رود که بسایه
خود نرسد و اگر رو نماید بحق و بواسطه زهد و بی میلی بدنیا در فکر
دین و آیین و در تدارک آخرتش باشد علاوه بر رسیدن بمقامات رفیعه و
درجات عالیه اخرویه در همین سرای فانی نیز بغنی و اموال دنیویه نصیب او
میشود نظیر کسیکه رو کرده باشد بخورشید و راه رود که سایه پیوسته
از عقبش روانست و او ابدا ملتفت نیست و اعتنا بسایه خود ندارد و چون
بهترین بیانات مختصره جامعه از برای اختیار نمودن زهد و بی میلی بدنیا و از
برای رسیدن بدین و آیین بوده وصایای حضرت خاتم انبیا صلی الله علیه وآله

دیباچه کتاب

که از برای حضرت ابی ذر غفاری رضی الله عنه بیان فرموده **لهذا**
مناسب چنان دانست که اولا عین عبارات وصایا بشصت قسمت در صفحات
نوشته شود و بعد در صفحات علیحده بشصت عنوان نیز بهمان ترتیب ترجمه
آنها مرقوم آید و نیز باید ملتفت شد که در این وصایا اگر چه بحسب ظاهر خطابات
حضرت ختمی مرتبت صلی الله علیه وآله متوجه حضرت ابی ذر رضوان الله
علیه بوده و بس ولکن از آن بابت که مقصود آن بزرگوار متعظ شدن تمام
اهل عالم بوده بآن وصایا و مواعظ راقم مناسب مصلحت چنین دانست
که بجای یا اباذر یا اباذر الا یا اهل العالم الا یا اهل العالم نوشته شود
ومشتمل است این وصایا بر یکصد و پنجاه و هفت الا یا اهل العالم بعدد
الفاظ یا اباذر یا اباذرها و بارقام هندسه هم در اصل وصایا و هم در
ترجمه آنها اعداد این اعلامات نداها نوشته شده تا رغبت شایقین بآن
بیشتر شود و این وصایا در جمله از کتب و دفاتر ثبت و ضبط است از جمله
در فصل پنجم از هفتم فصل باب دوازدهم کتاب مکارم الاخلاق حسن بن
فضل بن حسن طبرسی علیه الرحمه و از جمله در بعضی از نسخ امالی شیخ طوسی
عطر الله مرقده و از جمله در سند بی دو قسم از نصف دوم کتاب جامع ورام
ابی فراس ابن حمدان مالک الاشتر صاحب امیر المؤمنین علیه السلام
موسوم به تنبیه الخواطر و نزهة النواظر و از جمله در باب چهارم از
سی و سیم باب جلد هفدهم از بیست و پنج جلد کتاب بحار الانوار مرحوم
مجلسی نور الله مضجعه و از جمله بشصت قسمت بهمین ترتیب در کتاب
عین الحیوة مرحوم مجلسی قدس الله سره و مسمی نموده این را بزهد و تقوای
آل محمد علیهم السلام وبالله التوفیق و علیه التکلان.

وصایا عقد کل
حضرت خاتم انبیا محمد بن عبد الله
صلی الله علیه و آله و سلم نسبت بحضرت ابی
ذر غفاری رحمة الله نصیحت فرمود
و صد و هفتاد و پنج بند

۱

عن ابی الاسود قال قدمت الربذه فدخلت علی ابی ذر جندب بن جنادة
فحدثنی ابو ذر قال دخلت ذات یوم فی صدر نهاره علی رسول الله صلی الله
علیه و آله فی مسجده فلم ار فی المسجد احدا من الناس الا رسول الله صلی الله علیه و آله
و علی علیه السلام الی جانبه فاغتنمت خلوة المسجد فقلت یا رسول الله بابی انت
و امی اوصنی بوصیة ینفعنی الله بها فقال نعم و اکرم بک یا ابا ذر
انک منا اهل البیت و انی موصیک بوصیة
فاحفظها فانها جامعة لطرق الخیر
و سبله و انک ان حفظتها
کان لک بها کفلان

۲

الا یا اهل العالم اعبدوا الله کانکم ترونه فان کنتم لا ترونه فانه یراکم

۳

و اعلموا ان اول عبادة الله المعرفة به انه الاول قبل کل شیء فلا شیء قبله
و الفرد فلا ثانی له و الباقی لا الی غایة فاطر السموات و الارض

و ما فیهما و ما بینهما من شیء و هو اللطیف
الخبیر و هو علی کل
شیء قدیر

۴

ثم الایمان بی و الاقرار بان الله تعالی ارسلنی الی کافة الناس بشیرا و نذیرا و داعیا الی
الله باذنه و سراجا منیرا

۵

و اعلموا یا اهل العالم ان الله عز و جل جعل اهل بیتی فی امتی
کسفینة نوح من رکبها نجا و من رغب عنها
غرق و مثل باب حطة فی بنی اسرائیل
من دخله کان امنا

۶

الا یا اهل العالم احفظوا ما اوصیکم به تکونوا سعداء فی الدنیا
و الاخرة الا یا اهل العالم نعمتان مغبون فیهما کثیر من الناس الصحة
و الفراغ الا یا اهل العالم اغتنموا خمسا قبل خمس شبابکم قبل هرمکم
و صحتکم قبل سقمکم و غناکم قبل فقرکم و فراغکم قبل شغلکم و حیوتکم
قبل موتکم الا یا اهل العالم ایاکم و التسویف بأملکم فانکم بیومکم
و لستم بما بعده فان یکن غد لکم فکونوا فی الغد کما کنتم فی الیوم و ان
لم یکن غد لکم لم تندموا علی ما فرطتم فی الیوم الا یا اهل العالم
کم مستقبل یوما لا یستکمله و منتظر غدا لا یبلغه الا یا اهل العالم
لو نظرتم الی الاجل و مسیره لابغضتم الامل و غروره الا یا اهل العالم

كتاب زهد و تقوى آل محمد عليهم السلام

كونوا كانكم في الدنيا غرباء او كعابري سبيل وعدوا انفسكم من اصحاب القبور
الا يا اهل العالم اذا اصبحتم فلا تحدثوا انفسكم بالمساء واذا امسيتم
فلا تحدثوا انفسكم بالصباح وخذوا من صحتكم قبل سقمكم ومن حيوتكم
قبل موتكم فانكم لا تدرون ما اسمكم غدا الا يا اهل العالم اياكم ان
تدرككم الصرعة عند العثرة فلا تمكنوا من الرجعة ولا يحمدكم من
خلفتم بما تركتم ولا يعذركم من تقدمتم عليه بما اشتغلتم به الا يا اهل
العالم ما رايت كالنار نام هاربها ولا مثل الجنة نام طالبها الا يا اهل العالم
كونوا على عمركم اشح منكم على درهمكم ودينارکم الا يا اهل العالم هل ينتظر
احدكم الا غنى مطغيا او فقرا منسيا او مرضا مفسدا
او هرما مفندا او موتا مجهزا او الدجال
فانه شر غائب ينتظر او الساعة
والساعة ادهى وامر
٧

١٥
الا يا اهل العالم ان شر الناس منزلة عند الله يوم القيمة عالم لا ينتفع
بعلمه ومن طلب علما ليصرف به وجوه الناس اليه لم يجد ريح الجنة الا يا اهل
العالم اذا سئلتم عن علم لا تعلمونه فقولوا لا نعلمه تنجوا من تبعته
ولا تفتوا الناس بما لا علم لكم به تنجوا من عذاب الله يوم القيمة
الا يا اهل العالم يطلع قوم من اهل الجنة الى قوم من اهل النار
فيقولون ما ادخلكم النار وقد دخلنا الجنة
بفضل تاديبكم وتعليمكم فيقولون
انا كنا نامر بالخير ولا نفعله
٨

وصيت حضرت رسول ص با بى ذر رض

٨

١٨
الا يا اهل العالم ان حقوق الله جل ثناؤه اعظم من ان يقوم بها
العباد وان نعم الله اكثر من ان تحصيها
العباد ولكن امسوا تائبين
واصبحوا تائبين
٩

١٩
الا يا اهل العالم انكم في ممر الليل والنهار في آجال منقوصة واعمال
محفوظة والموت ياتي بغتة ومن يزرع خيرا
يوشك ان يحصد خيرا ومن يزرع شرا يوشك
ان يحصد ندامة ولكل زارع
ما زرع
١٠

٢٠
الا يا اهل العالم لا يسبق بطئ بحظه ولا يدرك حريص ما لم يقدر له
ومن اعطي خيرا فالله اعطاه ومن وقي شرا فالله وقاه
١١

٢١
الا يا اهل العالم المتقون سادة والفقهاء قادة ومجالستهم زيادة
ان المؤمن ليرى ذنبه كانه تحت صخرة يخاف ان تقع عليه وان الكافر
ليرى ذنبه كانه ذباب مر على انفه الا يا اهل العالم ان الله تبارك
وتعالى اذا اراد بعبد خيرا جعل الذنوب بين عينيه ممثلة والاثم
عليه ثقيلا وبيلا واذا اراد بعبد شرا انساه ذنوبه الا يا اهل
العالم ان نفس المؤمن اشد ارتكاضا من الخطيئة من العصفور حين يقذف

به في شركه الا يا اهل العالم من وافق قوله فعله فذاك الذي اصاب
حظه ومن خالف قوله فعله فانما يوبخ نفسه
الا يا اهل العالم ان الرجل
ليحرم رزقه بالذنب
يصيبه
١٢

٢٧ الا يا اهل العالم دعوا ما لستم منه في شيء ولا تنطقوا فيما لا يعنيكم
واخزنوا السنتكم كما تخزنون ورقكم الا يا اهل العالم ان الله جل
ثناؤه ليدخل قوما الجنة فيعطيهم حتى يملوا وفوقهم قوم في الدرجات
العلى فاذا نظروا اليهم عرفوهم فيقولون ربنا اخواننا كنا معهم في الدنيا
فلم فضلتهم علينا فيقال هيهات هيهات انهم كانوا يجوعون حين
تشبعون ويظمؤن حين تروون ويقومون
حين تنامون ويشخصون حين
تخفضون
١٣

٢٩ الا يا اهل العالم جعل الله جل ثناؤه قرة عيني في الصلوة وحبب الي
الصلوة كما حبب الى الجائع الطعام والى الظمان الماء وان الجائع اذا اكل
شبع وان الظمان اذا شرب روي وانا لا اشبع من الصلوة الا يا اهل العالم
ان الله عز وجل بعث عيسى بن مريم بالرهبانية وبعثت بالحنيفة السمحة و
حبب الي النساء والطيب وجعل في الصلوة قرة عيني الا يا اهل العالم
ايما رجل تطوع في كل يوم وليلة اثنتي عشرة ركعة سوى المكتوبة كان له

٣٢ حقا واجبا بيت في الجنة الا يا اهل العالم انكم ما دمتم في الصلوة
فانكم تقرعون باب الملك ٣٣ ومن يكثر قرع باب الملك يفتح له الا يا اهل العالم
ما من مؤمن يقوم مصليا الا تناثر عليه البر ما بينه
وبين العرش ووكل به ملك ينادي يا ابن
ادم لو تعلم ما لك في الصلوة
ومن تناجي ما انفتلت
١٤

٣٤ الا يا اهل العالم طوبى لاصحاب الالوية يوم القيمة يحملونها فيسبقون
الناس الا وهم السابقون الى المساجد بالاسحار وغير الاسحار ٣٥ الا يا اهل
العالم الصلوة عماد الدين واللسان اكبر والصدقة تمحو الخطيئة
واللسان اكبر
١٥

٣٦ الا يا اهل العالم ان الدرجة في الجنة فوق الدرجة كما بين السماء والارض
وان العبد ليرفع بصره فيلمع له نور يكاد يخطف بصره فيفزع لذلك فيقول
ما هذا فيقال هذا نور اخيك فيقول اخي فلان كنا نعمل جميعا في الدنيا وقد
فضل علي هكذا فيقال له انه كان افضل منك
عملا ثم يجعل في قلبه الرضا
حتى يرضى
١٦

٣٧ الا يا اهل العالم الدنيا سجن المؤمن وجنة الكافر وما اصبح فيها
مؤمن الا حزينا وكيف لا يحزن وقد اوعده الله جل ثناؤه انه وارد جهنم و

لم یعده انه صاد دعنها ولیلقین مراضا و مصیبات ولا موروا نغبطه ولیظلمن فلا ینتصر یبتغی ثوابا من الله تعالی فما یزال فیها حزینا حتی یفارقها فاذا فارقها

افضی الی الراحة والکرامة الا یا اهل العالم

ما عبد الله علی مثل طول

الحزن

۱۷

۳۹ الا یا اهل العالم من اوتی من العلم ما لا یبکیه لحقیق ان یکون اوتی علما لا ینفعه لان الله عز وجل نعت العلماء فقال ان الذین اوتوا العلم من قبله اذا یتلی علیهم یخرون للاذقان سجدا و یقولون سبحان ربنا ان کان وعد ربنا لمفعولا و یخرون للاذقان یبکون و یزیدهم خشوعا الا یا اهل

العالم من استطاع ان یبکی فلیبک و من لم یستطع

فلیشعر قلبه الحزن و لیتباک ان القلب

القاسی بعید من الله و

لکن لا یشعرون

۱۸

۴۱ الا یا اهل العالم یقول الله تبارک و تعالی لا اجمع علی عبد خوفین ولا اجمع له امنین فاذا امننی فی الدنیا اخفته یوم القیمة و اذا خافنی فی الدنیا امنته یوم القیمة ۴۲ الا یا اهل العالم لو ان رجلا کان له کعمل سبعین نبیا لاحتقره و خشی ان لا ینجو من شر یوم القیمة ۴۳ الا یا اهل العالم ان العبد لیعرض علیه ذنوبه یوم القیمة فیقول اما انی کنت مشفقا فیغفر له ۴۴ الا یا اهل العالم ان الرجل لیعمل الحسنة فیتکل علیها و یعمل المحقرات حتی یاتی الله و هو

علیه غضبان و ان الرجل لیعمل السیئة فیفرق منها فیاتی الله عز وجل امنا یوم القیمة ۴۵ الا یا اهل العالم ان العبد لیذنب فیدخل به الجنة قال ابو ذر فقلت و کیف ذلک بابی انت و امی یا رسول الله قال یکون ذلک الذنب نصب عینیه تائبا منه فارا الی الله عز وجل حتی یدخل الجنة ۴۶ الا یا اهل العالم

الکیس من دان نفسه و عمل لما بعد الموت و العاجز

من اتبع نفسه هواها و تمنی علی

الله عز وجل الامانی

۱۹

۴۷ الا یا اهل العالم ان اول شیء یرفع من هذه الامة الامانة و الخشوع حتی لا تکاد

تری خاشعا

۲۰

۴۸ الا یا اهل العالم والذی نفس محمد بیده لو ان الدنیا کانت تعدل عند الله جناح بعوضة او ذباب ما سقی الکافر منها شربة من ماء ۴۹ الا یا اهل العالم ان الدنیا ملعونة و ملعون ما فیها الا ما ابتغی به وجه الله و ما من شیء ابغض الی الله تعالی من الدنیا خلقها ثم اعرض عنها فلم ینظر الیها حتی تقوم الساعة و ما من شیء احب الی الله عز وجل من ایمان به و ترک ما امر ان یترک ۵۰ الا یا اهل العالم ان الله تبارک و تعالی اوحی الی اخی عیسی علیه السلام یا عیسی لا تحب الدنیا فانی لست احبها و احب الاخرة فانها هی دار المعاد ۵۱ الا یا اهل العالم ان جبرئیل اتانی بخزائن الدنیا علی بغلة شهباء فقال لی یا محمد هذه خزائن الدنیا ولا ینقصک من حظک عند ربک فقلت حبیبی جبرئیل لا حاجة لی فیها اذا شبعت شکرت ربی و اذا جعت سئلته ۵۲ الا یا اهل العالم اذا اراد الله عز وجل بعبد خیرا

فهم رفي الدين وزهده في الدنيا وبصره بعيوب نفسه الا يا اهل العلم
ما زهد عبد في الدنيا الا اثبت الله الحكمة في قلبه وانطق بها لسانه
ويبصره عيوب الدنيا دائها ودوائها واخرجه منها سالما الى دار السلام
الا يا اهل العلم اذا رايتم اخاكم قد زهد في الدنيا فاستمعوا
منه فانه يلقى اليكم الحكمة قال ابو ذر فقلت يا رسول الله من ازهد
في الناس قال من لم ينس المقابر والبلى وترك

فضل زينة الدنيا واثر ما يبقى على
ما يفنى ولم يعد غدا من ايامه
وعد نفسه في الموتى

٢١

٥٥ الا يا اهل العلم ان الله تبارك وتعالى لم يوح الى ان اجمع المال ولكن اوحى
الي ان سبح بحمد ربك وكن من الساجدين واعبد ربك حتى ياتيك اليقين

الا يا اهل العلم اني البس الغليظ واجلس على الارض والعق اصابعي
واركب الحمار بغير سرج واردف خلفي فمن رغب عن سنتي فليس مني

الا يا اهل العلم حب المال والشرف اذهب لدين الرجل
من ذئبين ضاريين في زرب الغنم فاغارا
فيها حتى اصبحا فماذا ابقيا
منها

٢٢

قال ابو ذر رحمة الله قلت يا رسول الله الخائفون الخاضعون
المتواضعون الذاكرون الله كثيرا هم يسبقون الناس الى الجنة فقال لا

ولكن فقراء المسلمين فانهم يتخطون رقاب الناس فيقول لهم خزنة الجنة كما
انتم حتى تحاسبوا فيقولون بم نحاسب فوالله ما ملكنا فنجور

ونعدل ولا افيض علينا فنقبض ونبسط
ولكنا عبدنا ربنا
حتى دعانا
فاجبنا

٢٣

٥٨ الا يا اهل العلم ان الدنيا مشغلة للقلوب والابدان وان الله تبارك وتعالى
سائلنا عما نعمنا في حلاله فكيف بما نعمنا في حرامه الا يا اهل العلم

اني قد دعوت الله جل جلاله ان يجعل رزق من يحبني
الكفاف وان يعطي من يبغضني
كثرة المال والولد

٢٤

٥٠ الا يا اهل العلم طوبى للزاهدين في الدنيا الراغبين في الاخرة
الذين اتخذوا ارض الله بساطا وترابها فراشا وماءها طيبا واتخذوا
كتاب الله شعارا ودعاءه دثارا يقرضون الدنيا

قرضا الا يا اهل العلم حرث الاخرة
العمل الصالح وحرث الدنيا
المال والبنون

٢٥

الا يا اهل العلم ان ربي اخبرني فقال وعزتي وجلالي ما ادرك

العابدون ذلك البكاء عندك واني لابني لهم في الرفيق الاعلى قصراً لا
يشركهم فيه احد قال ابوذر قلت يا رسول الله اي المؤمنين اكيس قال
اكثرهم للموت ذكراً واحسنهم له استعداداً الا يا اهل العالم
اذا دخل النور القلب انفسح القلب واستوسع قال ابوذر قلت فما علامة
ذلك يا بابي انت وامي يا رسول الله قال
الانابة الى دار الخلود والتجافي عن
دار الغرور والاستعداد
للموت قبل
نزوله
٢٦

الا يا اهل العالم اتقوا الله ولا تروا الناس انكم تخشون الله فتكرموا
وقلوبكم فاجرة الا يا اهل العالم ليكن لكم في كل شيء نية حتى في النوم
والاكل الا يا اهل العالم ليعظم جلال الله في صدوركم
فلا تذكروه كما يذكره الجاهل عند الكلب
اللهم اخزه وعند الخنزير
اللهم اخزه
٢٧

الا يا اهل العالم ان لله ملائكة قياماً من خيفته ما رفعوا
رؤوسهم حتى ينفخ في الصور النفخة الآخرة فيقولون جميعاً سبحانك وبحمدك
ما عبدناك كما ينبغي لك ان تعبد ولو كان لرجل عمل سبعين نبياً لاستقل
عمله من شدة ما يرى يومئذ ولو ان دلواً صب من غسلين في مطلع الشمس

لغلت

پنجم روسیه آسیا
عدد نفوس سی وپنج کرور
ششم ژاپن
عدد نفوس نود و چهار کرور
هفتم ساموا
عدد نفوس چهل و هفت هزار نفر
هشتم سراندیب سیلان
عدد نفوس پنج کرور وسیصد و ... وهفت هزار نفر
نهم صیام
عدد نفوس دوازده کرور
دهم عمان
عدد نفوس سه کرور
یازدهم عثمانی آسیا
عدد نفوس سی و دو کرور
دوازدهم کره
عدد نفوس بیست و یک کرور
سیزدهم نیپال
عدد نفوس چهار کرور
چهاردهم هندوستان
عدد نفوس نصف کرور
پانزدهم هندوچین فرانسه
عدد نفوس چهل و یک کرور
شانزدهم

لتعلقت منه جماجم من في مغربها ولو زفرت جهنم زفرة لم يبق ملك مقرب
ولا نبي مرسل الا خر جاثياً لركبتيه يقول رب نفسي نفسي
حتى ينسى ابراهيم اسحق يقول يا رب انا
خليلك ابراهيم فلا
تنسني
٢٨

الا يا اهل العالم لو ان امرأة من نساء الجنة اطلعت من السماء الدنيا في
ليلة ظلماء لاضاءت لها الارض افضل مما يضيء بالقمر ليلة البدر
ولوجد ريح نشرها جميع اهل الارض ولو ان ثوباً من ثياب
اهل الجنة نشر اليوم في الدنيا لصعق
من ينظر اليه وما حملته
ابصارهم
٢٩

الا يا اهل العالم اخفضوا صوتكم عند الجنائز وعند القتال وعند
القرآن الا يا اهل العالم اذا اتبعتم جنائز
فليكن عملكم فيها التفكر والخشوع
واعلموا انكم لا
حقون بها
٣٠

الا يا اهل العالم اعلموا ان فيكم خلقين الضحك من غير عجب والكسل من غير سهو

الا

شانزدهم هندچین
عدد نفوس دویست هزار نفر
هفدهم هند شرقی هلند
عدد نفوس چهل و دو کرور
ذکر بیست و ممالک اروپا و عدد نفوس آنها
هیجدهم اندورا
عدد نفوس شش هزار نفر
نوزدهم اطریش
عدد نفوس هشتاد و پنج کرور
بیستم آلمان
عدد نفوس نود و نه کرور
بیست و یکم ایطالیا
عدد نفوس شصت کرور
بیست و دوم اسپانیول
عدد نفوس نود و پنج کرور
بیست و سیم بلژیک
عدد نفوس دوازده کرور
بیست و چهارم بلغارستان
عدد نفوس شش کرور
بیست و پنجم

۳۱

الا یا اهل العالم رکعتان مقتصدتان فی تفکر خیر من قیام لیلة والقلب ساه

الا یا اهل العالم الحق ثقیل مر والباطل خفیف حلو ورب شهوة ساعة تورث حزنا طویلا الا یا اهل العالم لا یفقه الرجل کل الفقه حتی یری الناس فی جنب الله تعالی امثال الاباعر ثم یرجع الی نفسه فیکون هو احقر حاقر لها الا یا اهل العالم لا تصیبوا حقیقة الایمان حتی تروا الناس کلهم حمقی فی دینهم عقلاء فی دنیاهم

۳۲ ۷۶

الا یا اهل العالم حاسبوا انفسکم قبل ان تحاسبوا فهو اهون لحسابکم غدا وزنوا انفسکم قبل ان توزنوا وتجهزوا للعرض الاکبر یوم تعرضون لا تخفی علی الله منکم خافیة

۳۳ ۷۷

الا یا اهل العالم استحیوا من الله فانی والذی نفسی بیده لاظل حین اذهب الی الغائط متقنعا بثوبی استحیی من الملکین اللذین معی الا یا اهل العالم ایا تحبون ان تدخلوا الجنة قال ابوذر قلت نعم فداک ابی وامی قال فاقصروا من الامل واجعلوا الموت نصب اعینکم واستحیوا من الله حق الحیاء قال ابوذر قلت یا رسول الله کلنا نستحیی من الله قال لیس کذلک الحیا ولکن الحیاء ان لا تنسی المقابر والبلی والجوف وما وعی والرأس وما حوی ومن اراد کرامة الآخرة فلیدع زینة الدنیا فاذا کنت کذلک اصبت ولایة الله

۳۴

بیست و پنجم [illegible]
عدد نفوس هشتاد و پنج کرور
بیست و ششم پرتغال
عدد نفوس نه کرور
بیست و هفتم دانمارک
عدد نفوس چهار کرور
بیست و هشتم [illegible]
عدد نفوس [illegible] کرور
بیست و نهم روسیه اروپا
عدد نفوس صد و نود کرور
سی ام سوید
عدد نفوس نه کرور
سی و یکم سوئیس
عدد نفوس شش کرور
سی و دوم سان مارینو
عدد نفوس هشت هزار نفر
سی و سوم صربستان
عدد نفوس چهار کرور و ربع
سی و چهارم عثمانی اروپا
عدد نفوس نه کرور و نیم
سی و پنجم فرانسه
عدد نفوس هشتاد و شش کرور
سی و ششم سنالی
عدد نفوس دوازده هزار نفر
سی و هفتم

۳۴ ۷۹

الا یا اهل العالم یکفی من الدعاء مع البر ما یکفی الطعام من الملح الا یا اهل العالم مثل الذی یدعو بغیر عمل کمثل الذی یرمی بغیر وتر

۳۵ ۸۱

الا یا اهل العالم ان الله یصلح بصلاح العبد ولده وولد ولده ویحفظه فی دویرته والدور حوله ما دام فیهم

۳۶ ۸۲

الا یا اهل العالم ان ربکم عز وجل یباهی الملائکة بثلاثة نفر رجل فی ارض قفر فیؤذن ثم یقیم ثم یصلی فیقول ربکم للملائکة انظروا الی عبدی یصلی ولا یراه احد غیری فینزل سبعون الف ملک یصلون وراءه ویستغفرون له الی الغد من ذلک الیوم ورجل قام من اللیل فصلی وحده فسجد ونام وهو ساجد فیقول تعالی انظروا الی عبدی روحه عندی وجسده ساجد ورجل فی زحف فر اصحابه وثبت هو یقاتل حتی یقتل

۳۷ ۸۳

الا یا اهل العالم ما من رجل یجعل جبهته فی بقعة من بقاع الارض الا

شهدت

سی و هفتم مونتنگرو
عدد نفوس دویست و سی و شش هزار نفر
سی و هشتم نیدرلند
عدد نفوس نه کرور
سی و نهم [illegible]
عدد نفوس چهار کرور
چهلم یونان
عدد نفوس چهار کرور و نیم

ذکر چهارم مملکت افریقا و عدد نفوس آنها

چهل و یکم جزایر
عدد نفوس هفت کرور
چهل و دوم افریقای آلمان مشرق
عدد نفوس سه کرور و نیم
چهل و سوم [illegible]
عدد نفوس دویست هزار نفر
چهل و چهارم تونس
عدد نفوس سه کرور
چهل و پنجم ترانسوال
عدد نفوس [illegible] هزار نفر
چهل

کتاب زهد و تقوای آل محمد علیهم السلام

شهدت له بها يوم القيمة وما من منزل ينزله قوم الا واصبح ذلك المنزل يصلى عليهم
او يلعنهم الا يا اهل العالم ما من صباح ولا رواح الا وبقاع الارض
ينادى بعضها بعضاً يا جارتى هل مر بك ذاكر لله او عبد وضع
جبهته عليك ساجداً لله فمن قائلة نعم فاذا قالت
نعم اهتزت وابتهجت وترى ان لها
الفضل على
جاراتها

۳۸

۸۵ الا يا اهل العالم ان الله جل ثناؤه لما خلق الارض وخلق ما فيها
من الشجر لم تكن فى الارض شجرة ياتيها بنو آدم الا اصابوا منها منفعة
فلم تزل الارض والشجر كذلك حتى تكلم فجرة بنى آدم با
الكلمة العظيمة قولهم اتخذ الله ولداً فلما
قالوها اقشعرت الارض
وذهبت منفعة
الاشجار

۳۹

۸۶ الا يا اهل العالم ان الارض لتبكى على المؤمن اذا مات اربعين صباحاً

۴۰

۸۷ الا يا اهل العالم اذا كان العبد فى ارض فى فنوضا او تيمم ثم اذن
واقام وصلى امر الله عز وجل الملائكة فصفوا خلفه صفاً لا يرى
طرفاه يركعون بركوعه ويسجدون بسجوده ويؤمنون على دعائه

۴۶ چهل و ششم حبشه
عدد نفوس چهارده کرور و نیم
۴۷ چهل و هفتم طرابلس غرب
عدد نفوس دو کرور
۴۸ چهل و هشتم کاراان
عدد نفوس پنج کرور
۴۹ چهل و نهم کونکو
عدد نفوس بیست و هشت کرور
۵۰ پنجاهم کوچ نشین دماغ
عدد نفوس ۳ کرور
۵۱ پنجاه و یکم لیبریا
عدد نفوس دو کرور
۵۲ پنجاه و دوم مراکش
عدد نفوس هفت کرور
۵۳ پنجاه و سیم مادراک
عدد نفوس ده کرور
۵۴ پنجاه و چهارم مصر
عدد نفوس سیزده کرور و نیم

ذکر هیجده مملکت امریکای شمالی با جزایرها و عدد نفوس

۵۵ پنجاه و پنجم اتازونی
عدد نفوس صد و بیست و پنج کرور

وصیت حضرت پیغمبر با ابی ذر رض

۸۸ الا يا اهل العالم من اقام ولم يؤذن لم يصل معه الا ملكاه اللذان معه

۴۱

۸۹ الا يا اهل العالم ما من شاب يدع لله الدنيا ولهوها واهرم شبابه
فى طاعة الله الا اعطاه الله اجر اثنين وسبعين صديقاً
۹۰
الا يا اهل العالم الذاكر فى
الغافلين كالمقاتل
فى الفارين

۴۲

۹۱ الا يا اهل العالم الجليس الصالح خير من الوحدة والوحدة خير من السكو
۹۲
والسكوت خير من املاء الشر الا يا اهل العالم لا تصاحبوا الا مؤمنا
۹۳
ولا ياكل طعامكم الا تقى ولا تاكلوا طعام الفاسقين الا يا اهل
العالم اطعموا طعامكم من تحبونه فى الله
وكلوا طعام من يحبكم فى
الله عز وجل

۴۳

۹۴ الا يا اهل العالم ان الله عز وجل عند لسان كل قائل فليتق الله
امرء وليعلم ما يقول الا يا اهل العالم اتركوا فضول الكلام وحسبكم
۹۵
من الكلام ما تبلغون به حاجتكم الا يا اهل العالم
۹۷
كفى بالمرء كذباً ان يحدث بكل ما يسمع الا يا اهل العالم
ما من شىء احق بطول السجن
من اللسان

۴۴

۵۶ پنجاه و ششم باهاما
عدد نفوس چهل و هشت هزار نفر
۵۷ پنجاه و هفتم بارباد
عدد نفوس صد و هشتاد و دو هزار نفر
۵۸ پنجاه و هشتم برموده
عدد نفوس یازده هزار نفر
۵۹ پنجاه و نهم پورتوریکو
عدد نفوس نهصد و هشتاد و پنج هزار نفر
۶۰ شصتم جامائیک
عدد نفوس ششصد و سی و چهار هزار نفر
۶۱ شصت و یکم سانسالوادر
عدد نفوس ششصد و شصت و چهار هزار نفر
۶۲ شصت و دوم سانتودومینگو
عدد نفوس چهار صد و هفده هزار نفر
۶۳ شصت و سیم کانادا
عدد نفوس کرور و نیم
۶۴ شصت و چهارم کستاریکا
عدد نفوس دویست و چهارده هزار نفر
۶۵ شصت و پنجم کوبا
عدد نفوس دو کرور و نیم
۶۶ شصت و ششم گواتمالا
عدد نفوس دو کرور و چهار صد هزار نفر
۶۷ شصت و هفتم مکزیک
عدد نفوس بیست و ۶ کرور

٤٤

٩٨

الا یا اهل العالم ان من اجلال الله تعالی اکرام ذی الشیبة المسلم واکرام
حملة القرآن العاملین به واکرام السلطان
المقسط

٤٥

٩٩

الا یا اهل العالم لا یزال العبد یزداد من الله بعداً ما ساء خلقه

٤٦

١٠٠

الا یا اهل العالم الکلمة الطیبة صدقة وکل خطوة تخطوها الی الصلوة صدقة الا یا اهل العالم من اجاب داعی الله واحسن عمارة مساجد الله کان ثوابه من الله الجنة قال ابوذر فقلت بابی انت وامی یا رسول الله کیف تعمر مساجد الله قال لا ترفع فیها الاصوات ولا یخاض فیها بالباطل ولا یشتری فیها ولا یباع واترکوا اللغو ما دمتم فیها فان لم تفعلوا فلا تلومن الا انفسکم الا یا اهل العالم ان الله تعالی یعطیکم ما دمتم جلوساً فی المسجد بکل نفس تنفسون فیه درجة فی الجنة وتصلی علیکم الملائکة وتکتب لکم بکل نفس تنفستم فیه عشر حسنات ویمحی عنکم عشر سیئات الا یا اهل العالم اتعلمون فی ای شیء نزلت هذه الآیة اصبروا وصابروا ورابطوا واتقوا الله لعلکم تفلحون قال ابوذر قلت لا فداک ابی وامی قال فی انتظار الصلوة خلف الصلوة الا یا اهل العالم اسباغ الوضوء فی المکاره من الکفارات وکثرة الاختلاف الی المساجد فذلکم الرباط الا یا اهل العالم یقول الله تبارک وتعالی ان احب العباد الی المتحابون بجلالی المتعلقة قلوبهم بالمساجد والمستغفرون بالاسحار اولئک اذا

١٠١

اردت باهل الارض عقوبة ذکرتهم فصرفت العقوبة عنهم الا یا اهل العالم کل جلوس فی المسجد لغو الا ثلث قرائة
مصل او ذکر الله او سائل
عن علم

٤٧

١٠٢

الا یا اهل العالم کونوا بالعمل بالتقوی اشد اهتماماً منکم بالعمل فانه لا یقل عمل بالتقوی وکیف یقل عمل یتقبل یقول الله عز وجل انما یتقبل الله من المتقین الا یا اهل العالم لا یکون الرجل من المتقین حتی یحاسب نفسه اشد من محاسبة الشریک شریکه فیعلم من این مطعمه ومن این مشربه ومن این ملبسه امن حل ذلک ام من حرام الا یا اهل العالم من لم یبال من این اکتسب المال لم یبال الله عز وجل من این ادخله النار الا یا اهل العالم من سره ان یکون اکرم الناس فلیتق الله عز وجل الا یا اهل العالم ان احبکم الی الله جل ثناؤه اکثرکم ذکراً له واکرمکم عند الله اتقیکم له وانجیکم من عذاب الله اشدکم خوفاً له الا یا اهل العالم ان المتقین الذین یتقون الله عز وجل من الشیء الذی لا یتقی منه خوفاً من الدخول فی الشبهة الا یا اهل العالم من اطاع الله عز وجل فقد ذکر الله وان قلت صلوته وصیامه وتلاوته للقرآن الا یا اهل العالم اصل الدین الورع وراسه الطاعة الا یا اهل العالم کونوا ورعین تکونوا اعبد الناس وخیرکم الورع الا یا اهل العالم فضل العلم خیر من فضل العبادة واعلموا انکم لو صلیتم حتی تکونوا کالحنایا وصمتم حتی تکونوا کالاوتار ما ینفعکم الا بورع الا یا اهل العالم ان اهل الورع والزهد فی الدنیا هم اولیاء الله حقاً

۴۸

۱۱۸ الا یا اهل العالم من لم یات یوم القیمة بثلث فقد خسر قال ابوذر فقلت وما الثلث فداک ابی وامی قال الورع یحجزه عما حرم الله عز وجل علیه وحلم یرد به جهل السفیه وخلق یداری به الناس

۴۹

۱۱۹ الا یا اهل العالم ان سرکم ان تکونوا اقوی الناس فتوکلوا علی الله وان سرکم ان تکونوا اکرم الناس فاتقوا الله وان سرکم ان تکونوا اغنی الناس فکونوا بما فی ید الله عز وجل اوثق منکم بما فی ایدیکم ۱۲۰ الا یا اهل العالم لو ان الناس کلهم اخذوا بهذه الآیة لکفتهم ومن یتق الله یجعل له مخرجا ویرزقه من حیث لا یحتسب ومن یتوکل علی الله فهو حسبه ان الله بالغ امره قد جعل الله لکل شیء قدرا ۱۲۱ الا یا اهل العالم یقول الله جل ثناؤه وعزتی وجلالی لا یؤثر عبدی هوای علی هواه الا جعلت غناه فی نفسه وهمومه فی آخرته وضمنت السموات والارض رزقه وکففت علیه ضیعته وکنت له من وراء تجارة کل تاجر

۵۰

۱۲۲ الا یا اهل العالم لو ان ابن آدم فر من رزقه کما یفر من الموت لادرکه رزقه کما یدرکه الموت ۱۲۳ الا یا اهل العالم الا اعلمکم کلمات ینفعکم الله عز وجل بهن قال ابوذر قلت بلی یا رسول الله قال احفظ الله یحفظک

امامکم

۱۳۵
هشتاد و هشتم نوبکا
عدد نفوس بیست و یک هزار نفر
هشتاد و نهم تاسمانی
عدد نفوس صد و پنجاه و یک هزار نفر
نودم جاوا از متعلقات هلاند
عدد نفوس پنجاه و نه کرور
نود و یکم ساموا غامل الاهان
عدد نفوس سی و شش هزار نفر
نود و دوم فیجی
عدد نفوس صد و بیست و یک هزار نفر
نود و سوم فلپین
عدد نفوس نوزده کرور
نود و چهارم کای سین ویلهم سلاند
عدد نفوس صد و ده هزار نفر
نود و پنجم کوینزلاند
عدد نفوس چهارصد و شش هزار نفر
نود و ششم گال جدید جنوبی
عدد نفوس دو کرور و صد و بیست و هشت هزار نفر
نود و هفتم نولاند جدید
عدد نفوس پانصد و هفتاد و هشت هزار نفر

امامکم تعرفوا الی الله فی الرخاء یعرفکم فی الشدة واذا سئلتم فاسئلوا الله عز وجل واذا استعنتم فاستعینوا بالله فقد جری القلم بما هو کائن الی یوم القیمة فلو ان الخلق کلهم جهدوا ان ینفعوکم بشیء لم یکتب لکم ما قدروا علیه ولو جهدوا ان یضروکم بشیء لم یکتبه الله علیکم ما قدروا علیه فان استطعتم ان تعملوا لله عز وجل بالرضا والیقین فافعلوا وان لم تستطیعوا فان فی الصبر علی ما تکره خیرا کثیرا وان النصر مع الصبر والفرج مع الکرب وان مع العسر یسرا

۵۱

۱۲۴ الا یا اهل العالم استغنوا بغنی الله یغنکم الله قال ابوذر فقلت ما هو یا رسول الله قال غداء یوم وعشاء لیلة فمن قنع بما رزقه الله یا اباذر فهو اغنی الناس

۵۲

۱۲۵ الا یا اهل العالم ان الله عز وجل یقول انی لست کلام الحکیم اتقبل ولکن همه وهواه فان کان همه وهواه فیما احب وارضی جعلت صمته حمدا لی ووقارا وان لم یتکلم ۱۲۶ الا یا اهل العالم ان الله تبارک وتعالی لا ینظر الی صورکم ولا الی اموالکم ولکن ینظر الی قلوبکم واعمالکم ۱۲۷ الا یا اهل العالم التقوی ههنا التقوی ههنا واشار الی صدره

۱۳۶
نود و هشتم نوول کینای جدید
عدد نفوس صد و سی و پنج هزار نفر
نود و نهم ویکتوریا
عدد نفوس دو کرور و صد و پنج هزار نفر
صدم هاوایی
عدد نفوس هشتاد هزار نفر
جمع کل
دو هزار و هفتصد و هشتاد کرور و دویست و هشتاد و نه هزار و سیصد نفر میشود و هر یک کرور پانصد هزار عدد است و این عددیست که در سوابق از سنوات شده و در سال گذشته که سنه هجری رسیده بود ۱۳۲۲ یکهزار و سیصد و بیست و دو عدد نفوس ممالک کره ارض را در ظهر تقویم آن سال ۳۰۱۵ سه هزار و پانزده کرور مرقوم داشته چرا که کون در ترقی است

۱۳۷
یقول مؤلف الکتاب

سؤال و جوابی است مختصر و مفید که ادراک آن بسیار با نفع است و برای اهل قرآن و شیعیان خوب است در این مقام نوشته شود

سؤال بیست و دو

که بود و نه مملکت از صد کره ارض از هر حیثیت امور دنیویه و زندگی برای اهالی آنها روز بروز منظم و بسیار سهل و آسان شده و یوما فیوما سهل تر خواهد شد و اکثر آنها متمول و صاحب حکمت و دولتمند مملکت و دولت بی پایان و یک مملکت از آن صد مملکت

الی الله فیتوب

که ایران است اهالی آن اکثر بی ادب و بدبخت و مبتلا و امور و کارهایشان چه در معاش و چه در غیر

۵۳

۱۲۸
الا یا اهل العالم اربع لا یصیبهن الا مومن الصمت و هو اول العبادة والتواضع لله سبحانه و ذکر الله تعالی علی کل حال و قلة الشیء یعنی قلة المال

الا یا اهل العالم هموا بالحسنة وان لم تعملوها لکیلا تکتبوا من الغافلین

الا یا اهل العالم من ملك ما بین فخذیه وما بین لحییه دخل الجنة

قال ابوذر فقلت یا رسول الله انا لنؤاخذ بما تنطق به السنتنا قال یا اباذر هل یکب الناس علی مناخرهم فی النار الا حصائد السنتهم انك لا تزال سالما ما سکت فاذا تکلمت کتب لك او علیك الا یا اهل العالم ان الرجل یتکلم بالکلمة فی المجلس لیضحکهم بها فیهوی فی جهنم ما بین السماء والارض

الا یا اهل العالم ویل للذی یحدث فیکذب لیضحك به القوم ویل له ویل له

الا یا اهل العالم من صمت نجا فعلیکم بالصدق ولا تخرجن من فیکم کذبة ابدا قال ابوذر قلت یا رسول الله فما توبة الرجل الذی یکذب متعمدا فقال الاستغفار والصلوات الخمس تغسل ذلك

۵۴

۱۳۴
الا یا اهل العالم ایاکم والغیبة فان الغیبة اشد من الزنا قال ابوذر قلت یا رسول الله ولم ذاك بابی انت وامی قال لان الرجل یزنی فیتوب الی الله فیتوب الله علیه والغیبة لا تغفر حتی یغفرها صاحبها الا یا اهل العالم سباب المسلم فسوق وقتاله کفر واکل لحمه من معاصی الله وحرمة ماله کحرمة دمه قال ابوذر فقلت یا رسول الله وما الغیبة قال ذکرك اخاك بما یکره

قلت

۱۳۶
معاش هم مختل و مغشوش و همیشه گرفتار با امراض بدنی در خود و دیگران و اکثر فقیر و بی پول و پریشانند و حال آنکه اهل قرآن و امت پیغمبر آخر الزمان و محبین و دوستان و شیعیان امیر المؤمنین علی بن ابیطالب علیهما السلام میباشند

جواب

خلاق سموات و ارضین و پروردگار عالم که محیط است بر تمام مخلوقات کائنا ما کان و روز را شب میکند و شب را روز تابستان را زمستان مینماید و زمستان را تابستان و پیوسته مشغول است بکارها که بقدرت بشر نیست جل جلاله و عم نواله قرار داده که هر گاه امور خلق در تحت قاعده و نظمی باشد درست رود و اختلالی در آنها بهم نرسد و اگر در تحت قاعده و نظمی نباشد فساد در آنها راه پیدا کند مانند

قلت یا رسول الله فان کان فیه ذاك الذی یذکر به قال اعلم انك اذا ذکرته بما هو فیه فقد اغتبته واذا ذکرته بما لیس فیه فقد بهته الا یا اهل العالم من ذب عن اخیه المسلم الغیبة کان حقا علی الله عز و جل ان یعتقه من النار

الا یا اهل العالم من اغتیب عنده اخوه المسلم وهو یستطیع نصره فنصره نصره الله عز و جل فی الدنیا والآخرة وان خذله وهو یستطیع نصره خذله الله فی الدنیا والآخرة

۵۵

۱۳۸
الا یا اهل العالم لا یدخل الجنة قتات قال ابوذر قلت وما القتات قال النمام الا یا اهل العالم صاحب النمیمة لا یستریح من عذاب الله عز و جل فی الآخرة

۵۶

۱۴۰
الا یا اهل العالم من کان ذا وجهین ولسانین فی الدنیا فهو ذو لسانین فی النار

۵۷

۱۴۱
الا یا اهل العالم المجالس بالامانة وافشاء سر اخیك خیانة فاجتنبوا ذلك واجتنبوا مجلس العثرة

۵۸

۱۴۲
الا یا اهل العالم تعرض اعمال اهل الدنیا علی الله من الجمعة الی

الجمعة

139

الجمعة في يوم الاثنين والخميس فيغفر لكل عبد مؤمن الا عبدا كانت بينه وبين اخيه شحناء فيقال اتركوا عمل هذين حتى يصطلحا الا يا اهل العالم اياكم والهجران فان العمل لا يتقبل مع الهجران الا يا اهل العالم انهيكم عن الهجران وان كنتم لابد فاعلين

فلا تهجروه فوق ثلاثة ايام كملا فمن مات

فيها مهاجرا لاخيه كانت

النار اولى به

٥٩

١٤٥

الا يا اهل العالم من احب ان يتمثل له الرجال قياما فليتبوء مقعده من النار الا يا اهل العالم من مات وفي قلبه مثقال ذرة من كبر لم يجد رائحة الجنة الا ان يتوب قبل ذلك فقال رجل يا رسول الله اني ليعجبني الجمال حتى وددت ان علاقة سوطي وقبال نعلي حسن فهل يرهب علي ذلك قال كيف تجد قلبك قال اجده عارفا للحق مطمئنا اليه قال ليس ذلك بالكبر ولكن الكبر ان تترك الحق وتتجاوزه الى غيره وتنظر الى الناس ولا ترى ان احدا عرضه كعرضك ولا دمه كدمك الا يا اهل العالم اكثر من يدخل النار المستكبرون فقال رجل وهل ينجو من الكبر احد يا رسول الله قال نعم من لبس الصوف وركب الحمار وحلب العنز وجالس المساكين الا يا اهل العالم من حمل بضاعته فقد برئ من الكبر يعني ما يشتري من السوق الا يا اهل العالم من جر ثوبه خيلاء لم ينظر الله عز وجل اليه يوم القيمة الا يا اهل العالم من رقع

ممالک غیر ایران بحکم دولت حکما و دانشمندان آنها مجالس شورت برپا کرده اند از برای درک قواعد و قوانین اصولی که جمیع تمام رعایای مملکت در اجرای آنها باشند خواه مطابق باشد با فرمایش خدا و پیغمبر و ائمه علیهم السلام و خواه نباشد آنها اعتنا بفرمایش خدا و رسول و ائمه علیهم السلام ندارند بلکه نمی شناسند رسول و ائمه علیهم السلام الا من شذ و ندر من الحکماء والمدبرین منهم و بعد از تمهید قواعد اتفاق تمام اهل مجلس صحت و درست بودن آنها و دولت آنها را بتدریج و کم کم رواج میدهند در بین اهالی مملکت و بدین واسطه کارهای دنیوی از هر بابت بر آنها سهل و آسان شده و بوافر و آسان تر خواهد شد که مشاهده و مسموع و اما مملکت

140

ذيله وخصف نعله وعفر وجهه فقد برئ من الكبر الا يا اهل العالم من كان له قميصان فليلبس احدهما وليكس الآخر اخاه الا يا اهل العالم سيكون ناس من امتي يولدون في النعيم ويغذون به همتهم الوان الطعام ويمدحون بالقول فاولئك شرار امتي الا يا اهل العالم من ترك لبس الجمال وهو يقدر عليه تواضعا لله عز وجل فقد كساه حلة الكرامة الا يا اهل العالم طوبى لمن تواضع لله تعالى في غير منقصة واذل نفسه في غير مسكنة وانفق مالا جمعه في غير معصية ورحم اهل الذل والمسكنة وخالط اهل الفقه والحكمة طوبى لمن صلحت سريرته وحسنت علانيته وعزل عن الناس شره طوبى لمن عمل بعلمه وانفق الفضل

من ماله وامسك الفضل من قوله الا يا اهل العالم

البسوا الخشن من اللباس والصفيق من الثياب

لئلا يجد الفخر فيكم

مسلكا

٦٠

١٥٠

الا يا اهل العالم يكون في آخر الزمان قوم يلبسون الصوف في صيفهم وشتائهم يرون ان لهم الفضل بذلك على غيرهم اولئك يلعنهم ملائكة السموات والارض الا يا اهل العالم الا اخبركم باهل

الجنة قال ابو ذر قلت بلى يا رسول الله

قال كل اشعث اغبر ذي طمرين

لا يؤبه به لو اقسم على

الله لابره

مملکت ایران که تمام اهالی آن مسلمان و شیعه میباشند الا من شذ و ندر و القراب قواعد دین و دنیا شان همان قواعدی است که خدا آنها را مجملا در قرآن بیان کرده و مفصلا صاحبان عقول کامله یعنی محمد و آل محمد علیهم السلام آن بیانات مجمل را مبین و واضح کرده اند و ثبت و ضبط است در کتب اخبار مثل سه جلد کتاب وسائل الشیعه شیخ حر عاملی علیه الرحمه و سه جلد کتاب مستدرک الوسائل مرحوم حاجی میرزا حسین نوری طبرسی نور الله مضجعه و بیست و پنج جلد کتاب بحار الانوار مرحوم مجلسی علیه الرحمه و مجلدات متعدده کتاب وافی مرحوم فیض اعلی الله مقامه و جمله از آن اخبار بفارسی ترجمه شده و مردم ایران از عمل نمودن بآنها آنطور که شاید و باید بواسطه نادانی

ترجمهٔ
شصت عنوان قیمتی
وصایای پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله بحضرت ابی ذر غفاری علیه الرحمة

۱

ابوالاسود دئلی گفت وارد ربذه شدم در هنگامیکه ابوذر در آنجا متوطن بود بخدمتش رفتم مرا خبر داد که در اول روزی داخل مسجد مدینه شدم پس در مسجد کسی را ندیدم جز حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله و در پهلوی او حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب صلوات الله و سلامه علیه نشسته بود خلوت مسجد و تنهائی آنحضرت را غنیمت شمردم عرض کردم یا رسول الله پدر و مادرم فدای تو باد وصیت کن مرا و موعظه بگو وصیت و موعظه که خدا مرا بآن وصیت و موعظه نفع دهد یعنی بتوفیق الهی بآن عمل نمایم حضرت رسول صلی الله علیه و آله فرمودند بلی تورا وصیت میکنم و چه بسیار گرامی و پسندیده تو در نزد ما تو از ما اهل بیتی ای ابوذر و تورا وصیت میکنم بوصیتی عظیم پس حفظ کن آنرا و عمل نما بان چرا که جامع جمیع مسالک خیرات و طرق نجات است و اگر بخاطر بسپاری و عمل نمائی

بان

نادانی و کم معرفتی اعراض نموده دست بر داشته اند و دو دسته شده اند دستهٔ قناعت کرده اند بمقتضیات نفس و اغوای شیطان باسم شیعگی و مسلمانی فقط بدون تصحیح عقاید و بجا آوردن اعمال صالحه از واجبات و مستحبات و بدون ترک کردن منهیات از محرمات و مکروهات کارهای خود را دو قسمت کرده اند در کلی از امور که موافق میل ایشان واقع شده باشد اتباع قواعد شریعت و فرمایش محمد و آل محمد علیهم السلام مینمایند و در اکثر امور متابعت اهل کفر و ادیان اهل اروپا مینمایند قواعد شریعت و فرمایش محمد و آل محمد علیهم السلام و از خلط و مزج این دو دستهٔ مختلف یعنی قواعد اهل اسلام و اهل کفر باید دید کارهای اهل ایران خراب شده و چقدر قبیح و زشت است

بان تورا بهرهٔ عظیم از رحمت الهی خواهد بود

۲

ای ابوذر عبادت کن خدا را چنان عبادت کنید که گویا او را میبینید پس اگر شما او را نمی بینید او شما را می بیند

۳

و بدانید که اول عبادت الهی معرفت و شناختن اوست بآنکه او اولست پیش از همهٔ اشیاء پس چیزی را پیشتر از او نیست و یگانه است نیست دومین و شریکی ندارد و باقی است همیشه و باقی بودن او نهایتی ندارد پدید آورندهٔ آسمانها و زمین و آنچه در آسمانها و زمین و آنچه در میان آسمانها و زمین است میباشد و اوست خدا و نیکو صاحب لطف و عالم بدقایق امور و بر همه چیز قادر و توانا است

۴

بعد از معرفت ذات و صفات حضرت واجب الوجود ایمان بانها ایمان بمن و اقرار نمودن بانست که حق تعالی مرا بجانب آدمیان به پیغمبری فرستاده که اطاعت کنندگان را بشارت دهم بثوابهای غیر متناهی و مخالفت کنندگان را بترسانم از عذابهای الهی و بخوانم مردم را بسوی خدا و اطاعت او بفرمان و توفیق او و چراغ نور بخشنده باشم تا مردم را از تاریکیهای جهل و ضلالت بیرون

ایمان

و اهمیت قبح فسق بودن در صد مختلف یکدیگر و مثال بسیار باشد از جمله چقدر قبیح و زشت است نزد عقل که در یک کوه باشند دو ربائی که نفس ... و یا کسی ... یا عربی ... از جمله چقدر قبیح و زشت است نزد عقل که شخص نصف سرش را بتراشد و نصف دیگر را نتراشد و بگذارد ... خود و با آنحالت ... میان مردم ... و یا اگر ... بتراشد ... از جمله چقدر قبیح و زشت است

ایمان و هدایت دنیا

۵

۲ و بدانید ای اهل عالم که خداوند عالمیان اهل بیت مرا در میان امت من مثل کشتی حضرت نوح قرار داده که هر که سوار آن کشتی شد نجات یافت و هر که نخواست از او داخل آن نشد غرق شد هم چنین هر که در کشتی ولایت و محبت و متابعت اهل بیت من نشینند از گرداب فتنه و کفر و ضلالت نجات یابد و هر که از جانب و طرف ایشان بسوی دیگر میل کند در دریای شقاوت غرق شود و اهل بیت من در این امت مانند در حطه اند که در بنی اسرائیل بود و خدا امر فرمود آنها را که داخل آن در شوند هر که داخل آن در شد از عقاب خدا در دنیا و عقبی ایمن شد هم چنین در این امت هر که چنگ در دامان متابعت اهل بیت من زند و اندر نگاه نبی و متابعت ایشان

خدا را طلب کند از جمله ایمانست و الا

طعمه شیطانست و مستوجب قهر

و خذلان

۶

۳ ای اهل عالم حفظ کنید آنچه شما را بآن وصیت میکنم و عمل نمائید تا سعادتمند گردید در دنیا و آخرت ای اهل عالم دو نعمت است که غبن دارند در آن دو نعمت بسیاری از مردم یکی صحت بدن و اعضا و جوارح و دیگری فراغ و فرصت و مجال یعنی در این دو نعمت فریب میخورند و غنیمت نمیشمارند و میگذارند تا از دستشان میرود و بعد از ان حسرت میبرند و فائده بحال ایشان ندارد ای اهل عالم غنیمت شمارید و قدر بدانید پنج چیز را پیش از پنج چیز

جوانی را

ز: مثل که شخص در مجلسی در وقت غذا خوردن یاران او را تکلیف نمایند بغذا خوردن و او بگوید من غذا خورده‌ام مع ذلک در حین غذا خوردن آنها دست دراز نماید بسمت سفره از برای اکل کردن یا باید بعد از گفتن این سخن دیگر غذا نخورد یا باید از اول بحاضرین مجلس هیچ تکلمی را نکرد ۳ از جمله چقدر قبیح و زشت است نزد عقل که کسی در بین تعزیه با کسی تعارف نماید با آنکس و یا در بین تعارف نمودن با کسی تعزیت نماید با آنکس ۵ از جمله چقدر قبیح و زشت است نزد عقل که شخصی تمام لباسش از سر تا قدم همه نو باشد مگر کفشی که در پا کرده کهنه و عبایی بر دوشش انداخته مندرس باشد ۶ از جمله چقدر قبیح و زشت است نزد عقل که کسی وصله لباس قدک را پارچه مخمل و یا ماهوت یا

جوانی را پیش از پیری که چون پیر شدید دیگر بندگی نمیتوانید کرد و حسرت خواهید برد و صحت و تندرستی را پیش از بیماری که چون بیمار شوید دیگر عبادت نمیتوانید کرد آنطور که در صحت میتوانستید کرد و توانگری را پیش از آنکه فقیر شوید که چون فقیر شوید دیگر نتوانید داد در راه خدا آنچه را که خواهید بدین واسطه حسرت توانگری را خواهید برد و دیگر آنکه بعلت فقر از عبادت باز مانید و فارغ بودن را پیش از آنکه مشغول شوید بچیزی چند که بسبب آن فرصت عبادت نداشته باشید و زندگی را پیش از مرگ که بعد از مردن دیگر هیچ چاره نتوانید کرد ای اهل عالم زنهار و البته البته زنهار شما را فریب نکشد بطول امل و دوری و درازی آرزوها باین خیال که بعد از این اعمال خیر را خواهم کرد چرا که این روز گذرنده است و در وقت مرگ همین را دارید و بعد از این را نمیدانید که خواهید داشت یا نه پس امروز را صرف کار خود کنید که اگر فردا زنده باشید در فردا همچنان میباشید که امروز بودید و اگر فردا از عمر شما نباشد نادم و پشیمان نمیباشید که چرا امروز را ضایع کردیم و حال آنکه آخر عمر شما بود

۲ ای اهل عالم چه بسیار کسی که روزی در پیش داشته باشد و آن روز را تمام نکرده بمیرد و چه بسا کسی که انتظار فردا را برد و بآن نرسد ای اهل عالم اگر ببینید اجل خود و سرعت و تندی رفتن آن را که چگونه میآید و عمر را چگونه میکند هر آینه دشمن خواهید داشت آرزوهای دور و دراز و خود فریب آن را نخواهید خورد ای اهل عالم در دنیا مانند غریبی باشید که بغربت در آمده و آنرا وطن خود نشمارید یا مانند مسافری که بمنزلی فرود آمده و قصد اقامت ننماید و خود را از اصحاب قبور بشمارید که فردا منزل خود میدانید و دار باقی آن همت بگمارید ای اهل عالم چون صبح کنید در

خاطر

و یا از لباس [illegible] نماید اگر موافق [illegible] آن لباس [illegible] رسد [illegible] رنگ [illegible] باشد و یا [illegible] مخمل و یا ماهوت [illegible] ۷ از جمله چقدر باعث [illegible] و فساد معده است خوردن و بعد مثل خوردن هندوانه و خیار و سیب بالای مطبوخ آتش و پلاو و چلاو ۸ از جمله ها چقدر باعث [illegible] و شکستن است رسیدن ترشح کردن آب سرد بشیشه گرم شده چراغ لامپا [illegible] بسیار [illegible] از برای قباحت و باعث [illegible] شدن اجتماع دو ضد [illegible] آنها را کسانیکه عارف [illegible] نفس و آفاق از حوصله [illegible] بدست آمدن [illegible] این [illegible] مثال و المؤید بل الدلیل النقلی و العقلی

خاطر خود فکر شام را راه مدهید و شام را از عمر خود حساب مکنید چون شام کنید خیال صبح را اندیشه آن را در خاطر مگذرانید و از صحت خود توشه بگیرید پیش از بیماری و از زندگی خود بهره بردارید پیش از مردن چرا که نمیدانید فردا چه نام خواهید داشت نام زندگان خواهید داشت یا نام مردگان ای اهل علم ببینید بشنید که متاع دنیا و زینت او را شید بمیرید و هنگام غفلت در جمع دنیا پس شما را حرص بر گشتن به دنیا نباشد تا کار و خود را دشمن کنید و وارث شما شما را مدح نکند با آنچه از برای او گذاشته اید و آن خداوند کریم نزد او در فتنه اید شما را معذور ندارد و در آن چیزها که مشغول آنها شده بندگی او را برای آنها ترک کرده اید [12] ای اهل علم ندیدم مثل آتش جهنم چیزی را که گریزنده از آن خواب کند و غافل باشد زیرا که کسیکه از امر سهلی خائف و ترسان و گریزان است از خوف آن خواب نمیکند و آتش جهنم با این عظمت جمعی که ادعای خوف از آن میکنند بخواب میروند بلکه همیشه در خوابند و ندیدم مثل بهشت چیزی را که طلب کننده و خواهان آن خواب کند زیرا که مردم از برای لذتهای سهل دنیای فانی خواب را بر خود حرام میکنند و سعی در تحصیل آن مینمایند و طالبان بهشت ابدی و نعیم نامتناهی بیهوشند در خوابند [13] ای اهل علم قدر عمر خود را بدانید و بر عمر خود بخیل تر باشید که ضایع شود از دینار و درهمیکه در دست ماوبید [14] ای اهل علم هر یکی از شما یکی از چند چیز را انتظار میبرید و در پیش دارید یا توانگری که بهم رسانید و بسبب آن طاغی شوید و از سعادت ابدیه محروم مانید یا فقر و بیچیزی که بسبب آن خدا را فراموش کنید یا بیماری که شما را فاسد گرداند و از صلاح باز دارد

على طبق ما ذكرنا قوله تعالى في الآية التاسعة والثمانين من سورة البقرة أفتؤمنون ببعض الكتاب وتكفرون ببعض فما جزاء من يفعل ذلك منكم إلا خزي في الحيوة الدنيا ويوم القيمة يردون إلى أشد العذاب وما الله بغافل عما تعملون ترجمه آیا ایمان میآورید ببعضی از آیات که بر طبق آن عمل مینمائید و کافر میشوید ببعضی آیات که بر طبق آنها عمل نمی کنید پس نیست جزاء و مکافات کسانیکه عمل و گفتار براین است مگر آنکه در همین دار دنیا معذب آنها را ذلیل و خوار میسازیم بانحاء مختلفه از فقر و فاقه و تسلط دشمن بر ایشان و بیماری برنج و دائمی بودن و ناملایمات بسیار دیگر که بر ایشان میآید و علاوه در روز قیامت هم معذب خواهند گردید بسخت ترین عذابها و خدا غافل

یا پیری که شما را خرف نموده از کار بیندازد یا مرگی که بسرعت در رسد و مهلت ندهد شما را یا فتنه دجال که شریست غائب و میرسد یا قیامت که برپا شود و قیامت از همه چیز عظیم تر است

[15] ای اهل علم بدترین مردم و پست ترین خلق نزد خداوند عالم در روز قیامت عالمی است که مردم از علم او منتفع نشوند و کسیکه طلب علم کند برای اینکه روی مردم را بسوی خود بگرداند و مرجع ایشان باشد بوی بهشت را نشنود [16] ای اهل علم اگر از شما پرسند از علمی که ندانید بگوئید نمیدانیم تا نجات یابید از گناه آنکه برخلاف واقع چیزی را بیان کنید و فتوی مدهید هرگز مردم را بچیزیکه علم بآن نداشته باشید تا نجات یابید از عذاب الهی در روز قیامت [17] ای اهل علم مشرف میشوند و نظر مینمایند جماعتی از اهل بهشت بسوی گروهی از اهل جهنم پس از ایشان میپرسند چه چیز باعث این شد که شما بجهنم در آمدید و حال آنکه ما ببرکت تعلیم و تادیب شما داخل بهشت شدیم گویند ما مردم را امر بخوبیها میکردیم و خود آنها را بجا نمی آوردیم

[18] ای اهل علم حقوق الهی بر بندگان از آن عظیم تر است که بندگان قیام

غافل بیخبر نیست از آنچه میکنید از اعمال شنیعه و افعال قبیحه والله العلی الغالب اگر اهل ایران کم کم اطاعت نمایند خدا و رسول و ائمه علیهم السلام یعنی مؤمن شوند از روی راستی و درستی باصول خمسه یعنی توحید و عدل و نبوت و امامت و معاد و بواسطه خواندن دعای حدیقه دقت کرده و خواندن کتاب حق الیقین مرحوم مجلسی علیه الرحمه و اعتقادات را هم بیاموزند بجا آورند واجبات و اعمال صالحه از واجبات و مستحبات و ترک کنند منهیات را از محرمات و مکروهات باندازه مقدور و تهذیب نمایند اخلاق را از روی قرآن و کتب اخبار سابق الذکر که ترجمه اخبار مسطوره در آنها در کتب مشار الیها انشاء الله ثبت و ضبط است و از جمله آنهاست کتاب معراج السعادة خلاق سموات و ارضین از هر جهت اصلاح میفرماید امور و کارهای ایشان را پیش

بآن توانند نمود و بدرستیکه نعمتهای خدا از آن بیشتر است که بندگان احصاء نمایند
آنها را توانند کرد پس چون از بندگی و شمردن نعمتها و شکر
بر نعمتها آدمی عاجز است باید هر صبح و هر شام توبه
کنید تا خداوند تعالی از تقصیرات
شما بگذرد

۹

۱۹ ای اهل علم شما در گذرگاه شب و روز [هستید] و شب و روز بر شما میگذرد و از اجل و عمر شما کم میکنند و خدا [ملائکه] عملهای شما را حفظ مینمایند و ثبت میکنند و مرگ بیخبر و ناگاه میرسد و هر کس که تخم خیر و نیکی میکارد در دنیا بزودی در آخرت حاصل نیکی و سعادت را درو میکند و هر کس که تخم بدی در دنیا میپاشد عنقریب حاصل ندامت و پشیمانی را درو میکند و هر زراعت کننده مثل آنچه زراعت میکند می یابد

۱۰

۲۰ ای اهل علم کسیکه سستی ورزد در طلب روزی بهره او را دیگری نمیبرد و کسیکه حریص باشد و بسیار سعی کند در طلب روزی زیاده از آنچه خدا مقدر کرده باو نمیرسد و هر کس که خیری باو میرسد خدا باو عطا فرموده است و باید که از جانب خدا بداند او را و کسیکه شری از او دور شود خدا از او دور گردانیده و او را حفظ کرده

۱۱

پیش خود این سخن نگویم بلکه از کردگار رسیده ام فقول قال الله تبارک و تعالی فی الآیة الرابعة والخمسین من سورة النور وعد الله الذین آمنوا منکم و عملوا الصالحات لیستخلفنهم فی الارض کما استخلف الذین من قبلهم و لیمکنن لهم دینهم الذی ارتضی لهم و لیبدلنهم من بعد خوفهم امنا یعبدوننی لا یشرکون بی شیئا و من کفر بعد ذلک فاولئک هم الفاسقون ترجمه وعده فرموده خدا کسانیکه ایمان بیاورند از شما مسلمانان پس از ایمان مشغول شوند بجا آوردن اعمال صالحه آنکه ایشان را جانشین نمود [illegible] ساقین [illegible] آنها را [illegible] ارداده بود و

۲۱ ای اهل علم شما در زمین چراغهای راهنما و پرهیزکاران بزرگوارانند و فقها و علما قائدان و راهنمای مردمانند و همنشینی با علما کردن موجب زیادتی علم و کمالات است و بدرستیکه مؤمن گناه خود را چنان عظیم میبیند و از آن در عذاب است که گویا در زیر سنگی است و میترسد که آن سنگ بر سرش فرود آید و بتحقیق که کافر گناه خود را چنان سهل میداند که گویا مگسی بر بینی او نشست و گذشت

۲۲ ای اهل علم بدرستیکه هرگاه حق تعالی خیر و سعادت بنده را خواهد گناهان او را پیوسته در مقابل چشم او ممثل میگرداند تا منظور نظر او باشد گناه را بر او گران و دشوار مینماید و اگر شقاوت بنده را بخواهد گناهش را از خاطرش فراموش میسازد

۲۳ ای اهل علم نظر مکنید بکوچکی و خورد بودن گناه و لکن نظر کنید به بزرگواری و عظمت خداوندیکه معصیت و نافرمانی او را کرده اید

۲۴ ای اهل علم نفس مؤمن اضطرابش از گناه بیشتر است از اضطراب گنجشکی که در دام افتاده باشد

۲۵ ای اهل علم هر کس گفتارش با کردارش موافق بوده باشد پس او بهره خود را از سعادت یافته است و اگر نه چنین باشد بلکه قولش نیکو و کردارش بد بوده باشد در قیامت خود را سرزنش و ملامت خواهد کرد

۲۶ ای اهل علم بسیار است که کسی از روزی خود محروم میگردد بسبب گناهیکه از او صادر میشود

۱۲

۲۷ ای اهل علم ترک کنید کاریرا که از او فایده بشما عاید نمیگردد و سخن مگوئید

و وعده داده که تمکین دهد دین پسندیده خود را برای آنها و وعده فرموده که خوف ایشان را مبدل باَمنیت [نماید] تا آنکه در نهایت [امنیت] عبادت نمایند و [illegible] عبادت [illegible] و هر کسیکه [illegible] این وعده کفران [illegible] آنها فاسق [illegible] صدق الله فی قوله و کان وعده حقا و من اصدق من الله قیلا و من اصدق من الله حدیثا
آری وعده پروردگار حق است و کیست راستگوتر از خدا

ذکر بعضی از منذرات و مبشرات

کتاب نهم در تقوای آل محمد علیهم السلام

دوام بکه از او منتفع نمیشوید و زبان خود را حفظ کنید چنانچه پول خود را حفظ مینمائید ای اهل عالم حفیتما و نعتا جمعی را داخل بهشت خواهد کرد را نفند و از نعمت با ایشان کرامت مینماید که نزدیک شود ایشان را از بجای نعمت ملال حاصل کرده و بالا از او ایشان جماعتی باشند و در درجات عالیه بهشت پس چون ایشان نظر با آنجا عت نمایند بشناسند ایشانرا و چون حال ایشانرا از حال خود بهتر بینند گویند پروردگارا ایشان برادران ما بودند که و ما در دنیا با ایشان بودیم بچه جهت ایشانرا بر ما امتیاز دادی پس در جواب ایشان گفته شود هیهات هیهات مرتبه شما کجا و مرتبه ایشان کجا ایشان گرسنه بودند در هنگامیکه شما سیر بودید و تشنه بودند وقتیکه شما سیراب بودید و بعبادت ایستاده بودند در اوقاتیکه شما در خواب بودید و منا فرمیشدند و از خانها بیرون میرفتند

از برای خدا و در راههای خیر در هنگامیکه

شما در بلاد خانهای تابر ما هست

و غلت ساکن بوده

۱۳

۲۹

ای اهل عالم الله تعالی روشنی چشم مرا در نماز مقرر فرموده و نمازرا محبوب من ساخته است چنانچه گرسنه را دوست داشته است طعام و تشنه را خواهان آب کردانیده و بدرستیکه گرسنه چون طعام میخورد سیر میشود و میلش از آن برطرف میگردد و تشنه چون آب مینوشد سیراب میشود و رغبتش زایل میگردد و من هرگز از نماز سیر نمیشوم و همیشه خواهان آنم ای اهل عالم خدا عطیه بر ما بر همه انبیا مبعوث گردانیده و در شریعت و بودترک سه

ترجمه وصیت حضرت پیغمبر با ابی ذر رض

نماز و روزه و از زنا و ترک لذتها در مرا مبعوث گردانید این است دینی پاکیزه هما بل از اعوجاج و انحراف بجانب استقامت و در نهایت آسانی که تکلیفها شاق در آن نیست مرا محبت زنان و بوی خوش داده اند ولکن فرح و شادی و روشنی چشم من در نماز است ای اهل عالم هر کس در هر شبانروزی دو رکعت نماز کند او سوای نماز های واجب بر خدا واجب و لازم است که خانه در بهشت او را کرامت فرماید ای اهل عالم مادامیکه در نماز باشید درگاه فیض و فضل و رحمت خداوند پادشاه جبار را میکوبید و هر کس بسیار درگاه پادشاه را بکوبد البته برای او را میگشایند ای اهل عالم هیچ مؤمنی بنماز نمی ایستد مگر آنکه بر او فرو میریزد رحمت از میانه او تا عرش و ملکی را بر او موکل میگردانند که او را ندا میکند ای فرزند آدم اگر بدانی تو را در نماز چه ثوابها و رحمتها هست با چه

خدا فیکه مناجات میکنی هرگز از

نماز فارغ نشوی و بر لت

نماز نمائی

۱۴

۳۴

ای اهل عالم خوشا حال صاحبان لواها و علمها در روز قیامت که آن علمها را بر خواهند داشت و بر مردمان پیشی خواهند گرفت بدرستیکه ایشان جماعتی اند که سبقت میگیرند در دنیا برفتن مسجدها در سحرها و غیر سحرها ای اهل عالم نماز ستون دین است و زبان بزرگتر است بعضی بچه از زبان صادر میشود از ظهار دعا و حقه و شهادتین بزرگتر از نمازیست و این اشاره است بایه شریفه که فرموده اقم الصلوة تنهی عن الفحشاء و

المنكر ولذكر الله اكبر و تصدق و چيز دادن در راه خدا محو مينمايد
گناهان او و زبان بزرگتر است يعنى آنچه بزبان صادر
ميشود از امر بخيرات و مبرات و نهى از منكر
بزرگتر است از تصدق و ثوابش
بيشتر مى باشد

١٥

٣٦ اى اهل عالم بلندى درجه بهشت از درجه ديگر مانند بلندى آسمانست
از زمين و بدرستيكه بنده در آخرت نظر بجانب بالا ميكند نورى از براى
او لامع ميگردد بطوريكه از بسيارى روشنى نزديك است ديده او را بربايد
و نابينا كند پس ترسان ميشود و ميگويد اين چيست ميگويند اين نور فلان برادر
مؤمن تست ميگويد ما و او در دنيا با يكديگر عبادت ميكرديم چرا در اينجا
اينقدر بر من زيادتى دارد ميگويند او از تو عملش
بهتر بوده پس در دل او خوشنودى
ميگذارند تا بمرتبه خود راضى
شود و كراهتى
نداشته باشد

١٦

٣٧ اى اهل عالم دنيا زندان مؤمن و بهشت كافر است و هيچ مؤمنى صبح نميكند
در دنيا مگر محزون و مغموم و چگونه محزون نباشد و حال آنكه خدا او را وعيد
فرموده كه وارد جهنم خواهد شد و وعده نفرموده كه از آن بيرون خواهد آمد
و نجات خواهد يافت و در دنيا ملاقات مينمايد با مرضها و دردها و مصيبتها

و امر چند كه او را بخشم مياورد و ظلم بر او ميشود و كسى نصرت و يارى
او نميكند و در آن مظلوم بودن اميد ثواب از خدا دارد پس مؤمن با اين جهتها
هميشه در دنيا حزين است تا از دنيا مفارقت نمايد پس چون از دنيا بيرون
رفت ميرسد براحت و كرامت و نعمتهاى
٣٨ اى اهل عالم هيچ عبادتى از عبادتها
ثواب ندارد مانند ثواب تفكر
و بسيار انديشه

١٧

٣٩ اى اهل عالم هر كس را علمى بدهند كه باعث خوف و گريه او نشود سزاوار
از براى اينكه علمى يافته باشد كه از آن منتفع نگردد زيرا كه حق عز و جل وصف نموده
علماى قوم با ايمان را باين بيان بدرستيكه آنانكه علم بايشان داده شده بود پيش از
نزول قرآن چون خوانده ميشود قرآن بر ايشان ميافتند بر رويهاى خود بسجده
براى تعظيم امر الهى و ميگويند منزه است پروردگار ما از آنچه مشركان باو نسبت
ميدهند بدرستيكه وعده پروردگار ما واقع است و تخلف ندارد و ميافتند
بر رويهاى خود در سجده و ميگريند در حالت سجود و زياده ميگرداند شنيدن
قرآن خشوع و فروتنى و تضرع ايشان را ٤٠ اى اهل عالم كسيكه قادر باشد
بر گريه كردن بايد از خوف الهى گريه نمايد و كسيكه قادر بر آن نباشد بايد حزن
و اندوه را شعار دل خود گرداند و خود را بتكلف و مشقت بگريه بدارد
بدرستيكه دل سخت با قساوت از خدا دور است
و لكن صاحبان دل سخت با قساوت
خود نميدانند

کتاب زهد و تقوای آل محمد علیهم السلام

۱۸

۴۱ ای اهل عالم خداوند عالمیان میفرماید که من جمع نمیکنم بر بندهٔ خود دو ترس را
و جمع نمیکنم از برای او دو ایمنی را پس اگر در دنیا از من ایمن است و خائف نیست
در روز قیامت او را میترسانم و اگر از من در دنیا ترسان است او را در روز قیامت
ایمن میگردانم ۴۲ ای اهل عالم اگر کسی مثل عمل هفتاد پیغمبر داشته باشد در
روز قیامت حقیر میشمارد آنرا و ترسان باشد از اینکه مبادا نجات نیابد از شدت
آن روز ۴۳ ای اهل عالم بدرستیکه عرض و اظهار مینمایند بر بنده گناهان او را
در روز قیامت پس میگوید پیوسته در دنیا ترسان بودم از این گناهان پس
بسبب این کلام خدا او را میآمرزد ۴۴ ای اهل عالم بدرستیکه بنده حسنه
میکند و اعتماد و اتکال بر آن مینماید و گناهان بجا میآورد و آنها را حقیر و
سهل میشمارد تا آنکه در قیامت نزد خدا میآید و حال آنکه خدا بر او خشمناک است
و بدرستیکه شخصی گناه میکند و از آن میترسد و در حذر است پس در قیامت
ایمن نزد خدا میآید و باکی بر او نیست ۴۵ ای اهل عالم بدرستیکه گاه میشود
که بنده گناهی میکند و بسبب آن داخل بهشت میشود ابوذر میگوید عرض
کردم چگونه چنین میشود پدر و مادرم فدای تو باد یا رسول الله فرمود
آن گناه پیوسته در برابر چشمان او است و از آن توبه میکند و از عذاب آن
بخدا میگریزد و پناه میبرد تا بسبب آن داخل بهشت میشود ۴۶ ای اهل عالم
زیرک آنکسی است که نفس خود را تابع بدارد و کار کند از برای
هولهای بعد از مرگ و عاجز آنکسی است که متابعت
نفس و خواهشهای آنرا کند و آرزوهای
دور و دراز از خدا تمنی نماید

ترجمهٔ وصیت حضرت پیغمبر صلعم با ابی ذر رض

۱۹

۴۷ ای اهل عالم اول چیزی که از این امت برداشته میشود صفت
امانت و صفت خشوع است تا آنکه از هیچیک
از ایشان حالت خشوع و شکستگی و
تضرع نمیتوانید دید

۲۰

۴۸ ای اهل عالم بحق آن خداوندیکه جان محمد در قبضهٔ قدرت او است قسم
که اگر دنیا در نزد خدا برابر بود با بال پشه یا بال مگسی کافر را از دنیا یک
شربت آب نمیداد ۴۹ ای اهل عالم دنیا ملعون است و از رحمت خدا دور است و آنچه
در دنیا است نیز ملعون است مگر چیزیکه مقصود از آن رضای الهی باشد و هیچ چیز را
خدا دشمن نمیدارد مانند دنیا حق تعالی دنیا را خلق فرمود پس از آن اعراض
نمود و نظر لطف بسوی او نفرمود و نخواهد فرمود تا قیام قیامت و هیچ چیز نزد خدا
پسندیده تر و محبوب تر نیست از ایمان بخدا و ترک کردن چیزی چند که خدا
امر فرموده است بترک آنها ۵۰ ای اهل عالم حق تعالی وحی فرمود بر حضرت
عیسی علیه السلام که ای عیسی دوست مدار دنیا را بدرستیکه من آنرا دوست نمیدارم
و دوست دار آخرت را که بازگشت همه با آنجا است ۵۱ ای اهل عالم جبرئیل
نزد من آمد و خزینه‌های دنیا را برای من آورد و بر استر اشهبی سوار بود
پس گفت ای محمد اینها خزینه‌های دنیا است و آنها را بتو میدهم و از بهرهٔ تو نزد خدا
ابدا چیزی کم نمیشود بسبب متصرف شدن آنها من گفتم ای حبیب من جبرئیل مرا
احتیاجی باین خزائن نیست هرگاه سیر میشوم پروردگار خود را شکر میکنم
و چون گرسنه میشوم از او سؤال مینمایم ۵۲ ای اهل عالم چون خدا خیر

و صلاح

و صلاح بنده را خواهد او را بمسائل دین خود فقیه و عالم میگرداند و رغبت
او را بدنیا بر طرف مینماید و او را هدایت میکند بعیبهای نفس خودش بینا مینماید

٥٣ ای اهل علم هیچ بنده بزهد و ترک دنیا متصف نمیگردد مگر آنکه حق تعالی
علوم و حکمتها را در دل او ثابت میگرداند و زبانش را بحکمت و معارف گویا
میسازد و بینا و دانا میگرداند او را بعیبها و دردها و دواهای دنیا و او را سالم
از کفر و معاصی از دنیا بیرون میبرد و بخانه سلامت که بهشت پاکیزه سرشت است او را
داخل میگرداند ای اهل علم چون برادر مؤمن خود را ببینید که ترک
دنیا کرده است و رغبت بآن ندارد سخن او را گوش بدهید که او حکمت و علوم
دنیا نیز تسبیح تنها القا مینماید ابوذر میگوید عرض کردم یا رسول الله کیست که
زهد او در دنیا بیشتر است فرمود کسیکه فراموش نکند قبر و پوسیدن و خاک شدن
در قبر را و ترک کند زینتهای دنیا را و اختیار نماید
و ترجیح دهد نعمتهای باقی آخرت را بر لذتهای فانی
دنیا و فردا را از عمر خود حساب نکند
و خود را از مردگان
شمارد

٢١

٥٥ ای اهل علم حق تعالی بسوی من وحی نفرستاده که جمع مال نمایم ولکن
بسوی من وحی فرستاده که تسبیح کن پروردگار خود را و او را منزه بدان از
هر چیز بکمی در ذات و صفات و افعال او نیست و تسبیح را مقرون بحمد پروردگار
خود بجا بیاور و از جمله نماز گذارندگان باش و عبادت پروردگار خود
بکن بر هر حال تا وقتیکه در رسد ترا مرگ ٥٦ ای اهل علم من جامههای

درشت میپوشم و بر روی خاک مینشینم و انگشتان خود را بعد از طعام خوردن
میلیسم و بر الاغ بی پالان و برهنه سوار میشوم و دیگری را در عقب سر خود باخود ترک گرفته
ردیف میکنم پس هر کس که سنت مرا ترک نماید و از آن کراهت داشته باشد
از من نیست ٥٧ ای اهل علم محبت مال و شرف و بزرگی دنیا بیشتر دین را
تلف و ضایع میکند از تلف کردن دو گرگ بسیار گرسنه درنده که در گله گوسفند
در شب در آیند و تا صبح غارت کنند پس این دو گرگ از آن گوسفندان چه چیز
باقی خواهند گذاشت همچنین این دو گرگ درنده محبت مال و محبت جاه
در این شب تار غفلت و ظلمات این دنیا چنین غارت میبرند و چون پرده
غفلت را از دیده بر کنند بعد از مرگ و صبح آگاهی طلوع کند بمقتضای
الناس نیام فاذا ماتوا انتبهوا مردم از خواب غفلت
بیدار شوند معلوم میشود بر مغرورین
جوهر دنیا که چه ضررها محبت مال
و محبت جاه با آنها
رسانیده است

٢٢

ابوذر میگوید عرض کردم یا رسول الله آیا جمعی که از خدا خائف
ترسانند و پیوسته در مقام خضوع و مذلت و انقیادند نزد خدا و با خوف
و در مقام تواضع و شکستگی میباشند با خلق و یاد خدا بسیار میکنند
ایشان پیش از دیگران داخل بهشت خواهند شد فرمود نه و لیکن ایشان در
صحرای محشر با برکت ترین مردم میباشند و صفتهای آنها را میشناسند در
بهشت در خواهند شد پس خازنان بهشت با ایشان میگویند باشید اینجا تا

حساب شمارا بکنند ایشان در جواب میگویند بچه چیزها را حساب میکنند
ما که حکومت پادشاهی و منصبی نداشتیم تا از ما بپرسند که عدالت کرده ایم
و یا جور و ظلم کرده ایم و مال زیادی بما نداده بودند تا ما را حساب کنند که
نگاه داشته ایم و یا عطا کرده ایم ولکن در دنیا
عبادت پروردگار خود کردیم تا وقتیکه خدا
ما را بسوی خود خواند
کردیم و از دنیا بیرون
آمدیم
۲۳

۵۸
ای اهل عالم بدرستیکه دنیا مشغول کننده دلها و بدنها است از یاد
خدا و بدرستیکه حق تبارک و تعالی از ما سؤال خواهد کرد از آنچه تنعم
کرده ایم در حلال آن پس چگونه از ما سؤال نماید از آنچه تنعم کرده باشیم در
حرام آن ای اهل عالم من از خدا سؤال کرده ام
که بگرداند روزی هر کس را که مرا دوست دارد
بقدر کفاف و عطا نماید بهر کسیکه
مرا دشمن دارد بسیاری
اموال و فرزندان
۲۴

۶۰
ای اهل عالم خوشا حال جمعی که زهد در دنیا اختیار نموده اند و ترک لذات
دنیا کرده اند و بسوی آخرت و اعمالیکه موجب سعادت آخرت است رغبت نموده اند
ایشان گروهی اند که زمین خدا را بساط خود ساخته اند و خاک زمین را فرش

و بستر

و بستر خود قرار داده اند و از بوی خوش بآب قناعت کرده اند یعنی خود را با
آب بوهای بد را پاک کرده اند و کتاب خدا را پیراهن تن خود گردانیده اند و پیوسته
آنرا تلاوت مینمایند و بآن عمل میکنند و دعا و تضرع بدرگاه خدا را لباس
خود ساخته اند که هرگز از خود جدا نمیکنند و دنیا را از
خود بریده اند بریدنی ای اهل عالم
ذراعت آخرت بعمل صالح است
و ذراعت دنیا مال
و فرزندان است
۲۵

۶۲
ای اهل عالم بدرستیکه پروردگار من مرا خبر داد و فرمود بعزت و جلال خود
سوگند که نمی یابند عابدان از هیچ عملی بجز آنکه از گریه مییابند نزد من از
ثواب و قرب و بدرستیکه من از برای ایشان بنا میکنم در اعلا مراتب بهشت در
جوار پیغمبران و دوستان خود قصری را که هیچکس در آن قصر با ایشان
شراکت نباشد ابوذر رحمه الله میگوید عرض کردم یا رسول الله کدام یک
از مؤمنان زیرکتر و عاقلترند فرمود آنانکه یاد مرگ بیشتر میکنند و تهیه
آنرا نیکوتر بعمل میاورند ای اهل عالم چون نور در دل آدمی داخل شد
دل گشاده و فراخ میشود ابوذر میگوید گفتم علامت و نشان این حالت چیست
پدر و مادرم فدای تو باد یا رسول الله فرمود میل آدمی بسوی آخرت که خانه
جاوید است و رجوع کردن بکاریکه برای آخرت بکار
آید و پهلو تهی کردن از دنیا که خانه فریب
و مکر و غفلت است و مستعد مهیا شدن

از برای ترک پیش از آنکه در گذرد

۲۶

ای اهل عالم از مناهی خدا بپرهیزید و از خدا بترسید و بپرهیزید چنین شدنها
که از خدا میترسیم برای آنکه شما را گرامی دارند و حال آنکه دلهای شان مایل
بفسق و فجور و بدیها باشد ای اهل عالم باید شما را و هر کاریکه کنید
نیت قربتی باشد که جمیع کارها را از برای خدا کنید حتی در خواب کردن و
چیز خوردن ای اهل عالم باید در سینهای شما جلال و بزرگی خدا عظیم باشد
پس خدا را بسیار یاد کنید چنانچه جاهلان یاد خدا میکنند در وقتیکه
سگ را میبینند که میگویند خدایا آنرا خوار
کن و در وقتیکه خوک را ببینند
که میگویند خداوندا آنرا
خوار کن

۲۷

ای اهل عالم بدرستیکه خدا را ملکی چند هست که پیوسته ایستاده اند از
خوف و ترس او و سر بالا نمیکنند تا روزیکه در صور بدمند در میان آخر که همه خلق
بآن زنده میشوند پس جمیع ملائکه در آنحال میگویند خداوندا تو را منزه میدانیم
از جمیع نقایص و عیبها و تو را بر صفات جمیله حمد و ثنا میکنیم و عبادت
تو نکرده ایم آنطوری که سزاوار عبادت و پرستش تو است اگر شخصی عمل هفتاد
پیغمبر داشته باشد هر آینه عمل خود را سهل خواهد شمرد از شدت هول آن
روز مشاهده مینماید و اگر دلوی از غسلین و چرک و ریم اهل جهنم که در قعرها
درد دیگهای جهنم جوشیده در مشرق آفتاب بریزند هر آینه از شدت و حرارت آن

بجوشش میاید مغز سر آنجماعتیکه در مغرب قرار دارند چون جهنم در صحرای محشر ظاهر
و پیدا آید نماند احدی نه ملک مقرب و نه پیغمبر مرسلی مگر آنکه بزانو در افتند
و هریک استغاثه کنند که پروردگارا نفس مرا رحم کن و مرا نجات بخش و همه در
فکر و اندیشه خود باشند حتی حضرت ابرهیم خلیل خدا اسحق فرزند خود را فراموش
نماید بحال خود مشغول باشد و گوید پروردگارا منم خلیل تو ابرهیم
مرا در آن روز از رحمت خود فراموش مکن
و لطف خود را از من دریغ
مدار و باز مگیر

۲۸

ای اهل عالم اگر زنی از زنان اهل بهشت از آسمان اول مشرف شود در دنیا نظر
نماید در شب تاری هر آینه زمین از نور جمال او روشن شود بهتر از آنکه روشن میشود
از ماه شب چهارده و هر آینه بوی خوش او برسد بمشام جمیع اهل زمین و اگر
جامهٔ از جامهای اهل بهشت را امروز در دنیا بگشایند
هر آینه مدهوش شود هر کس که بوی
آن نظر نماید دیدهای او تاب دیدن
آنرا نیاورد

۲۹

ای اهل عالم صدای خود را پست نمائید در جنازهها و نزد قتال با دشمنان دین و نزد
خواندن قرآن ای اهل عالم چون از پی جنازه روید باید که در شما در آنوقت
تفکر و خضوع و شکستگی باشد از جهت تفکر در فنای دنیا و قلب از حال آنجماعت
و بدانید که عنقریب باید ملحق خواهید شد

۳۰

۷۱ ای اهل عالم بدانید که در میان شما و خلق بدهستی خندیدن در غیر هنگام تعجب و در بکری کسالت و سستی و رویدن در عبادت از روی دلبستگی بدن سهو و فراموشی

۳۱

۷۲ ای اهل عالم دو رکعت نماز میانه که بسیار طول ندهید و بسیار سبک بجا نیاورید آنرا اما با حضور قلب و تفکر باشد بهتر است از ایستادن یکشب بعبادت نماز که با فراموشی دل باشد و او آخر کنید و کوشید که نهانیان خبر ندانسته باشد ای اهل عالم حق بر طبعها گران و تلخ است و امر باطل سبک و آسان و شیرین است و بسیار است که شهوت یکساعت دنیا مورث حزن و اندوه طولانی آخرت میگردد ای اهل عالم فقیه و دانا نمی باشد دیمی بتمام فقه و دانائی تا آنکه مردم در جنب جلال و عظمت الهی نزد او بمثابه شتران باشند بی دانش ۷۵ بعد از آن رجوع بنفس خود کند و خود را از همه کس حقیر تر شمارد ای اهل عالم بحقیقت ایمان نمیرسید تا همه مردم اهل دنیا را در دین خود احمق و در دنیای خود غافل بدانید

۳۲

۷۶ ای اهل عالم محاسبه نفس خود را بکنید پیش از آنکه حساب شما را بکنند زیرا که بدین واسطه حساب روز قیامت بر شما آسان میشود و نفس خود را

بسنجید و مهیا شوید برای عرض اکبر قیامت در روزیکه شما و اعمال شما را بر خداوند ظاهر نمایند و در آن روز هیچ امر پنهانی از شما بر او پوشیده نیست

۳۳

۷۷ ای اهل عالم از خدا حیا کنید و شرم بدارید بدرستیکه من بحق آنخدائیکه جانم در قبضه قدرت او است چون بمستراح میروم جامه خود را بر سر خود میپیچم از نهایت شرم و خجلتی ۷۸ که با دو ملکی که با منند ای اهل عالم میخواهید داخل بهشت شوید ابوذر رحمه الله گفت عرض کردم بلی میخواهیم فدایت شوم فرمود پس آرزوی خود را در دنیا کوتاه کن و مرگ را در برابر دو چشم خود بدار که همیشه در فکر و یاد مرگ باشی و از خدا حیا و شرم بدار چنانچه سزاوار حیا و شرم داشتن است ابوذر رحمه الله میگوید عرض کردم یا رسول الله ما همه از خدا حیا و شرم داریم فرمود حیا داشتن چنین نیست ولکن حیا از خدا آنست که فراموش نکنی قبر و پوسیدن و کهنه شدن در قبر را و فراموش نکنی شکم و عورت را یعنی از حرام و شبهه آنها را نگاه داری و فراموش نکنی سر را با آنچه که در سر است یعنی چشم و گوش و زبان و خیال و اندیشه خود را از معصیت و نافرمانی خدا باز داری و بطاعت او مصروف سازی و کسیکه کرامت و بزرگی آخرت را خواهد باید زینت دنیا را ترک نماید پس هرگاه چنین باشی بدرجه ولایت و دوستی خدا میرسی

۳۴

۷۹ ای اهل عالم کافیست از دعا با نیکی اعمال خیر آنقدر که طعام را کافیست از نمک ای اهل عالم مثل آنکسیکه دعا کند بی آنکه عمل صالحی داشته باشد مثل کسیست که تیر اندازد از کمان بی زه

۳۵

۸۱ ای اهل عالم بدرستیکه حقتعالی اصلاح میفرماید بسبب صلاح نیکو بنده کارهای فرزندانش و فرزندان فرزندانش را و حرمت او را رعایت مینماید در اهل خانه او و در خانهای همسایگان او مادامکه در میان ایشان است بلاها و غائلهها را بواسطه برکت وجود او از ایشان دفع و رفع مینماید و عذاب خود را بر ایشان نازل نمیگرداند

۳۶

۸۲ ای اهل عالم بدرستیکه پروردگار عزیز بزرگوار شما مباهات مینماید با ملائکه بسه نفر اول شخصی که در بیابان خالی از احدی اذان و اقامه بگوید و نماز گذارد پس پروردگار شما بملائکه میفرماید نظر کنید بسوی بنده من که نماز میکند و هیچکس غیر از من او را نمی بیند و بنماز او اطلاع ندارد پس حقتعالی هفتاد هزار ملک فرو میفرستد که در عقب او نماز گذارند و از برایش استغفار نمایند تا فردای آن روز دویم شخصی که در شب برخیزد و نماز شب بگذارد تنها پس بسجده رود

و در سجده

و در سجده خوابش ببرد در آنحال حقتعالی بملائکه میفرماید نظر کنید بسوی بنده من که روحش نزد من میباشد و بدنش در سجده است سیم شخصی که در جنگی باشد و در راه خدا جهاد نماید و رفیقانش بگریزند و او ثابت قدم بماند و قتال کند تا شهید شود

۳۷

۸۳ ای اهل عالم هیچکس پیشانی خود را بر بقعه از بقعهای زمین بسجده نمیگذارد مگر آنکه بشارت میدهد آن بقعه زمین بسجده او در روز قیامت و هیچ منزلی نیست که جمعی در آنجا فرود آیند مگر آنکه چون صبح میشود آن منزل یا بر ایشان صلوات میفرستد اگر عبادت الهی در آن کرده باشند و یا بر ایشان لعنت میکند اگر معصیت خدا در روی آن کرده باشند ای اهل عالم هیچ صبح و هیچ شامی نیست مگر آنکه بقعهها و قطعههای زمین بعضی از آنها بعضی را ندا میکنند که ای همسایگان من آیا کسی بر شماها گذشت که یاد کند حقتعالی را یا بندهٔ پیشانی خود را بر روی شماها گذاشت که از برای خدا سجده کند پس بعضی میگویند نه و بعضی میگویند بلی بعد آن قطعهٔ زمینی که میگوید بلی بر خود میبالد و شادی میکند و افتخار مینماید و خود را بر همسایههای خود تفضیل میدهد بسبب آنکه عبادت الهی بر روی آن شده

۳۸

۸۴ ای اهل عالم چون حقتعالی زمین را خلق فرمود و خلق نمود آنچه در زمین است

از درختها

او درختان هیچ درختی در زمین نبود که بنی آدم بنزد آن درخت آیند مگر آنکه
از آن منفعتی میبافتند و پیوسته زمین و درختان چنین پر منفعت بودند
تا هنگامیکه فجار بنی آدم تکلم نمودند بآن کلمه ناشایست بزرگ که گفتند
خدا فرزند دارد پس چون این سخن ناشایست را
گفتند زمین بر خود لرزید و نفع
درختان برطرف شد

۳۹

۸۶
ای اهل عالم بدرستیکه زمین میگرید بر مؤمن بعد از موت او چهل روز

۴۰

۸۷
ای اهل عالم چون بنده در بیابان خالی یکه تنها بوده باشد و وضو بگیرد
و یا تیمم کند اگر آب نداشته باشد پس اذان و اقامه بگوید و نماز کند او حق تعالی
ملائکه را امر فرماید در عقب او صف کشند صفی که دو طرف آن صف را نتوان
دید رکوع کنند آن ملائکه با رکوع او و سجود کنند با سجود او و آمین گویند
۸۸
بر دعای او ای اهل عالم هر کس که اقامه گوید
و اذان نگوید دو نماز با او نماز میکنند
از ملائکه مکرم دو ملکی
که با او میباشند

۴۱

۸۹
ای اهل عالم نیست جوانی که ترک کند از برای خدا دنیا و لهو و شهوات دنیا را
و جوانی خود را در پیری رساند به طاعت الهی مگر آنکه حق تعالی باو عطا فرماید
ثواب هفتاد و دو صدیق ای اهل عالم کسیکه خدا را یاد کند در میان

غافلان مثل کسی باشد که جهاد نماید
در میان گریختگان

۴۲

۹۱
ای اهل عالم مصاحب صالح و نیکو بهتر است از تنهائی و تنهائی بهتر است
از خواموشی و خاموشی بهتر است از سخن بد گفتن ای اهل عالم مصاحبت
مکنید مگر با مؤمن و نباید طعام شما را بخورد مگر پرهیزگار و نباید بخورید
۹۳
طعام فاسقان را ای اهل عالم بخورانید طعام خود را
بکسیکه از برای خدا او را دوست دارید
و بخورید طعام کسی را که از برای خدا
شما را دوست دارد

۴۳

۹۴
ای اهل عالم حق تعالی نزد زبان هر گوینده ایست یعنی بر گفتار هر کسی مطلع است
پس باید آدمی از خدا بترسد و بداند چه میگوید تا مبادا چیزی بگوید که موجب
۹۵
غضب الهی گردد ای اهل عالم ترک کنید سخنهای بی فایده را و بس است
۹۶
شما را از سخن آن قدر که بسبب آن بحاجت خود برسید ای اهل عالم از برای
دروغ گفتن آدمی همین بس است که هر چه بشنود از هر کس آنرا نقل کند
۹۷
ای اهل عالم هیچ چیز سزاوارتر نیست به بسیار
محبوس داشتن و زندان
کردن از زبان

۴۴

۹۸
ای اهل عالم از جمله اجلال و تعظیم حق سبحانه و تعالی است گرامی داشتن

مسلمانی که ریشش سفید شده باشد و گرامی داشتن حاملین قرآن
که باحکام آن عمل نمایند و گرامی داشتن
پادشاه عادل

۴۵ ۹۹

ای اهل عالم پیوسته آدمی از خدا دور میشود مادامی که خُلقش بد است

۴۶

ای اهل عالم کلمهٔ پاکیزه و نیکو صدقه است و هر گامی که بسوی نماز جماعت بر میدارید ثواب صدقه دارد ای اهل عالم هر کس اجابت نماید داعی خدا یعنی مؤذن را و نیکو آباد کند مساجد الهی را ثواب او از جانب خدا بهشت است ابوذر رحمه الله گفت عرض کردم پدر و مادرم فدای تو باد یا رسول الله چگونه آباد کنیم مساجد الهی را فرمود نباید بلند شود صداها در مساجد و مشغول سخن لغو و باطل نشوند و چیزی در آنها نخرند و نفروشند و ترک کنند سخن لغو و بی فائده را مادام که در مسجد نشسته اید و اگر نه ملامت نخواهید کرد در قیامت مگر خود را ای اهل عالم بدرستیکه مادامکه در مسجد نشسته اید حقتعالی بهر نفسی که میکشید درجه در بهشت بشما عطا میفرماید و بر شما صلوات میفرستند ملائکه و طلب رحمت از برای شما مینمایند و همچنین بهر نفسی که در مسجد میکشید ده حسنه در نامهٔ عمل شما ثبت مینمایند و ده گناه محو میکنند ای اهل عالم میدانید این آیه در چه خصوص نازل شده اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ابوذر رحمه الله میگوید عرض کردم نمیدانم پدر و مادرم فدای تو باد فرمود این آیه در باب انتظار کشیدن نماز بعد از نماز نازل شده مثل آنکه شخص از نماز ظهر فارغ شود و در مسجد بماند و مشغول

تعقیب و یاد خدا باشد تا وقت فضیلت نماز عصر برسد و ثواب جهاد عظیم دارد و همچنین بعد از نماز عصر پیوسته در مسجد مکث نماید تا نماز مغرب و نماز عشا را بجا آورد در اوقات فضیلت بجا بیاورد ای اهل عالم وضو را کامل و با شرایط و آداب بجا آوردن در سختیها و هواهای سرد موجب کفارهٔ گناهان میگردد و بسیار رفتن بمسجدها و ملازم مساجد بودن رباط است که حقتعالی در آیه سابق فرموده ای اهل عالم حقتعالی میفرماید بدرستیکه محبوبترین بندگان بسوی من گروهی اند که با یکدیگر دوستی میکنند بجلال لیکن من با ایشان داده ام و علاوه دلهای ایشان بمسجدها و از گناهان خود استغفار مینمایند در سحرها این جماعتند که هرگاه اراده نمایم باهل زمین عذابی بفرستم آنها را بیاد می آورم و ببرکت ایشان عقوبت خود را از اهل زمین باز میدارم ای اهل عالم هر نشستنی در مسجد لغو و بی فائده است مگر از برای سه چیز اول
بجا آوردن نماز دوم مشغول شدن
بذکر خدا سیم سوال نمودن
از علم و مسائل دین

۴۷ ١٠٧

ای اهل عالم باید اهتمام نمودن شما بعمل با تقوی بیشتر باشد از اهتمام شما باصل عمل چرا که اندک نیست عملیکه با تقوی و پرهیزگاری باشد چگونه اندک باشد عملیکه مقبول درگاه الهی شده و عمل با تقوی مقبول و پذیرفته است چنانچه حقتعالی میفرماید که خدا قبول نمیکند عملها را مگر از متقیان و پرهیزکاران ای اهل عالم آدمی از متقیان نمیشود تا آنکه محاسبهٔ نفس خود را بکند شدیدتر و با دقت‌تر از محاسبهٔ شریک با شریک خود تا بسبب محاسبهٔ نفس از احوال خود

آگاه شود و بداند که خوراکش از کجا بهم میرسد و لباس از کجاست و پوشش از کجا
بهم میرسد آیا از حلال بهم میرسد یا از حرام پس سعی کند که همه اینها از حلال باشد
ای اهل عالم کسیکه پروا نکند از اینکه مالش را از کجا کسب میکند و از حرام پروا
نداشته باشد حق تعالی هم پروا نکند از اینکه او را از کدام در داخل جهنم نماید
ای اهل عالم کسیکه خوش آید که گرامی ترین مردم باشد پس باید تقوی را پیشه
خود قرار دهد و از معاصی پروردگار بپرهیزد ۱۱۱ ای اهل عالم محبوب ترین
شماها نزد حق جل شانه کسی است که خدا را بیشتر یاد کند و گرامی ترین شما نزد
حق سبحانه و تعالی کسی است که پرهیزگاری از برای خدا بیشتر نماید و کسی از شماها
نجاتش از عذاب الهی بیشتر است که ترس از خدا بیشتر داشته باشد ۱۱۲ ای اهل عالم
متقیان جماعتی اند که از خدا میترسند و احتراز مینمایند از مرتکب شدن چیزها
که اجتناب از آنها لازم نیست و حلال اند بجهت احتراز از ارتکاب آنها از ترس آنکه مبادا
در شبهه داخل شوند ۱۱۳ ای اهل عالم هر کس که اطاعت خدا میکند
در فعل طاعات و ترک محرمات پس تحقیق که یاد خدا و ذکر خدا بسیار کرده
هر چند نماز نافله و روزه مستحبی و تلاوت قرآنش کم بوده باشد
۱۱۴ ای اهل عالم اصل دین ورع و ترک محرمات است و سر دین طاعت خداست
۱۱۵ ای اهل عالم ورع و پرهیزکاری اختیار کنید تا عابدترین مردم باشید
و بهترین اعمال دین شما ورع و پرهیزکاری از ارتکاب منهیات خداست ۱۱۶ ای اهل عالم
فضیلت علم زیاده و بهتر است از فضیلت عبادت مستحبی و بدانید که اگر
آنقدر نماز کنید تا بحدیکه مانند کمان خم شوید و آنقدر روزه بدارید که
مانند زه کمان باریک شوید بحال شما نفع نخواهد داشت مگر با ورع و
پرهیزکاری ۱۱۷ ای اهل عالم آنانکه ورع از محرمات ورزیده اند

وزهد و ترک دنیا اختیار نموده اند ایشان بحق
وراث اولیاء و دوستان
خدا اند

۴۸

۱۱۸ ای اهل عالم هر کس در وی یافت نشود سه خصلت پس تحقیق که خاسر و
زیان کار است ابوذر میگوید عرض کردم آن سه خصلت کدام است پدر
و مادرم فدای تو باد فرمود ورعی که او را مانع شود از مرتکب شدن چیزهائیکه
حق تعالی بر او حرام کرده است و خلقی که بآن رد کند و دفع
نماید جهالت و سفاهت بیخردان را و حلمی
که بآن مدارا نماید با
مردم

۴۹

۱۱۹ ای اهل عالم اگر خواهید قوی ترین مردم باشید پس توکل نمائید بر خدا
و اگر خواهید گرامی ترین مردم باشید پس تقوی را پیشه خود کنید و بپرهیزید
از معاصی پروردگار و اگر خواهید غنی تر و بی نیازترین مردم باشید
پس اعتماد بیشتر داشته باشید بر آنچه نزد خداست [illegible]
از آنچه در دست خود شماست ۱۲۰ ای اهل عالم اگر همه مردمان این آیه را اخذ
کنند و عمل نمایند ایشان را کافیست و ترجمه آیه اینست و هر کس بترسد از خدا
یعنی بپرهیزد از مناهی او و صاحب تقوی شود حق تعالی مقرر فرماید برای او
راه بیرون شدن از تنگی و روزی دهد او را از جائیکه گمان نداشته و بخاطرش
خطور نکرده باشد و هر کس توکل نماید بر حق تعالی و کارها خود را باو

را کذا در دین خدا کافی است از جهت تمشیت مهمات او بدرستیکه حقتعالی امور و ارادات خود را بر وجه کمال بتمشیت میرساند و از برای هر چیزی اندازه مقرر نموده موافق حکمت و مصلحت خود ای اهل عالم حقتعالی میفرماید بعزت و جلال خودم سوگند که اختیار نمینماید بنده خواهش و گفته مرا بر خواهشها و هوا و تمناهای خود مگر آنکه بی نیازی او را در خودش قرار میدهم و اورا غنی و بی نیاز میگردانم از خلق و چنان میکنم که فکر و اندیشه هم و برای آخرتش باشد و آسمانها و زمین را ضامن روزی او میکنم و کسب و حرفهاش را رواج و نفع میدهم و ابواب غلات او برکت میدهم و بجای تجارت هر تاجری هستم از برای او

۵۰

۱۲۳ ای اهل عالم کو فرزند آدم بکو بزد از روزیش چنانچه میگریزد از مرگ هر آینه روزیش او را در یابد چنانچه مرگ او را در مییابد ای اهل عالم آیا بشما تعلیم نمایم کلمه چندرا که حقتعالی شمارا بآنها منتفع گرداند ابوذر میگوید عرض کردم بلی یا رسول الله فرمود حرمت الهی را در اوامر و نواهی او نگاه دارید تا خدا را پیش روی خود بیابید آشنائی پیدا کنید بخدا در حالت رخاء و نعمت باینکه در آنحال خدارا عبادت کنید و دعا نمائید و بسبب فور نعمت پروردگار خودرا فراموش نکنید تا پروردگار در هنگام شدت و بلا شمارا بشناسد یعنی در سختیها چون پناه باو برید دعا شمارا مستجاب گرداند و هرگاه میخواهید که چیزی از کسی سؤال کنید او را سؤال نکنید بلکه از خداوند عزیز جلیل سؤال نمائید و اگر خواهید بکسی استعانت جوئید باو استعانت

مجوئید بلکه بخداوند خود استعانت جوئید بدرستیکه قلم تقدیر الهی جاری شده است بآنچه واقع خواهد شد تا روز قیامت پس اگر جمیع خلق جهد نمایند که نفعی رسانند بشما بچیزیکه از برای شما نوشته نشده قدرت بر آن ندارند و اگر جمیع خلق جهد کنند که ضرر رسانند بشما بچیزیکه از برای شما نوشته نشده باشد قدرت بر آن ندارند پس هرعبادتی را که توانید از برای خدا بجا بیاورید با رضا و خوشنودی از قضا و قدر الهی و یقین پس بجا بیاورید و اگر از روی رضا و یقین عمل نتوانید کرد پس صبر کنید بدرستیکه در صبر کردن بر مکروهات و بلاها ثواب بسیار هست و بدرستیکه نصرت و یاری حقتعالی با صفت صبر میباشد و فرج و راحت بعد از کرب و المها است و بدرستیکه با هر دشواری و تنگی آسانی و راحتی میباشد

۵۱

۱۲۴ ای اهل عالم مستغنی شوید بغنی و توانگری خدا تا خدا شما را غنی و توانگر گرداند ابوذر رحمه الله میگوید پس عرض نمودم غنای الهی کدام است یا رسول الله فرمود خوراک یکروز و خوراک یک شب پس هر کسیکه قانع شود بآنچه خدا روزی او کرده او غنی ترین مردمانست

۵۲

۱۲۵ ای اهل عالم بدرستیکه خدای عز و جل میفرماید بدرستیکه من سخن حکیم قبول نمیکنم و نظر ندارم بآن بلکه نظر و ملاحظه دارم بقصد و خواهش او پس اگر همت و خواهش او در چیزیست که من دوست دارم و می پسندم آن را

کتاب زهد و تقوای ائمه علیهم السلام

خواموشی از فواحش خود میکردانم و بجهد خود قبول مینمایم و رفتار او قرار میدهم
آنرا اگرچه ساکت باشد و تکلم ننماید ای اهل عالم بدرستیکه حق تعالی
نظر نمیکند بصورتهای شما و نه بمالهای شما و لکن نظر مینماید بدلهای شما
و بعملهای شما ای اهل عالم تقوی درکاه نجات است
تقوی دروازه نجات است و اشاره بسینه
خود فرمود شعر ما بدو دنیا
نبکریم و حال [illegible]
بدرهم قال را

٥٣

١٢٨ ای اهل عالم چهار خصلت است که نمی یابد آنها را و متصف بآنها نمیگردد
مگر مؤمن کامل اول خواموشی و آن اول عبادتهای خداست دویم تواضع
و شکستگی از برای خدا نزد خدا و خلق سیم ذکر و یاد خدا کردن بهر حال
چهارم کمی چیز یعنی کمی مال دنیا و فقر و بی چیزی ای اهل عالم قصد
حسنه و کار خیر کنید اگرچه از آن نتوانید بعمل آورد تا نوشته نشوید از غافلین
١٣٠ ای اهل عالم کسیکه مالک شود و حفظ نماید آنچه در میان دو لب او
که عورتش باشد انصرام او بجز درمیان ملت اعلی و ملت اسفل او است که زبانش
باشد از لغو و سخن باطل داخل بهشت میشود ابوذر میگوید عرض کردم
یا رسول الله آیا ما را مؤاخذه مینمایند بآنچه گویا میشود بآن زبانهای ما فرمود
ای ابوذر مگر مردم را میاندازد بر روهای ایشان در آتش جهنم چیزی غیر از درو
کردنهای زبانهای ایشان بدرستیکه تو پیوسته بسلامتی از شر زبان مادامیکه
ساکتی پس چون سخن کفتی اگر سخن خیر میگوئی از برایت ثواب نوشته میشود

ترجمه وصیت حضرت پیغمبر بابی ذر رض

١٣٢ واگر سخن بد میگوئی بر تو گناه نوشته میشود ای اهل عالم بدرستیکه
شخصی در مجلسی تکلم مینماید بکلمه تا اهل آنمجلس را بخنداند بسبب آن واسطه فرو
میرود در طبقات جهنم بقدر ما بین آسمان و زمین ای اهل عالم کسیکه
سخن گوید و دروغ گوید از برای آنکه بخنداند بآن مردم را وای بر او و وای بر او
و وای بر او ١٣٣ ای اهل عالم هر کس که خواموش شود گوید نجات یافت و اگر سخن
گوید بر شما باد براستگوئی و از دهان خود بیرون مکنید دروغ را هرگز
ابوذر میگوید عرض کردم یا رسول الله چه چیز است
توبه کسیکه دروغ گوید فرمود استغفار
نمودن بعد فرمود و نوشتها آنرا
نمازهای پنجگانه میشوید

٥٣

١٣٤ ای اهل عالم بپرهیزید از صفت خبیثه غیبت زیرا که غیبت کردن
بدتر است از زنا کردن و زنا دادن ابوذر میگوید عرض کردم یا رسول
الله چرا اشد است بدتر و ما در مقدم شوند فرمود بجهة آنکه شخص واقع در
زنا میشود بعد پشیمان میشود و توبه و باز گشت بخدا مینماید پس خدا هم توبه
او را قبول میفرماید و اما غیبت نمودن آمرزیده نمیشود تا آنکه آنشخص غیبت
شده عفو کند از شخص غیبت کننده ای اهل عالم فحش دادن بمسلمان فسق است
و قتال با او کفر است و خوردن گوشت او بواسطه غیبت نمودن از گناهان کبیره
است و حرمت مالش مثل حرمت خونش است ابوذر میگوید عرض کردم یا رسول
الله غیبت کدام است فرمود یاد کردن برادر مسلمانت را بچیزیکه آنرا خوش
نداشته باشد عرض کردم اگر آنچیز در غایب او در باره او گویند در او باشد چه صورت

ذار فرمود بدان که چون ذکر کنی او را بصفتیکه در او هست غیبتش نموده که بدتر است
از زنا و اگر او را ذکر کنی بصفتیکه در او نیست بهتان باو زده و بهتان بدتر است از غیبت

۱۳۶ ای اهل عالم کسیکه دور نماید از برادر مسلمانش غیبتی را که از او میشنود لازم است بر خدای عز و جل که او را آزاد نماید از آتش جهنم

۱۳۷ ای اهل عالم کسیکه نزد او غیبت نمایند از برادر مسلمانش و او بتواند یاری نماید آن برادر مسلمانرا پس یاری کند خدای عز و جل او را هم در دنیا و هم در آخرت و اگر با قدرت یاری
او نکند او را ذلیل و مخذول نماید خدای عز و جل
در دنیا و در آخرت او را ذلیل
و مخذول گرداند

۵۵

۱۳۸ ای اهل عالم داخل بهشت نمیشود قتات ابوذر رحمه الله میگوید
عرض کردم قتات کیست فرمود قتات نمام و سخن چین است که سخنهای
مردم را نزد یکدیگر نقل مینماید تا در میان ایشان عداوت و دشمنی

۱۳۹ بیندازد ای اهل عالم صاحب نمیمه و سخن
چین راحت نمیباشد
از عذاب خدای عز و جل
در آخرت

۵۶

۱۴۰ ای اهل عالم هر کس دو رو و دو زبان و منافق باشد در دنیا پس او با کمال قباحت
منظر صاحب دو زبان خواهد
بود در آتش جهنم

۵۷

۱۴۱ ای اهل عالم هر چیزیکه در مجالس مذکور میشود و احتمال ضرری نسبت بصاحب
مجلس داشته باشد باید آنرا در جای دیگر نقل نکنید و افشا کردن سریکه برادر
مؤمن شما در پنهانی بشما گفته و واضع بنقل آن نباشد خیانت است در
باره او پس اجتناب کنید از فاش کردن راز برادران مؤمن خود و اجتناب کنید
از مجلسیکه خویشان با یکدیگر می‌نشینند و بدی
مردم را میگویند و با افتخار بیدروا خود
میکشند و با نفاق با یکدیگر می نشینند
و چون متفرق شدند راز
یکدیگر را فاش میکنند

۵۸

۱۴۲ ای اهل عالم عرضه و اظهار میکنند اعمال اهل دنیا را بر خدا آنچه کرده اند از جمعه
تا جمعه دیگر در روز دوشنبه و در روز پنجشنبه پس آمرزیده میشود گناه هر
بنده مؤمنی مگر بنده که میان او و برادر مؤمنش عداوت و دشمنی بوده باشد
پس گفته میشود واگذارید عمل این دو مؤمن را تا با یکدیگر صلح و آشتی کنند و عداوت
از میان ایشان برطرف شود ۱۴۳ ای اهل عالم بپرهیزید از دوری کردن از برادر
مؤمن خود باز زدگی بدرستیکه با هجران و دوری نمودن از برادر مؤمن
عملی مقبول و پذیرفته نمیشود ۱۴۴ ای اهل عالم شما را نهی مینمایم از هجران
و دوری نمودن از برادر مؤمن و اگر بنا چار دوری کنید پس مبادا تا سه روز
تمام هجران شما طول کشد و کسیکه سه روز از برادر مسلمان خود بخشم و غضب
کناره و دوری کند در آن سه روز با آنحال بمیرد آتش جهنم اولی است باو

ای اهل عالم هر که دوست داود در دنیا زر و زیور پوشش بکوچکی یا بسند بس باید جا خود را در آتش
جهنم مهیا کند بدانند که از اهل جهنم است ای اهل عالم هر کس که بمیرد و در دلش بقدر ذره از کبر باشد
بوی بهشت را نشنود مگر آنکه پیش از مردن توبه نماید پس شخصی عرض کرد یا رسول الله مرا خوش
میاید بتجمل و دوست میدارم زینت را حتی آنکه علاقه و بند تازیانه ام و بند کفشم نیکو باشد یا
بسبب این خیال بر من خوف این هست که تکبر داشته باشم فرمود دلت را چگونه مییابی عرض نمود
دل خود را عارف و دانا و با اطمینان مییابم بحق و شک و تزلزل در آن نیست فرمود این حال کبر نیست
ولکن کبر آنست که حق را ترک کنی و از حق در گذری و بسوی غیر حق نظر نمائی بمردم چنین
دانی که هیچکس عرض و آبرویش مثل عرض و آبروی تو و خونش مثل خون تو نیست یعنی خون ایشان
در هدر باید مردم زیاد ... مردم را حقیر شمارد ای اهل عالم بدترین جماعتی که داخل آتش
جهنم میشوند متکبرانند پس شخصی عرض کرد آیا از کبر کسی نجات دارد یا رسول الله فرمود بلی
کسیکه لباس پشم بپوشد و بر الاغ سوار شود و بز را بدست خود بدوشد و با مسکینان و
فقیران هم نشینی کند ای اهل عالم هر که بعضی چیزی را از بازار از برای عیال خود بخرد
خودش بدست خود بردارد دوری میشود از کبر ای اهل عالم هر کس جامه خود را وصله بکند
از روی خیلا و تکبر حق تعالی نظر رحمت بسوی او نکند و نعلین ای اهل عالم هر کس دامن
جامه اش را بردارد باینکه جامه را کوتاه بکند و یا اگر بلند اتفاق افتاده باشد بلندیش را
بدست نگاه دارد و بر زمین نکشد کفشش را خودش بدست خود پینه بدوزد و صورتش را نزد خدا
بر خاک بمالد بتحقیق که بری و بیزار میشود از صفت خبیثه کبر ای اهل عالم هر کس دو پیراهن
داشته باشد باید یکی را خود بپوشد و دیگری را به برادر مؤمن خود بپوشاند ای اهل عالم زود باشد
جمعی در میان امت من بهم رسند که در نعمت و لذت متولد شوند و نعمتهای لذیذ نشو و نما
کنند و بپوشند همت ایشان مصروف باشد بر تحصیل کردن و خوردن الوان طعامها و شربتها

و مردم ایشان را بسخنان و اشعار مدح نمایند ایشان بدترین امت منند ای اهل عالم هر که
ترک نماید تجمل و زینت را و حال آنکه قدرت بر آن داشته باشد از روی تواضع و فروتنی از
برای خداوند عزیز جلیل خداوند او را حله کرامت بپوشاند ای اهل عالم خوشا
حال کسیکه تواضع و شکستگی نماید از برای خدا نزد مردم بی آنکه او را نقص دنیوی
باعث آن شکستگی شده باشد و ذلیل کند خود را در ملبس و مأکل و مکان بدون فقر و
مسکنت و انفاق نماید مالی را که جمع نموده در غیر معصیت و رحم کند بر اهل مذلت و خواری
و مسکنت و مخالطه و آمد شد نماید با اهل فقه و دانائی و حکمت خوشا حال کسیکه
بصلاح و نیکی باشد نیتهای او و نیکو باشد علانیه او و دور گرداند از مردم شر و بدی و ضرر
خود را خوشا حال کسیکه عمل نماید بعلم خود و انفاق کند یا ... فاضل خود را در راه خدا و نگاه دارد
زیادتی سخن خود را ای اهل عالم لباسهای خشن بپوشید و جامهای
درشت در بر کنید تا آنکه بدینواسطه فخر و تکبر بشما راه
نیابد

۱۵۶

ای اهل عالم در آخر الزمان جماعتی خواهند که لباس پشم بپوشند در تابستان و زمستان
هر دو و گمان کنند که ایشان را بسبب این پشم پوشیدن فضل و زیادتی بر دیگران هست اینگروه را
لعنت میکنند ملئکه آسمانها و زمین ای اهل عالم میخواهید خبر دهم شما را با اهل
... ابوذر میگوید عرض کردم بلی یا رسول الله فرمود هر ژولیده موی گرد آلود که دو جامه کهنه پوشیده
باشد و مردم او را بدینواسطه حقیر شمارند و اعتنا بشأن او نکنند و لیکن با خدا بطوری
که اگر خدا را قسم دهد در امری از امور خدا قسم او را البته
قبول فرماید و حاجتش را
روا نماید

راقم حروف گوید

که چون امر به تبرّا از امور فضله در بهر کتاب اکسیر آل محمد صلی الله علیه والهٖ وسلم تقوی و پرهیزکاری از معاصی حضرت پروردگار و امر چهارم از آن فضل بجا آوردن اعمال صالحه کاننا ما کان بوده لهذا مناسب دانستم که خطبهٔ وداع عقل کل پیغمبر آخر الزمان صلی الله علیه و آله را ترجمه آن که ممدّ است بر تقوی و پرهیزکاری و بر بجا آوردن اعمال الصالحه در اینجا مرقوم شود **فنقول** که خطبهٔ وداع ۲۰ تقسیم شده از قسمت (۲) تا آخر قسمت (۲۳) (۱۶) (۱) **الا یا اهل کرة الارض** با لفظ من شرطیه مبتا شده و در قسمت پنجم یک **الا یا اهل کرة الارض** بدون من شرطیه است **و در قسمت** (۲۵) (۸) **الا یا اهل کرة الارض** بدون لفظ من شرطیه مبتا شد **و در** قسمت (۲۶) (۷) لفظ من شرطیه بدون عبارت **الا یا اهل کرة الارض است و مشتمل مبتا شد**

از خطبه بر نواهی و اوامر

اوّل نواهی ذکر شده **و پس از آن اوامر** و ثبت و ضبط است از خطبه در آخر کتاب ثواب الاعمال و عقاب الاعمال مرحوم شیخ صدوق

شیخ صدوق عطّر الله مرقده در آخر کتاب جلد شانزدهم آداب و سنن و اوامر و نواهی و کبائر و معاصی از کتاب بحار الانوار مرحوم مجلسی اعلی الله مقامه

ولفظ **الا یا اهل کرة الارض** مذکور در خطبه نیست ولکن از آن بابت که مقصود عقل کل تمام اولاد آدم و اهل روی زمین بوده اند **مؤلف** کتاب مناسب دانست که این عبارت پیش از کلمهٔ شرطیه نوشته تو بخیر بهتر نفوس

قال الله تبارک و تعالی فی سورة القصص

فَإِنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ اتَّبَعَ هَوَاهُ بِغَيْرِ هُدًى مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

خطبهٔ وداع

۱

قال عبد الله بن عباس خطبنا رسول الله صلی الله علیه و آله قبل وفاته وهی آخر خطبة

خطبها بالمدينة حتى لحق بالله عز وجل فوعظ بمواعظ ذرفت منها العيون ووجلت منها القلوب واقشعرت منها الجلود وتقلقلت منها الاحشاء امر بلالاً فنادى الصلوة جامعة فاجتمع الناس وخرج رسول الله صلى الله عليه وآله حتى ارتقى المنبر فقال يا ايها الناس ادنوا ووسعوا لمن خلفكم فدنا الناس وانضم بعضهم الى بعض فالتفتوا فلم يروا خلفهم احداً ثم قال ايها الناس ادنوا ووسعوا لمن خلفكم فقال رجل يا رسول الله لمن نوسع قال للملائكة فقال انهم اذا كانوا معكم لم يكونوا من بين ايديكم ولا من خلفكم ولكن يكونون عن ايمانكم وعن شمائلكم فقال رجل يا رسول الله لا يكونون من بين ايدينا ولا من خلفنا امن فضلنا عليهم ام فضلهم علينا قال انتم افضل من الملائكة اجلس فجلس الرجل فخطب رسول الله صلى الله عليه وآله فقال الحمد لله نحمده ونستعينه ونؤمن به ونتوكل عليه ونشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له وان محمداً عبده ورسوله ونعوذ بالله من شرور انفسنا ومن سيئات اعمالنا من يهد الله فلا مضل له ومن يضلل فلا هادي له الا ايها اهل كرة الارض انه كائن في هذه الامة ثلثون كذاباً اولهم يكون منهم صاحب صنعاء وصاحب اليمامة

٢

الا ايها اهل كرة الارض انه من لقي منكم الله عز وجل يشهد ان لا اله الا الله مخلصاً لم يخلط معها غيرها دخل الجنة فقام علي بن ابي طالب عليه السلام فقال

يا رسول الله بابي انت وامي كيف يقولها مخلصاً لا يخلط معها غيرها فسر لنا هذا حتى نعرفه فقال نعم حرصاً على الدنيا جمعها من غير حلها ورضى بها اقوام يقولون اقاويل الاخيار ويعملون اعمال الجبابرة فمن لقي الله وليس فيه شيء من هذه الخصال وهو يقول لا اله الا الله فله الجنة فان اخذ الدنيا وترك الآخرة فله النار الا ايها اهل كرة الارض من تولى منكم خصومة ظالم او اعان عليها نزل به ملك الموت بالبشرى بلعنة الله ونار جهنم خالداً فيها وبئس المصير الا ايها اهل كرة الارض من خف منكم لسلطان جائر في حاجة كان قرينه في النار الا ايها اهل كرة الارض من دل منكم سلطاناً على الجور قرن مع هامان وكان هو والسلطان من اشد اهل النار عذاباً الا ايها اهل كرة الارض من عظم منكم صاحب دنيا واحبه لطمع دنياه سخط الله عليه وكان في درجته مع قارون في الباب الاسفل من النار

٣

الا ايها اهل كرة الارض من بنى منكم بناء رياء وسمعة حمله يوم القيمة الى سبع ارضين ثم يطوقه الله ناراً توقد في عنقه ثم يرمى به في النار قال ابن عباس فقلنا يا رسول الله كيف يبني رياء وسمعة قال يبني فضلاً على ما يكفيه ويبني مباهاة الا ايها اهل كرة الارض من ظلم منكم اجيراً اجره احبط الله عمله وحرم عليه الجنة وريحها يوجد من مسيرة خمسمائة عام الا ايها اهل كرة الارض من خان منكم جاره شبراً من الارض طوقه الله يوم القيمة الى سبع ارضين ناراً حتى يدخله جهنم الا ايها اهل كرة الارض

من تعلّم منكم القرآن ثم نسيه متعمداً لقي الله يوم القيمة مجذوماً مغلولة
ويسلّط الله عليه بكل آية حيّة موكّلة به ألا وأنا اهل كره الارض
من تعلّم منكم القرآن فلم يعمل به وآثر عليه حب الدنيا وزينتها
استوجب سخط الله عزّ وجلّ وكان في الدرجة
مع اليهود والنصارى الذين ينبذون
كتاب الله وراء
ظهورهم

٤

الا وانا اهل كره الارض من نكح منكم امرأة حراماً في دبرها
او رجلاً او غلاماً حشره الله عزّ وجلّ يوم القيمة انتن من الجيفة يتأذى
به الناس حتى يدخل جهنم ولا يقبل الله منه صرفاً ولا عدلاً واحبط الله
عمله ويدعه في تابوت مشدود بمسامير من حديد وتضرب عليه
في التابوت بصفائح حتى تشتبك في تلك المسامير فلو وضع عرق
من عروقه على اربعمائة امّة لماتوا جميعاً وهو من اشد الناس عذاباً
الا وانا اهل كره الارض من زنى منكم بيهودية او نصرانية
او مجوسية او مسلمة او امة او من كانت من الناس فتح الله عزّ وجلّ عليه
في قبره ثلاثمائة الف باب من النار يخرج منها حيات وعقارب وشهب
من نار فهو يحترق الى يوم القيمة يتأذى الناس من فرجه فيعرف به
الى يوم القيمة حتى يؤمر به الى النار فيتأذى به اهل الجمع مع ما هم
فيه من شدة العذاب لان الله حرّم المحارم وما احد اغير من الله تعالى
ومن غيرته انه حرّم الفواحش الا وانا اهل كره الارض من

اطّلع منكم في بيت جاره فنظر الى عورة رجل او شعر امرأة او شيء من
جسدها كان حقاً على الله ان يدخله النار مع المنافقين الذين كانوا
يتبعون عورات الناس في الدنيا ولا يخرج من الدنيا حتى يفضحه الله
ويبدي للناس عورته في الآخرة الا وانا اهل كره الارض من
سخط منكم برزقه وبثّ شكواه ولم يصبر لم يرفع له الى الله حسنة ولقي الله
عزّ وجلّ وهو عليه غضبان الا وانا اهل كره الارض من لبس منكم
ثوباً فاختال فيه خسف الله به قبره من شفير جهنم يتجلجل فيها ما
دامت السموات والارض فان قارون لبس حلّة
فاختال فيها فخسف به فهو يتجلجل
فيها الى يوم القيمة

٥

الا وانا اهل كره الارض من نكح منكم امرأة بمال حلال غير
انه اراد بها فخراً او رياءً لم يزده الله عزّ وجلّ بذلك الا ذلاً وهواناً
واقامه الله بقدر ما استمتع منها على شفير جهنم ثم يهوي فيها سبعين
خريفاً الا وانا اهل كره الارض من ظلم منكم امرأة مهرها فهو
عند الله زانٍ ويقول الله عزّ وجلّ له يوم القيمة عبدي زوّجتك
امتي على عهدي فلم تفِ لي بالعهد فيتولى الله طلب حقها فيستوعب
حسناته كلها فلا تفي بحقها فيؤمر به الى النار الا وانا اهل كره
الارض من رجع منكم عن شهادته وكتمها اطعمه الله لحمه على رؤوس الخلائق
ويدخله النار وهو يلوك لسانه الا وانا اهل كره الارض من كانت
له منكم امرأتان فلم يعدل بينهما في القسم من نفسه وماله جاء يوم القيمة

كتاب زهد وتقوى آل محمد عليهم السلام

تنا ملا تشبعه حتى يدخل النار الا يا اهل كرة الارض من كان منكم مؤذيا بالجاره من غير حق حرم الله ريح الجنة ومأويه النار الا يا اهل كرة الارض ان الله عز وجل يسئل الرجل عن حق جاره ومن ضيع حق جاره فليس منا

٢١ الا يا اهل كرة الارض من اهان منكم فقيرا مسلما من اجل فقره واستخف بحق الله ولم يزل في مقت الله عز وجل وسخطه حتى يرضيه

٢٢ الا يا اهل كرة الارض من عرضت له منكم دنيا وآخرة فاختار الدنيا على الآخرة لقي الله عز وجل وليست له حسنة يتقي بها النار ومن اختار الآخرة وترك الدنيا لقي الله يوم القيمة وهو راض عنه

٢٣ الا يا اهل كرة الارض من اكتسب منكم مالا حراما لم يقبل الله منه صدقة ولا عتقا ولا حجا ولا اعتمارا وكتب الله عز وجل عليه بعدد اجر ذلك اوزارا وما بقي منه بعد موته كان زاده الى النار

٢٥ الا يا اهل كرة الارض من فاكه منكم امرأة لا يملكها حبس بكل كلمة كلمها في الدنيا الف عام والمرأة اذا طاوعت الرجل فالتزمها او قبلها او باشرها حراما او فاكهها واصاب بها فاحشة فعليها من الوزر ما على الرجل فان غلبها على نفسها كان على الرجل وزره ووزرها

الا يا اهل كرة الارض من ناكح منكم امرأة حراما جاء يوم القيمة مغلولا ثم يؤمر به الى النار

خطبة وداع حضرت پیغمبر ص

٢٦ الا يا اهل كرة الارض من غش منكم مسلما في بيع او شراء فليس منا ويحشر مع اليهود يوم القيمة لانه من غش الناس فليس بمسلم

٢٧ الا يا اهل كرة الارض من منع منكم الماعون من جاره اذا احتاج اليه منعه الله فضله يوم القيمة ووكله الى نفسه ومن وكله الله الى نفسه هلك ولا يقبل الله عز وجل له عذرا

٢٨ الا يا اهل كرة الارض من كانت له منكم امرأة تؤذيه لم يقبل الله صلوتها ولا حسنة من عملها حتى تعينه وترضيه وان صامت الدهر وقامت الليل واعتقت الرقاب وانفقت الاموال في سبيل الله وكانت اول من يرد النار ثم قال رسول الله صلى الله عليه وآله وعلى الرجل مثل ذلك الوزر والعذاب اذا كان لها مؤذيا ظالما

٢٩ الا يا اهل كرة الارض من لطم منكم خد مسلم لطمة بدد الله عظامه يوم القيمة ثم سلط الله عليه النار وحشر مغلولا حتى يدخل النار

٣٠ الا يا اهل كرة الارض من بات منكم وفي قلبه غش لاخيه المسلم بات في سخط الله عز وجل واصبح وهو في سخط الله حتى يتوب ويراجع وان مات كذلك مات على غير دين الاسلام ثم قال صلى الله عليه وآله الا ومن غشنا فليس منا قالها ثلث مرات

٣١ الا يا اهل كرة الارض من علق منكم سوطا بين يدي سلطان جائر جعله الله عز وجل حية طولها ستون الف ذراع فتسلط عليه في نار جهنم خالدا فيها مخلدا

٣٢ الا يا اهل كرة الارض من اغتاب منكم

اخاه المسلم بطل صومه ونقض وضوءه فان مات كذلك مات وهو
مستحل لما حرم الله ٣٣ الا يا اهل كرة الارض من مشى منكم في
نميمة بين اثنين سلط الله عليه في قبره نارا تحرقه الى يوم القيمة واذا
خرج من قبره سلط الله عليه تنينا اسود ينهش لحمه حتى يدخل النار
٣٤ الا يا اهل كرة الارض من بغى منكم على فقير او تطاول عليه
او استحقره حشره الله يوم القيمة مثل الذرة في صورة رجل حتى
يدخل النار ٣٥ الا يا اهل كرة الارض من رمى منكم محصنا او محصنة
احبط الله عمله وجلده يوم القيمة سبعون الف ملك من بين يديه ومن خلفه
ثم يؤمر به الى النار

٩

٣٦ الا يا اهل كرة الارض من شرب منكم الخمر في الدنيا سقاه الله
من سم الاساود ومن سم العقارب شربة يتساقط لحم وجهه في الاناء قبل
ان يشربها فاذا شربها تفسخ لحمه وجلده كالجيفة يتاذى به اهل الجمع حتى
يؤمر به الى النار وشاربها وعاصرها ومعتصرها في النار وبايعها ومبتاعها
وحاملها والمحمولة اليه واكل ثمنها سواء في عارها واثمها ٣٧ الا يا اهل
كرة الارض من سقاها منكم يهوديا او نصرانيا او صابئا
او من كان من الناس فعليه كوزر من شربها ٣٨ الا يا اهل كرة
الارض من باعها او اشتراها منكم لغيره لم يقبل الله تعالى منه صلوة
ولا صياما ولا حجا ولا اعتمارا حتى يتوب منها وان مات قبل ان يتوب منها كان
حقا على الله تعالى ان يسقيه بكل جرعة شرب منها في الدنيا شربة من
صديد جهنم ثم قال صلى الله عليه واله الا وان الله حرم الخمر بعينها و

المسكر من كل شراب في كل مسكر حرام الا يا اهل كرة الارض
٣٩ من اكل منكم الربا ملأ الله بطنه من نار جهنم بقدر ما اكل وان اكتسب
منه مالا لا يقبل الله تعالى منه شيئا من عمله ولم يزل في لعنة الله والملئكة
٤٠ ما كان عنده قيراط واحد الا يا اهل كرة الارض من خان
منكم امانة في الدنيا ولم يردها على اربابها مات على
غير دين الاسلام ولقي الله تعالى وهو عليه غضبان
فيؤمر به الى النار فيهوى به
في شفير جهنم ابد
الابدين

١٠

٤١ الا يا اهل كرة الارض من شهد منكم شهادة زور على رجل مسلم
او ذمي او من كان من الناس علق بلسانه يوم القيامة وهو مع المنافقين
٤٢ في الدرك الاسفل من النار الا يا اهل كرة الارض من قال
منكم لخادمه او من كان لا لبيك ولا سعديك اتعس في النار الا يا
٤٣ اهل كرة الارض من اضر منكم بامرأته حتى تفتدي منه نفسها
لم يرض الله تعالى له بعقوبة دون النار لان الله تعالى يغضب للمرأة كما
يغضب لليتيم ٤٤ الا يا اهل كرة الارض من سعى منكم باخيه
الى السلطان لم يبد له منه سوء ولا مكروه احبط الله عز وجل كل عمل عمله
فان وصل اليه منه سوء او مكروه جعله الله في طبقة هامان في جهنم
٤٥ الا يا اهل كرة الارض من قرأ منكم القرآن يريد به السمعة
والرياء لقي الله تعالى يوم القيمة ووجهه مظلم ليس عليه لحم وزجه

كتاب هٰذا متعلق بآل محمد عليهم السلام

القران فی قفاه حتی یدخله النار و یهوی فیها
مع من هوی

١١

٤٦
الا یا اهل کرة الارض من تعلم منکم القران و لم یعمل به حشره الله یوم القیمة اعمی فیقول رب لم حشرتنی اعمی و قد کنت بصیرا قال کذلک اتتک ایاتنا فنسیتها و کذلک الیوم تنسی فیؤمر به الی النار

٤٧
الا یا اهل کرة الارض من اشتری منکم خیانة و هو یعلم انها خیانة فهو کمن خانها فی عارها و اثمها ٤٨ الا یا اهل کرة الارض من قاد منکم بین رجل و امرأة حراما حرم الله علیه الجنة و ماویه جهنم و ساءت مصیرا و لم یزل فی سخط الله حتی یموت

٤٩
الا یا اهل کرة الارض من غش منکم اخاه المسلم نزع الله منه برکة رزقه و افسد علیه معیشته و وکله الی نفسه

٥٠
الا یا اهل کرة الارض من اشتری منکم سرقة و هو یعلم انها سرقة فهو کمن سرقها فی عارها
و اثمها

١٢

٥١
الا یا اهل کرة الارض من خان منکم مسلما فلیس منا و لسنا منه فی الدنیا و الاخرة ٥٢ الا یا اهل کرة الارض من سمع منکم فاحشة فافشاها فهو کمن اتاها ٥٣ الا یا اهل کرة الارض من وصف منکم امرأة لرجل و ذکر هاله فافتتن بها الرجل فاصاب منها فاحشة لم یخرج من الدنیا حتی یغضب الله علیه و من غضب الله علیه غضبت علیه السموات و الارضون السبع و کان علیه من الوزر مثل الذی اصابها

خطبهٔ وداع حضرت پیغمبر

قیل یا رسول الله فان تابا و اصلحا قال یتوب الله تعالی علی الزانی و لم یقبل توبة الذی خطبها عند الذی وصفها له

٥٤
الا یا اهل کرة الارض من ملأ منکم عینیه من امرأة حراما حشره الله تعالی یوم القیمة مسمرا بمسامیر من النار و حشاهما نارا حتی یقضی بین الناس ثم یؤمر به الی النار

٥٥
الا یا اهل کرة الارض من اطعم منکم طعاما ریاء و سمعة اطعمه الله تعالی مثله من صدید جهنم و جعل ذلک الطعام نارا فی بطنه حتی
یقضی بین الناس

١٣

٥٦
الا یا اهل کرة الارض من فجر منکم بامرأة و لها بعل تفجر من فرجهما من صدید واد مسیره خمسمائة عام یتأذی اهل النار من نتن ریحهما و کانا من اشد الناس عذابا و اشتد غضب الله علی امرأة ذات بعل ملأت عینها من غیر زوجها او ذی محرم منها فانها ان فعلت ذلک احبط الله کل عمل عملته فان اوطأت فراشه غیره کان حقا علی الله تعالی ان یحرقها بالنار بعد ان یعذبها فی قبرها و ایما امرأة هجرت من زوجها لم تزل فی لعنة الله و ملائکته و رسله و الناس اجمعین حتی اذا نزل بها ملک الموت قال ابشری بالنار و اذا کان یوم القیمة قیل لها ادخلی النار مع الداخلین الا و ان الله و رسوله بریئان من المختلعات بغیر حق الا و ان الله تعالی و رسوله بریئان ممن اضر بامرأة حتی تختلع منه

٥٧
الا یا اهل کرة الارض من ام منکم قوما فلم یقتصد بهم فی حضوره و قراءته و رکوعه و سجوده و قعوده و قیامه ردت علیه صلوته و لم تجاوز تراقیه و کانت منزلته عند الله

كتاب هدى تقوا آل محمد عليهم السلام

تعالى كمنزلة امام جائر متعد لم يصلح لرعيته ولم يقم فيهم بامر الله تعالى فقام امير المؤمنين علي بن ابي طالب عليه السلام فقال يا رسول الله بابي انت وامي ما منزلة امام جائر متعد لم يصلح لرعيته ولم يقم فيهم بامر الله قال هو رابع اربعة يكونون من اشد الناس عذابا يوم القيمة ابليس وفرعون وقابيل القتول ودانيهم سلطان جائر الا يا اهل كره الارض من احتاج منكم اليه اخوه المسلم في قرضه فلم يقرضه حرم الله عليه الجنة يوم يجزى المحسنين الا يا اهل كره الارض من كان منكم له امرأة لم توافقه ولم تصبر على ما رزقه الله تعالى وشقت عليه وحملته ما لم يقدر عليه لم يقبل الله منها حسنة تتقي بها النار وغضب الله عليها ما دامت كذلك الا يا اهل كره الارض من تولى منكم عرافة قوم حبس على شفير جهنم بكل يوم الف سنة وحشر ويده مغلولة الى عنقه فان كان قام فيهم بامر الله تعالى اطلقه الله وان كان ظالما هوى في نار جهنم سبعين خريفا

١٤

الا يا اهل كره الارض من لم يحكم منكم بما انزل الله كان كمن شهد شهادة زور ويقذف به في النار ويعذب بعذاب شاهد الزور الا يا اهل كره الارض من كان منكم ذا وجهين ولسانين كان ذا وجهين ولسانين يوم القيمة الا يا اهل كره الارض من مشى منكم في قطيعة بين اثنين كان عليه من الوزر بقدر ما المن اصلح بين

خطبة الوداع حضرت پیغمبر

اثنين من الاجر ومكتوب عليه لعنة الله حتى يدخل جهنم فيضاعف له العذاب الا يا اهل كره الارض من مشى منكم في عيب اخيه وكشف عورته كانت اول خطوة خطاها ووضعها في جهنم وكشف الله عورته على رؤس الخلائق الا يا اهل كره الارض من مشى منكم في فساد ما بين ذوي القرابة والارحام وقطيعة ما بينهم غضب الله عز وجل عليه وله لعنة في الدنيا والاخرة وكان عليه من الوزر كوزر قاطع الرحم

١٥

الا يا اهل كره الارض من عمل منكم في فرقة بين امرأة وزوجها كان عليه غضب الله ولعنته في الدنيا والاخرة وكان حقا على الله تعالى ان يرضخه بالف صخرة من نار الا يا اهل كره الارض من مشى منكم في فساد ما بينهما ولم يفرق كان في سخط الله ولعنته في الدنيا والاخرة وحرم الله النظر الى وجهه الا يا اهل كره الارض من منع منكم اهله وقطع رحمه حرمه الله تعالى حسن الجزاء يوم يجزي المحسنين ومن ضيع اهله ضيعه الله في الاخرة فهو يرجع مع الهالكين حتى ياتي بالمخرج ولن ياتي به الا يا اهل كره الارض من شكا اليه منكم اخوه المسلم فلم يقرضه حرم الله عليه اجر المحسنين الا يا اهل كره الارض من منع منكم طالبا حاجته وهو قادر على قضائها فعليه مثل خطيئة عشار فقام اليه عوف بن مالك فقال وما يبلغ خطيئة عشار يا رسول الله فقال على العشار كل يوم وليلة لعنة الله والملائكة والناس اجمعين ومن يلعن الله فلن تجد له نصيرا

۱۶

٧١ الا یا اهل کرة الارض من اصطنع منکم الی اخیه معروفا فمن به علیه حبط عمله وخاب سعیه ثم قال صلی الله علیه وآله وان الله حرم علی المنان والمختال والمغتات ومدمن الخمر والجریص والجعظری والعتل الزنیم الجنة

٧٢ الا یا اهل کرة الارض من تعلم منکم القرآن یرید به ریاء وسمعة لیماری به السفهاء او یباهی به العلماء او یطلب به الدنیا بدد الله عز وجل عظامه یوم القیامة ولم یکن فی النار اشد عذابا منه ولیس نوع من انواع العذاب الا ویعذب به من شدة غضب الله علیه وسخطه

٧٣ الا یا اهل کرة الارض من اکرم منکم فقیرا مسلما لقی الله یوم القیمة وهو عنه راض

٧٤ الا یا اهل کرة الارض من قدر منکم علی امرأة او جاریة حراما فترکها مخافة الله عز وجل حرم الله علیه النار وامنه من الفزع الاکبر وادخله الجنة وان اصابها حراما حرم الله علیه الجنة وادخله النار

٧٥ الا یا اهل کرة الارض من قدر منکم علی اکتساب المال الحرام وترکه مخافة الله عز وجل کان فی محبة الله عز وجل ورحمته ویؤمر به الی الجنة

۱۷

٧٦ الا یا اهل کرة الارض من کظم منکم غیظه وعفی عن اخیه المسلم وحلم عن اخیه المسلم اعطاه الله تعالی اجر شهید

٧٧ الا یا اهل کرة الارض من رد منکم عن اخیه غیبة سمعها فی مجلس رد الله عز وجل عنه الف باب من الشر فی الدنیا والآخرة

فان لم یرد عنه کان علیه کوزر من اغتاب ٧٨ الا یا اهل کرة الارض من سمع منکم خبرا فافشاه فهو کمن عمله ٧٩ الا یا اهل کرة الارض من ام منکم قوما باذنهم وهم عنه راضون فاقتصد بهم فی حضوره وقرائته ورکوعه وسجوده وقعوده وقیامه فله مثل اجرهم ٨٠ الا یا اهل کرة الارض من صبر منکم علی سوء خلق امرأته واحتسبه اعطاه الله تعالی بکل مرة یصبر علیها من الثواب مثل ما اعطی ایوب علیه السلام علی بلائه وکان علیها من الوزر فی کل یوم ولیلة مثل رمل عالج فان ماتت قبل ان تعینه وقبل ان یرضی عنها حشرت یوم القیمة منکوسة مع المنافقین فی الدرک الاسفل من النار

۱۸

٨١ الا یا اهل کرة الارض من اکرم منکم اخاه فانما یکرم الله فما ظنکم بمن یکرم الله ان یفعل به

٨٢ الا یا اهل کرة الارض من مشی منکم فی صلح بین اثنین صلی الله علیه وملائکته حتی یرجع واعطی اجر لیلة القدر

٨٣ الا یا اهل کرة الارض من مشی منکم فی عون اخیه ومنفعته فله ثواب المجاهدین فی سبیل الله

٨٤ الا یا اهل کرة الارض من مشی منکم الی ذی قرابة وذی رحم یسئل به اعطاه الله اجر مائة شهید وان سئل به ووصله بماله ونفسه جمیعا کان له بکل خطوة اربعین الف الف حسنة ورفع له اربعین الف الف درجة وکانما عبد الله عز وجل مائة سنة الا یا اهل کرة الارض من عمل منکم فی تزویج بین مؤمنین حتی یجمع بینهما زوجه الله الف

امرأة من الحور العين كل امرأة في قصر من درّ وياقوت وكان له
بكل خطوة خطاها في ذلك وكلمة يتكلم
بها في ذلك عمل سنة قيامٍ
ليلها وصيام
نهارها

١٩

٨٦ الا يا اهل كرة الارض من قاد منكم ضريرا الى مسجده او الى منزله او لحاجة من حوائجه كتب الله له بكل قدم رفعها ووضعها عتق رقبة وصلّت عليه الملائكة حتى يفارقه

٨٧ الا يا اهل كرة الارض من كفى منكم ضريرا حاجة من حوائجه فمشى فيها حتى يقضيها اعطاه الله تعالى برائتين براءة من النار وبراءة من النفاق وقضى له سبعين الف حاجة في عاجل الدنيا ولم يزل يخوض في رحمة الله تعالى حتى يرجع

٨٨ الا يا اهل كرة الارض من قام منكم على مريض يوما وليلة بعثه الله تعالى مع ابراهيم الخليل عليه السلام فجاز على الصراط كالبرق اللامع

٨٩ الا يا اهل كرة الارض من سعى منكم لمريض في حاجة فقضاها خرج من ذنوبه كيوم ولدته امه فقال رجل من الانصار يا رسول الله فان كان المريض من اهله فقال رسول الله صلى الله عليه وآله من اعظم الناس اجرا من سعى في حاجة اهله

٩٠ الا يا اهل كرة الارض من اقرض منكم ملهوفا
فاحسن طلبته استأنف العمل واعطاه الله
بكل درهم الف قنطار
من الجنة

٢٠

٩١ الا يا اهل كرة الارض من فرّج منكم عن اخيه كربة من كرب الدنيا نظر الله اليه برحمته فنال بها الجنة وفرّج الله عنه كربه في الدنيا والآخرة

٩٢ الا يا اهل كرة الارض من مشى منكم في صلاح بين امرأة وزوجها اعطاه الله تعالى اجر الف شهيد قتلوا في سبيل الله حقا وكان له بكل خطوة يخطوها وكلمة في ذلك عبادة سنة قيام ليلها وصيام نهارها

٩٣ الا يا اهل كرة الارض من اقرض منكم اخاه المسلم كان له بكل درهم اقرضه وزن جبل احد وجبال رضوى وطور سيناء حسنات فان رفق به في طلبه بعد حله جاز على الصراط كالبرق الخاطف اللامع بغير حساب ولا عذاب

٩٤ الا يا اهل كرة الارض من تصدّق منكم بصدقة على رجل مسكين كان له مثل اجره ولو تداولها اربعون الف انسان ثم وصلت الى مسكين كان لهم اجرا كاملا وما عند الله خير وابقى للذين اتقوا واحسنوا لو كانوا يعلمون

٩٥ الا يا اهل كرة الارض من بنى منكم مسجدا في الدنيا بنى الله له بكل شبر منه مسيرة اربعين الف عام مدينة من ذهب وفضة ودرّ وياقوت وزمرد وزبرجد ولؤلؤ في كل مدينة اربعون الف الف قصر وفي كل قصر اربعون الف الف دار وفي كل دار اربعون الف الف بيت وفي كل بيت اربعون الف الف وصيف واربعون الف الف وصيفة وفي كل بيت اربعون الف الف مائدة وعلى كل مائدة اربعون الف الف قصعة وفي كل قصعة اربعون الف الف لون من الطعام ويعطي

الله ولبه من القوة ما بانی به علی تلك الازواج
وعلی ذلك الطعام و ذلك الشراب
فی یوم واحد

٢١

الا یا اهل کرة الارض من تولی منکم اذان مسجد من مساجد الله فاذن فیه وهو یرید وجه الله تعالی اعطاه الله عز و جل ثواب اربعین الفا الف نبی و اربعین الفا الف صدیق و اربعین الفا الف شهید و ادخل فی شفاعته الجنة اربعین الفا الف امة کل امة اربعون الف رجل و کان له فی کل جنة من الجنان اربعون الفا الف مدینة فی کل مدینة اربعون الف قصر فی کل قصر اربعون الفا الف دار فی کل دار اربعون الفا الف بیت فی کل بیت اربعون الف الف سریر علی کل سریر زوجة من الحور العین کل بیت منها مثل الدنیا اربعین الف الف مرة فی کل بیت اربعون الفا الف وصیف و اربعون الفا الف وصیفة و فی کل بیت اربعون الفا الف قصعة فی کل قصعة اربعون الف لون من الطعام لو نزل به الثقلان لادخلهم ادنی بیت من بیوتها فیها ما شاؤا من الطعام و الشراب الطیب و اللباس و الثمار و الوان التحف و الطرائف من الحلی و الحلل کل بیت منها یکتفی بما فیه من هذه الاشیاء عما فی البیت الاخر فاذا اذن فقال اشهد ان لا اله الا الله اکتنفه اربعون الفا الف ملك کلهم یصلون علیه و یستغفرون له و کان فی ظل الله عز و جل حتی یفرغ و کتب له ثوابه اربعون الف الف ملك ثم صعدوا به الی الله عز و جل الا یا اهل کرة الارض من مشی منکم الی مسجد من مساجد الله

عز و جل فله بکل خطوة خطاها حتی یرجع الی منزله عشر حسنات و یمحی عنه عشر سیئات و یرفع له عشر درجات الا یا اهل کرة الارض من حافظ منکم علی الجماعة حیثما کان مر علی الصراط کالبرق اللامع فی اول زمرة مع السابقین و وجهه اضوء من القمر لیلة البدر و کان له بکل یوم و لیلة حافظ علیها ثواب شهید الا یا اهل کرة الارض من حافظ منکم علی الصف المقدم فیدرك التکبیرة الاولی و لا یؤذی فیه مؤمنا اعطاه الله من الاجر مثل ما للمؤذن و اعطاه الله فی الجنة مثل ثواب المؤذن الا یا اهل کرة الارض من بنی منکم علی ظهر الطریق ما یاوی عابر سبیل بعثه الله یوم القیمة علی نجیب من در و وجهه یضیء لاهل الجمع نورا حتی یزاحم ابرهیم خلیل الرحمن علیه السلام فی قبته فیقول اهل الجمع هذا ملك من الملائکة لم یر مثله قط و دخل فی شفاعته الجنة اربعون الف الف رجل

٢٢

الا یا اهل کرة الارض من تشفع منکم لاخیه شفاعة طلبها الیه نظر الله عز و جل الیه و کان حقا علی الله ان لا یعذبه ابدا فان هو شفع لاخیه من غیر ان یطلبها کان له اجر سبعین شهید الا یا اهل کرة الارض من صام منکم شهر رمضان فی انصات و سکوت و کف سمعه و بصره و لسانه و فرجه و جوارحه من الکذب و الحرام و الغیبة تقربا الی الله تعالی قربه الله حتی یمس رکبتی ابرهیم الخلیل علیه السلام الا یا اهل کرة الارض

من احتفر منكم بئر الماء حتى استنبط ماءها فبذلها للمسلمين كان له كاجر من توضأ منها وصلى وكان له بعدد كل شعرة من شعر انسان او بهيمة او سبع او طائر عتق الف رقبة ودخل يوم القيامة في شفاعته عدد النجوم حوض القدس قال ابن عباس قلنا يا رسول الله ما حوض القدس قال حوضي حوضي حوضي ثلث مرات

١٠٣ الا يا اهل كره الارض من احتفر منكم لمسلم قبرا محتسبا حرمه الله تعالى على النار وبوأه بيتا في الجنة واورده حوضا فيه من الاباريق عدد النجوم

١٠٤ عرضه ما بين ايلة وصنعاء الا يا اهل كره الارض من غسل منكم ميتا فادى فيه الامانة كان له بكل شعرة منه عتق رقبة ورفع له به مائة درجة فقال بعض من الحاضرين يا رسول الله كيف يؤدي فيه الامانة قال

يستر عورته ويستر شينه وان لم يستر عورته ويستر

شينه حبط اجره وكشفت عورته

في الدنيا والآخرة

٢٣

١٠٦ الا يا اهل كره الارض من صلى منكم على ميت صلى عليه جبرئيل وسبعون الف ملك وغفر له ما تقدم من ذنبه وان اقام عليه حتى يدفن وحثى عليه من التراب انقلب من الجنازة وله بكل قدم من حيث شيعها حتى يرجع الى منزله قيراط من الاجر والقيراط مثل احد يكون في ميزانه من الاجر

١٠٧ الا يا اهل كره الارض من ذرفت عيناه منكم من خشية الله كان له بكل قطرة من دموعه مثل جبل احد يكون في ميزانه وكان له من الاجر بكل قطرة عين من الجنة على حافتيها من المدائن والقصور ما لا عين رأت ولا اذن سمعت ولا خطر على قلب بشر الا يا اهل كره الارض من عاد

منكم مريضا فله بكل خطوة خطاها حتى يرجع الى منزله سبعون الف الف حسنة ويمحى عنه سبعون الف الف سيئة ويرفع له سبعون الف الف درجة ووكل به سبعون الف الف ملك يعودونه في قبره ويستغفرون له الى يوم القيامة

١٠٩ الا يا اهل كره الارض من شيع منكم جنازة فله بكل خطوة حتى يرجع مائة الف الف حسنة ويمحى عنه مائة الف الف سيئة ويرفع له مائة الف الف درجة فان صلى عليها شيعه في جنازته مائة الف ملك كلهم يستغفرون له حتى يبعث من قبره

١١٠ الا يا اهل كره الارض من خرج منكم حاجا او معتمرا فله بكل خطوة حتى يرجع مائة الف حسنة ويمحى عنه الف الف سيئة ويرفع له الف الف درجة وكان له عند ربه بكل درهم يحملها في حجه ذلك الف الف درهم حتى يرجع وكان في ضمان الله تعالى فان توفاه ادخله الجنة وان رجع رجع مغفورا له مستجابا فاغتنموا دعوته اذا قدم قبل ان يصيب

الذنوب فان الله لا يرد دعائه

فانه يشفع في مائة الف رجل

يوم القيامة

٢٤

١١١ الا يا اهل كره الارض من خلف منكم حاجا او معتمرا في اهله بخير بعده كان له اجر كامل مثل اجره من غير ان ينقص من اجره شيء

١١٢ الا يا اهل كره الارض من خرج منكم مرابطا في سبيل الله تعالى او مجاهدا فله بكل خطوة سبعمائة الف حسنة ويمحى عنه سبعمائة الف سيئة ويرفع له سبعمائة الف درجة وكان في ضمان الله تعالى حتى يتوفاه بأي حتف كان وفاته كان شهيدا وان رجع رجع مغفورا له مستجابا له دعاء

كتاب مختصر تقوال محمد عليه السلام

الا يا اهل كرة الارض من مشى منكم زائر الاخيه فله بكل خطوة حتى يرجع الى منزله عتق مائة الف رقبة و يرفع له مائة الف درجة و يمحى عنه مائة الف سيئة و يكتب له مائة الف حسنة

الا يا اهل كرة الارض من اعتق منكم رقبة فهو فداؤه من النار و يرفع له درجات عند الله في عرشه

الا يا اهل كرة الارض من قرء منكم القران ابتغاء وجه الله و تفقها في الدين كان له من الثواب مثل جميع ما يعطى الملائكة و الانبياء و المرسلون

الا يا اهل كرة الارض من تعلم منكم القران و تواضع في العلم و علم عباد الله و هو يريد ما عند الله لم يكن في الجنة اعظم ثوابا منه ولا اعظم منزلة منه و لم يكن في الجنة منزل و لا درجة رفيعة و لا نفيسة الا كان له فيها اوفر النصيب و اشرف المنازل

٢٥

الا يا اهل كرة الارض اعلموا ان العلم خير من العمل و ملاك الدين الورع

الا يا اهل كرة الارض اعلموا ان العالم من يعمل بالعلم وان كان قليل العمل

الا يا اهل كرة الارض لا تحقرن شيئا وان صغر في اعينكم فانه لا صغيرة تصغر مع الاصرار و لا كبيرة تكبر مع الاستغفار

الا يا اهل كرة الارض اعلموا ان الله سائلكم عن اعمالكم حتى عن مس احدكم ثوب اخيه باصبعه

فاعلموا يا اهل كرة الارض ان العبد يبعث يوم القيمة على ما مات و قد خلق الله عز و جل الجنة و النار فمن اختار النار على الجنة

خطبة وداع حضرت پيغمبر ص

انقلب بالخيبة و من اختار الجنة فقد فاز و انقلب بالفوز لقوله تعالى عز و جل فمن زحزح عن النار و ادخل الجنة فقد فاز الا يا اهل كرة الارض اعلموا ان ربي امرني ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله فاذا قالوها اعتصموا مني دمائهم و اموالهم بحق هذه الكلمة و حسابهم على الله عز و جل

الا يا اهل كرة الارض اعلموا ان الله جل اسمه لم يدع شيئا مما يحبه الا و قد بينه لعباده و لم يدع شيئا يكرهه الا و قد بينه لعباده و نهاهم عنه ليهلك من هلك عن بينة و يحيى من حي عن بينة

الا يا اهل كرة الارض اعلموا ان الله عز و جل لا يظلم و لا يجاوزه ظلم و هو بالمرصاد ليجزي الذين اساؤا بما عملوا و يجزي الذين احسنوا بالحسنى من احسن فلنفسه و من اساء فعليها و ما ربك بظلام للعبيد

٢٦

ثم قال يا ايها الناس قد كبرت سني و دق عظمي و انهد جسمي و نعيت الي نفسي لا اظن الا وان هذا اخر العهد مني و منكم فما دمت حيا فقد تروني فاذا مت فالله خليفتي على كل مؤمن و مؤمنة و السلام عليكم و رحمة الله و بركاته فابتدر اليه رهط من الانصار قبل ان ينزل و كلهم قالوا يا رسول الله و نحن جعلنا الله فداءك بابي انت و امي و نفسي لمن لنا يا رسول الله من يقوم لهذه الشدائد و كيف العيش بعد هذا اليوم فقال رسول الله صلى الله عليه و اله و انتم فداكم ابي و امي قد نازلت ربي عز و جل في

امتی فقال لی باب التوبة مفتوح حتی ینفخ فی الصور ثم اقبل علینا رسول الله
صلی الله علیه و آله فقال انه من تاب قبل موته بسنة تاب الله علیه ثم قال
وان السنة لکثیرة من تاب قبل ان یموت بشهر تاب الله علیه ثم قال و شهر
کثیر من تاب قبل موته بجمعة تاب الله علیه ثم قال و جمعة کثیرة من تاب قبل ان
یموت بیوم تاب الله علیه ثم قال و یوم کثیر من تاب قبل ان یموت بساعة تاب
الله علیه ثم قال و ان الساعة لکثیرة من تاب و قد بلغت نفسه هذه و اومی بیده
الی حلقه تاب الله عز و جل علیه قال ابن عباس ثم نزل فکانت آخر خطبة خطبها
رسول الله صلی الله علیه و آله حتی لحق بالله عز و جل قد تم کتابة خطبة وداع

خاتم الانبیاء محمد بن عبد الله صلی الله علیه و آله
بید العبد المذنب الجانی الفانی علی بن محمد
جعفر الطهرانی عفی الله
عن جرائمه

ترجمه بیست و ششم خطبه وداع حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم

۲۸۵۰

قال الله تبارک و تعالی فی سورة القصص

۵۰

فان لم یستجیبوا لک فاعلم انما یتبعون اهواءهم و من اضل ممن اتبع هویه بغیر
هدی من الله ان الله لا یهدی القوم الظالمین

گفته است عبد الله پسر عباس خطبه خواند از برای ما رسول خدای صلی
الله علیه و آله و آن خطبه آخر خطبه بوده که خواند آن را در مدینه تا اینکه از دنیا

رفت پس موعظه نمود موعظه که چشمها از شنیدن آن گریان شد و دلها از آن
ترسید و بیمها از آن لرزید و احشاء از آن مضطرب گردید امر فرمود بلال را
پس خواند مردم را بنماز مردم مجتمع گردیدند و بیرون آمد آنحضرت و تشریف به منبر
برد فرمود ایها الناس نزدیک بیائید و وسعت دهید از برای کسانیکه در عقب سر شما
هستند مردم نزدیک آمدند و نزدیک یکدیگر قرار گرفتند پس ملتفت شدند
در عقب سر خود کسی را ندیدند باز دو مرتبه آنحضرت فرمود ای مردم نزدیک شوید
و وسعت دهید از برای کسانیکه در عقب سر شما هستند شخصی عرض کرد یا رسول
الله از برای که وسعت دهیم فرمود از برای ملائکه پس فرمود بدرستیکه ملائکه
در وقتیکه با شما باشند در پیش روی شما و در پشت سر شما جای آنها نیست
و لکن جای آنها از یمین و شمال شماست مردی عرض نمود نبودن ملائکه در پیش
روی ما و در عقب سر ما آیا بواسطه فضیلت ما است بر آنها یا فضیلت آنهاست
بر ما فرمود شما افضلید از ملائکه بنشینید بجای خود آنمرد بجای خود نشست
و خطبه خواند آنحضرت صلی الله علیه و آله پس گفت ستایش مر خدا را است
حمد میکنیم او را و استعانت از او میجوئیم و ایمان باو میآوریم و توکل بر او
میکنیم و شهادت میدهیم باینکه نیست کسی سزاوار پرستش جز خدای یگانه نیست
شریکی از برای او و گواهی میدهیم باینکه محمد بنده و فرستاده او است پناه
میبریم باو از بدیهای نفسهای خود و از سیئات عملهای ما هر که را خدا هدایت نماید
پس دیگر کسی نمیتواند او را گمراه نماید و هر که را بحال خود واگذارد دیگر
کسی او را نمیتواند هدایت نماید آگاه باشید ای اهل گروه زمین
که در این امت سی کذاب خواهند پیدا شد دو تای از آنها یکی صاحب
صنعاء و دیگری صاحب یمامه است مرد گفت که صاحب صنعاء

اسود بن کعب عنسی ملقب بذی الخمار است از اهل صنعا
یمن که ادعای نبوت کرد و صاحب یمامه
زنی بوده مسماة بسجاح از اهل
یمامه که ادعای نبوت
نمود

٢

آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه ملاقات کند از شما خدای عز و جل را در حالتیکه شهادت بدهد باینکه نیست کسی سزاوار پرستش جز خدا و از روی اخلاص در حالتیکه مخلوط نکند با این کلمه غیر آن را داخل بهشت خواهد شد پس برخواست علی بن ابی طالب علیه السلام و عرض کرد یا رسول الله پدر و مادرم فدایت شود چگونه بگوید این کلمه را از روی اخلاص و مخلوط نکند با آن غیر آن را درست بیان کن از برای ما تا بدانیم آن را فرمود نداشتن اخلاص و مخلوط نمودن آن این که شخص حرص داشته باشد بر دنیا و جمع نماید آن را از غیر راه حلال و خوشنود باشد بدنیا فراهم شود و حرام این اشخاص جماعتی اند که میگویند سخنهای اشخاص نیک را ولکن اعمال آنها اعمال مردم جبابره است پس کسیکه ملاقات نماید خدا را و حال آنکه در او نباشد چیزی از آنچه ذکر شد و بگوید لا اله الا الا الله پس از برای اوست بهشت پس اگر بگیرد دنیا را و واگذارد آخرت را پس از برای او جهنم است آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه مباشرت نماید از شما خصومت را از جانب ظالمی یا اعانت نماید ظالمی را بر خصومت در وقت مرگ نازل میشود باو ملک موت با بشارت بلعنت خدا و بشارت باتش جهنم که مخلد باشد در آن و بد محل بازگشتنی است جهنم

آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه اظهار خضوع و خشوع کند از شما از برای صاحب تسلط جابری و بخصوص حاجتی قرین او خواهد بود در آتش جهنم آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه دلالت نماید از شما صاحب سلطنتی را بر جور و ظلم و ستم قرین هامان و بر فرعون خواهد بود و آنکه و آن صاحب تسلط از سخت ترین اهل جهنم است در عذاب آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه
تعظیم نماید از شما صاحب دنیائی را و دوست داشته
باشد او را بجهت طمع در دنیای او خدا
سخط و خشم دارد بر او و او با
قارون در یک درجه از درکات
اسفل از جهنم

٣

آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه بنا کند از شما خانه را از جهت ریاء و سمعه بر خواهد داشت آن خانه را تا زمین هفتم روز قیامت و طوق میکند خدا از آتش در گردنش پس با این حالت او را بجهنم میاندازند ابن عباس میگوید عرض کردیم یا رسول الله چه معنی دارد بناء ریاء و سمعه فرمود بنا میکند شخص زیاده بر قدر کفایت از جهت مباهات و فخر بر مومنین آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه ظلم و ستم نماید از شما مزد و اجرت را در خصوص اجرتش که کم بدهد یا هیچ ندهد آنرا حبط و نابود میکند خدا عمل او را و حرام میکند بر او بوی بهشت را و حال آنکه بوی بهشت از مسافت پانصد سال راه استشمام میشود آگاه باشید ای اهل کره زمین

کتاب زهد و تقوای آل محمد علیهم السلام

هر کسیکه خیانت نماید از شما بهمسایهٔ خود در خصوص یک وجب از زمین او خداوند
آن زمین را تا طبقهٔ زمین هفتم از آتش میکند و در گردنش مانند طوق میاندازد
و با این حالت او را وارد جهنم میسازد ۹ آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین
هر کسیکه یاد بگیرد از شما قرآن را پس از روی بی اعتنائی و بی پروائی در دین
متعمداً آنرا فراموش نماید ملاقات خواهد نمود خدا را در روز قیامت در حالتی
که خورده گوشت صورتش را خورده و دستهایش بگردنش مغلول و بسته باشد
و مسلط مینماید خدا براو بعدد هر آیهٔ از آیات قرآن ماری که موکل شده باشد در دوزخ بر
او ۱۰ آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه یاد بگیرد
از شما قرآن را پس عمل نکند بفرمایشات خدا که در آن مسطور است و اختیار
نماید بر آن محبت دنیای دنیه و زینت آنرا مستوجب سخط و خشم خدا
خواهد بود و میباشد در یک درجه از عذاب جهنم با
طایفهٔ یهود و نصاری که انداختند کتاب
توریه و انجیل اصلی حضرت رب العزه را
در پشت سر خود یعنی
عمل نکردند
۴

۱۱ آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه دخول نماید از
شما در دبر زنی یا مردی یا پسری محشور میکند او را خدا
در روز قیامت در حالتیکه بد بوتر است از مردار و مطرود و تمام مردم از
بوی بدش متأذی میباشند و با این حالت وارد جهنم میشود و قبول نمیکند
خدا از او نه نافله را و حبط و نابود میکند خدا عمل او را و میدارد او را

ترجمهٔ خطبهٔ وداع حضرت پیغمبر

در تابوتی که میخهها از آهن در او بکار برده اند و بتوان تابوت صفحهها
که آنها را بآن میخها محکم فرو کوفته اند پس هر گاه گذارده
شود یکی از رگهای این شخص لاطی بر چهار صد امت و جماعت هر آینه
تمام آنها از شدت بوی بد بمیرند و این لاطی از بدترین مردم است در عذاب ۱۲ آگاه
باشید ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه زنا کند از شما بزن یهودیه
یا نصرانیه یا مجوسیه یا مسلمه یا کنیزه یا غیر اینها از زنان میگشاید خدا بر او
در قبرش سیصد هزار در از آتش که بیرون میایند از آن درها مارها و عقربها
و تیرهای شهاب از آتش و آن شخص زانی میسوزد تا بروز قیامت چون روز
قیامت شود مردم متأذی میشوند از عفونت عورتش و بدینواسطه همه او را میشناسند
و با این حال امر میشود او را بآتش جهنم بیندازند و اهل جهنم با نهایت شدتی
که دارند تمام در اذیتند از وجود او در جهنم چرا که خدا حرام نموده محرمات را
و نیست کسیکه غیورتر از خدا باشد و از غیور بودنش است که حرام نموده
فواحش و کارهای زشت را و از برای معاصی حدود مقرر فرموده ۱۳ آگاه باشید
ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه مشرف شود از شما بر خانهٔ همسایه اش
پس نظر نماید بعورت مردی یا موی زنی یا لباسها یا اعضایش لازم است بر خدا
که او را داخل جهنم نماید با منافقینی که در جستجوی عورتهای مردم بودند
در دنیا و بیرون نخواهد رفت از دنیا تا آنکه خدا او را مفتضح و رسوا کرده
و ظاهر مینماید از برای مردم عورت او را در آخرت ۱۴ آگاه باشید ای
اهل کرهٔ زمین هر کسیکه سخط و خشم داشته باشد از شما
بر رزقیکه خدا قسمت او نموده بر وفق حکمت و مصلحت خود و شکوه کند از کم
بودن روزیش نزد مردم و صبر نکند بر آن برای او بلند نمیشود از برای او

خدا حسنه و ملاقات خواهد نمود خدا را و حال آنکه خدا بر او در نهایت خشم
آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه بپوشد از شما
لباس نفیس با قیمتی را و بنازد بواسطه صفت خبیثهٔ ناز و تکبر و او بپوشد خدا
قبر او را فرو میبرد در کنار جهنم تا فرو رود در جهنم مادامیکه آسمانها و زمین
برقرارند و هر کس لباس نفیسی بپوشد و بنازد و تکبر
نمود در آن لباس بدن او بواسطه خدا او را نیز
فرو برد و عذاب کرد و پیوسته
در عذاب است تا روز
قیامت

١٩
آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه نکاح کند از شما
زنی را بمال حلالی و لکن مقصودش از آن مزاوجت فخر بدیگران و دنیا و
شهرت باشد زیاد نمیکند خدا بواسطهٔ این عملیکه کرده مگر ذلت و خواری
او را و بر پا میدارد او را باندازه که بهره برده از آن زن بر کنار جهنم پس فرو میبرد او را
در جهنم هفتاد خریف مترجم گوید که در بعضی از اخبار رسیده که هر
خریفی هزار و هزار سال است نعوذ بالله آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین
١٧ هر کسیکه ظلم و ستم نماید از شما زنی را در خصوص مهرش که بدهد و یا هیچ
ندهد آنرا چنین کسی نزد خدا زناکار است و روز قیامت که میشود خدا باو
میفرماید ای بندهٔ من کنیز خود را بتو تزویج نمودم بر عهد عصمتم که قرار دادی
بودم پس تو وفا بعهد من ننمودی پس خدا طلب حق آن زن را میفرماید و حق تو
تمام حسنات آن مرد را فرا میگیرد و حسنات آن مرد وافی بحق آن زن نمیشود و بدین

واسطه امر میشود که آن مرد را باتش جهنم بیندازند آگاه باشید ای اهل
کرهٔ زمین هر کسیکه بر گرداند از شما از شهادتش و کتمان نماید آنرا
خدا در پیش روی تمام خلایق گوشت بدنش را بخوردش میدهد و داخل جهنم مینماید
و حال آنکه زبانش را میجاید آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین
هر کسیکه بوده باشد از برای او از شما دو زن خواهد آمد روز قیامت دستهایش
مغلول و بسته بگردن در حالتیکه لبهایش آویخته باشد بسمت پایین و با این حالت وارد
٢٠
جهنم شود آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه بوده
باشد از شما آزار کنندهٔ همسایهٔ خود بدون جهت شرعی خدا او را محروم و
بی بهره خواهد نمود از بوی بهشت و سلب دخول بهشت و جای او در
جهنم است آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین
بدرستیکه خدا سؤال خواهد کرد شخص را از حق
همسایه اش و کسیکه ضایع نماید
حق همسایه اش را او
از ما نیست

٢١
آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه اهانت و خوار
کند از شما فقیر مسلمانی را بجهت فقر و بی نوائی او و استخفاف نماید او را پس
تحقیق که استخفاف بحق خدا نموده و پیوسته در سخط و خشم خدا است تا آنکه
آن فقیر را از خود راضی نماید آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین
٢٢
هر کسیکه در پیش او بیاید از شما امر دنیا و امر آخرت پس او اختیار نماید دنیا
بر آخرت ملاقات میکند خدا را و حال آنکه نباشد از برای او حسنه که

پرهیزد بواسطه آن از آتش جهنم و کسیکه بگیرد اجرت را و واگذارد دنیا را املاک
مینماید خدا او را در روز قیامت در حالیکه خدا از او راضی و خوشنود است آگاه
باشید ای اهل کره زمین هرکسیکه بدست بیاورد از شما مال
حرامی را قبول نمیکند خدا از او صدقه و آزاد کردن و حج و عمره را و منویسد خدا
برای او بعدد اجر این اعمال مذکوره گناه و آنچه باقی بماند از آن مال الحرام بعد از مرگ
زاد و توشه او است بسوی آتش جهنم آگاه باشید ای اهل کره
زمین هرکسیکه مصافحه نماید از شما با زنی نامحرم مبتلا میشود در روز قیامت
دست بسته بگردن پس امر میشود که او را بجهنم برند آگاه باشید ای
اهل کره زمین هرکسیکه ظرافت و شوخی نماید از شما با زنیکه
مالک نمیشود بردن از او بنشستن شرعاً حبس میشود بعدد هر کلمه که در دنیا
تکلم نموده با او هزار سال و زن اجنبیه چون تمکین نماید از مرد اجنبی پس از مرد
بچسباند خود را با زن یا ببوسد آن زن را و یا مباشرت کند با آن زن بجز او و یا سعی
نماید با آن زن تا کار کار ما منتهی شود بوقوع زنا پس بر ایشان است گناه

آن قدر گناه که بر آن مرد است اگر مرد کاری کند که زن
تمکین را تمکین دهد و اگر واقع شد زنا می باشد
برای مرد گناه خود و گناه
آن زن هر دو

۷

آگاه باشید ای اهل کره زمین هرکسیکه غش و تقلب
نماید از شما با مسلمانی در خرید و فروش یا خرید پس او از ما نیست و محشور میشود
با طایفه یهود در روز قیامت چرا که کسیکه غش و تقلب کند با مردم پس او

مسلمان نیست آگاه باشید ای اهل کره زمین هرکسیکه
منع نماید از شما از همسایه خود در وقت احتیاج او ماعون یعنی آب و آتش و مثل
آنها محتاج مختصر را که رسم است میان همسایه بهمسایه بدهند منع خواهد کرد
خدا فضل و رحمت خود را از او در روز قیامت و واگذارد او را بحال خود و کسیکه
که واگذارد خدا او را بحال خود هلاک میشود و خدا عذر او را قبول
نمیکند آگاه باشید ای اهل کره زمین هرکسیکه بوده باشد
از برای او زن اذیت کننده آزار رساند با او قبول نمیکند خدا نماز آن زن را
و نه حسنه از عمل او را تا آنکه آن زن اعانت و یاری کند آن مرد را و راضی و خوشنود
نماید او را اگرچه تمام روزگار را روزه بدارد و شبها بعبادات برخیزد و بنده
آزاد کند و انفاق نماید اموال بسیار در راه خدا و آن زن اول کسی است که
وارد جهنم میشود پس از این بیانات پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود
این گناه و عذاب در وقتیکه مرد ظالم باشد نسبت بزن آگاه باشید
ای اهل کره زمین هرکسیکه یک سیلی بزند از شما بر صورت
مسلمانی خورد میکند خدا استخوانهای او را در روز قیامت پس مسلط مینماید خدا
بر او آتش را و محشور میشود دست بسته بگردن تا آنکه داخل جهنم شود
آگاه باشید ای اهل کره زمین هرکسیکه شب بروز بیاورد
از شما و خیال آنکه در دلش غش و تقلب باشد نسبت ببرادر مسلمانش پس بتحقیق میکند
در سخط خدا و صبح میکند در سخط خدا تا آنکه توبه نماید و برگردد از این
قصد پس اگر بهمان حال بمیرد مرده است بغیر از اسلام پس آنحضرت فرمود آگاه
باشید که هرکه غش و تقلب نماید با ما پس او از ما
نیست و این کلام را سه مرتبه فرمود

کتاب زهد تقوی آل محمد علیهم السلام

۸

۳۱

آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه بیاویزد از شما
تازیانه بر خود در پیش صاحب سلطنتی که جائر و ظالم باشد قرار دهد خدا
همان تازیانه را ماریکه درازی آن شصت ذراع است بر او مسلط میشود آن
مار بر او در آتش جهنم در حالتیکه پیوسته مخلد است در آن آگاه باشید

۳۲

ای اهل کره زمین هر کسیکه غیبت کند از شما برادر دینی مسلمانی را
باطل میشود روزه او اگر روزه باشد و میشکند وضوی او اگر با وضو باشد پس
اگر بمیرد باین حالت مرده است حال آنکه حلال دانسته است چیزی را که خدا حرام نموده

۳۳

آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه راه برود از شما
در خصوص نمامی و سخن چینی نمودن بین دو مسلمان مسلط میکند خدا بر او
در قبرش آتشی که بسوزاند او را تا روز قیامت و چون بیرون آید از قبرش خدا
مسلط میفرماید بر او اژدهای سیاهی را که بکوبد گوشت بدن او را تا آنکه داخل
جهنم شود

۳۴

آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه
ظلم نماید از شما بر فقیری یا سرکشی کند بر او و یا حقیر شمارد او را محشور مینماید
خدا او را در روز قیامت در صورت ذره باندازه مورچه تا آنکه وارد جهنم شود

۳۵

آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه نسبت بزنا دهد
از شما مرد با عفتی را یا نسبت بزنا دهد زن عفیفه را حبط مینماید خدا عمل او را
و تازیانه خواهند زد او را هفتاد هزار ملک از پیش رو
و از پس سر پس امر میشود که او را
بجهنم برند

۹

ترجمه خطبه وداع حضرت پیغمبر ص

۹

۳۶

آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه بیاشامد
از شما در دنیا شرابی را یا چیزهای مست کننده را میآشاماند خدا او را از زهرهای سیاه
و از زهر عقربها شربتی که میریزد گوشت صورتش در آن ظرف زهر قبل
از آشامیدن آن و چون بیاشامد او گوشت بدن و پوستش متلاشی میشود
مانند مردار و بطوریکه بد بوئی بدنش که تمام اهل محشر را اذیت نماید و عفونتش
و با این حال وارد او را جهنم مینمایند با مرتکب کار و آشامنده شراب و فشارنده
آن و کسیکه میفشارند از برای او در آتش جهنم خواهند رفت و فروشنده
آن و خرنده آن و بردارنده آن و کسیکه شراب را حمل نموده اند بسوی او و خورنده
بهای آن تمام مساوی اند در ننگ و گناه آن

۳۷

آگاه باشید ای اهل کره
زمین هر کسیکه بیاشاماند شرابی را از شما بیهودی یا نصرانی یا ملحد و خارج
از دین اسلامی یا بیاشاماند از مردم پسری را و پست مثل گناه کسیکه آشامیده است آن را

۳۸

آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه بفروشد
شراب را یا بخرد آن را از شما از برای دیگری قبول نمیکند خدا از او نماز و روزه
و حج و عمره را تا آنکه توبه نماید از این عمل و اگر بمیرد پیش از آنکه توبه نماید او
این کار را لازم است بر خدا که بیاشاماند او را بعدد هر جرعه که آشامیده است در
دنیا از آن شربتی از خونابه پلیدیهای اهل جهنم پس فرمود آگاه باشید که خدا
حرام فرموده شراب انگور را و حرام نموده مست کننده ما بقی را که حاصل
شده باشد از هر چیزی و هر چیز مست کننده حرام است خوردن آن

۳۹

آگاه
باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه بخورد از شما ربا
و منفعت پول را پر میکند خدا شکم او را از آتش جهنم بآن قدریکه خورده
و اگر از آن مال پیدا شده از ربا کسبی نماید قبول نمینماید خدا از او عملی

از اعمال خیر خود را وسوسه در لعنت خدا و ملائکه است مادامیکه بود او قیراطی
و چیزکمی از و باشد آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه
خیانت نماید از شما با مانتی در دار دنیا و رد نکند آنرا بصاحبانش خواهد مرد
بر غیر دین اسلام و ملاقات مینماید بخدا را و حال آنکه خدا
بر او در نهایت غضب است پس امر میشود که او را
بجهنم برند و غوطه میخورد در جهنم
ابد الدهر تا خدا خدا است

۱۰

۴۱ آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه گواهی بدهد
از شما بگواهی دروغی بر ضرر مرد مسلمانی یا کافر یکه در پناه اهل اسلام است یا
بر ضرر دیناری از مردم آویخته میشود بزبانش در روز قیامت و با منافقین خواهد
بود در درکات اسفل از جهنم آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین
هر کسیکه بگوید از شما از برای خدمتکارش یا غیر خدمتکارش لا لبیک و لا سعدیک
و بدین سبب او را بجا نبرد انداخته خواهد شد در جهنم آگاه باشید
ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه اذیت نماید از شما بزنی از زنهای
از جهت آنکه آن زن مالی از خود بدهد یا او را طلاق بگیرد راضی نمیشود خدا از بر
او بعقوبتی غیر از آتش جهنم چرا که خدا غضب میفرماید از برای زن دوست کوتاهم
چنانکه غضب میفرماید از برای طفل یتیم بیکس آگاه باشید ای اهل
کرهٔ زمین هر کسیکه سعایت نماید از شما از برای ضرر برادر مسلمان نزد
سوی صاحب تسلطی در صورتیکه ظاهر نشود نسبتی با و از آن صاحب تسلط بدی
و مکروهی حبط مینماید خدا هر عملی را که بجای آورده از خیرات و اگر نسبت

مسلمان از آن صاحب تسلط بدی و مکروهی برسد قرار میدهد خدا آنشخص سعایت
نماینده را در طبقه هامان از جهنم آگاه باشید ای اهل کرهٔ
زمین هر کسیکه تلاوت نماید از شما قرآن را و مقصودش سمعه و شهرت در دنیا
باشد ملاقات میکند خدا را در روز قیامت و حال آنکه صورتش ظلمانی و تاریک
و سیاه است و گوشتی بر آن نیست و قرآن بصورت
شخصی پس گردنش را میزند تا آنکه او را بیندازد
بجهنم و در جهنم فرو میبرد
با کسانیکه غوطه
در آنجا میخورند

۱۱

۴۶ آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه بخواند از شما
قرآن را و عمل نکند بفرمایشات خدا که مسطور است در آن محشور مینماید
خدا او را در روز قیامت کور و نابینا پس میگوید ای خدا چرا مرا کور
و نابینا محشور نمودی و حال آنکه من در دار دنیا با چشم و بینا بودم خدا
میفرماید در دنیا آمد نزد تو آیات ما و تو از بی اعتنائی و بی پروائی در دنیا
آنرا فراموش نمودی و اکذا روی همچنین ما هم امروز ترا وا میگذاریم
پس امر میشود که او را بجهنم برند آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین
هر کسی که بخرد از شما چیزی را که بخیانت بدست آمده و حال آنکه بداند این
امر را مثل کسی است در ننگ و گناه که خودش بالمباشره خیانت نموده
آن چیز را آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه
قیادت و جمع کند از شما بین مردی و زنی بحرام حرام مینماید خدا بر او بهشت را

وجای او در جهنم است و بدجایی است جای کسیکه اهل جهنم و پیوسته در سخط و خشم خدا
تا آنکه بمیرد آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه
غش و تقلب کند از شما با برادر مسلمانش خدا برمیدارد از او برکت روزیرا
وزندگیرا بر او فاسد و تباه مینماید و او را بحال خودش وا میگذارد آگاه باشید
ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه بخرد از شما مالیرا که بدزدی
بدست آمده و حال آنکه بداند این امر را مثل کسی است
که خودش بالمباشره آن مال را
دزدیده در ننگ
و گناه

۱۲

آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه خیانت نماید
از شما با مسلمانی بپرد او زمانیکه ما از او نمیبینیم و ردد نبا و اخرت آگاه
باشید ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه بشنود از شما امری
از مسلمانی و انرا در میان مردم افشا نماید برای او مثل کسی است که آن عمل زشت را
بجای آورده باشد آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه
وصف و تعریف نماید از شما جمال زنی را بجهت از برای مردی و بدان سبب آن
مرد مفتون آن زن و زنا واقع شود بیرون نمیرود آن شخص وصف کننده از دنیا
تا آنکه غضب کند خدا بر او و هر کس که خدا بر او غضب نماید تمام آسمانها و طبقات
هفتگانهٔ زمین بر او غضب مینمایند و میباشد بر او گناه بقدر آنچه گناه است بر آن
مرد زناکار بعضی عرض کردند اگر وصف کننده و زنا کننده هردو توبه نمایند و
اصلاح نمایند بازحکمش همین است فرمود در این صورت خدا توبهٔ زانی را قبول میفرماید

واما توبهٔ آن شخص وصف کننده را قبول نمیکند آگاه باشید ای اهل کرهٔ
زمین هر کسیکه پر کند از شما دو چشم خود را از محبت زنی بحرام خدا او را
محشور مینماید در روز قیامت در حالتیکه میدوزند چشمهایش را از آتش کوبیده شده
و پر میکنند دو چشمش را از آتش تا آنکه حساب مردم تمام شود امر میشود او را
بجهنم برند آگاه باشید ای خلق کرهٔ زمین هر کسیکه
بخوراند از شما بمردم طعامی از جهت ریا و سمعه و شهرت میخوراند او را
خدا بهمان اندازه از صدید و خونابهٔ اهل جهنم
و آن طعام در شکمش آتشی
قرار میدهد تا از حساب
خلایق فارغ شود

۱۳

آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه زنا کند از شما
با زن شوهرداری در آن خواهد شد از عورت مرد و زن صدید و چرک در
که معذبش در دره ایست در جهنم که مسافت یا نصد سال راه و بسبب آن
اهل جهنم متأذی میشوند از بوی بدان دو زانی و از بدترین مردم هستند در عذاب و بسیار
شدید و سخت است غضب و گناه بر زنیکه شوهر داشته باشد و مع
ذلک پر کند چشمش را از محبت و دوستی غیر شوهرش و یا از محبت و دوستی
مردهای نامحرم و اگر این عمل را بکند خدا حبط و نابود مینماید هر عمل خیری که
بجا آورده و اگر غیر شوهرش با بفراشش و بسترش کذا رد لازم است بر خدا که
بسوزاند او را باتش جهنم پس از آنکه عذاب کرده باشد او را در قبرش و هر زنی
که بدگوئی کند بشوهرش پیوسته در لعنت خدا و ملائکه و پیغمبران و تمام مردم است

تا آنکه نازل شود با و ملک موت آن وقت با و میگوید ملک موت ای زن بشارت باد ترا
بآتش جهنم و چون روز قیامت شود با و گفته میشود ای زن داخل جهنم شو با اهل جهنم
آگاه باشید که خدا و رسول خدا بری و بیزارند از زنهائیکه بدون حق شرعی باکراهت شوهر
از داین طلاق بشوهرشان ما ایهه میدهند تا طلاق بگیرند از آنها آگاه باشید که خدا
و رسول او بیزارند از اشخاصیکه سخت میگیرند بر زنهای خود تا آنها مالی بذل نمایند
از برای آنکه طلاق بگیرند از جهت خلاص شدن از ستم آگاه باشید ای
اهل کره زمین هر کسیکه امامت جماعتی پیشنمازی کند از شما
از برای قومی و بطریق اقتضا و میانه روی رفتار نکند بین آنها در حضورش
و در قرائتش و رکوعش و سجودش و قعودش و قیامش نمازش برا و رد میشود
و تجاوز نمیکند از حد حنجره گردنش و شأنش نزد خدا مثل شأن پیشوای جور
کننده است که اصلاح نکند کار رعیتش را و امر خدا را در میان ایشان برپا ندارد
چون کلام آن بزرگوار باینجا رسید برخواست حضرت امیر المؤمنین علی بن ابی طالب
علیه السلام و عرض کرد یا رسول الله پدر و مادرم فدایت شود چه شأنی دارد
امام جائر و متعدی که اصلاح نکند امر رعیت خود را و برپا ندارد امر خدا را
در میان ایشان پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود اینچنین شخصی چهارمی چهار نفر
است که در روز قیامت عذاب ایشان از همه سخت تر است اول ابلیس دوم
فرعون سیم قاتل نفس از روی تعمد چهارم سلطان جائر ستم کننده
آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه محتاج شود
بسوی او از شما برادر مسلمانش در قرض و او قرض ندهد باو حرام میفرماید
خدا بر او بهشت را در آنروز که جزای محسنین را میدهد آگاه باشید
ای اهل کره زمین هر کسیکه بوده باشد از شما از برای او زنی

ربنا آتنا فی الدنیا حسنة وفی الآخرة حسنة وقنا عذاب النار

ان الله وملائکته یصلون علی النبی یا ایها الذین آمنوا صلوا علیه وسلموا تسلیما

اللهم صل علی محمد وآل محمد

هو الله الذی لا اله الا هو عالم الغیب والشهادة

که موافقت ننماید آن زن با او و صبر نکند آن زن بر آنچه خدا روزی آن مرد کرده و تنخواه
بکیرد بر او اموری را که وادار کند او را بر اموریکه مقدور او نیست خدا قبول نمیکند
از آن زن حسنه را که میخواسته بواسطه آن حسنه با آتش جهنم نسوزد و غضب
دارد خدا بر آن زن مادامیکه متصف است باین صفات ناپسندیده آگاه باشید
ای اهل کره زمین هر کسیکه مباشرت نماید از شما با است
و بزرگی جماعتی از اهل نفاق نگاه داشته میشود باقی حال بر کنار جهنم بعدد
هر روزیکه باشد نموده بر آن جماعت هزار سال و محشور میشود در حالتیکه
دستهایش مغلول و بسته شده بگردنش پس اگر امر خدا را در میان ایشان
در دنیا برپا داشته خدا او را پس از این عقوبت رها
مینماید و اگر در حق آنها ظلم و ستم نموده فرو
میرود در آتش جهنم هفتاد خریف ستم
گویند که در بعض اخبار رسیده که
هر خریفی هزار هزار
سال است و در سابق گذشت در ذیل عدد ۱۶
۱۴

آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه حکم نکند
شما بآنچه نازل نموده خدا مثل کسی است که شهادت ناحق و دروغ داده و
او را میاندازند در جهنم و عذاب میشود بعذاب شاهد دروغ آگاه
باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه بوده باشد از شما
صاحب دو صورت و دو زبان یعنی منافق باشد در روز قیامت محشور
میشود با دو صورت و دو زبان صورتی میباشد آگاه باشید ای اهل

هو الملک القدوس السلام المؤمن المهیمن العزیز الجبار المتکبر سبحان الله عما یشرکون هو الله الخالق الباری المصور له الاسماء الحسنی یسبح له ما فی السموات والارض

کرهٔ زمین هر کسیکه راه برود از شما از جهت قطع نمودن دوستی
بین دو نفر مسلمان بر او است از گناه بقدر آنچه ثواب است از برای کسیکه اصلاح نماید
ما بین دو نفر مسلمان و نوشته شد بر او لعنت خدا تا آنکه داخل جهنم شود پس
مضاعف خواهد شد از برای او عذاب جهنم و نگاه دارد آگاه باشید ای اهل
کرهٔ زمین هر کسیکه راه برود از شما در خصوص ظاهر نمودن
عیب برادر مؤمنش و کشف نمودن امور مستورهٔ او اول گامیکه بر میدارد و
میگذارد آن گام در جهنم است و خدا ظاهر مینماید عورتش را در حضور تمام
خلایق آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه راه
برود از شما بجهت فساد نمودن بین خویشان و ارحام و قطع نمودن
ما بین آنها غضب مینماید خدا بر او و لعنت میکند
او را هم در دنیا و هم در آخرت و
بر او است از گناه مثل گناه قطع
نماینده رحم

۱۵

آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه کوشش
نماید از شما در خصوص تفرقه انداختن بین زن و شوهرش میباشد بر او
غضب خدا و لعنت خدا در دنیا و آخرت و لازم است بر خدا که بکوبد سر
بدن او را بهزار سنگ از آتش آگاه باشید ای اهل کرهٔ
زمین هر کسیکه راه برود از شما از جهت فساد نمودن ما بین زن و شوهر
اما تفرقه نیندازد در بین آنها در سخط خدا و لعنت خدا است
در دنیا و آخرت حرام مینماید خدا نظر رحمت خویش را بسوی او آگاه باشید

ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه ضایع نماید از شما اهل و کسانش را
و قطع کند از رحم خود محروم مینماید خدا او را از جزای نیکان در روز جزا
محسنین و امید هد و ضایع میکند خدا او را و هر کس که خدا او را ضایع نماید
در آخرت پس او وارد میشود با اهل هلاک تا آنکه بیاید در عرصه محشر و خدا
ابداً اعتنائی باو ندارد که رحمت خود را شامل احوالش نماید آگاه باشید
ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه شکایت نماید بسوی او از شما برادر
مسلمانش از چیزی و قرض بخواهد و او باو قرض ندهد خدا حرام مینماید
بر او اجر محسنین را آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه
منع نماید از شما حاجت طالب حاجتی را و حال آنکه قادر باشد بر بر آوردن
آن حاجت پس بر او است مثل گناه عشار و ده یک گیر پس برخواست عوف بن
مالک و عرض کرد بچه اندازه است گناه عشار و ده یک گیر یا رسول الله
فرمود بر عشار است در هر روز و هر شب لعنت خدا و ملئکه
و تمام مردم و هر کس که خدا او را لعنت
نماید پس هرگز نخواهی یافت
از برای او یاوری

۱۶

آگاه باشید ای اهل کرهٔ زمین هر کسیکه بجا بیاورد
از شما نسبت برادرش احسانی و خوبی پس منت گذارد بواسطه آن خوبی بر
او عملش حبط و نابود میشود و سعی و کوشش بیهوده میرود پس فرمود بدرستی
که خدا حرام نموده بر منت گذارندگان و نازندگان و سخن چینان و خورندگان شراب
و حریص بدنیا و متکبر و درشتخوی حرام است داخل بهشت را آگاه باشید

۷۴

ای اهل کره زمین هر کسیکه یاد بگیرد از شما قرآن را و اراده و قصدش باید گرفتن آن ریا و سمعه باشد تا آنکه مجادله کند بان با سفها یا مباهات نماید بان با علما یا طلب نماید بان دنیا را درگم میکند خدا استخوانهای او را در روز قیامت و نمیباشد در جهنم کسیکه عذابش بیشتر باشد از او و نیست قسمی از اقسام عذاب مگر آنکه معذب خواهد شد بان قسم از عذاب از شدت غضب و سخط خدا بر او آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه اکرام نماید از شما فقیر مسلمانی را ملاقات مینماید خدا را روز قیامت و حال آنکه خدا از او خوشنود است آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه قادر باشد از شما بر وطی نمودن زنی یا کنیزی بر وجه حرام پس آنرا بجهت ترس از خدا ترک نماید حرام مینماید خدا بر او آتش جهنم را و ایمن میکند او را از فزع اکبر روز قیامت و داخل مینماید او را به بهشت و اگر بعد از قدرت زنا کند با آنها حرام میکند خدا بر او بهشت را و او را داخل جهنم مینماید آگاه باشید ای اهل کره

۷۵

زمین هر کسیکه قادر باشد از شما بر کسب نمودن مال حرام و از ترس خدا آنرا ترک نماید در محبت خدا و رحمت خدا خواهد بود و امر میشود که او را به بهشت برند

۱۷

۷۶

آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه فرو خورد غیظ و خشم خود را در وقتیکه بخشم آمده و عفو کند از برادر مسلمانش و بردباری نماید نسبت باو عطا میفرماید خدا باو اجر یك شهید آگاه باشید

ای اهل

۷۷

ای اهل کره زمین هر کسیکه رد کند از شما از برادر مسلمانش غیبتی را که شنیده در مجلسی رد میکند خدا از او هزار باب از شر و بدی را در دنیا و آخرت و اگر با قدرت رد نکند او را و آن غیبت را بر او است مثل گناه کسیکه آن غیبت را نموده آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه بشنود از شما عمل خیری را از کسی و آنرا افشا و شایع کند بین مردم مانند کسی است که آن عمل خیر را نموده آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه امامت جماعتی را بنماید از شما با اذن ایشان و همه آنها از او راضی و خوشنود باشند و بطریق اقتصاد و میانه‌روی با آنها رفتار نماید در خصوص قرائت و رکوع و سجود و قعود و قیام پس از برای اوست مثل اجر تمام آن قوم آگاه باشید ای اهل کره زمین با صبر و شکیبائی نماید از شما بر بدخلقی زنش و در این باب میل و چشم داشت ثواب پروردگار داشته باشد عطا میفرماید خدا باو در هر مرتبه صبری که بر سوء خلق آن زن از ثواب مثل آنچه عطا نموده بحضرت ایوب پیغمبر علیه السلام بر بلایا نش و بر آن زن است از گناه در هر روز و هر شبی بعدد ریگ و شنهای بیابان عالج پس اگر بمیرد قبل از آنکه او را یاری کند و آن مرد از او راضی شود محشور خواهد شد در روز قیامت سرنگون در حالتیکه سرش زیر و پاهایش بالا باشد با منافقین در درکه اسفل از جهنم

آگاه

۸۱ آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه اکرام نماید از شما برادر مسلمانش را خدا را اکرام کرده پس چه گمان دارید بکسیکه اکرام نموده خدا را که خدا با چه چیز او را جزا خواهد داد ۸۲ آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه راه برود از شما از جهت صلح و آشتی دادن دو نفر را باید بکثرت صلوات میفرستند خدا و ملائکه بر او تا آنکه برگردد از آن کار و عطا شود باو ثواب عبادت نمودن در شب قدر ۸۳ آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه راه برود از شما بجهت یاری کردن برادر مؤمنش و نفع رسانیدن باو از برای او است ثواب جهاد کنندگان در راه خدا ۸۴ آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه راه برود از شما بسوی خویش و رحمی که خواهش و سؤالی از او نموده خدا عطا میفرماید باو اجر صد شهید و اگر سؤال و خواهش او را بر آورد و صله نماید او را هم با لش و هم بتصرفات و قائش میباشد از برای او بعدد هر گامی که برداشته چهل هزار هزار حسنه و بلند میشود از برای او چهل هزار هزار درجه و گویا آنکه عبادت نموده خدا را صد سال ۸۵ آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه همراهی و کوشش نماید از شما در امر تزویج بین مرد مؤمن و زن مؤمنه تا آنکه جمع نماید بین آن دو را خدا باو هزار زن از حور العین تزویج میفرماید و هر زنی در قصری است از مروارید و یاقوت و میباشد از برای او بعدد هر گامیکه برداشته و بعدد هر کلمه که تکلم بان نموده در آن باب ثواب یکسال عبادت که شبها بنماز ایستاده و روزها روزه گرفته باشد

۸۶ آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه قائد شود از شما نابینائی را و ببرد او را بمسجد که در نظر دارد یا بمنزلش یا بجائی که قصد کرده بجهت حاجتی بگام خواهد گذاشت مینویسد خدا از برای او بعدد هر قدمیکه برداشته و گذارده ثواب یک بنده آزاد کردن و صلوات میفرستند باو ملائکه تا آنکه از آن نابینا مفارقت نماید ۸۷ آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه کفایت نماید و بر آورد از شما حاجتی از حوائج نابینائی را و ببرد آن نابینا را براه تا آنکه برگردد آنرا خدا عطا میفرماید باو دو برات برات بیزاری یکی برات بیزاری از آتش جهنم و دیگری برات بیزاری از نفاق و دوروئی و برمیآورد خدا از برای او هفتاد هزار حاجت دنیوی و پیوسته در رحمت الهی غوطه میخورد تا آنکه برگردد از آن عمل ۸۸ آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه پرستاری نماید از شما مریضی را یکروز و یکشب مبعوث میشود با خدا او را با حضرت ابرهیم خلیل الرحمن علیه السلام پس میگذرد بر پل صراط مثل برق درخشان ۸۹ آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه سعی و کوشش کند از شما از برای مریضی و خصوص حاجتی پس برآورد آنرا بیرون میآید از گناهانش مثل روزیکه از مادر متولد شده ۹۰ آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه قرض بدهد از شما بکسیکه درمانده و نیکو مطالبه نماید آنرا یعنی در وقت مطالبه اذیت ننماید او را باید عمل را از سر گیرد و این کار ما است از آنکه خدا کمال خوشنودی را از او دارد و مقاصدش را روا نموده است و عطا میفرماید خدا باو بعدد هر درهمیکه بقرض داده هزار قنطار در بهشت و قنطار مقدار بسیار از طلا و نقره است

۲۰

۹۱ آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه بردارد و باز نماید از برادر مسلمانش غصه از غصه‌های دنیا را نظر میفرماید بخدا بسوی او برحمت خویش یا سبب میشود بهشت و برمیدارد خدا از او غصه او را در دنیا و آخرت

۹۲ آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه راه برود از شما در خصوص اصلاح نمودن بین زن و شوهرش عطا میکند خدا باو اجر هزار شهید که کشته شده باشند در راه خدا بحق و راستی و میباشد از برای او بعدد هر گامیکه برمیدارد و هر کلمه که تکلم مینماید با آن در آن باب ثواب عبادت یکسال که شبها بعبادت ایستاده و روزها بروزه بسر برده باشد

۹۳ آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه قرض بدهد از شما به برادر مسلمانش میباشد از برای او بعدد هر درهمی که بقرض داده حسنات هموزن کوه احد و کوه رضوی و کوه طور سینا پس اگر در مطالبه رفق و همواری نماید با او بعد از رسیدن اجل آن قرض میگذرد بر پل صراط مثل برق کند و تند درخشان بدون عقاب و عذاب

۹۴ آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه بدهد از شما تصدق بر مسکینی میباشد از برای او مثل اجر آن مسکین و اگر دست بدست بدهند آن تصدق را چهل هزار نفر و در آخر برسد بمسکین تمام آنها از آن پول تصدق اجر کامل دارند و آنچه نزد خداست بهتر و پاینده تر است از برای کسانیکه تقوی را پیشه خود نموده و احسان مینمایند

۹۵ آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه بنا کند از شما مسجدی در دنیا بنا مینماید خدا از برای او بعدد هر وجبی از آن مسجد یا بلندتر مسافت چهل هزار سال شهری از طلا و نقره و مروارید و یاقوت و زمرد

و زبرجد و در هر شهری چهل هزار هزار قصر است و در هر قصری چهل هزار هزار خانه است و در هر خانه چهل هزار هزار اطاق است و در هر اطاقی چهل هزار هزار پسر خدمتکار و چهل هزار هزار دختر خدمتکار است و در هر اطاقی نیز چهل هزار هزار سفره طعام پهن است بر هر سفره چهل هزار هزار ظرف است و در هر ظرفی چهل هزار هزار قسم از طعام است عطا میفرماید خدا بولی و دوست خودش از قوت و توانائی آنقدر که بتواند
مباشرت نماید با آن زنها و آنقدر که بتواند
آن طعامها و آن آشامیدنیها را
تناول نماید در
یکروز

۲۱

۹۶ آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه بر عهده بگیرد از شما اذان مسجدی از مساجد را پس اذان بگوید در آن مسجد و مقصودش در آن اذان گفتن خوشنودی خدا باشد اجر میکند عطا میفرماید خدا باو ثواب چهل هزار هزار پیغمبر و چهل هزار هزار صدیق و چهل هزار هزار شهید و داخل میکنند در شفاعت او در بهشت چهل هزار هزار امت که هر امتی چهل هزار هزار نفر باشند و از برای او در هر بهشتی از بهشتهای هشتگانه چهل هزار هزار شهر است و در هر شهری چهل هزار هزار قصر است و در هر قصری چهل هزار هزار خانه است و در هر خانه چهل هزار هزار تخت است و بر هر تختی زنی است از حور العین و هر اطاقی از آن اطاقها در وسعت مثل چهل هزار هزار مقابل دنیا است و در هر اطاقی چهل هزار هزار پسر خدمتکار

وچهل هزار هزار دختر خدمتکار است و نزد هر طاقی چهل هزار هزار
طعام است و بر هر سفره چهل هزار هزار ظرف است و در هر ظرفی چهل
هزار هزار قسم از طعام و آشامیدنی است و هرگاه جن و انس وارد شوند بر
این شخص مؤذن هر آینه تمام آنها را داخل میکند در کوچکتر طاقی از آن
طاقها و در آن طاقها شما میخواهند و از زینت طعام و آشامیدنی
و بوی خوش و لباس و میوه‌ها و الوان تحف و اقسام ظرفها از زیورها
و حله‌ها و هر طاقی از آن طاقها آن قدر از این اشیاء مسطوره را دارا است
که ابدا احتیاج باشیاء طاق دیگر ندارد پس چون اذان گوید و این فقره
اشهد ان لا اله الا الله را بزبان بیاورد احاطه نمایند او را چهل هزار هزار
ملک و تمام آنها بر او صلوات میفرستند و استغفار از برای او مینمایند
و در سایه خدا میباشد تا از گفتن اذان فارغ شود و مینویسند ثواب
اذان گفتن او را چهل هزار هزار ملک پس صعود میدهند آنرا بسوی خدای عز و جل

۹۷
آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه برود از شما
بمسجدی از مساجد پس از برای او است بعدد هر گامیکه برداشته تا برگردد بمنزل
ده حسنه و محو میشود از او ده سیئه و بلند میشود ده درجه

۹۸
آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه محافظت نماید
از شما بر نماز جماعت و هرجا که باشد میگذرد بر پل صراط مثل برق
درخشان در اول زمره با سابقین و حال آنکه صورتش نورانی تر است
از ماه شب چهارده و میباشد از برای او بعدد هر روزی و هر شبی که محافظت
نموده بر نماز جماعت ثواب یک شهید آگاه باشید ای اهل کره زمین

۹۹
هر کسیکه محافظت کند از شما بر صف اول پس دریابد تکبیره اولی امام را

یعنی برسد پیش از تکبیرة الاحرام گفتن امام تکبیرة الاحرام نماز شروع بگوید
و اذیت ننماید در آن صف مؤمنی را عطا میفرماید خدا باو از اجر و ثواب مانند
اجر و ثواب مؤذن که مسطور شد آگاه باشید ای اهل کره
زمین هر کسیکه بنا کند از شما بر سر راه بنائی از برای آسایش عابرین سبیل
مبعوث مینماید خدا او را در روز قیامت بر اسبی از مروارید و حال آنکه
صورتش روشنی میدهد از برای اهل محشر روشنی بسیار تا آنکه برسد
بمقام حضرت ابرهیم خلیل الرحمن علیه السلام در مجالس و همنشین او باشد پس
میگویند اهل محشر این ملکی است از ملائکه که ندیده‌اند
مثل او هرگز و داخل میشوند در شفاعت
او به بهشت چهل هزار هزار
مرد گنهکار

۲۳

۱۰۱
آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه شفاعت نماید
از شما بخواهش برادر مؤمنش از برای او در نزد کسی نظر رحمت میفرماید
خدا بسوی او و حق و لازم است بر خدا که او را در هیچ وقت عذاب نکند و اگر
بی خواهش برادر مؤمنش از برای او شفاعت نماید میباشد از برای او اجر هفتاد

۱۰۲
شهید آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه روزه
بدارد از شما ماه رمضان را در حالتیکه ساکت باشد از تکلم کردن بسخنانی
که خدا و رسول نمی‌پسندند نگهدارد و باز دارد گوش و چشم و زبان و عورت
و سایر جوارحش را از دروغ و حرام و غیبت نمودن از جهت تقرب جستن
بخدا خدا او را برحمت خود نزدیک مینماید تا بحدیکه ثانت پیدا میکند از برای

نشستن با حضرت ابرهیم خلیل علیه السلام آگاه باشید ای اهل کره زمین
هر کسیکه حفر نماید و بکند از شما چاهی را برای کشیدن آب و آنرا بذل نماید
بمسلمانان میباشد از برای او مثل اجر شخصیکه وضو گرفتند از آب آن چاه
و نماز گذاردند و از برای اوست بعدد هر رشته موئی از موهای مردم و
چهارپایان و درندگان و هر مرغی از مرغها و پرندگان ثواب آزاد کردن هزار
بنده و داخل میشوند روز قیامت در شفاعت او و بعدد ستارههای آسمان در حوض
قدس ابن عباس میگوید عرض کردیم یا رسول الله حوض قدس کدام است فرمود
سه مرتبه حوض من است حوض من است حوض من است آگاه باشید ای
اهل کره زمین هر کسیکه حفر نماید از شما از برای مسلمان فوت شده
قبری را در حالتیکه چشم داشت بثواب پروردگار داشته باشد خدا حرام میکند
بدن او را بر آتش جهنم و خانه در بهشت با و میدهد و وارد مینماید او را
بر حوضیکه در اطراف اوست خیامها و ظرفها بعدد ستارههای آسمان و پهنای
آن حوض بمسافت بین ایله و صنعا یمن است آگاه باشید ای اهل
کره زمین هر کسی که غسل دهد از شما میتی را پس ادا کند در او
امانت را میباشد از برای او بعدد هر موئی از آن میت ثواب آزاد کردن یک
بنده و بلند میشود از برای او بواسطه این حفظ امانت صد درجه پس بعضی
از حاضرین عرض کردند یا رسول الله چگونه ادا مینماید در او امانت را فرمود
میپوشد عورت او را و مستور مینماید عیوب او را و اگر نپوشاند
عورت او را و نپوشاند عیوب او را اجر عملش
حبط و نابود میشود و کشف میشود عورتش
در دنیا و آخرت

آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه نماز گذارد
از شما بر میتی صلوات میفرستند بر او جبرئیل و هفتاد هزار ملک و آمرزیده
میشود گناهان گذشته او و اگر باشد با آن میت تا آنکه دفن نمایند او را و
بریزد خاک بر او بر میگردد از تشییع جنازه و حال آنکه از برای اوست بعدد
هر قدمی از آنجائیکه تشییع نموده تا برگردد بمنزل خود قیراطی از اجر و قیراط
مثل کوه احد است از اجر در میزان او آگاه باشید ای اهل کره
زمین هر کسیکه گریان شود دو چشمش از شما از ترس خدا میباشد از برای او
بعدد هر قطره از اشکش ثواب مثل کوه احد در میزان عملش و میباشد نیز
از برای او از اجر بعدد هر قطره چشمه در بهشت که در دو طرف آن از شهرها
و قصرها آنقدر هست که چشمی ندیده و گوشی نشنیده و خطور بدل بشری
نکرده آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه عیادت
کند از شما مریضی را پس از برای اوست بعدد هر گامیکه برداشته تا برگردد
بمنزلش هفتاد هزار هزار حسنه و محو میشود از او هفتاد هزار هزار گناه
و بلند میشود از برای او هفتاد هزار هزار درجه و موکل میشوند با و هفتاد
هزار هزار ملک که عیادت میکنند او را در قبرش و استغفار مینمایند برای
او تا روز قیامت آگاه باشید ای اهل کره زمین
هر کسیکه تشییع نماید از شما جنازه را پس از برای اوست بعدد هر گامی
که برداشته و گذاشته تا برگردد بمنزلش صد هزار هزار حسنه و محو
میشود از او صد هزار هزار سیئه و بلند میشود از برای او صد هزار هزار
درجه و اگر نماز گذارد بر آن جنازه تشییع مینماید او را در جنازه اش صد هزار

ملائکه و تمام آنها استغفار میکنند از برای او تا آنکه مبعوث شود از قبرش
آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه بیرون برود از شما
بسمت خانه کعبه از جهت گذاردن حج و عمره از برای او ست بعدد هر گامیکه بر
داشته و گذارده تا برگردد بمنزلش صد هزار هزار حسنه و محو میشود از او
هزار هزار سیئه و بلند میشود از برای او هزار هزار درجه و میباشد از برای
او نزد پروردگار بعدد هر درهمی که خرج نموده در آن سفر هزار هزار درهم
تا برگردد و در ضمانت خدا ست و اگر در آن سفر موتش برسد خدا او را وارد
بهشت مینماید در حالتیکه گناهانش آمرزیده شده و دعاهایش مستجاب شده
پس غنیمت بدانید دعای او را همینکه وارد میشود از سفر حج قبل
از اینکه گناه از او صادر شود که خدا دعایش را
رد نمیکند و شفاعت او را در
باره صد هزار نفر گنهکار
قبول میفرماید روز
قیامت

۲۴

آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه پرستاری نماید
از شما کسان حج و عمره کننده را به نیکوئی بعد از رفتنش بسفر حج میباشد
از برای او اجر کاملی مثل اجر آن شخص حاجی بدون اینکه ناقص شود از اجر
آن حاجی چیزی آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه
بیرون برود از شما از جهت تحصیل معالم دینش یا بجهاد پس از برای او ست
بعدد هر گامی هفتصد هزار حسنه و محو میشود از او هفتصد

هزار سیئه و بلند میشود از برای او هفتصد هزار درجه و میباشد در ضمان خدا و بهر مرگی
که در آن سفر از دنیا برود شهید مرده و اگر برگردد برمیگردد در حالتیکه آمرزیده
شده و دعاهایش مستجاب شده آگاه باشید ای اهل کره زمین
هر کسیکه برود از شما بزیارت برادر مسلمانش از برای او ست بعدد هر گامیکه
بر داشته تا برگردد بمنزلش ثواب آزاد کردن صد هزار بنده و بلند میشود از
برای او صد هزار درجه آگاه باشید ای اهل کره زمین
هر کسیکه آزاد کند از شما بنده پس آن بنده فدای او ست از آتش جهنم و بلند
میشود از برای او درجاتی چند نزد خدا در گنجهای عرش پروردگار
آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه قرائت نماید از
شما قرآن را بجهت رضایت و خوشنودی خدا و از جهت یاد گرفتن معالم
دین خود میباشد از برای او از ثواب مثل جمیع آنچه عطا میشود بجماعت ملائکه
و انبیاء و مرسلین آگاه باشید ای اهل کره زمین هر کسیکه
که یاد بگیرد از شما قرآن را و تواضع و فروتنی نماید در علم و تعلیم کند آنرا
ببندگان خدا و مخصوص ثوابهای نزد پروردگار باشد نمیباشد در بهشت
کسیکه ثوابش عظیم تر باشد از او و نه کسیکه منزله و مقامش بزرگ تر باشد
از او و نمیباشد در بهشت منزل و درجه بلند و نفیسی
مگر آنکه میباشد از برای او در آنها وافر
ترین نصیبها و شریفترین
منزلها

۲۵

آگاه باشید ای اهل کره زمین بدانید که علم بهتر است از

علماى علم و مال و متابعت نكنند از ورع و پرهيزكارى آگاه باشيد اى اهل كره زمين بدانيد كه عالم كسى است كه عمل كند بعلم خود اگر چه عملش كم باشد

آگاه باشيد اى اهل كره زمين نبايد كوچك بشماريد چيزى از گناه را اگر چه آن در چشم ظاهر شما كوچك نمايد چرا كه گناه صغير صغير نيست با اصرار داشتن بر بجا آوردن آن و گناه كبيره نيست با استغفار نمودن از آن آگاه باشيد اى اهل كره زمين بدانيد كه خدا سؤال خواهد نمود از اعمال شما حتى از دست ماليدن يكى از شما بلباس برادر خود با انگشتش پس بدانيد اى اهل كره زمين كه بنده مشغول ميشود در دنيا من بعد آنجا لشكر از دنيا رفته است خلق نموده خدا بهشت و جهنم را پس كه اختيار نمايد جهنم را بر بهشت بر ميگردد با ماتم و كسيكه اختيار نمايد بهشت را بر جهنم پس بتحقيق فائز و رستگار شده و بر ميگردد با فوز و رستگارى چرا كه خدا فرموده در كلامش پس كسيكه دور گردانيده شود از آتش جهنم و داخل كرده شود بهشت پس بتحقيق فائز و رستگار شده

آگاه باشيد اى اهل كره زمين

بدانيد كه پروردگار من مرا امر فرموده مقاتله نمايم با مردم تا آنكه بگويند لا اله الا الله پس چون بگويند اين كلمه را حفظ نموده اند بحسب ظاهر از من خونها و اموالشان را ببركت و حرمت اين كلمه مباركه توحيد و در باطن حسابشان با خداست

آگاه باشيد اى اهل كره زمين

بدانيد كه خدا جل اسمه وا نگذاشته چيزى از آنچه دوست ميدارد مگر آنكه بيان نموده آنرا از براى بندگانش و وا نگذاشته چيزى كه نا خوش ميدارد آنرا مگر آنكه بيان نموده آنرا از براى

بندگانش و نهى نموده آنها را از آن تا حجت تمام شود بر خلق و هلاك شود هركه هلاك شده از روى بينه و برهان و زنده شود هركه زنده شده از روى بينه و برهان آگاه باشيد اى اهل كره زمين بدانيد كه خداى عزّ و جلّ خودش ظلم و ستم نميكند و از ظلم ظالمى هم نميگذرد و ليكن هر ظالمى ميباشد تا جزا دهد كسانى را كه بد كردند بآنچه بعمل آورده اند و جزاى نيك دهد كسانيرا كه نيكوئى نموده اند هركس كه احسان و خوبى نمايد از براى خودش نموده و هركس بد كرد بخود بد كرده و وبالش بر خود اوست و نيست پروردگار تو ظلم كننده بر بندگان

۲۶

پس فرمود اى مردم سن من بالا رفته و استخوانهايم باريك شده و بدنم منهدم و نكس نموده و نزديك است رفتن من از دنيا گمان نميكنم كه ديگر از براى شما خطبه بخوانم و اين خطبه آخر خطبه است از من كه بر شما خواندم حيات و زندگى مرا ديديد كه خيرخواه شما بودم و چون از دنيا بروم خدا خليفه من است بر هر مؤمن و مؤمنه و سلام و رحمت و بركات خدا بر شما باد چون كلام آنحضرت بانجا رسيد جماعتى از انصار سبقت جسته پيش و نزول آنحضرت از منبر تمام آنها بيك مرتبه عرض كردند يا رسول الله خدا ما را فداى تو كند و پدر و مادر ما و جان ما فداى تو باشد يا رسول الله كى

میتواند منجمله شمار وقت نمازرا و چگونه است علتش وزندگانی ما
تبدلاً از این روز آنحضرت فرمودند دو مادر من فدای شما ها باشد
بستان من گفتگو نمودم با پروردگار خود در خصوص امتم پس بمن
فرمود باب توبه باز است تا دمیدن در صور ابن عباس میگوید
پس دو کودکان بزرگوار بنا و فرمود هر کسیکه توبه نماید
پیش از مردنش بیک سال خدا توبه او را قبول میفرماید پس فرمود
یکسال زیاد است هر کسی که توبه نماید پیش از مردنش
بیکماه خدا توبه او را قبول مینماید پس فرمود یکماه زیاد است
هر کسیکه توبه نماید پیش از مردنش بیک هفته
خدا توبه او را قبول میفرماید پس فرمود یک هفته زیاد است
هر کسی که توبه نماید پیش از مردنش بیک روز
خدا توبه او را قبول مینماید پس فرمود یکروز زیاد است
هر کسی که توبه نماید پیش از مردنش بیک ساعت
خدا توبه او را قبول میفرماید پس فرمود یک ساعت زیاد است
هر کسیکه توبه نماید و حال
آنکه رسیده باشد جانش باین جای
او را اشاره فرمودند بحلق
حلقش خدا توبه او را قبول مینماید ابن عباس میگوید پس آنحضرت از منبر پایین تشریف
آوردند و گفت این آخر خطبه بود که از آن خواندند بزرگوار تا آنکه ملحق شد
بخدا عز و جل و از دنیا رحلت نمود

تتمه بقیه مطالبی که بجا نوشته شد

بسیار در خصوص مبارک بودن نماز بعد از دخول وقت و گفتن اذان و اعلام نمودن با حکایات آنرا شنیدن و ذکر فواید بجا آوردن نمازها بجماعت در اول وقت و لا سیما عصر

همینکه اول وقت طلوع فجر و اول وقت زوال ظهر و اول وقت مغرب شد بعد از گفتن اذان
اعلام نمودن باحکایات و یا شنیدن آن باید در کمال تعجیل مبادرت بنماز نموده برنگ بجماعت
چرا که خداوند عالم فرستاده بسوی کتابی که میطلبد ایشان را در اول وقت خاص خاص اینها
نموده ها میباشند و از اینجهت بوده که حضرت امام حسن علیه السلام چون می شنید صدای
موذن را بگفتن اذان صورت مبارکش زرد رنگش زرد میشد پس بعضی از اصحاب
جهت را میپرسیدند پس فرمودند کسیکه خدای تعالی فرستاده بسوی من کسیرا که
طلب نماید مرا از برای خدمت خاصش که نماز باشد و نمیدانم که آیا آنرا از من
قبول می نماید یا آنکه قبول نمینماید چگونه متغیر نشود رنگم و باید دانست که
در مبادرت نمودن بر بجا آوردن نماز در اول وقت بدون تاخیر فواید بسیار است
از آنجمله در اینجا پنج فائده ذکر میشود **فائدهٔ اولی** آنکه همینکه نماز را در اول وقت
بجا بیاورند نمیشناسند او را بسبک دارد شده آن نماز بالا میرود در عالم ملکوت میشود
با کمال سفیدی میگوید بصاحبش نماز گذار چون در این وقت مرا بجا آوردی حفظ نمودی خدا تو را
حفظ نماید **فائدهٔ دویم** آنکه نماز امام زمان حضرت حجة بن الحسن
عجل الله فرجه در این مجلس عالم که تمام اجزاء نقاط و اصقاع آن مجلس محسوب است
در نحو اهل و حد مثل اول وقت بجا آورده میشود و مسعود میشود
اعمال شیعیان و همچنین نماز اولیا و صلحاء همین که بجا آورده شود در اول وقت
با نماز امام علیه السلام مقرون و یک وقت مسعود می نماید بسبب مآلاتی شاید

خداوند عالم منت گذارد بر این شخص نماز گذار در اول وقت بقبول نمودن
نماز ناقص او که باید رد شود بسبب صعود آن با نمازهای مقبول در درگاه حق چرا که
تمام این نمازها مانند یک معامله میشود که صفقه واحده آنرا میگویند ولا بد خدا یا
تمام آنها را قبول فرماید بسبب بالا رفتن تمام آنها و از اینجا است که تشریع شده نماز
جماعت بواسطه آنکه نمازهای مؤمنین همینکه تمام مجتمع شوند و بالا روند بسوی
درگاه حق تعالی شانه باید خدا یا آنها را تماما قبول فرماید و یا آنکه هیچ یک از
آنها را قبول نکند و همه را رد نماید لکن لا بد است از قبول آنها چرا که جماعت کثیره
همینکه کمک نمایند بر بجا آوردن نماز غالبا در بین ایشان کسانی میباشند که
نمازشان قبول شده در درگاه خدا است و این یکی از خواص نماز جماعت میباشد
و خاصیت دیگر آنکه در حدیث است که ثواب نماز کسیکه صاحب زن باشد
با هفتاد نماز کسیکه زن نداشته باشد و همچنین نماز کسیکه خود را بگلاب و عطر گل
و غالیه خوشبو نموده باشد معادل است با هفتاد برابر نماز کسیکه خود را خوشبو نکرده باشد
با آن بوهای خوش و همچنین کسیکه پیش از بجا آوردن نماز تصدق نماید و چیزی
در راه خدا انفاق کنند نمازش افضل است از کسیکه قبل از نماز تصدق نداده باشد
و هم چنین سایر امور یکه باعث زیادتی ثواب نماز است و کم است که یکی از مردم
مستجمع بوده باشد تمام این امور مذکوره را لکن همینکه اجتماع نمودند جماعت
بسیار بر بجا آوردن نماز جماعت بسا هست که یکی از ایشان خود را خوشبو نموده بگلاب و عطر
گل و غالیه و یکی از ایشان صاحب زن است و یکی از ایشان قبل از بجا آوردن نماز تصدق در راه خدا داده
و هکذا سایر امور باعثه بر مزید ثواب نماز پس تمام نمازهای آنها مثل یک نماز میباشد
که مستجمع باشد تمام آن امور و مقدمات را و بدینواسطه از برای هر یک از اهل
جماعت ثواب نماز کامل میباشد خاصیت سیم از برای نماز جماعت آنست که شخص
نماز گذار چون شروع نماید به بجا آوردن نماز شیاطین می آیند در عالم معنی نزد او

و می ایستند پیش روی او با اینکه او را بوسوسه و غفلت از نماز بیندازند
لهذا جهاد عظیمی در آنوقت واقع میشود بین نماز گذار و بین شیطان و از این جهت
است که اگر نماز گذار در جائی نماز می ایستد محراب نماز میگویند چرا که آن مکان
آلت و سبب حرب با شیاطین است و اما هرگاه مؤمنین مجتمع و متعاضد شوند و معاً
تکبیر بگویند ظاهر میشود بر شیاطین که آنها را دور می نمایند از مواضع و جاهای نماز گذار
و بدین واسطه است که خداوند رحیم امر فرموده باستعاذه و پناه بردن بخدا در
قرائت قرآن لاسیما قرائت حمد و سوره قرآن در نماز زیرا که شیطان مانند سگ
گیرنده است که نشسته باشد در خانه صاحبش از برای آنکه منع نماید وارد شدن را
از دخول بخانه صاحب خود و هر کسیکه بخواهد داخل شود بخانه صاحب او
لابد است از اینکه پناه ببرد بصاحب آن سگ و او را بخواند و ندا نماید تا آنکه
بیاید خودش یا یکی از خدامش از برای آنکه منع نماید سگ را از اذیت نمودن
باو و پس هم چنین در اینمقام ما نحن فیه شیطان حکم سگ دارد و نماز که یکی
از اعظم ابواب خدا است تعالی و بشرح حضور شیاطین در وقت بجا آوردن نماز است
و از این جهت میباشد که باید پناه ببرد شخص نماز گذار بخدا و ندا باید نماید
اینطور که بعد از گفتن تکبیرة الاحرام هر نمازی از نمازها بگوید اعوذ بالله السمیع
العلیم من الشیطان الرجیم ولکن در حدیث است که ما بدا استعاذه و استحضار مصلی
امسته بجا بیاورد فائده سیم از فوائد بجا آوردن نماز گذار در اول وقت
در باب اول از کتاب فقه الرضا مضمون است آن بابی بعنوان باب اوقات الصلوة
در اینجا حضرت امام رضا علیه السلام فرموده انّ لکل وقتین اوّل و آخر و اوّل
رضوان الله و آخره عفو الله باز در همین باب بعد از این بیان فرموده ان لکل صلوة
ثلث اوقات اوّل و اوسط و آخر فاوّل الوقت رضوان الله و اوسطه عفو الله
و اوّل الوقت افضله ولیس لاحد ان یتخذ آخر الوقت وقتا و انما جعل آخر الوقت

للمریض والمعتل والمسافر **ترجمه بیان اول** بدرستیکه از برای هر نمازی
از نمازهای پنجگانه دو وقت است وقت اول و وقت آخر پس نماز گذاردن در اول
وقت سبب رضوان و خوشنودی خدا است و در آخر وقت سبب باعث عفو خدا
مترجم گوید که چنانچه عفو خدا بر رضوان و خوشنودی خدا چرا که عفو نمیباشد
مگر از گناه **ترجمه بیان دویم** از برای هر نمازی از نمازها سه
وقت میباشد اول و وسط و آخر پس بجا آوردن نماز در اول وقت سبب خوشنودی
خدا است و در وسط وقت سبب عفو خدا است و در آخر وقت باعث مغفرت
خدا است و اول وقت افضل است از وسط وقت و آخر وقت و مفهوم میشود کسیرا
که آخر وقت را وقت نمازهای خود قرار دهد بلکه قرار داده شده آخر وقت از برای
نماز کسانیکه مریض و علیل و مسافر میباشند **و باید** تمام شیعیان مهیا
بشوند از برای نماز همینکه وقت نماز داخل شد همچنانکه مهیا میشوند در وقت
قدوم پادشاهی از پادشاهان دنیا و نماز را باید با کمال وقار و سکینه و خضوع
و خشوع بجا بیاورند حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله همیشه منتظر و مترصد
وقت نماز بودند و اشتیاق تمام داشتند بنماز و ببلال میفرمود ما را راحت
نما ای بلال اشاره باینکه در تعب شده ایم ما از اینکه مشغول نیستیم بنماز
و اشتغال نداریم بوظایف صلوة اگر چه آن بزرگوار پیوسته مشغول بود بامور
رضایت خدا و انها بوده اذکار و غیر اذکار و لکن نور چشمش در بجا آوردن
نماز بوده و در وقت دخول وقت نماز بیاد میآورد عظمت خدای تعالی و جلال
او را و کوچک میدانست قدر و کمال خود را از عظمت پروردگار بعضی
از زنان آنحضرت صلی الله علیه و آله گفتند که آن بزرگوار با ما تکلم میفرمود
و ما با او تکلم مینمودیم که ناگاه وقت نماز داخل میشد چنین میگوئی ما را نمیشناخت
و ما او را نمیشناختیم از جهت مشغول شدن بیاد خدا و امور دیگر و حضرت امیر المؤمنین

رضوان

علی بن ابیطالب علیه السلام چون وقت نماز داخل میشد بخود میپیچید و لون
مبارکش متغیر میشد از ادا و میپرسیدند یا امیر المؤمنین چه میشود شما را میفرمود آمد وقت
امانتیکه اظهار نمود او را خدا بر آسمانها و زمین پس ابا نمودند از متحمل شدن آن و ترسیدند
از متعهد شدن آن و حضرت امام زین العابدین علی بن الحسین علیهما السلام
همینکه میخواست وضو بگیرد رنگ مبارکش زرد میشد پرسیدند از اهل خانه
که شما را چه دست داده در وقت وضو میفرمود آیا میدانید در پیش
روی چه کسی ایستاده ام

فایده چهارم از فوائد بجا آوردن نماز در اول وقت اینست که باعث اهتمام شان
شدن تمام کارها است بر شخص نماز گذار و واسطه خوشحالی و بهم پیوستن برکت
او دانش بر عکس اگر شخص مسلمان نمازها را بتعویق بیندازد از اول وقت و بجا
در آخر وقت بجا بیاورد چنانچه عرض شد از برای ... میشود پریشانی کارهایش که
عاجز ... الکر است مثل آن میماند که شما از برای اینشخص ...
... و تفرق در امورش پیدا میشود و اینده و مطلب در امورش
میشوند بخیر برو باید لک ناسل

فایده پنجم از فوائد بیان نماز در اول وقت ماضی بجا ... بیخبری
که از بیان ... باید **فمعقول** باید دانست که خداوند عالم هر بلائی را
که بملاحظه حکم بالغه خلق فرموده از برای آن بلائی علاجی در زمان قرار داده مثل
آنکه ... خلق فرموده علاج آن ... است که ما را خلق فرموده علاج آن ...
و در ... هکذا ... ما ... الی ...
از جمله ... خلق فرموده ابلیس ... و از شیاطین ... آنها ...
آدم امر ... فحشاء و منکر است فحشاء معاصی ... و منکر معاصی ...
و تمام ... شیعیان ایران و غیر ایران ... بواسطه ... آنها ...

آن

بی‌نتیجه و معاصی بی‌مرتبه و ما باید دانست که بهر اراده الهی معالجه شیطان را در خصوص
امر نمودن بفحشاء و منکر چیزی مانند نماز در اول وقت نمیکند لاسیما بجماعت معظم
پیش خود این سخن نمیگویم بلکه از کردگار میبینیم فنقول فی الآیة الحادیة والعشرین

من سورة النور یا ایها الذین آمنوا لا تتبعوا خطوات الشیطان
ومن یتبع خطوات الشیطان فانه یامر بالفحشاء والمنکر وفی
الآیة الرابعة والاربعین من سورة العنکبوت واقم
الصلوة ان الصلوة تنهی عن الفحشاء والمنکر
وفی الآیة التاسعة والثلثین والمائتین
من سورة البقرة حافظوا علی الصلوات و
الصلوة الوسطی وفی الآیة الاربعین من
سورة البقرة وارکعوا مع الراکعین تمام
فرمایش خداوند این چها آیه است
که معالجه شیطان را قرار داده است
در خصوص اغوا نمودن بنی آدم
بمداومت نمودن بنماز
جماعت در اول
وقت در صحت
[illegible]

ومن اصدق من الله قیلا کیست راست گوتر از خدا اینهم مردمان که مدعی اسلام
و داشتن مذهب اهل تشیعند بگفته طبیب
ابدان اعتقاد دارند اما بگفته خدا
در خصوص معالجه نفوس اعتقاد ندارند

 لا تدری لعل الله یحدث بعد ذلک امرا بلکه زود ابر دو بر کار بتحیر اندهم باز در
روزگار چو لشکر آید والله العلی الغالب مسلمانان شیعیان امیر المؤمنین علی بن
ابیطالب علیه السلام بواسطه مداومت نمودن بنماز در اول وقت بجماعت حنا
بی‌میل و در عنت میشوند بمعاصی بی‌مرتبه و معاصی با مرتبه که ابداً در هیچ وقت هوا و هوس
آنها را نمیکنند مانند شخص بیچاره که هیچ جهه هوا و هوس الک و دولک بازی و توپ
بازی و بادبادک بازی و خاله حوض بازی و امثال آنها در سر او نیست و اینها با آنها را از
بی‌عقلها میدانند باید دانست که مراد از معاصی بی‌مرتبه معاصی است که متضمن نتیجه نباشد
بغیر او و مراد از معاصی با مرتبه معاصی است که متضمن اشتهاء بغیر او اگر بمعاصی بی‌نیاز
معاصی بی‌مرتبه ترک شود اثر آنها در همین دنیا ظاهر میشود لا نشاهد فی زماننا هذا

می بخور منبر بسوزان مردم آزاری مکن

راقم حروف علی بن محمد جعفر عفی عنه گوید بعد از ثبت معاصی بی‌مرتبه و با مرتبه
بی‌نتیجه در دو صفحه ظهر مناسبت که از برای انذار و تنبیه خلق آیات مشتمل بر اغوای ابلیس بنی
آدم را و آیات مشتمل بر صفات بندگان خاص خدا که ابلیس دست برد بر آنها ندارد
داشته باشند در خصوص آنکه شیطان بدرگاه خدا حکم سگ پاسبان را
دارد و اسماء روز قیامت و بیان مختصری در موعظه
و کیفیت ورود جهنم را بصحرای محشر و صفت جهنم
که ماوا و جای گناهکارانست بر سبیل اختصار صفحه
در اینجا نوشته شود تا آنکه مردم ملتفت گردیده از خواب
غفلت بیدار شوند و توبه نمایند از گناهان
و از برای ترک گناهان در نماز عزم آرند
نمایند بنا الله تعالی [illegible]
نمازها بجماعت

در اول وقت

و از برای آنکه

کتاب ... آل محمد علیهم السلام

فهرست امهات و اصول معاصی کبیره که ... سی و نه ... [illegible]

۱	شرک بخدا آوردن	۲	از عذاب خداوند خود را ایمن بودن
۳	از رحمت خداوند نا امید بودن	۴	نمازهای واجب و سایر واجبات را بجا نیاوردن
۵	زکوة اموال زکوی را ندادن	۶	خمس اموال مخمس را ندادن
۷	عهد با خدا و خلق را شکستن	۸	زنا کردن و زنا دادن
۹	لواط کردن و لواط دادن	۱۰	شراب و سایر مسکرات یا بعضی مایعات را استعمال نمودن
۱۱	قسم دروغ خوردن	۱۲	سحر و جادو کردن
۱۳	[illegible]	۱۴	بغیر مذهب اثنی عشریه مذهب داشتن
۱۵	مردم را از راه خدا گمراه کردن	۱۶	با کفار دوستی نمودن
۱۷	علوم دینی را از اهلش کتمان کردن	۱۸	بر رفع مانع ... [illegible]
۱۹	[illegible]	۲۰	با حکام الهی ... [illegible]
۲۱	[illegible]	۲۲	مردم را از دین خدا باز داشتن
۲۳	امر بمعروف و نهی از منکر را ترک نمودن	۲۴	[illegible]
۲۵	با استطاعت حج بیت الله را ترک نمودن	۲۶	حب ریاست داشتن
۲۷	زنان با یکدیگر مساحقه کردن	۲۸	[illegible]
۲۹	دروغ گفتن	۳۰	قمار بازی نمودن
۳۱	بساز و صدای آن گوش دادن	۳۲	خوانندگی و بصدای خواننده گوش دادن ... [illegible]
۳۳	بعد از هجرت تعرب نمودن	۳۴	بدنیا حرص داشتن
۳۵	[illegible]	۳۶	ریا و سمعه نمودن
۳۷	خودبینی کردن	۳۸	کفران نعمت خدا نمودن
۳۹	محبت دنیا داشتن	۴۰	با اهل ظلم و اهل معصیت میل کردن

اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی الامر منکم

فهرست امهات و اصول معاصی ... [illegible]

۱	پدر و مادر را رنجانیدن	۲	قطع رحم کردن
۳	مسلمان را بناحق کشتن	۴	نسبت زنا با اهل عصمت دادن
۵	ربا و منفعت پول خوردن	۶	مال یتیم را بغیر حق اکل نمودن
۷	در امانت خیانت کردن	۸	شهادت ناحق دادن
۹	کتمان شهادت کردن	۱۰	بمؤمن اثنی عشری نسبت ذنب کردن
۱۱	با مؤمن اثنی عشری جنگ نمودن	۱۲	بر قاتل ... قطع نمودن
۱۳	ظلم و ستم کردن	۱۴	اغاثه مظلوم نکردن
۱۵	فتنه و فساد و آشوب کردن	۱۶	در غیاب خلق از آنها غیبت کردن و گفتن بد
۱۷	بکسی که بری از گناه باشد بهتان زدن	۱۸	بمسلمانان دشنام دادن
۱۹	نمامی و سخن چینی کردن	۲۰	سرقت و دزدی نمودن
۲۱	در ترازو و پیمانه و ذرع کم دادن	۲۲	بناحق مال کسی را خوردن
۲۳	بناحق مال کسی را نزد خود نگاه داشتن	۲۴	در دادن حکم شرعی و عرفی رشوه گرفتن
۲۵	بناحق حکم کردن	۲۶	بخدعه و مکر مسلمانان را فریب دادن
۲۷	بر همکاران حسد بردن	۲۸	بر مردم زیردست تکبر کردن
۲۹	اعانت ظالم نمودن	۳۰	[illegible]

آیات مشتمله بر امر ابلیس لعین با هفت عنوان

در سوره بقره

اول وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَى حِينٍ فَتَلَقَّى آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

دوم در سوره اعراف وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَاكُمْ ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ لَمْ يَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ قَالَ فَبِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ثُمَّ لَآتِيَنَّهُمْ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْءُومًا مَدْحُورًا لَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكُمْ أَجْمَعِينَ وَيَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ فَوَسْوَسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْآتِهِمَا وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ تَكُونَا مَلَكَيْنِ أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ النَّاصِحِينَ فَدَلَّاهُمَا بِغُرُورٍ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَنَادَاهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ أَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكُمَا الشَّجَرَةِ وَأَقُلْ لَكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُبِينٌ قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنْفُسَنَا وَإِنْ لَمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ قَالَ اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَى حِينٍ قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ

سیم در سوره حجر وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى أَنْ يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ قَالَ لَمْ أَكُنْ لِأَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ قَالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ وَإِنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ قَالَ رَبِّ بِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَلَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ قَالَ هَذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ إِلَّا مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَاوِينَ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ مَقْسُومٌ

چهارم در سوره اسری وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ قَالَ أَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا قَالَ أَرَأَيْتَكَ هَذَا الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَيَّ لَئِنْ أَخَّرْتَنِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَأَحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهُ إِلَّا قَلِيلًا قَالَ اذْهَبْ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ جَهَنَّمَ جَزَاؤُكُمْ جَزَاءً مَوْفُورًا وَاسْتَفْزِزْ مَنِ اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعِدْهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ وَكَفَى بِرَبِّكَ وَكِيلًا

پنجم در سوره کهف

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِي وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا

ششم در سوره طه وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقَى

إنّ لك ألّا تجوع فيها ولا تعرى وأنّك لا تظمؤ فيها ولا تضحى فوسوس
إليه الشيطان قال يا آدم هل أدلّك على شجرة الخلد وملك لا يبلى
فأكلا منها فبدت لهما سوآتهما وطفقا يخصفان عليهما من ورق الجنّة وعصى
آدم ربّه فغوى ثمّ اجتباه ربّه فتاب عليه وهدى قال اهبطا منها
جميعًا بعضكم لبعض عدوّ فإمّا يأتينّكم منّي هدًى فمن اتّبع هداى فلا يضلّ ولا
يشقى

هداى

وهم بسورة ص إذ قال ربّك للملائكة إنّي خالق بشرًا من طين فإذا سوّيته
ونفخت فيه من روحي فقعوا له ساجدين فسجد الملائكة كلّهم أجمعون
إلّا إبليس استكبر وكان من الكافرين قال يا إبليس ما منعك أن تسجد
لما خلقت بيدىّ استكبرت أم كنت من العالين قال أنا خير منه خلقتني
من نار وخلقته من طين قال فاخرج منها فإنّك رجيم وإنّ عليك
لعنتي إلى يوم الدين قال ربّ فأنظرني إلى يوم يبعثون قال فإنّك
من المنظرين إلى يوم الوقت المعلوم قال فبعزّتك لأغوينّهم
أجمعين إلّا عبادك منهم المخلصين قال فالحقّ والحقّ
أقول لأملأنّ جهنّم منك وممّن تبعك
منهم أجمعين

قال

ذکر صفات و اطوار بندگان مخلص و خاص کہ ابلیس برانها دسترس
ندارد صفات و اطوار ایشان باین دوازده آیه

اوّل وعباد الرحمن الّذين يمشون على الأرض هونًا (۲) وسیّم وإذا خاطبهم
الجاهلون قالوا سلامًا (سیّم) والّذين يبيتون لربّهم سجّدًا وقيامًا
(چہارم) والّذين يقولون ربّنا اصرف عنّا عذاب جهنّم إنّ عذابها كان
غرامًا إنّها ساءت مستقرًّا ومقامًا (پنجم) والّذين إذا أنفقوا لم
يسرفوا ولم يقتروا وكان بين ذلك قوامًا (ششم) والّذين لا يدعون
مع الله إلهًا آخر (ہفتم) ولا يقتلون النفس الّتي حرّم الله إلّا بالحقّ
(ہشتم) ولا يزنون ومن يفعل ذلك يلق أثامًا يضاعف له العذاب يوم
القيامة ويخلد فيه مهانًا إلّا من تاب وعمل صالحًا فإنّه يتوب إلى الله متابًا
(نهم) والّذين لا يشهدون الزور (دہم) وإذا مرّوا باللغو
مرّوا كرامًا (یازدہم) والّذين إذا ذكّروا بآيات
ربّهم لم يخرّوا عليها صمًّا وعميانًا (دوازدہ)
والّذين يقولون ربّنا هب لنا من أزواجنا
وذرّيّاتنا قرّة أعين واجعلنا للمتّقين
إمامًا أولئك يجزون الغرفة بما
صبروا ويلقّون فيها تحيّة وسلامًا
خالدين فيها حسنت مستقرًّا
ومقامًا

راقم حروف نویسد خلاصه مضمون این آیات شریفه
این است که بندگان خاص خدا از شیطان رجیم بر آنها دست برد نیست
و آنها را نمیتواند بتواند پس قابلیت اغوا کند مدام بواسطه درجهای هشت بهشت بر سبیل
خلود جای و مقام می نمایند ملائکه بسوی ایشان تحیت و سلام پروردگار را
میرسانند کسانی هستند که در این چند روزه عمر خود در این دنیای فانی متصف هستند
باین دوازده صفت حمیده

اول آنکه همواره روی زمین راه میروند بدون تکبر و شرارت
دوم آنکه وقتیکه بر میخورند بجهال و نادانان از جهت ایمن بودن از شر ایشان بر آنها سلام میکنند
سیم آنکه در شبها مشغولند بجا آوردن نماز شب
چهارم آنکه پیوسته از خدا میخواهند رد و دفع نمودن از خود عذاب جهنم را
پنجم آنکه در مقام انفاق میانه روی می نمایند اسراف نمیکنند و ممسک و تنگ گیر نمیباشند
ششم آنکه بجز ذات پاک الله تعالی بخدای دیگر اعتقاد ندارند
هفتم آنکه بناحق هر نفسی را نمی کشند
هشتم آنکه مرتکب امر زنا کردن و زنا دادن نمیشوند
نهم آنکه شهادت ناحق نمی دهند
دهم آنکه وقتیکه مرور مینمایند از جاییکه لهو و لعب و معاصی بوده با کمال عفت و بزرگواری میگذرند
یازدهم آنکه چون بآیات پروردگار تذکیر داده میشوند از شنیدن آنها کر و کور نمیشوند بلکه بحضور دل استماع مینمایند
دوازدهم آنکه پیوسته در تضرع و گویا هستند که ای پروردگار از زنها
و اولاد و احفاد ما را اسباب روشنائی چشم ما
قرار بده و ما را پیشوای اهل
تقوی بگردان

اشعار در خصوص آنکه شیطان بدرگاه خدا بمثابه سگ پاسبان در است

ملک ملک اوست فرمان او — کمترین سگ بر درش شیطان او
ترکمان را گر سگی باشد بدر — بر درش بنهاده باشد رو و سر
کودکان خانه دمش می کنند — باشد اندر دست طفلان خوارتر
باز اگر بیگانه معبر کند — حمله بر وی همچو شیر نر کند
که اشداء علی الکفار شد — با ولی گل با عدو چون خار شد
ز آب تتماجی که دادش ترکمان — آنچنان وافی شده است و پاسبان
پس سگ شیطان که حق هستش کند — اندرو صد حیلت و فکرت تند
آبروها را غذای او کند — تا برد او آبروی نیک و بد
آب تتماج است آبروی عام — که سگ شیطان از او یابد طعام
بر در خرگاه قدرت جان او — چون نباشد حکم را قربان بگو
گله گله از مرید و از مرید — چون سگ باسط ذراعی بالوصید
بر در کهف الوهیت چو سگ — ذره ذره امرجو بر جسته رگ
ای سگ دیو امتحان میکن که تا — چون درین ره می نهند این خلق پا
حمله میکن منع میکن مینگر — تا که باشد ماده اندر صدق و نر
پس اعوذ از بهر چه باشد چو سگ — گشته باشد از ترفع تیزتگ
این اعوذ آنست کای ترک خطا — بانگ بر زن بر سگت ره برگشا
تا بیایم بر در خرگاه تو — حاجتی خواهم ز جود و جاه تو
چونکه ترک از سطوت سگ عاجز است — این اعوذ و این فغان نا جایز است
ترک هم گوید اعوذ از سگ که من — هم ز سگ درمانده ام اندر وطن
تو نمی آیی بدین در تا مدن — من نمی آیم ز در بیرون شدن

خاك اكنون بر سر ترك وفنوق		كر يكي سك هر دو را بند د عنق
حاش لله ترك تا نكي بر كذ ند		سك چه با شير شير خونى كند
ايكه خود را شير يزدان خوانده		سالها شد با سكى دوست مانده

چونكه كند انسك براى نوشكار
خونشكار سك شد سنى اشكار

فهرست اسامى روز قيامت به هشتاد سه عنوان

يوم التهمة يوم الحسرة يوم الندامة يوم المحاسبة يوم المسائلة
يوم المسابقة يوم المناسبة يوم المنافسة يوم الزلزلة يوم الدمدمة
يوم الصاعقة يوم الواقعة يوم القارعة يوم الراجفة يوم الرادفة
يوم الغاشية يوم الداهية يوم الآزفة يوم الحاقة يوم الطامة يوم الصاخة
يوم التلاق يوم الفراق يوم المساق يوم القصاص يوم التناد
يوم الحساب يوم المآب يوم العذاب يوم الفرار يوم القرار
يوم اللقاء يوم البقاء يوم القضاء يوم الجزاء يوم البلاء
يوم المحشر يوم الوعد يوم العرض يوم الوزن يوم الحق
يوم الحكم يوم الفصل يوم الجمع يوم البعث يوم الفتح
يوم الخزي يوم الدين يوم اليقين يوم النشور يوم المصير
يوم النفخة يوم الصيحة يوم الرجفة يوم الزجرة يوم الزجر
يوم السكرة يوم الفزع يوم الجزع يوم المنتهى يوم المأوى
يوم الميقات يوم المعاد يوم المرصاد يوم القلق يوم العرق
يوم الافتقار يوم الانكدار يوم الانتشار يوم الانشقاق يوم الوقوف
يوم الخروج يوم الخلود يوم الوعيد يوم التغابن يوم [illegible]

يوم البكاء

يوم عظيم يوم عسير يوم عبوس يوم معلوم يوم [illegible]
يوم مشهود

بيان مختصر در موعظه

يا اهل كل الارض ويا اهل العالم ويا بني آدم ما غركم بربكم العظيم حيث غلقتم الابواب وارخيتم الستور واستترتم عن الخلائق بقبائح الفجور فماذا تفعلون وقد شهدت عليكم جوارحكم فالويل كل الويل لنا معاشر المعرضين الغافلين ثم نسأل الله ان نبعث الينا سيد المرسلين وانزل عليه الكتاب المبين ويخبرنا بهذه الصفات من نعوت يوم الدين ثم تعرفنا ثم اشار بقوله اقترب للناس حسابهم وهم في غفلة معرضون ما يأتيهم من ذكر من ربهم محدث الا استمعوه وهم يلعبون لاهية قلوبهم ثم تعرفنا اقترابه بقوله اقتربت الساعة وانشق القمر انهم يرونه بعيدا ونراه قريبا وما يدريك لعل الساعة تكون قريبا ثم يكون حسن احوالنا ان نتخذ دراسة هذا القرآن عملا فلا نتدبر معانيه ولا ننظر في كثرة اوصاف هذا اليوم واساميه ولا نستعد للتخلص من دواهيه
نعوذ بالله من هذه الغفلة فنحن هالكون
ان لم يتداركنا الله بواسع
الرحمة

در بیان کیفیت آوردن جهنم به صحرای محشر

چون این وحی نازل شد وجیء یومئذ بجهنم یومئذ یتذکر الانسان وانی له الذکری
از سوره والفجر نازل شد متغیر شد صورت مبارک حضرت پیغمبر آخر الزمان صلعم
بطوریکه شدید سخت شد صحابه آنچه مشاهده نمودند از حال آنحضرت پس
از افتادند خدمت حضرت امیر المؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام و عرض
کردند یا علی امری رخ داده که بدانواسطه دیگرگون شده صورت پیغمبر صلی
الله علیه و آله حضرت امیر المؤمنین آمد خدمت حضرت پیغمبر صلی الله علیه
و آله و آن بزرگوار را از پشت سر در بغل گرفت و بوسید ما بین دو کتفش را
و عرض کرد یا رسول الله پدر و مادرم فدای تو باد بگو امروز چه امری رخ داده
پیغمبر فرمود جبرئیل نازل شد این آیه را بر من قرائت کرد که وجیء یومئذ
بجهنم یومئذ یتذکر الانسان وانی له الذکری بجبرئیل گفتم چه گونه جهنم را
می آورند بمحشر گفت از جانب خدا امر میشود که جهنم را هفتاد هزار مهار بزنند
و هر مهاری هفتاد هزار ملک است و بدست هر ملکی گرزی از آهن پس آن
ملائکه میکشند جهنم را با آن مهارها و زنجیرها و از برای جهنم قوائم و پایهای است
غلیظ و شدید طول هر قائمه باندازه سیر پانصد سال از سالهای دنیا است
و از برای او سی هزار سر و در هر سری سی هزار دهان و در هر دهانی سی هزار
دندان است و هر دندانی در بزرگی سی هزار برابر کوه احد است و هر دهانی
دو لب است و هر لبی مثل طبقهای دنیا است در هر دهانی زنجیری است که
میکشند آنرا سی هزار ملک که هر یک از آن [illegible] هزار ملک را هرگاه خدا امر فرماید
که تمام دنیا و تمام آسمانها و آنچه در آسمانها و زمینها است به یک لقمه [illegible]
آسان بر او و سهل است این امر [illegible] فزع میکند جهنم و می کشند آنرا از

نو میکنم جهنم را است از خداوند تعالی پس [illegible] میکند جهنم با آن ملائکه و میگوید
ای ملائکه پروردگار آیا میدانید که خدا بمن چه کار میخواهد بکند آیا من گناه
کرده ام که بدانواسطه مستوجب عذاب باشم تمام آنها میگویند ما خبر نداریم
ای جهنم پس میایستند جهنم و از ترس خدا ناله میکند و مضطرب میشود و نزدیک
میشود که اگر آنرا ملائکه واگذارند تمام اهل محشر را میسوزاند پس از جانب خدا
ندا میآید که ای جهنم آهسته باش آهسته باش که برای تو [illegible] خلق نموده ام تو را
از برای آنکه علامت کنم ملائکه خلق کرده ام تو را از برای آنکه بتو عذاب نمایم هر کس
که در دنیا منکر وجود من بوده و روزی مرا خورده و عبادت غیر مرا کرده
منکر نعمت من شده و معبودی بغیر از من گرفته جهنم میگوید ای پروردگار
آیا اذن میدهی که شکر این امر بر تو سجده نمایم خدا میفرماید اذن دادم پس
تمام پس سجده میکند جهنم خدا را [illegible] بر میدارد سر خود را از سجده با حالت تسبیح
ثنای پروردگار در حالتی که قوائم خود را میزند و صدای ناله و فریاد میکند
[illegible] مانند گردیدن شتر مست [illegible] از دهانهای خود و سوز
[illegible] خود جرقه های آتش در عظمت مانند کوشکها و در صفرت مانند شترها
[illegible] پس فرا میگیرد اهل محشر را تاریکی دود جهنم بطوریکه نمیتواند کسی
نظر نماید از شدت تاریکی مگر کسیکه خدا قرار داده ایشان را [illegible] نوری
از اعمال صالحه که در دنیا میکرده که آن ظلمت تاریکی را روشن مینماید از برای
او پس میکشند جهنم را ملائکه غلاظ و شداد بطوریکه [illegible] خدا را [illegible]
[illegible] نظر خلایق بر آن افتد با آن در حالتیکه فریاد میزند و صدا [illegible]
[illegible] و [illegible] میکند در جوش است پس [illegible]
بسمت بعضی از اهل محشر جرقهها [illegible] ستاره [illegible] آسمان [illegible]
[illegible] در [illegible] دلها [illegible] میشود [illegible]

از سر بدر میرود و چشمها باز می ماند و مفصلها و بندها میلرزد پس دو
مرتبه جهنم در صحرای محشر میرمد و در این هنگام باقی نمیماند قطرهٔ اشکی در
چشم مخلوقی مگر آنکه روان میشود پس جانهای مردم از نهایت وحشت دهشت
میرسد بگلوها و حنجرها و شدید و سخت میشود فزع آنها بعد سه مرتبه فریاد
میزند در آن صحرا در این مرتبه هرگاه پیغمبری را عمل هفتاد پیغمبر بوده باشد
میکنند که بجهنم می افتد و گویی از آن ندارد پس باقی نمیماند در این هنگام پیغمبر
مرسلی و ملک مقربی و ولی برگزیده مگر آنکه بزانو می افتد از ترس و جانش
میرسد بحنجره گردنش بعد میآید نزد محمد صلی الله علیه و آله با خدا تو جهنم
و با او میگوید ای پدر من حقی هست در عذاب کردن من با تو جهنم میگوید ای
محمد حرام نموده خدا گوشت تو را بر من پس باقی نمیماند در
آن روز احدی الا آنکه میگوید نفسی نفسی مگر تو
ای محمد که پیوسته میگوئی امتی امتی خدایا
بوعدهٔ خودت در بارهٔ امت من
وفا کن ای کسیکه
خلف وعده
نمیکنی .

ذکر صفت جهنم بر سبیل اختصار که مأوی و جای کسانی است که در دنیا مشغول لذت
بیجا بوده و از گناهان بر میگردند و گناهان را مرتکب میشوند که قهر خدا شوند و آنها مستحق
در سوم بیست و ششم از چهل و سوم منتخب از کتاب نور تحریف نشده که معروف
است باحادیث قدسیه خلاق عالم فرموده ای اولاد آدم چگونه معصیت
و نافرمانی میکنند مرا و حال آنکه مجروح می آیند از حرارت خورشید حرارت
گرم و بدو سینه کرار از برای جهنم هفت طبقه است و در آنها آتشها است که بعضی
بعضی از آنها بعض دیگر را و در هر یک از آن طبقات هفتاد هزار وادی
از آتش و در هر وادی هفتاد هزار جاده و شعبه است از آتش و در هر
وادی هفتاد هزار شهر است از آتش و در هر شهری هفتاد هزار قصر است از آتش
و در هر قصری هفتاد هزار خانه است از آتش و در هر خانه هفتاد هزار اطاق
از آتش و در هر اطاقی هفتاد هزار چاه است از آتش و در هر چاهی هفتاد هزار
تابوت است از آتش و در هر تابوتی هفتاد هزار عقرب است از آتش و در شکم
هر عقربی هفتاد هزار درخت است از زقوم و در زیر هر تابوتی هفتاد هزار
از آتش با هر میخی هفتاد هزار زنجیر است از آتش در هر زنجیری هفتاد هزار اژدها
از آتش و در دهان هر اژدها هفتاد هزار داغ است و در شکم هر اژدهائی
دریائی است از زهر سیاه از برای هر عقربی هفتاد هزار دم است از آتش و در آن
هر دمی هفتاد هزار داغ است و در هر دمی هفتاد هزار بند است و در هر بند
هفتاد هزار رطل است از زهر ای اولاد آدم بعزت و جلال خودم و محمد
و آل محمد قسم است که خلق نکردم این سنگها جهنم و این آتشها را مگر از برای
ده طایفه اول از برای هر کسیکه کافر است دویم از برای هر مسلمانیکه عمل
سیم از برای هر مسلمانیکه تمام و سخن چین است چهارم از برای هر مسلما

عاق والدین است پنجم از برای هر مسلمانیکه زکوة اموال زکوتیه اش را
نمیدهد ششم از برای هر مسلمانیکه خورنده ربا و منفعت پول است
هفتم از برای هر مسلمانیکه زنا کننده و زنا دهنده است هشتم
از برای هر مسلمانیکه همیشه مالهای حرام را جمع میکند نهم
از برای هر مسلمانیکه خواندن قران و عمل نمودن با آیات قران را فراموش
کند و واگذارد دهم از برای هر مسلمانیکه اذیت نماید همسایگان
مگر آنکه این جماعت ده گانه پیش از رفتن از دنیا توبه نمایند
از این کارها کفر و معاصی آنکه براستی و درستی و آن بما باور دارند
واقعا و شنوند بجا آورند اعمال صالح ای بندگان من
بپا شید رحم کنید جانهای عزیز خودتان را اگر بدنهای شما
ضعیف و ناتوان است و سفر آخرت بسیار دور و دراز
و بار گناهان شما بسیار سنگین است و پل صراط
بسیار دقیق و باریک است و آتش جهنم بسیار سوزنده
کننده از برابر و آمدن صور اسرافیل
و آنکسیکه حکم نماید براستی و درستی
در بین بشر ابو ... اعمال
شما خدای پروردگار عالمیان است.

ذکر آیات استغفار و توبه که مشتمل است در قرآن مجید

هود: وان استغفروا ربکم ثم توبوا الیه یمتعکم متاعا حسنا الی اجل
مسمی ویؤت کل ذی فضل فضله فان تولوا فانی اخاف علیکم عذاب
یوم کبیر

هود: استغفروا ربکم ثم توبوا الیه یرسل السماء علیکم مدرارا
ویزدکم قوة الی قوتکم ولا تتولوا مجرمین
هود: فاستغفروه ثم توبوا الیه ان ربی قریب مجیب
هود: واستغفروا ربکم ثم توبوا الیه ان ربی رحیم ودود
نور: وتوبوا الی الله جمیعا ایها المؤمنون لعلکم تفلحون

تحریم: یا ایها الذین آمنوا توبوا الی الله توبة نصوحا عسی ربکم ان
یکفر عنکم سیئاتکم ویدخلکم جنات تجری من تحتها الانهار یوم لا
یخزی الله النبی والذین آمنوا معه نورهم یسعی بین ایدیهم و
بایمانهم یقولون ربنا اتمم لنا نورنا واغفر لنا انک
علی کل شیء قدیر

ذکر صیغه استغفار و توبه

اول وضو بسازند و بعد چنین نیت کنند
که استغفار میکنم و توبه می نمایم بسوی خدا از جمیع گناهان و معاصی
واجب قربة الی الله پس سه مرتبه بگویند استغفر الله ربی واتوب الیه
بعد بگویند

استغفر الله العظیم واتوب الیه اشهد الله وجمیع ملائکته وانبیائه
ورسله وحملة عرشه والائمة المعصومین وجمیع خلقه انی
نادم علی ما سلف منی من الذنوب والمعاصی ومعترف بها وانی عازم
علی ان لا اعود الیها وقد عاهدت الله تعالی علی ذلک الف عهد فی
عنقی یطالبنی به یوم القیمة وصلی الله علی محمد واله الطیبین الطاهرین
الاخیار

ذکر چهار حدیث در خصوص توبه و استغفار

انّ الله یحبّ التوّابین ویحبّ المتطهّرین خاتم انبیا صلی الله علیه و آله فرمود
که خداوند تعالی خوشحالتر میشود بتوبه نمودن بنده از معاصی که مشغول بوده
با آنها از شخصی که تنها در بیابان خوفناک هلاک کننده شود در حالتیکه
با او مرکبش باشد بر آن مرکب طعام و آبش را حمل نموده پس بگذارد سرش را
بزمین و بخوابد قدری جا استراحت نماید بعد بیدار شود به بیند مرکبش
رفته و نیست پس در جستجوی آن برآید باینطرف و آنطرف بطوریکه از شدّت
حرکت حرارت و عطشش بسیار او غلبه نماید الی ما شاء الله پس در پیش
خود بگوید برمیگردم بجای خود که در آنجا خوابیده بودم میخوابم آنقدر که تا
بمیرم بعد برگردد و بگذارد سرش را بر روی بازویش تا آنکه خواب او را ربوده
بلکه در آنحال مرگش در رسد که ناگاه بر ببیند مرکب و مال سوارش بالا
سرش ایستاده و بر اوست طعام و آبش پس خدا رحم و خوشحالیش بتوبه
بازگشت بنده از معاصی که مشغول با آنها بوده بیشتر است
از این شخص به پیدا شدن مال سوارش که بر اوست
غذا و آبش در آن بیابان با خوف و
هول

دویم حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود توبه کننده
همینکه ظاهر نشود بر او اثر توبه پس او تائب نیست باینکه اثر دارد توبه ۷ پس فرمود
نصوح واقعی الاوّل آنکه شخص تائب باید راضی نماید خصمای را از خود
هر قسم که می تواند الثانی آنکه شخص تائب باید نماز که فوت شده را
قضا کند الثالث آنکه شخص تائب باید از جهت خوشنودی خدا فروتن
باشد بین مردم الرابع آنکه شخص تائب باید دور نماید خود را از شهوات

اطیعوا الله والرسول لعلّکم ترحمون

نفسانی که خدا راضی با آنها نیست الخامس آنکه شخص تائب باید لاغر
باریک نماید کردن خود را بروزه گرفتن در روزها السادس آنکه شخص
تائب باید زرد نماید رنگ خود را بشب بیداری یعنی ایستادن در شبها بعبادت
و گذاردن نماز السابع آنکه شخص تائب باید باریک نماید شکم خود را بکم
خوردن الثامن آنکه شخص تائب باید خمیده کند پشت خود را از ترس آتش
جهنّم التاسع آنکه شخص تائب باید آب نماید استخوانهای خود را از شوق بهشت
العاشر آنکه شخص تائب باید نازک کند دل خود را از هول و ترس ملک الموت
یعنی حضرت عزرائیل الحادی عشر آنکه شخص تائب باید بخشکاند پوست
خود را بر بدنش بواسطه تفکّر نمودن در رسیدن اجل
و آمدن مرگ بعد فرمود اینها نشانه توبه هرگاه
ببینید شخص تائبی را باین صفات بدانید که توبه واقعی
نموده از گناهان خود و پوشیده نصیحت
مینماید خود را

سیّم پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود بحاضرین از اصحاب آیا میدانید
که کیست تائب عرض کردند نه یا رسول الله فرمود ده علامت دارد
توبه واقعی الاوّل چون توبه نماید شخص راضی نماید خصما را از خود
پس او تائب نیست الثانی کسیکه توبه کند و زیاد نماید عبادات خود را
پس او تائب نیست الثالث کسیکه توبه کند و تغییر ندهد لباس خود را
پس او تائب نیست الرابع کسیکه توبه کند و تغییر ندهد رفقای خود را
پس او تائب نیست الخامس کسیکه توبه کند و تغییر ندهد مجلس خود را
پس او تائب نیست السادس کسیکه توبه کند و تغییر ندهد بستر و متکای خود را
پس او تائب نیست السابع کسیکه توبه کند و تغییر ندهد خلق و نیّت خود را

پس او تائب نیست الثامن کسیکه توبه کند و نگشاید دل خود را و توسعه ندهد دست خود را بر از جود و احسان است پس او تائب نیست التاسع کسیکه توبه نماید و کوتاه ننماید آرزو و امید بلند خود را و حفظ نکند زبان خود را پس او تائب نیست العاشر کسیکه توبه کند و پیش نفرستد بدار آخرت زادی از قدر معاشش را بدست خود پس او تائب نیست بعد فرمود چون توبه کنند سیئتهم شود بر این ده خصلت پس توبه کنند واقعی

خواهد بود

چهارم مولای متقیان امیر مؤمنان سلام الله علیه در مجلسش شخصی بر زبانش گفت استغفر الله پس آنحضرت با او فرمود مادرت بعزایت بنشیند آیا میدانی که چیست استغفار بدرستیکه استغفار درجه علیین است و آن شش شرط دارد الاوّل آنکه باید پشیمان باشی بر آنچه گذشته از معصیت الثانی آنکه باید ترک نمائی و قصد بر عود بر معصیت را همیشه الثالث آنکه باید ادا کنی بمردم حقوق ایشان را تا آنکه ملاقات نمائی خدا را پاک و پاکیزه بطوریکه حقی از کسی بر گردنت نباشد الرابع آنکه باید هر امر واجبی که از تو فوت شده تدارک و قضا بنمائی الخامس آنکه باید آب نمائی آن گوشتها را که از حرام بر بدنت روئیده باشد و از غم و عذاب آخرت بطوریکه بچسبد پوست بدنت با استخوان و گوشت تازه از غذای حلال بروید در بین پوست و استخوان السادس آنکه بچشانی بدنت درد طاعت را چنانکه چشانیده بودی آن شیرینی معصیت را در اینوقت است که میتوانی بگوئی بدرستی استغفر الله یعنی از خدا میخواهم که بیامرزد گناهان مرا

بیان در خصوص نماز شب و خواص آن

باید همه مردم بدون استثناء از مرد و زن و از وضیع و شریف که کمر همت را به بندند که نماز شب بخوانند چرا که بیست و دو خاصیت خدا قرار داده از برای گذاردن نماز شب

یازده متعلق بامور دنیوی و یازده متعلق بامور اخروی یازده

خاصیت متعلق بامور دنیوی این است

اوّل آنکه بواسطه نماز شب نیکو میشود روی نماز شب گذارندگان چرا که هم خلوا بالله فکساهم الله من نوره دوّم آنکه بواسطه نماز شب متهجدین محبوب القلوب میشوند نزد مردم و مؤید این میشود نقل زنیکه شوهرش با و مایل نبود آن زن بنای شب زنده داری و نماز شب کردن را گذارد از برکت نماز شب شوهرش با و مایل شد سیم آنکه بواسطه نماز شب متهجدین شرف و بزرگی بهم میرسانند چهارم آنکه بواسطه نماز شب دردها از بدن متهجدین بیرون میرود پنجم آنکه بواسطه نماز شب متهجدین درد و ضعف و ناتوانی از بدنشان بیرون میرود و قوت بهم میرسانند ششم آنکه بواسطه نماز شب متهجدین خوشبو و خوشرو و خوش خلق میشوند هفتم آنکه بواسطه نماز شب متهجدین هم و غم و غصه و اندوهشان برطرف میشود هشتم آنکه بواسطه نماز شب متهجدین قرضشان ادا میشود نهم آنکه بواسطه نماز شب روزی بر متهجدین رو کرده و وسیع میشود دهم آنکه بواسطه نماز شب متهجدین چشمشان جلا میگیرد یازدهم آنکه بواسطه نماز شب متهجدین در بدنشان غذا و جوارحشان صحت بهم میرسد

و یازده خاصیت که متعلق بامور آخرت است این است اوّل آنکه نماز شب باعث مشرف شدن بمقام محمود است و آن مقام شفاعت است در حق اهل معصیت و عرش و موضعی از بهشت دوّم آنکه نماز شب باعث

آن میشود که اوّل داخل بهشت شوند و بعد از آن خداوند تعالی بحساب خلایق پردازد
سیّم آنکه نماز شب باعث اینست که خداوند عالم بمتهجّدین مباهات میفرماید
بملئکه چهارم آنکه نماز شب باعث کفّارهٔ گناهان روز متهجّد است پنجم
آنکه بواسطهٔ نماز شب متهجّدین داخل عنوان آیهٔ شریفهٔ والذّاکرین الله کثیرا والذّاکرات
میشوند ششم آنکه بواسطهٔ نماز شب متهجّدین مشرّف میشوند بجواب لبّیک
از جانب حقّ تعالی مجیب الدّعوات و ثابت میشود نور خدا در دلهای ایشان و گناهان ایشان آمرزیده
میشود هفتم آنکه نماز شب زینت آخرت متهجّد است چنانچه مال و فرزند زینت
دنیاست هشتم آنکه بواسطهٔ نماز شب نور روی متهجّدین در روز قیامت بقدر پانصد
سال راه و بروایتی سه هزار سال راه میرود نهم آنکه بواسطهٔ نماز شب هفت
صف از ملائکه که هر صفی از مشرق تا مغرب باشد در عقب سر متهجّدی صف می
بندند و بعد هر ملکی درجه بمتهجّد میدهند دهم آنکه خانه که در آن نماز شب
میشود روشنائی میدهد از برای اهل آسمان چنانچه ستارهٔ روشنی میدهد
از برای اهل زمین یازدهم آنکه باعث خوشنودی خداست و
خدا فرموده ورضوان الله اکبر یعنی خوشنودی خدا از بنده
بالاتر از تمام نعمتهای دنیا و آخرت است

گر بجز بکنند بقیامت که چه خواهی ✽ دوستان را و همه نعمت فردوس شما را

در ذکر خواص بجا آوردن نماز شب از حضرت پیغمبر بر بیست و شش عنوان

اوّل سبب خوشنودی پروردگار است دویم سبب دوستی ملئکه است سیّم سنّت پیغمبران
چهارم سبب نور معرفت است پنجم سبب ریشهٔ ایمان است در دل ششم
سبب راحت بدن است هفتم سبب کراهت شیطان است هشتم اسلحهٔ جنگ مؤمن است با
دشمنان نهم سبب مستجاب شدن دعاهاست دهم سبب قبول شدن اعمال است یازدهم
سبب برکت در روزی است دوازدهم شفاعت میکند از برای شخص نزد

حضرت ملک الموت سیزدهم چراغ قبر است چهاردهم فرش زیر بدن است در قبر
پانزدهم جواب گوینده است در عالم قبر وقت سؤال منکر و نکیر شانزدهم مونس است
در قبر هفدهم زیارت کننده است در قبر شخص را تا روز قیامت هیجدهم در روز
قیامت سایه میافکند بر سر شخص نوزدهم تاجی میشود بر سر شخص بیستم لباس بدن شخص
میشود در قیامت بیست و یکم نوری میشود در پیش روی شخص در قیامت بیست و دوّم
حجابی میشود بین شخص و بین آتش جهنّم بیست و سیّم حجّت مؤمن است در پیش روی
حضرت پروردگار بیست و چهارم سبب سنگین شدن ترازوی اعمال شخص میشود [illegible]
بیست و پنجم سبب گذشتن از پل صراط بیست و ششم کلید است از برای دخول
در بهشت پس از ذکر این بیست و شش خاصیّت حضرت پیغمبر صلّی الله علیه و آله
فرمود این خواص مترتّب است بر بجا آوردن نماز شب از برای آنکه مرکّب است نماز
از هشت امر یعنی از تکبیر و تحمید و تقدیس و تعظیم و تسبیح و تمجید و
قرائت و دعا بعد فرمود افضل تمام اعمال بجا آوردن نمازهای پنجگانه است در
اول اوقات آنها مؤلّف کتاب گوید از برای این خواص بوده که وصیّت فرموده حضرت
پیغمبر صلّی الله علیه و آله بحضرت امیر المؤمنین علیه السّلام باین بیان که یا علی علیک
بصلوة اللّیل علیک بصلوة اللّیل علیک بصلوة اللّیل یعنی یا علی بر تو باد بنماز
شب بر تو باد بنماز شب بر تو باد بنماز شب در حدیثی وارد شده که حضرت پیغمبر
صلّی الله علیه و آله بحضرت امیر المؤمنین علیه السّلام فرمود یا علی نماز که
در شب

اگر چه قیمت نشنیدن نیست در شب | دو رکعت نماز کرد در شب گذارده میشود
بهتر است از هزار رکعت نماز که در روز بجا آورده
شود بعد فرمود کسیکه نماز شب بجا بیاورد
خوشروترین مردم است در روز

و دیگر کتب کثیری از کتب فضیلت و کیفیت بجا آوردن نماز شب مسطور و مذکور است
از جمله باب ششم از کتاب مفتاح الفلاح عربی تالیف شیخ بهائی علیه الرحمة
و از جمله ایضاً در باب ششم از کتاب ترجمه فارسی مفتاح الفلاح و از
جمله در عنوان شصت و هفتم و عنوان شصت و هشتم از عناوین کتاب جامع
عباسی تالیف مرحوم شیخ بهائی علیه الرحمة و از جمله در کتاب سراج المتهجدین
فارسی تالیف حاجی ملا یوسف علی بسطامی که مجاور مشهد مقدس بوده تا زمانی
که این جانب با او وداع نمود و تمام عناوین آن کتاب عقد شده از برای بیان آداب شب
و نماز شب و مناجات با خدا در اوقات اسحار و از جمله در مبحث هشتم از فصل
سیم از باب اول از دو باب کتاب تحفة الابرار فارسی تصنیف مرحوم حجة الاسلام
و آیة الله فی العالمین حاجی سید محمد باقر شفتی اعلی الله مقامه ساکن دار اصفهان
بوده و از جمله فصل سیم از باب پنجم از مقصد سیم از دوازده مقصد کتاب
منهاج العارفین فارسی تالیف مرحوم حاجی سید حسن سمنانی و از جمله در
فصل دوازدهم از دوازده فصل کتاب جنة الواقیة که معروف است بمصباح کفعمی
و از جمله در خمس و سیم تقریباً از کتاب مصباح المتهجد شیخ طوسی علیه الرحمة
و از جمله در کتاب منهاج الصلاح مختصر مصباح المتهجد شیخ که تالیف علامه حلی علیه الرحمة
و مشتمل است بر یازده باب و باب یازدهم آن متن کتاب اصول الدین شرح باب
حادی عشر است که متداول بین اهل علم است و از جمله باب ۷۵ و باب ۷۶
و باب ۷۷ و باب ۷۸ و باب ۷۹ و باب ۸۰ و باب ۸۱ از کتاب صلوة
مجلد هجدهم بحار الانوار

بدان که فضیلت نماز شب و کیفیت بجا آوردن آن بر وجه اختصار

شیخ کلینی ره در کتاب مستطاب فروع کافی نقل میفرماید بسند صحیح از حضرت امام
جعفر صادق علیه السلام که آنحضرت فرمود شرف المؤمن قیامه باللیل و عزه استغنائه

عن الناس یعنی شرف مؤمن در قیام لیل است و عزت مؤمن در بی نیازی او
از مردم است بدانکه بعد از گذشتن نصف از شب تا طلوع فجر صادق هر وقت را
خواسته باشی برخیز از برای بجا آوردن نماز شب لکن هر چه بطلوع فجر
نزدیکتر باشد بهتر است چرا که از زمان وقت سحر میباشد همینکه بیدار شوی
مستحب است سجده کردن از برای خداوند و خواندن این دعا در حین سجده
الحمد لله الذی احیانی بعد ما اماتنی و الیه النشور الحمد لله الذی رد
علی روحی لاحمده و اعبده و چون بیرون آمدی از برای رفتن بمستراح یا از برای
وضوء مستحب است نظر نمودن باسمان و خواندن این دعا اللهم انه لا یواری
عنک لیل ساج و لا سماء ذات ابراج و لا ارض ذات مهاد و لا ظلمات بعضها
فوق بعض الهی غارت النجوم و نامت العیون و انت الحی القیوم لا تاخذک سنة
و لا نوم سبحان الله رب العالمین و اله المرسلین و الحمد لله رب العالمین و بعد
خواندن پنج آیه آخر سوره آل عمران .... و آن آیات این است

۱ لَا یَغُرَّنَّکَ تَقَلُّبُ الَّذِینَ کَفَرُوا فِی الْبِلَادِ مَتَاعٌ قَلِیلٌ ثُمَّ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ
وَبِئْسَ الْمِهَادُ ۲ لَکِنِ الَّذِینَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِی مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِینَ فِیهَا نُزُلًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَیْرٌ لِلْأَبْرَارِ ۳ وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْکِتَابِ لَمَنْ یُؤْمِنُ
بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَیْکُمْ وَمَا أُنْزِلَ إِلَیْهِمْ خَاشِعِینَ لِلَّهِ لَا یَشْتَرُونَ بِآیَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا
قَلِیلًا ۴ أُولَئِکَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ إِنَّ اللَّهَ سَرِیعُ الْحِسَابِ ۵ یَا أَیُّهَا
الَّذِینَ آمَنُوا اصْبِرُوا وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا
اللَّهَ لَعَلَّکُمْ تُفْلِحُونَ

و بدانکه نماز شب یازده رکعت است هشت رکعت هر دو رکعت بیک
سلام مثل نماز صبح است و دو رکعت نماز شفع میباشد باز مثل نماز صبح یکرکعت
نماز وتر است در هر رکعت بعد از سوره مبارکه حمد سوره قل هو الله احد را

و ما فیه الشهد

قرائت کنی آنوقت هر قنوتی را که میخواهی بخوان بعد در حالت قنوت از برای
چهل نفر مؤمن طلب مغفرت نما پس از آن هفت مرتبه بگو هذا مقام
العائذ بک من النار بعد از آن هفتاد مرتبه بگو استغفر الله واسأله التوبة
بعد از آن سیصد مرتبه بگو العفو العفو العفو تا آخر سیصد عدد و
از این است که در وقت قنوت دست چپ را بلند کنی و با دست راست بتسبیح
بشماری عدد چهل نفر مؤمن و هفتاد استغفار و سیصد العفوها را و باید
دانست که دو رکعت نافله صبح است و مستحب است قبل از بجا آوردن نماز صبح
آنرا بخوانند اگر چه پیش از طلوع فجر صادق یعنی فجر کاذب باشد و وقت نافله
فجر از صبح کاذب است تا ظاهر شدن سرخی از طرف مشرق و طرف
مغرب منصور از براده فاکردن در حق چهل

۱	۲ نفر مؤمن	۳
اللهم اغفر لسلمان الفارسی	اللهم اغفر لابی ذر الغفاری	اللهم اغفر لمقداد بن اسود الکندی
اللهم اغفر لعمار الیاسر	اللهم اغفر لجابر بن عبد الله الانصاری	اللهم اغفر لکمیل بن زیاد النخعی
اللهم اغفر لرشید الهجری	اللهم اغفر لمیثم التمار	اللهم اغفر لمالک الاشتر النخعی
اللهم اغفر لهمام بن شریح	اللهم اغفر لاویس القرنی	اللهم اغفر لحبیب بن مظاهر
اللهم اغفر لمسلم بن عوسجة	اللهم اغفر لهانی بن عروة	اللهم اغفر لزرارة بن اعین
اللهم اغفر لعبد العظیم بن عبد الله الحسنی	اللهم اغفر لزکریا بن آدم	اللهم اغفر لعثمان بن سعید
اللهم اغفر لمحمد بن عثمان	اللهم اغفر لحسین بن روح	اللهم اغفر لعلی بن محمد السمری
اللهم اغفر لمحمد بن یعقوب الکلینی	اللهم اغفر للشیخ الصدوق محمد بن بابویه القمی	
اللهم اغفر للشیخ المفید	اللهم اغفر للشیخ الطوسی	اللهم اغفر لورام بن ابی فراس
اللهم اغفر للمحقق جعفر بن سعید	اللهم اغفر للسید بن طاوس	اللهم اغفر للعلامة الحلی
اللهم اغفر للشهید محمد بن مکی العاملی	اللهم اغفر للشهید الثانی زین الدین	اللهم اغفر للشیخ البهائی

اللهم اغفر للمولی

۷ یکی از آداب قنوت این است مستور بودن در حق چهل

اللهم اغفر للمولی احمد الاردبیلی اللهم اغفر للمولی محمد تقی المجلسی اللهم اغفر للمولی محمد باقر المجلسی
اللهم اغفر للشیخ المرتضی الانصاری اللهم اغفر للحاج میرزا مسیح الطهرانی
اللهم اغفر للحاج ملا محمد جعفر المجتهد الطهرانی
اللهم اغفر لعلی بن محمد جعفر الطهرانی
مؤلف کتاب اکسیر آل محمد
علیهم السلام

واگر کسی فهرست اسامی را حفظ نداشته باشد میتواند از روی همین کتاب
یا کاغذ دیگر این اسامی را آن شب استغفارها را بخواند و باید دانست که نماز شب
مستحبی است میتواند شخص ایستاده بجا بیاورد و میتواند نشسته آنها را بجا بیاورد
ولکن با قدرت ایستاده افضل است و در حال نشسته ثواب نصف ایستاده
و چون نماز را ایستاده بر بعضی از اشخاص قدری زحمت دارد خوب است
آن بعض اشخاص آنرا نشسته بجا بیاورند
[illegible] فی خصوص [illegible] ایمان
[illegible]

ذکر آیات نازله در خصوص نماز شب از برای استغفار
چهارده عنوان

آل عمران والمستغفرین بالاسحار آل عمران لیسوا سواء من اهل الکتاب امة
قائمة یتلون آیات الله آناء اللیل وهم یسجدون اسری ومن اللیل فتهجد به نافلة
لک عسی ان یبعثک ربک مقاما محمودا فرقان والذین یبیتون لربهم سجدا وقیاما
تنزیل تتجافی جنوبهم عن المضاجع یدعون ربهم خوفا وطمعا ومما رزقناهم ینفقون
۱۷ فلا تعلم نفس ما اخفی لهم من قرة اعین جزاء بما کانوا یعملون

۷ اللهم اغفر للحاج شیخ جعفر الشوشتری

زمر أَمَّنْ هُوَ قَانِتٌ آنَاءَ اللَّيْلِ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَحْذَرُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُو رَحْمَةَ
رَبِّهِ فتح سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ق وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ
وَأَدْبَارَ السُّجُودِ ذاریات كَانُوا قَلِيلًا مِنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ وَبِالْأَسْحَارِ هُمْ
يَسْتَغْفِرُونَ طور وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَارَ النُّجُومِ مزمل يَا أَيُّهَا الْمُزَّمِّلُ
قُمِ اللَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا نِصْفَهُ أَوِ انْقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا
مزمل إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْئًا وَأَقْوَمُ قِيلًا مزمل
إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَى مِنْ ثُلُثَيِ اللَّيْلِ وَنِصْفَهُ
وَثُلُثَهُ وَطَائِفَةٌ مِنَ الَّذِينَ مَعَكَ دهر
وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ
لَيْلًا طَوِيلًا

ذکر ترجمهٔ آیاتی که نازل شده در خصوص عبادت شب از برای استغفار و بجا آوردن نماز
آل عمران یعنی از جمله صفات خاصان خدا آنانست که استغفار می نمایند از برای گناهان خود در سحرها آل عمران یعنی نیستند همه مساوی اهل کتاب بعضی از ایشان جماعتی هستند که ایستاده اند بر دین اسلام و در امر و نواهی الهی میخوانند قرآن را در ساعتهای شب حال آنکه سجده میکنند خدا را مراد خواندن قرآنست در نماز تهجد اسری یعنی و بعضی از شب بیدار باش از برای بجا آوردن نماز شب که آن علاوه بر نمازهای واجبه امید است که بدارد ترا پروردگار تو بمقام بلند در عقبی محمود و پسندیده فرقان یعنی از جمله صفات بندگان خاص خدا آنست که شب را بروز می آورند از برای رضای پروردگار خود سجده کنندگان و بر پای ایستادگان که مراد نماز شب است تنزیل یعنی از جمله صفات مؤمنین آنست که دوری میکنند پهلوهای خود از خوابگاهها در حالتیکه میخوانند پروردگار خود را بجهت ترس از خشم و غضب او و بجهت امید برحمت او پس نمیداند کسی از ایشان آنچه را که پنهان شده از برای ایشان از ذخیرهها

که چشمهاشان بآنها روشن گردد زمر یعنی کسیکه اطاعت خدای نماید بجهت آنکه یا کسیکه بواسطه اطاعت خدا ایستاده و دعا کننده است در آناء نماز در حالت سجده و در حالت قیام و میترسد از عذاب آخرت و امید دارد برحمت و بخشش پروردگار خود فتح یعنی کسانیکه ایمان آورده اند به پیغمبر آخر الزمان صلی الله علیه و آله از کثرت نماز شب نور و بهاء در صورتهای ایشان آشکار و ظاهر است قال النبی صلی الله علیه و آله من کثر صلاته باللیل حسن وجهه بالنهار پیغمبر صلی الله علیه و آله فرموده هر مسلمانی که بسیار نماز شب بجا آورد در روز رویش نورانی میشود ق یعنی بعضی از اوقات شب مشغول باش بتسبیح خدا مراد صلوة تهجد و نماز شب است و دیگر آنکه تسبیح کن خدا را در عقب نمازها بخواند در عقب ذاریات یعنی از جمله صفت اهل تقوی به بهشت آنانکه در دار دنیا کمی از اوقات شب میخوابیدند و اکثر اوقات شب بعبادت مشغول میشدند در اوقات سحرها از برای گناهان خود استغفار میکردند طور یعنی بعضی از اوقات شب را مشغول باش بتسبیح پروردگار بجا آوردن نماز شب و مشغول باش بتسبیح پروردگار بعد از پنهان شدن ستارهها به بجا آوردن نافلهٔ صبح مزمل یعنی ای پیشوای امت برخیز شب را بعبادت مگر اندکی از شب که آن نیمه او است یا کم کن از نیمه شب اندکی یا زیاده کن بر نیمه و بخوان و شمرده بخوان قرآن را مزمل یعنی بدرستیکه برخیزد بعبادت و بجا آوردن نماز شب ثابت قدمتر در دین داری بیشتر قرائت گویاتر است از کسیکه اختصاص نماید در خدا پرستی بعبادت روز مزمل یعنی بدرستیکه پروردگار تو میداند که تو و جمعی از اهل اسلام بعبادت و نماز شب در کمتر از دو ثلث شب و در نصف از شب و در ثلث از شب دهر
یعنی و بعضی از اوقات شب را پس سجده کن از برای خدا و تسبیح نما
او را بجا آوردن نماز شب در شب دراز که آن دو ثلث
یا نصف آن یا ثلث آن

بیان در افضل و بهتر بودن نماز از سایر اعمال بدنی و دارا بودن عقاید امامیه

الا یا معاشر الشیعه و اتباع العلی الغالب بعد از عقاید امامیه در افعال بدنی هیچ فعلی بفضیلت نماز نمیرسد و نماز از جمیع افعال فروع دین افضل و بهتر است چنانچه حی علی خیر العمل که در اذان و اقامه است بر این معنی دلالت دارد و باید کسی او را استبعاد نکند که چه طور میشود نماز از عملهای بسیار دشوار افضل باشد زیرا که کمال و نقص عبادات را مردم غیر از آئمه العباد بعقول ناقص خود نمیتوانیم دانست خدای حکیم علی الاطلاق میداند که کدام عمل از برای صلاح حال مردم و قرب ایشان بجناب اقدس او بیشتر دخیل است بسیاری و کمی مشقت را چندان مدخلیتی در فاضل بودن و مفضول بودن عمل نیست زیرا که ظاهر است اگر کسی بکوه بسیار صعبی بالا رود و تا آنکه پای خود را برهنه کند و خود را بکوه معلق بیاویزد از نماز دشوارتر است و هیچ فضیلت ندارد اگر بقصد رسیدن بثواب این دو عمل را بجا بیاورد نزد خدا معاقب هم خواهد بود مثل آنکه طبیبی گاه باشد بدوا اسهل المؤنه که بفلسی تحصیل توان نمود مرض را معالجه نماید و حال آنکه بدوائی که بصد تومان در مدت ده سال آنرا بعمل آورده باشند او را معالجه نتوان نمود و نفع و نمودی که از چند لقمه نان و گوشت حاصل میشود از هیچ معجونی حاصل نمیشود اگر چه مبلغها جواهر در آن بکار رفته باشد همچنین حکیم علی الاطلاق و طبیب نفوس و ارواح و عقول خلایق پروردگار عالم هر عملی را در تکمیل عقول و نفوس و ارواح و تقویت ایمان و یقین تاثیری داده و از برای هر یک مرتبه از فضل بیان فرموده که هیچیک از دیگری مغنی و بی نیاز نیستند و هر یک را تاثیری خاص هست که از دیگری متصور نیست پس کسی گمان نکند که چون نماز بهترین اعمال الصالحه و فروع دین است دیگر نباید کار دیگر بجای آورد این مثل آن

میماند

میماند که کسی بگوید چون گوشت نفع و تقویتش در بدن بیشتر است پس دیگر آب نباید آشامید بلکه باید دانست هر عملی و هر فعلی را یک مدخلیت مخصوصی در کمال ایمان هست که دیگری را نیست و همه اعمال و افعال در خصوص تکمیل ایمان در کارند و لیکن نماز فائده اش زیاده از سایر اعمال و افعال است و بیشتر موجب قرب شخص بخداست و معراج مؤمن است و حدیث مشهور است که افضل الاعمال احمزها یعنی بهترین اعمال آنست که دشوارتر باشد ممکن است مراد از آن این باشد که در هر نوعی از اعمال دشوارترش بهتر از آسانترش مثل آنکه نمازی که فعل آن مشقت بیشتر است بهتر باشد از نمازیکه آسان میسّر شود و همچنین روزه که در روزهای بلند گرم تابستان بگیرند چون مشقت و دشواریش بیشتر است افضل باشد از روزه که در روزهای کوتاه زمستان بگیرند نه از اعمال دیگر

ذکر نه حدیث در خصوص فضیلت داشتن نماز از سایر اعمال

۷ اول چیزی که

اوّل حضرت پیغمبر صلی الله علیه و اله فرمودند در روز قیامت که بنده را بمقام حساب میدارند از او سؤال می نمایند نماز است پس اگر آنرا تمام بجا آورده است نجات مییابد و الّا او را در آتش فرو میبرند دوم حضرت پیغمبر صلّی الله علیه و اله فرمود نماز نسبت با ایمان نسبت عمود و ستون خیمه را دارد بر خیمه اگر عمود و ستون برپا است نفع میکند طنابها و میخها و پرده خیمه و چون عمود و ستون خیمه شکست طنابها و میخها و پرده خیمه هیچ نفع نمی کنند همچنین در دین مسلمانی و مذهب شیعه اگر نماز هست اعمال دیگر نفع میدهد و اگر نماز نیست اعمال دیگر چندان فایده نمی بخشد سیّم حضرت امیر المؤمنین صلوات الله و سلامه علیه فرمود اگر نماز

گذارنده

کدام بنده بداند که از جلال و عظمت الهی چه مقدار را با و اخاطر نموده خواهد که
هرگز سر از سجده بر ندارد چهارم حضرت امام محمّد باقر علیه السّلام فرمود
هر کس از شیعیان ما که بجماعت مخالفین ما حاضر میشود او را مثل کسی بدان جماعه
که در مذهب ما مخالفند نماز آنها با و اقتدا کرده در عقبش نماز جماعت بجا میاورند
و میتوانند برای او دعای خیر مینمایند تا اینکه از نماز خود فارغ شود پنجم
پرسیدند از حضرت امام جعفر صادق علیه السّلام کدام عملست که بیشتر باعث
قرب بنده بخدا میشود و نزد خدا محبوب تر است فرمود عملی را بعد از معرفت اصول
دین بهتر از نماز نمیدانم نمیبینی که بندهٔ صالح عیسی بن مریم گفت و اوصانی
بالصّلوة والزّکوة ما دمت حیّا یعنی وصیت کرده است خدا مرا به بجا آوردن
نماز و دادن زکوة مادامیکه زنده ام ششم حضرت امام جعفر صادق
علیه السّلام فرمود محبوبترین عملها نزد حق تعالی نماز است و نماز آخر وصیتهای
پیغمبرانست پس چه بسیار نیکو است که کسی اگر غسل لازم دارد غسل نماید و اگر
غسل لازم ندارد وضو بسازد بوضوی کامل و بکناری برود تا کسی او را نبیند
پس خدا او را ببیند که گاه در رکوع است و گاه در سجود بدرستیکه بنده هرگاه
که سجده میکند و سجده را طول میدهد شیطان فریاد میزند و او یلاه فرزندان
آدم اطاعت خدا کردند و من معصیت او را کردم ایشان خدا را سجده کردند و من
از سجده او ابا و امتناع نمودم هفتم حضرت امام جعفر صادق علیه السّلام
فرمود مرد پیر را در روز قیامت بیاورند و نامهٔ اعمالش را بدستش دهند
چون بان نظر نماید بغیر از بدی چیزی در آن نبیند پس این امر بر او دشوار آید
عرض کند خداوندا مرا امر خواهی کرد که بجهنم برند خطاب رسد ای شیخ من شرم
و حیا میکنم که ترا عذاب نمایم و حال آنکه در دنیا نماز بجا میآوردی
ببرید او را ببهشت

هشتم حضرت موسی بن جعفر علیهما السّلام فرمود پدرم در هنگام
وفات فرمود بفرزند شفاعت ما اهل بیت نمیرسد بکسیکه امر نماز را
سبک شمارد و آنرا سرسری و سبک بجا آورد
نهم حضرت امام رضا علیه السّلام فرمود الصّلوة قربان
کلّ تقیّ یعنی نماز باعث موجب قرب و نزدیکی
هر بنده پرهیزکار است بخداوند

طاعات

در ذکر شش حکایت در خصوص آثار و خواص و نتایج حسن و غیره بتقدیم لاسیّما بجا آوردن نمازها در اول وقت

حکایت اوّل مرحوم حاجی ملّا احمد نراقی عطّر الله مرقده صاحب جلدین کتاب
مستند الشّیعه در علم فقه و کتاب مناهج الأصول و کتاب معراج السّعادة فارسی
در علم اخلاق و سایر کتب عربی و فارسی بسیار که معاصر خاقان مغفور فتحعلی شاه
قاجار بوده در صفحه (۳۱۹) و صفحه (۳۲۰) از کتاب خزائن کشکولش که در سنه ۱۲۹۵ بطبع رسیده
و آن در صفحه اوائل ربع چهارم آن کتاب میباشد مرقوم داشته که یکی از ثقات
نقل میکرد از والد خود که او نیز از ثقات بود که در وقتی که من در سن شانزده
یا هفده سالگی بودم عید نوروزی بود در اصفهان باتفاق پدر خود و جمعی از
دوستان او هم صحبتان با زدید عید بخانهای آشنایان میرفتیم اتفاقاً روز سه شنبه
بود بعزم دیدن آشنائی رفتیم در قبرستانی نزدیک بخانه او بود مکث کرده شخصی را
فرستادیم تفحّص کند که او در خانه است یا نه بر سر قبری نشستیم یکی از رفقا بعنوان
مطایبه و شوخی گفت بصاحب قبر آخر ایام عید است بدیدن هر که رفتیم تعارفی
کرد و شیرینی و میوه آورد چرا تو چنین بی تعارفی ناگاه از قبر آوازی برآمد که
ببخشید ندانستم شما اینجا خواهید آمد سه شنبه آینده وعدهٔ من و شما همین

جانا من نیز تعارف بجا آوردم ما از شنیدن این آواز متوحش شدیم و از جا بر
خاستیم بمنازل خود مراجعت نمودیم و یقین کردیم که تا سه شنبهٔ آینده همهٔ ما
خواهیم مرد و مشغول توبه و وصیت و تنقیح امور خود شدیم تا روز سه شنبهٔ
آینده باهم مجتمع شده گفتیم بیائید تا بر سر قبر او رفته و ببینیم چه روی میدهد
مجتمعاً بر سر قبرش رفتیم یکی از ما گفت با صاحب قبر بوعدهٔ خود وفا کن ناگاه در میان
قبر شکافته و دری پیدا شد و او از آن در بیرون آمد که بسم الله قدم رنجه فرمائید و پلهٔ چند ظاهر
شد ما در نهایت حیرانی پائین رفتیم دهلیزی طولانی سفید کرده روشن نمایان بود
و شخصی در آنجا از جانب صاحب قبر ایستاده پیش افتاد و دلالت میکرد ما را
چون دهلیز تمام شد باغی در نهایت طراوت و صفا ظاهر شد در آنجا نهرهای آب با
صافی و درختهای مشتمل بر انواع میوه‌های جمیع فصول بود و بر آن درختان انواع
مرغان خوش الحان مشغول بترنم و خواندن بودند از خیابانی که مقابل دهلیز بود در
میان باغ عمارتی دیدیم ساخته و پرداخته در نهایت زینت و اطراف آن بباغ
گشوده میشد، داخل آن عمارت شدیم شخصی در نهایت جمال و صفا در آنجا نشسته
بود و جوانان تازه لقائیان که خدمت او بر میان بسته بودند چون ما را دید از جای
برخاست و عذرخواهی نمود و ترغیب کرد و انواع شیرینیها و میوه‌ها که مثل
آنها را در عالم دنیا ندیده بودیم آورد و ما متحیر که در اینجا خواهیم ماند یا بازگشت
خواهیم داشت بعد از ساعتی برخاستیم تا ببینیم چه روی خواهد داد آن شخص
ما را مشایعت کرد تا دم دهلیز پس یکی از ما از او پرسید که تو کیستی و اینجا کجاست
گفت من فلان مرد قصابم که در بازارچه که نزدیک این قبرستان است دکان قصابی
داشتم و عملی بجز این نداشتم که هرگز کم نفروختم و اول وقت نماز که داخل میشد و
صدای مؤذن بلند میگشت اگر گوشت در ترازو هم بود نمیکشیدم آنرا و بمسجد
کوچکی که در آن نزدیک هست بنماز جماعت حاضر میشدم و بعد از مردن این موضع را

بمن دادند در هفتهٔ گذشته که شما اینجا بمن گفتید ما دون براه داد رسیدنها نبودم
و از این هفته را گرفتم بعد هر یک از ما از مدت عمر خود سؤال کردیم و او هر یک
هر یکرا جواب میگفت از آنجمله شخص مکتبداری را گفت تو زیاده از نود سال عمر خواهی
کرد و او هنوز زنده است و مرا گفت که تو فلان قدر زندگانی
خواهی نمود و حال ده پانزده سال
دیگر باقی است

حکایت دویم زنی شنید از واعظی که هر مرد مؤمن و زن مؤمنه که مواظبت
نماید بر بجا آوردن نماز در اول وقت و مقدم بدارد آنرا بر کارهای دنیا دلش نورانی
میشود و خدا متکفل امور دنیا و امور آخرتش میشود و تمام آنها را اصلاح میفرماید
و حفظ میکند او را از شر اشرار و اذیت دشمنان بعد از شنیدن این خواص عظیمه
مواظبت مینمود بر گذاردن نمازهایش در اول اوقات آنها و مقدم میداشت آنها را بر
تمام کارهای خود تا روزی تنور خانه‌اش را آتش کرد و آرد را خمیر نمود و در آن بین طفل
شیرخواری که داشت شروع کرد بگریه کردن دید کثرت بهم رسانیده در این اثناء وقت
ظهر شد و مؤذن شروع نمود بگفتن اذان در پیش خود گفت نمازم را بر تمام این
کارها مقدم دارم آنرا در اول وقت بجا بیاورم همینکه مشغول شد بنماز حسد
شیطان زیاد شد و بواسطه انداخت طفل او را در میان تنور آتش صدای طفل
بناله بلند شد مادرش همینکه صدای او را شنید مضطرب شده خواست نماز
بشکند در دلش گفت شکستن نماز گفتهٔ شیطان است پس با نفسش مجاهده نمود
و نماز خود را با کمال حضور قلب تمام کرد بعد از سلام نماز برخاست و آمد بر سر تنور
دید که طفلش بقدرت خدا با آتش بازی میکند پس سجدهٔ شکر کرد و طفلش را از تنور
بیرون آورد و مشغول شد بشیر دادن او و بعد شروع کرد بخمیر کردن با اطمینان
و فراغ بال

حکایت سیم مرد معصیت کاری تائب شد از گناهان خود از او پرسیدند
چه باعث شد که از معاصی پروردگار توبه نمودی گفت من مرد دهقان بودم و زراع
شبی از شبها که شب جمعه بود کارم زیاد شد باینمعنی که محتاج شدم بآب یاری
زراعتم و بردن گندم باسیا و در وسط راه وقت رفتن باسیا الاغم از جاده در
رفته گم شد پیش خود گفتم اگر مشغول بجستجوی الاغ شوم آب یاری زراعتم از من فوت
خواهد شد و مسافت بسیار بود بین ده که من در آنجا سکنی داشتم و مسجد جامع
پیش خود گفتم همه اینکارها را میگذارم و میروم امشب بسوی مسجد جامع از برای آنکه
فردا که روز جمعه است ایشان نماز نماز جمعه پس رفتم و فردای آن روز که روز جمعه
باشد نماز جمعه را بجماعت بجای آوردم همینکه برگشتم و مرودم افتاد بر زراعتم
دیدم زراعت آب داده شده است از کسانیکه در آنجا حاضر بودند پرسیدیم که
کی این زراعت را آب داده است گفتند همسایه زراعت تو خواست زراعتش را آب
دهد خواب براو غالب شد و غفلت نموده آب رد شد بر زراعت تو و همینکه رسیدم
بدر خانه ام دیدم الاغم بر سر آخور مشغول بخوردن علف است گفتم کی این الاغ را
آورده باینجا گفتند گرگی در بیابان براو حمله کرده بود پس فرار کرده آمد بسمت طویله
و آخورش و همینکه داخل خانه شدم دیدم که آردی در آنجاست پرسیدم که این
آرد را که آورده گفتند آسیابان نفهمیده گندم تو را آسیا کرده و چون دانست
که از بستگان تو است آردها را آورده بمنزل تو پس گفتم چه قدر راست است آنچه میگویند
من کان لله کان الله له ومن اصلح لله امره اصلح الله له امور یعنی هر کسیکه از برای خدا
باشد بکارهائیکه خدا می پسندد آنها را خدا هم متکفل درست کردن کارهای او است
و کسیکه اصلاح کند کارهای مردم را بجهت رضای خدا خدا هم کارهای او را اصلاح
میفرماید

حکایت چهارم حضرت ابی ذر رضی الله عنه روزی گوسفندهای خود را

میچرانید

میچرانید پس مشغول شد بجا آوردن نماز گرگی رو آورد بسوی گوسفندان
او تفکر کرد در پیش خود که آیا قطع نماز کند تا حفظ گوسفندانش شود و یا نماز را
تمام کند و چشم پوشد از حفظ گوسفندان پیش خود گفت نماز را مقدم میدارم
بر حفظ گوسفندان شیطان در دلش وسوسه کرد که گرگ هرگاه داخل بشود در گله
و تو مشغول نماز باشی تمام آنها را هلاک خواهد نمود و باقی نمیماند از برای تو را
معاشی در دنیا پس اعتنا نکرد باین وسوسه شیطان و مشغول نماز شد گرگ آمد
و یک بره از رمه گوسفندان او ربود پس بامر خدا شیری آمد و حمله کرد بآن گرگ و گرگ
از هم درید بدو نصف و گرفت از او آن بره را و در سانید بگله گوسفندان چون
حضرت ابوذر فارغ شد از نماز گوسفندان خود را در حراست و حفظ آن شیر دید
و آمد خدمت حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله و قصه را برای حضرت نقل نمود
حضرت پیغمبر صلی الله او را تصدیق کرد ولکن منافقینیکه در آنجا حاضر بودند
تکذیب کردند ابی ذر را و پیش خود گفتند که محمد و ابی ذر رضی الله عنه اتفاق
کرده اند هر دو بر این امر دروغ و خلاف واقع و بدینواسطه میخواهند ما را مغرور
نمایند و گول بزنند بقبول کردن ما دین اسلام را پس بهیئت اتفاق متفق شدند که
بروند و گوسفندان او را ملاحظه نمایند رفتند دیدند که حضرت ابی ذر مشغول
بنماز در حالتیکه شیر حراست و حفظ می نماید گله گوسفندان او را و باطراف آنها
طوف میکند بطوریکه هر گاه یکی از گوسفندان بیرون میرود از میان گله برمیگرداند
او را بسمت گله تا آنکه فارغ شد ابوذر رضی الله عنه از نمازش پس ندا کرد آن شیر بصدای
واضح که ان الله تعالی امرنی بانقیاد ابی ذر و اطاعته لو امرنی ان اطعمکم لاهلکتکم
فی الحال والله لو شاء ابوذر من الله ان یجعل البحر ذهبا او فضة والجبال مسکا
و عنبرا و کافورا و اغصان الاشجار زمردا و زبرجدا لاجابه الله تعالی یعنی بدرستیکه
خدای تعالی امر نموده مرا باینکه منقاد و مطیع حضرت ابی ذر باشم بطوریکه هرگاه

امر

امر نمایید مرا که شما را بجز و دم هر آینه هلاک میکنم شما را فی الفور قسم بخدا هرگاه
بخواهد ابوذر از خدا که دنیا را طلا یا نقره بگرداند و کوهها را مشک و عنبر و کافور قرار
دهد و شاخهای درختان را زمرد و زبرجد بگرداند هر آینه اجابت میکند او را خدا تعالی
پس چون حضرت ابی ذر رضی الله عنه آمد خدمت حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله دو مرتبه دوهم آنرا گوارا
فرمود بنیکو بجای آوردی طاعت خدا را مسخر نمود خدا از برای تو شیر را تا دفع کند ظلم و
ستم را از تو **حکایت پنجم** رابعه زنی بود از اهل بصره شبی از شبها مشغول
تهجد و نماز شب شد همینکه صبح طالع گردید خواب بر او غلبه نمود دزد بخانه
آمد و لباسهای او را برداشت که ببرد در خانه را پیدا نکرد رختها را گذارد در آنجا پس در
خانه از برای او نمایان شد دو مرتبه رختها را برداشت ببرد باز در خانه از چشمش
ناپدید گشت تا سه مرتبه بعد از مرتبه سیم ندائی از گوشه خانه بگوشش رسید که ای
دزد لباسها را بگذار و از خانه بیرون رو چرا که اگر او خوابیده است ما که صاحب
و پادشاه عالمیم بیداریم **حکایت ششم** یکی از عارفین و خداشناسان
گوسفند میچرانید پس آمد گرگی میان گوسفندان او و صدمه و ضرری بگوسفندان
نرسانید بعد گذشت بر او مردی و باو گفت کی صلح اتفاق افتاده بین
گوسفندان و گرگ آن عارف در جوابش گفت از آنوقتی
که چوپان آنها با خدا صلح و آشتی نموده
و لنعم ما قیل بالفارسیة فی هذا المعنی

با خدا باش و پادشاهی کن ⁂ بیخدا باش و هر چه خواهی کن

کاتب السطور علی بن محمد جعفر نویسد مستبعد نباید دانست صدق این حکایت را چرا
که خداوند در آیه چهارم از سوره طلاق فرموده و من یتق الله یجعل له من امره یسرا
یعنی هر کسیکه تقوی و پرهیزکاری پیشه خود قرار دهد خدا کارها را برای او آسان می نماید
و خداوند در آیه (۱۳۲) از سوره طه فرموده وأمر أهلك بالصلاة واصطبر علیها لا نسئلك

رزقا نحن نرزقك والعاقبة للتقوى یعنی امر نما اهل و کسان خود را بر بجا آوردن نماز
و صبر کن بر مشقت بجا آوردن نماز از تو روزی نمیخواهیم بلکه اگر تو مشغول امتثال و فرمان
بردار امر ما باشی ما روزی ترا بکمال سهولت و آسانی فراهم میکنیم و خوبیهای نتیجه
و سرانجام نیک از برای اهل تقوی و پرهیزکاری است و **حضرت امیر المؤمنین علی**
ابن ابی طالب علیه السلام فرموده هر کسیکه امور آخرت و دین هم و کار او باشد خدا کفایت
می نماید کار دنیا او را و هر کسیکه اصلاح نماید سر و باطن و دل خود را خدا اصلاح
میفرماید علانیه و کارهای ظاهر دنیا او را و هر کسیکه اصلاح نماید ما بین خود و
خدای خود را خدا هم اصلاح میفرماید بین او و بین مردم را و در حدیث دیگر است
که فرمودند هر کسیکه اصلاح کند بین خودش و بین خدای خود را خدا هم اصلاح
میفرماید ما بین او و بین بندگانش و **حضرت پیغمبر** صلی الله علیه و آله فرمود
هر کسیکه صبح نماید در حالتیکه همش امور آخرت باشد خدا جمع میفرماید کارها
و حفظ می نماید آب و زمین و مستغلات و سایر اموال و اولاد و قرار میدهد بی نیازی
او را در دلش و بامر خدا میآید بسوی او دنیا با کمال اطاعت و فرمانبرداری و هر
مسلمانیکه صبح کند در حالتی که قصدش دنیا باشد خدا پراکنده می نماید بر او
کارهایش را و متفرق میکند بر او آب و زمین و مستغلات و سایر اموال و اولاد
قرار میدهد فقر را در پیش دو چشمش و نمیآید او را از دنیا مگر آنقدر که
خدا نوشته از برای او و در خبر دیگر است که واگذار نمیکنند مسلمانان چیزی از
امر دینشان را بجهت پرداختن بامر دنیای ایشان مگر آنکه میگشاید خدا بر ایشان بنقد
در همین دنیا آنچه را که ضررش بیشتر است از آنچه در پیش خود ضرر دنیا دانسته بودند
در صورت پرداختن بآن امر دینی **و در بعضی از کتب** مسطور است که
حضرت مریم علیها السلام بعد از تولد و زائیدن همینکه مشغول شد بحضرت عیسی
علیه السلام از غیب شنید صدائی را که چون سر و باطن تو در سابق صافی و پاک بود

روزی میدادیم تو زادر زمستان و تابستان بدن واسطه و شدت و زحمی و المحال چون مایل کردی سر و باطن خود را از من پس میخواهد آمد نو زادر مزی نو مکر نشدت و از این جهت بوده که حضرت عیسی علیه السلام حضرت مریم علیها السلام بعد از ولادت گفت وَهُزِّي إِلَيْكِ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطْ عَلَيْكِ

رُطَبًا جَنِيًّا یعنی ای مادر بتند درخت خرما را بسمت خود بتکان

تا آنکه بریزد بر تو رطب خرمای تازه وتکان

دادن زحمت دارد

ذکر آیاتیکه بیرون خصوص و بر وجه عموم دلالت دارد بر آنکه باید نمازها را در اول اوقات آنها بجا آورد یا بر به عنوا

و بدی عقوبت تاخیر از اول وقت نعوذ بالله و نستجیر به من تاخیر الصلوة عن اول وقتها و هی عمود الدین ان قبلت قبل ما سواها و ان ردت رد ما سواها و لا تقبل الصلوة الا مع اطمینان القلب حضور و لا یحصل اطمینان القلب و حضوره الا باتیانها فی اول الوقت شهد بهذا المدعی التجربة و باید یک اربعین لیل و نهار مواظبت بر این امر نمود تا آنکه صدق مقال مؤلف کتاب بر عامل معلوم شود والله العلی

الغالب خلاف ننوشته ام

بقره حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ

انعام وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَهُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ

مریم فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسَوْفَ

يَلْقَوْنَ غَيًّا

انبیاء إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ

مؤمنون وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ

مؤمنون أُولَٰئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ

نور فِي بُيُوتٍ أَذِنَ اللَّهُ أَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُمْ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ معارج وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ

يُحَافِظُونَ ماعون فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ

الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ

سَاهُونَ

ذکر بعضی حدیث در خصوص اهتمام بکار در نماز هائیکه از آیه بر اول وقت

اول سؤال نمود حضرت فاطمه زهرا سلام الله علیها از پدر بزرگوارش حضرت پیغمبر آخر الزمان صلی الله علیه و آله که چه مصیبت و بلا است از برای مسلمانیکه سستی و تهاون و اهمال نماید در نماز در اول وقت آن حضرت فرمود خدا او را مبتلا میکند

برابر پانزده بلا شش بلاء در دنیا و سه بلاء در وقت مرگ و سه بلاء در قبر و سه بلاء در روز قیامت اما آن شش بلائیکه میرسد باو در دنیا اول آنکه بیندازد

خدا برکت را از عمرش دوم آنکه برمیدارد خدا برکت را از روزیش سیم

آنکه محو می نماید خدا علامت صلحاء و خوبانرا از صورتش چهارم آنکه هر عمل

خیر که در دنیا بجا آورد اجر و مزدی بر آنها ندارد در آخرت پنجم آنکه بالا

دعاهای او بسمت آسمان ششم آنکه نیست از برای او حظ و نصیبی در دعاهای

خیر صلحاء و خوبان از برای مسلمانان و اما آن سه بلائیکه میرسد باو در وقت

مرگ اول آنکه میمیرد بحالت ذلت و خواری دوم آنکه میمیرد بحالت

گرسنگی سیم آنکه میمیرد تشنه و باندازه در حال نزع تشنه میشود که هرگاه تمام آبهای

عالم را بنوشد آتش عطش او ساکن و دفع نمیشود و اما آن سه بلا که

میرسد باو در عالم قبر اول آنکه موکل میکند خدا باو ملکی که عذاب کند

او را در قبرش

دوم آنکه تنگ میکند خدا قبر او را سیم آنکه قبرش پیوسته ظلمانی
و تاریک است علاوه بر عذاب قبر و اما آن سه بلائیکه میرسد باو در روز قیامت
وقتیکه از قبر بیرون میآید اول آنکه موکل مینماید خدا باو ملکی را که بکشد
او را بکمال ذلت و خواری بر صورتش بسمت جهنم در حالتیکه تمام خلایق نظر باو
میکنند دوم آنکه خدا او را بکمال شدت و سختی حساب مینماید سیم آنکه
نظر رحمت بسوی او نمینماید خدا و تزکیه و پاکیزه نمیکند او را و از برای اوست عذاب
الیم درد آورنده سخت دویم ملک موت حضرت عزرائیل عرض نمود خدمت
حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله که در شرق و غرب نیست اهل خانه و چادر نشینی
مگر آنکه من آنها را تجسس و تفحص مینمایم در هر روز و هر شبی پیغمبر پس
فرمود تفحص آنها را مینمایی در اوقات نمازها اگر آن شخصیکه تفحص از حال او میشود
کسانی است که مواظبت دارند بر گذاردن نمازها در اول وقت تلقین او میکنند کلمه
طیبه لا اله الا الله و کلمه مبارکه محمد رسول الله و دور مینمایی از او ابلیس را
سیم حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود نمیرسد شفاعت من فردای قیامت
بکسانیکه تاخیر میاندازند نمازهای واجب را از اول اوقات آنها چهارم
وارد شد حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله در میان مسجد و حال آنکه جمعی از اصحاب
در آنجا بودند پس فرمود میدانید چه فرموده پروردگار شما عرض کردند خدا و رسول
بهتر میدانند فرمود پروردگار شما میفرماید کسیکه بجا بیاورد این نمازهای
واجب پنجگانه را در اول وقت و کمال محافظت را بر آنها نماید ملاقات خواهد نمود
مرا در روز قیامت و حال آنکه از برای او عهدی است که بواسطه آن عهد او را داخل
بهشت مینمایم و هر کسیکه بجا بیاورد آنها را در اول وقت و محافظت ننماید بر آنها
او با من است اگر بخواهم عذابش مینمایم و اگر بخواهم می آمرزم او را پنجم حضرت
پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود هر کسیکه بجا بیاورد نمازهای پنجگانه را در غیر اول

وقت آن نمازها بلند میشوند مظلم و سیاه میگویند مرا ضایع نمودی خدا تو را ضایع
نماید همچنانکه مرا ضایع نمودی پس از این بیان آنحضرت فرمود اول چیزیکه سؤال
میشود از بنده چون وارد بر خدا شود پیش خدای تعالی از برای سؤال و محاسبه نماز است
اگر نمازش پاکیزه شد سایر اعمال او بواسطه پاکیزگی نماز پاکیزه میشود و اگر نمازش
پاکیزه نشد هیچ عملی از اعمال خیرش پاکیزه و مقبول درگاه حق نخواهد شد
ششم حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود پیوسته شیطان از پسر آدم
خائف و ترسان است مادامیکه نمازهای پنجگانه را در اول وقت میگذارد پس هرگاه
ضایع نماید آنها را بواسطه نگذاردن در اول وقت جرئت بهم میرساند بر او و میاندازد
در گناهان بزرگ و عظیم میاندازد هفتم حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله
در آخر صحبتی که از دنیا رحلت فرمود حالت غشی دست داد بعد بهوش آمد پس فرمود
نمیرسد شفاعت من بمسلمانیکه تاخیر بیندازد نمازهای پنجگانه را از اول وقت
هشتم عبدالله بن مسعود گفته سؤال کردم از حضرت پیغمبر صلی الله علیه
و آله که کدام یک از اعمال است که محبوبتر است بسوی خدا فرمود گذاردن نمازهای
واجبه در اول وقت عرض کردم پس از نماز در اول وقت چه چیز فرمود نیکی
به پدر و مادر باز عرض نمودم پس از نیکی به پدر و مادر چه چیز فرمود جهاد نمودن
در راه خدا نهم حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود نماز ستون دین است
پس هر مسلمانیکه ترک نماید نمازش را پس بتحقیق بنیان خراب کرده و هر مسلمانی
که نمازهای پنجگانه را در اول وقت نگذارد داخل ویل خواهد شد و ویل وادی
است در جهنم همچنانکه خدای تعالی در قرآن فرموده فویل للمصلین الذین هم
عن صلوتهم ساهون یعنی آن وادی ویل مخصوص که در جهنم است از برای کسانی
که از نماز استخفاف میکنند و نماز را تاخیر میاندازند از اول وقت و در اول وقت
نماز مشغول اند بکارهای دنیوی

دهم سؤال نمودند حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله را از بهترین
اعمال فرمود بهترین اعمال بجا آوردن
نمازهاست در اول
وقت

یازدهم حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام فرمود نیست
عملی که محبوب تر باشد بسوی خدا از نماز پس مبادا مشغول نماید شما را از گذاردن
نماز در اول وقت کاری از کارهای دنیا زیرا که خدا مذمت و نکوهش نموده
در قرآن جماعتی از مسلمانان را باین آیه فویل للمصلین الذین هم عن صلوتهم ساهون
یعنی ویل که آن وادی مخصوص در جهنم باشد جهنم است از برای کسانیکه در اول وقت
بواسطه اشتغال بامور دنیویه غافلند از بجا آوردن نماز در اول وقت پس رو باصحاب
کرد و فرمود بدانید که خوبان از دشمنان شما بواسطه گذاردن نماز در اول وقت
میشناسند بعضی بعضی را که نماز خود را لکن خدا توفیق میدهد آنها را و قبول نمینماید
مگر آنچه را از اعمال که خالص از برای خدا باشد دوازدهم حضرت امیرالمؤمنین
علی بن ابیطالب علیه السلام فرموده در بین وصایائیکه بحضرت امام حسن نموده
در وقت وفاتش که وصیت میکنم ترا ای پسرک من بجا آوردن نمازها را در اول
وقت سیزدهم حضرت علی بن ابی طالب علیه السلام فرموده بر شما باد بمحافظت
نمودن بر اوقات نمازها پس نیست از من کسیکه ضایع کند نماز خود را بگذارد
در اول وقت چهاردهم حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام
روزی در جنگ صفین مشغول بجنگ و قتال بود و مع ذلک نظر میکرد بقرص
خورشید ابن عباس عرض کرد یا امیرالمؤمنین چه مقصود داری از این نظر فرمود
نظر میکنم بقرص خورشید ببینم اول زوال ظهر شده تا نماز گذاریم ابن عباس
عرض نمود حال که وقت نماز نیست چرا که مشغولیم بقتال و جنگ پس آنحضرت

فرمود

فرمود بر چه چیز با این جماعت جنگ میکنیم جنگ با این جماعت می نمائیم از برای نماز
که ستون دین اسلام است ابن عباس میگوید که ترک نفرمود آنحضرت نماز شب را هرگز حتی در
لیلة الهریر پانزدهم ابو بصیر گفته که شنیدم از حضرت امام محمد باقر علیه السلام که
میفرمود هر سهویکه در نماز واقع شود از نماز کاسته می نماید الا آنکه خدا آنها را
تمام میکند بگذاردن نوافل آن نماز معبد فرمود اول چیزیکه بآن حساب بنده را مینمایند
نماز است پس اگر قبول شود نماز سایر اعمال بنده قبول میشود پس فرمود بدرستیکه
نماز همینکه بلند شود در اول وقت بر میگردد بسوی صاحبش سفید و نورانی میگوید
مرا حفظ نمودی خدا ترا حفظ نماید و چون بلند شود در غیر اول وقت بغیر حدود
بر میگردد بسمت صاحبش سیاه و ظلمانی میگوید مرا ضایع نمودی خدا ترا ضایع نماید
شانزدهم حضرت امام محمد باقر علیه السلام فرموده هر مؤمنیکه محافظت نماید
بر نمازهای واجب پس بجا بیاورد آنها را در اول وقت او از غافلین نیست هفدهم
حضرت امام محمد باقر علیه السلام فرموده هر کسیکه بجا بیاورد این نمازهای واجب را در اول
وقت در حالتیکه عارف و شناسا باشد بحق آنها و اختیار نکند بر آنها غیر آنها را
از کارهای دنیوی می نویسد خدا از برای او نوشته که عذاب نکند او را و هر کسیکه
بجا بیاورد آنها را در غیر اول وقت و اختیار کند بر آنها غیر آنها را پس بصورت امرش
با خداست اگر بخواهد او را می آمرزد و اگر بخواهد عذابش میکند هیجدهم
حضرت امام محمد باقر علیه السلام فرموده هر مؤمنی که محافظت نماید بر نمازهای واجب پس
آنها را در اول وقت بگذارد او از غافلین نیست و اگر بخواند در نماز واجب که در
اول وقت میگذارد صد آیه از قرآن پس او از ذاکرین باشد نوزدهم
حضرت امام محمد باقر علیه السلام فرموده سه چیز است که کفاره گناهان است
اول درست وضو گرفتن در هواهای سرد دویم در تن شبها و روزها
بگذاردن نمازها از جماعت سیم محافظت نمودن بر بجا آوردن نمازهای

واجب

واجب را در اول وقت بیستم ابان بن تغلب میگوید که نماز گذاردم
در عقب سر حضرت امام جعفر صادق علیه السلام در سفر مکه در بیابان
مزدلفه پس چون برگشت از نماز [illegible] فرمود ای ابان هر مسلمانی که
برپا بدارد حدود نمازهای پنجگانه واجب را و محافظت نماید بر گذاردن
آنها را در اول وقتشان ملاقات خواهد نمود خدا را در روز قیامت
و حال آنکه از برای او عهدی است نزد خدا که بان عهد او را داخل بهشت
می نماید و هر مسلمانیکه برپا بدارد حدود آنها را و محافظت ننماید بر گذاردن
آنها را در اول وقت ملاقات می نماید خدا را در حالتیکه نیست عهدی از برای
او اگر بخواهد خدا او را عذاب می نماید و اگر بخواهد او را می آمرزد بیست و یکم
حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود هر مسلمانیکه در غیر اول وقت
نماز گذارد نمازش قبول درگاه حضرت پروردگار نیست بیست و دویم
حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود هیچ روز ابرداری نیست که پنهان
باشد در آن قرص بر مردم وقت زوال ظهر مگر آنکه موده است از برای امام آن میشود
زمان را اندکی از برای خورشید تا آنکه ظاهر شود پس حجت گرفته بر اهل
هر شهری و دهی تا معلوم شود که چه کسان اهتمام کرده اند در بجا آوردن نماز
در اول وقت و چه کسان ضایع نموده اند نماز را بگذاردن آن در غیر اول
وقت بیست و سیم حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود با دیگری
پنج خصلت را از خود مپرس اول محافظتش بر اوقات نمازها که صدا و فریاد
میکند بذکر خدا در اول طلیعه فجر و اول زوال ظهر دویم غیرت داشتن
سیم سخاوت داشتن چهارم شجاع بودن پنجم کثرت ازواج یعنی
الزام این خصلت پنجم در صورتی پسندیده است که بتوان عدالت در بین آنها
نمود و اگر نه حرام است تعدد ازواج لقوله تعالی الآیه فان خفتم الا تعدلوا فواحدة

بیست و چهارم حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود دو خصلت است که در
هر مسلمانی که باشد با او آمد شد و رفاقت نما و گرنه از او دوری کن پس دوری کن
عرض کردم کدام است آن دو خصلت فرمود یکی مواظبت داشتن بر بجا آوردن نمازها
در اول وقت و دیگری مواساة نمودن با برادران دینی بیست و پنجم
حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود امتحان کنید شیعیان ما را در سه وقت
در وقت اوقات نمازها ببینید که چگونه است مواظبت آنها بر آنها و دویم در اسرار
ما اگر بیابند ببینید چگونه حفظ می نمایند آنها را در نزد دشمنان ما سیم در
اموالشان ببینید که چگونه است مواسات ایشان با برادران دینی خود در آن اموال
بیست و ششم یونس بن عمار میگوید سؤال نمودم حضرت صادق علیه السلام را
از این آیه شریفه فویل للمصلین الذین هم عن صلاتهم ساهون که آیا مراد خدا از سهو وسوسه
شیطان است فرمود نه هر کس گاهی سهو می نماید در نماز بلکه مراد از این سهو غفلت کردن در
و واگذاردن و سستی کردن از امر نماز است بیست و هفتم حضرت صادق علیه السلام
فرمود شناخته میشود اهل حق بسه خصلت اول باید نظر کنید بوفا و هم نشینانش که چه کسانند
دویم باید نظر نمائید بنمازهایش که چگونه است کیفیت بجا آوردن آنها در چه وقت آنها را می آورد
سیم اگر صاحب مال است باید ملاحظه شود که در چه مصرف آنرا خرج می نماید بیست و هشتم
حضرت صادق علیه السلام فرمود هر آینه فضیلت گذاردن نمازها در اول وقت بر گذاردن آنها در آخر وقت مانند
فضیلت آخرت است از برای مؤمن از اولاد و اموالش بیست و نهم حضرت صادق علیه السلام فرمود فضیلت وقت اول بر وقت آخر مانند
فضیلت آخرت است بر دنیا سی ام حضرت امام علی النقی علیه السلام فرمود که چون خدا تکلم نمود با موسی بن
عمران علی نبینا و آله و علیه السلام حضرت موسی عرض کرد خدایا چیست جزای کسانیکه نمازها را در
اوقات آنها بجا می آورند خدا فرمود جزای ایشان این است که آنچه مسئلت
نمایند از من بآنها عطا میکنم و بهشت خود را
مباح می نمایم از برای آنها

ذکر بیست و پنج حدیث در خصوص اهتمام بامر نماز و عبادت را و در خصوص ثواب و فضیلت بجا آوردن آن

حدیث اول حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود بدرستیکه محبوبترین اعمال بسوی خدای عز و جل نماز است پس از آن نیکی کردن بخلق و پس از آن جهاد نمودن با کفار **حدیث دویم** حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله در وصیت بهمراز شمشیر وصایای بابی ذر فرموده ای اباذر الله تعالی روشنی چشم مرا در نماز مقرر فرموده و نماز را محبوب من ساخته است چنانچه گرسنه را دوست داد طعام و تشنه را آب کردانیده و بدرستیکه گرسنه چون طعام میخورد سیر میشود و می باش از آن بر طرف میگردد و تشنه چون آب بیاشامد سیراب میشود و عطش زایل میگردد و من هرگز از نماز سیر نمیشوم و همیشه خواهان آنم **حدیث سیم** ابوذر میگوید خدمت حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله عرض کردم یا رسول الله بدرستیکه شما امر میکنید مرا بنماز چه چیز است فرمود نماز بهترین اعمال است پس هر کس میخواهد نماز مستحبی را کم بجا بیاورد و هر کس میخواهد آنرا زیاد بجا آورد **حدیث چهارم** حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود نماز بهترین اعمال است پس هر کس میخواهد نماز مستحبی را کم بجا بیاورد و هر کس میخواهد آنرا زیاد بجا بیاورد **حدیث پنجم** حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود نجات بدهید خود را از آتش و عذاب جهنم و مشغول باعمال خیر شوید و بهترین اعمال شما بجا آوردن نماز است

حدیث ششم حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله و سلم فرمود
هر کسی که از شما در دنیا نماز بیشتر بجا
آورده باشد در بهشت نجات
و رهایش بیشتر است

حدیث هفتم

فی الخطبة السابعة و العشرین بعد المائتین من خطب کتاب نهج البلاغة و من کلام له علیه السلام کان یوصی به اصحابه

تعاهدوا امر الصلوة و حافظوا علیها و استکثروا منها و تقربوا بها فانها کانت علی المؤمنین کتابا موقوتا الا تسمعون الی جواب اهل النار حین سئلوا ما سلککم فی سقر قالوا لم نک من المصلین و انها لتحت الذنوب حت الورق و تطلقها اطلاق الربق و شبهها رسول الله صلی الله علیه و آله بالحمة تکون علی باب الرجل فهو یغتسل منها فی الیوم و اللیلة خمس مرات فما عسی ان یبقی علیه من الدرن و قد عرف حقها رجال من المؤمنین الذین لا تشغلهم عنها زینة متاع و لا قرة عین من ولد و لا مال یقول الله سبحانه رجال لا تلهیهم تجارة و لا بیع عن ذکر الله و اقام الصلوة و ایتاء الزکوة و کان رسول الله صلی الله علیه و آله نصبا بالصلوة بعد التبشیر له بالجنة لقول الله سبحانه و امر اهلک بالصلوة و اصطبر علیها فکان یامر بها اهله و یصبر علیها نفسه

ترجمه در خطبه دویست و بیست و هفتم از خطب کتاب نهج البلاغه است که مولای متقیان و امیر مؤمنان علی بن ابیطالب علیه السلام اصحاب و شیعیان و دوستان خود را وصیت میفرمود که بر عهده خود بگیرید امر نماز را و آنها را در اول وقت بجا بیاورید و بسیار بجا بیاورید نماز را و بواسطه آن تقرب بجوئید بسوی خدا چرا که نماز ها بر اهل ایمان نوشته شده بر سبیل وجوب آیا ملاحظه نمیکنید بسوی جواب اهل جهنم را آنوقتیکه از آنها سؤال مینمایند خزنه جهنم چه باعث شد که شما را وارد جهنم نمود خواهند گفت که ما در دنیا نماز نمیکردیم

وبدرستیکه نماز میریزد گناهانرا مانند ریختن برگ از درخت و رها میکند گناهانرا از شخص نمازگذار مانند رها کردن ریسمان از شخصیکه او را با ریسمان بسته باشند و تشبیه فرموده نماز را حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله بچشمه آبی که بوده باشد بر در خانه شخص که صاحب خانه غسل نماید از آن چشمه در هر روز و شبی پنج مرتبه که دیگر چیزی از کثافت و چرک باقی نمیماند و بحقیق که شناختند حق نماز را جماعتی از اهل ایمان که مشغول ننمود ایشانرا از بجا آوردن نماز زینت متاع و روشنائی چشم از اولاد و مال خدا میفرماید در آیه سوره هفتم از سوره نور بیعت میکنند خدا را در مساجد و شبانگاه اشخاصی که غافل نکرده ایشانرا تجارت و خرید و فروخت از یاد خدا و از برپا داشتن نماز و از دادن زکوة و حضرت پیغمبر صلی

الله علیه و آله بعد از مژده دادن خدا او را ببهشت بسیار رنج میکشید

و تعب بخود قرار میداد در خصوص بجا آوردن نماز در صبر میکرد بر متعلقان

بجهت فرمایش خدا یاد کرد و امر اهلك بالصلوة واصطبر علیها یعنی

ای پیغمبر وادار کسان خود را ببجا آوردن نماز و صبر و شکیبائی نما

بر متعلقان آن حضرت هم امتثال فرمایش خدا نموده امر میکرد

کسان خود را بنماز و وامیداشت خود را در مشقت صبر

و شکیبائی و این فرمایش خدا در آیه صد و سی و یکم

از سوره طه میباشد

هشتم

حدیث حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام روزی بمردم پس فرمود کدام آیه است در کتاب خدا که بیشتر امیدواری شما شده است بعضی عرض کردند آیه

ان الله لا یغفر ان یشرک به و یغفر ما دون ذلك لمن یشاء فرمود خوب

ولکن این نیست بعضی عرض نمودند آیه و من یعمل سوء

او یظلم نفسه ثم یستغفر الله یجد الله غفورا رحیما

فرمود

فرمود خوبست ولکن این آیه نیست بعضی عرض کردند آیه والذین اذا فعلوا فاحشة او ظلموا انفسهم ذکروا الله فاستغفروا لذنوبهم فرمود خوبست ولکن این آیه نیست پس ساکت شدند مردم آنحضرت فرمود دیگر آیه نمییابید عرض نمودند والله دیگر نمییابیم آیه را فرمود شنیدم از حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله که میفرمود این که بیشتر سبب امیدواری میباشد در کتاب خدا آیه واقم الصلوة طرفی النهار و زلفا من اللیل ان الحسنات یذهبن السیئات ذلك ذکری للذاکرین است تا آخر آیه پس فرموده ای علی قسم بآنکسیکه مرا مبعوث نموده براستی از برای بشارت دهنده خلق و ترسانیدن ایشان که یکی از شما ها هر آینه برمیخیزد از برای وضو گرفتن پس میریزد از جوارح گناهان پس همینکه استقبال نمود بصورت و بقلبش از خدا یکی از نماز های پنجگانه اش بر میگردد از نمازش که بر او نباشد از گناهان چیزی و در میان گناهی مثل آنروزی میشود که از مادر متولد شده پس خطا نکرده اگر در میان دو نماز گناهی از او صادر شد نماز دیگر از نماز های پنجگانه اش همین طور گناهانرا میشوید و میریزد و هکذا الی ما شاء الله حدیث حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام فرمود نیست عملی که محبوب تر باشد بسوی خدا عز و جل از نماز پس نباید مشغول کند شما را از بجا آوردن نماز چیزی از امور دنیا زیرا که خدای عز و جل مذمت فرموده جماعتی را که چندان اعتنائی بنماز ندارند در سوره ماعون در آنجا که فرموده فویل للمصلین الذین هم عن صلوتهم ساهون یعنی وای بحال اشخاصیکه بواسطه اشتغال بامور دنیویه غافلند از نماز و آنرا در اول وقت بجا نمیاورند حدیث **نهم** حضرت

امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام تردیك رحلتش

از این دنیا وصایائی بشیعیان و دوستان

نموده از جمله در خصوص نماز فرموده

الله

الله الله فی الصلوة فانها خیر العمل و انها عمود دینکم یعنی از خدا بترسید در خصوص نماز چرا که نماز بهترین اعمال است و آن ستون دین شما است و ثبت و ضبط اسنادان و صادید در صفحه (٢٤٩) از جلد دوم فروع کافی که در سنه ١٣١٥ بطبع رسیده در اواخر کتاب صلوة اهل علم با نجا رجوع نمایند حدیث یازدهم در یکی از فقرات مکتوب بیست و نهم از مکتوبات باب دوم کتاب نهج البلاغة است که حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام مرقوم داشته صل الصلوة لوقتها الموقت لها و لا تعجل وقتها لفراغ و لا تؤخرها عن وقتها لاشتغال و اعلم ان کل شیء من عملک تبع لصلوتک یعنی باید نمازها را در اول وقتها بجا بیاوری و نباید آنها را بجهت فراغتی که داری پیش از دخول وقت گذاری و نباید آنها را از وقتشان تاخیر بیندازی بواسطه مشغول بودن در اول وقت بامور دینویه و بدانکه هر چیزی از اعمال خیرت تابع نماز تو است یعنی اگر نمازت صحیح و درست شد و بدرجه قبول رسید بواسطه اهتمام نمودن بگذاردن آن در اول وقت سایر اعمال خیرت نیز صحیح و درست میشود و بدرجه قبول خواهد رسید و اگر بواسطه بی اعتنائی بدین آنرا در اول وقت نگذاری و نمازت رد شد بدرجه قبول نرسید سایر اعمال خیرت نیز رد میشود و مقبول درگاه حق نخواهد شد حدیث دوازدهم حضرت امام محمد باقر علیه السلام فرمود که هر آراستگی هر کسی ملاقات نماید خدا را با داشتن آنها داخل بهشت خواهد شد اول شهادت دادن بکلمه طیبه لا اله الا الله دوم شهادت دادن بکلمه مبارکه محمد رسول الله سیم اقرار نمودن بحقیت آنچه را که آنحضرت صلی الله علیه و آله از جانب خدا آورده چهارم برپا داشتن نماز پنجم دادن زکوة ششم روزه گرفتن ایام شهر رمضان هفتم رفتن بحج خانه خدا با استطاعت هشتم دوست داشتن محمد و آل محمد و محبین آنها نهم بیزاری جستن از دشمنان محمد و آل محمد و محبین آنها

دهم اجتناب کردن از استعمال مسکرات مایعه و جامده حدیث سیزدهم معویة بن وهب گفته که سؤال نمودم از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام از بهترین چیزی که بندگان تقرب بجویند بواسطه آن بسوی حضرت پروردگار فرمود نمیدانم در بین اعمال چیزی را بعد از معرفت اصول دین که بهتر باشد از نماز بعد فرمود آیا ملاحظه نمیکنی که بنده صالح حضرت عیسی بن مریم علیه السلام گفته و اوصانی بالصلوة و الزکوة ما دمت حیا یعنی وصیت کرده مرا ببجا آوردن نماز و دادن زکوة مادامی که زنده ام حدیث چهاردهم حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود محبوبترین اعمال بسوی خدای عز و جل بجا آوردن نماز است و نماز آخر وصیتهای پیغمبران است چه قدر خوب است که شخص غسل کند اگر غسل لازم داشته باشد یا اینکه بر وجه کمال وضو بگیرد پس از مردم دور شود بطوریکه کسی او را نبیند پس خدا مشرف شود بر او و به بیند او را که در رکوع و سجود نماز است بدرستیکه بنده چون سجده کند سجده را طول دهد فریاد میکند ابلیس ای وای بر من که اولاد آدم اطاعت خدا نمودند و من خدا را عصیان و نافرمانی کردم و ایشان خدا را سجده کردند و من از سجده او ابا نمودم حدیث پانزدهم حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود آگاه باشید که نیست عملی بهتر از گذاردن نماز مگر حج حدیث شانزدهم حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود یک نماز واجبی بهتر است از بیست حج و یک حج بهتر است از یک اطاق پر از طلا که در راه خدا آنها را انفاق نمایند تا تمام شود حدیث هفدهم حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود طاعت خدای عز و جل خدمت کردن او است در روی زمین و نیست چیزی از خدمتها

اوکه متعادل باشد با نماز و از این جهت است که ندا کردند ملائکه حضرت زکریا را
در حالیکه آنحضرت ایستاده بود در محراب عبادت بنماز حدیث هجدهم
حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود میاورند در روز قیامت پیرمردی را پس
نامه عملش را بدست شمالش میدهند و او نمی بیند مگر گناهان عرض می نماید ای
پروردگار آیا امر میکنی مرا بجهنم برند خداوند جبار جل جلاله میفرماید ای
پیرمرد من حیا و شرم می نمایم از اینکه ترا عذاب نمایم و حال آنکه از برای اطاعت من
نماز میکردی ببرید بندهٔ مرا بسوی بهشت حدیث نوزدهم
حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود یک حج افضل است از دنیا و آنچه در
دنیاست و یک نماز واجب افضل و بهتر است از هزار حج حدیث بیستم
حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود یک نماز واجب بهتر است از بیست حج
حدیث بیست و یکم حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود مراد خدا در این
آیه شریفه واصبر نفسک مع الذین یدعون ربهم بالغداة والعشی از خواندن پروردگار
در بامداد و شبانگاه نماز است یعنی وادار خود را بصبر و شکیبائی با کسانیکه نماز
بجا می آورند در بامداد و شبانگاه حدیث بیست و سیم زید نقل میکوید خدمت حضرت
امام جعفر صادق علیه السلام عرض کردم که کدام یک از اعمال افضل و بهتر است بعد از
معرفت اصول دین فرمود نیست چیزی بعد از معرفت اصول دین که همسری
با نماز و نیست چیزی بعد از معرفت اصول دین و نماز که برابری کند با زکوة
و نیست چیزی بعد از معرفت اصول دین و نماز و زکوة که همسری
نماید با حج ولکن سرآمد همه اینها و خاتمه همه اینها معرفت
و شناسائی ما اهل بیت خانواده
عصمت است حدیث
بیست و سیم

حدیث

حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود بهترین اعمال نزد خدا در روز قیامت
نماز است حدیث بیست و چهارم حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمود
که لقمان از جمله وصایائیکه نموده به پسرش اینستکه گاهی روزه مستحبی بگیر تا شهوت
ترا قطع کند و پی در پی روزه مستحبی مگیر که مانع میشود ترا از بجا آوردن نماز زیراکه
نماز محبوبتر است بسوی خدا از روزه حدیث بیست و پنجم حضرت امام رضا
علیه الاف التحیة والثناء فرمود بدانکه بهترین
واجبات بعد از معرفت و شناسائی خدا
و سایر مباحث اصول دین بجا آوردن
نمازهای پنجگانه است
راقم حروف علی بن محمد جعفر عفی عنه نویسد که کفایت مینماید در سرآمد
بودن نماز همه اعمال صالحه را قطع نظر از تمام احادیث ملاحظه معانی و ترجمه دوازده
ذکر شش حیعلات اذان
حیعلات اذان و اقامه
حی علی الصلوة حی علی الصلوة حی علی الفلاح حی علی الفلاح
حی علی خیر العمل حی علی خیر العمل
ذکر شش حیعلات اقامه
حی علی الصلوة حی علی الصلوة حی علی الفلاح حی علی الفلاح
حی علی خیر العمل حی علی خیر العمل
ترجمه شش حیعلات هر یک از اذان و اقامه ای مردم سرعت کنید و بشتابید
بجا آوردن نماز ای مردم سرعت کنید بشتابید بجا آوردن نماز
ای مردم بشتابید سرعت کنید بجا
آوردن بهترین عملها که رستگاری در نماز است

ای مردم سرعت کنید و بشتابید بجا آوردن چیزیکه سبب و وسیله رستگاری شما است
ای مردم سرعت کنید بشتابید بر بجا آوردن بهترین اعمال خیرات
نماز است ای مردم بشتابید و سرعت کنید بر بجا آوردن بهترین
اعمال و کارهای خیر و آن نماز است

وآن نماز است

ذکر بیست حدیث در خصوص تارک الصلوة نستجیر بالله العظیم من ترک الصلوة

حدیث اول حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود نیست میان مؤمن و کافر شدنش مگر آنکه ترک نماید نماز واجبی را از روی عمد تا آنکه سستی نماید در بجا آوردن آن

حدیث دوم فرمودند هر مسلمانیکه ترک نماید از روی عمد نماز واجبی را پس بتحقیق که کافر شده است حدیث سیم فرمودند هر مسلمانیکه ترک نماید نماز واجبی را در حالتیکه امید ثواب آن نداشته باشد و از عقاب ترکش نترسد پس من باک ندارم که بدین یهود یا نصاری یا گبر بمیرد حدیث چهارم فرمودند هر مسلمانیکه بسوزاند هفتاد قرآن را و بکشد هفتاد پیغمبر را و زنا کند با مادر هفتاد مرتبه و بزنا بکارت هفتاد دختر را بگیرد نزد من نیکتر است که مسلمان ترک نماید نماز واجبی را از روی عمد حدیث پنجم حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود همینکه روز قیامت میشود بیرون می آید از جهنم ماریکه اسمش حریش میباشد سرش در آسمان هفتم است و دمش بطبقه زمین هفتم و دهنش در وسعت از مشرق تا مغرب فریاد میزند باعلی صوت که کجایند کسانیکه با خدا و رسول در دنیا جنگ داشتند و تمرد می نمودند جبرئیل میگوید چه اشخاص را میخواهی میگوید پنج طایفه از مسلمانانرا میخواهم اول تارک الصلوة دویم کسانیکه در دنیا زکوة مال خود را نمیدادند سیم

مسلمان

کسانیکه در دنیا باجخوار بودند چهارم کسانیکه در دنیا خورنده شراب و سایر مسکرات مایعه و جامده بودند پنجم کسانیکه در دنیا در مساجد سخن دنیا میگفتند

دشمن آنگیری بجد خویش گیر / تا بود ممکن که گردانی اسیر
قطره با قلزم چرا ستیزه کند / ابله است او ریش خود برمیکند
حیله تا از سبالش نکند / چیره چهره قمر چون بر کند
با عدو آفتاب این بد عتاب / ای عدو آفتاب با آفتاب
ای عدو آفتابی کز فرش / می بلرزد آفتاب از خیرش
تو عدو اوئی نه خصم خودی / چه غم آنرا اگر تو هیزم شدی

ای عجب از سوختن او کم شود
یا در غصه‌ات ز هم شود

قال الله تبارک و تعالی فی الآیة الحادیة والسبعین من سورة التوبة
و ما کان الله لیظلمهم و لکن کانوا انفسهم یظلمون

حدیث ششم فرمودند در تفسیر آیه شصتم از سوره مریم که خدا فرموده فخلف من بعدهم خلف اضاعوا الصلوة واتبعوا الشهوات فسوف یلقون غیا که غی ماری است که درازی آن شصت سال راه است و عرض آن سی سال راه است و از آنوقتیکه خدا آن را خلق نموده دهانش بسته طعمه نخورده و گشوده نخواهد شد مگر بگوشت دو طایفه یکی تارک الصلوة و دیگری کسانیکه شراب و مسکرات را می آشامند

حدیث هفتم فرمودند که حضرت موسی علی نبینا و آله و علیه السلام روزی
میگذشت بود دریای نیل دید ماهیان آن دریا معذب اند ایشانرا سوال کرد از سبب
آن جمعی از آنها گفتند که در زمان قدیم مردی تارك الصلوة در کشتی بود و مبتلا
شد بدرد دندان پس آنرا کندند انداخت بدریا ماهی از ما آنرا بلع کرد از نحوست
که آن ماهی آنرا بلع نموده تمام ماها تا بحال معذب ایم از ما هی ... بیجا بشیم
حدیث هشتم حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود در جهنم وادی هست
در آن ایست که استغاثه مینماید از شدت عذاب آن و اهل جهنم در هر روز هفتاد
هزار مرتبه و در آن دو هزار اطاق است از آتش و در آن اطاقها چاهها است از آتش
و در آن چاه تابوتها است از آتش و در آن تابوت مارها است که از برای او
هزار سر و در هر سر هزار دهن است و در هر دهنی او را ده هزار دندان است
و طول هر دندان از آنها هزار ذراع است یعنی عرض کردند یا رسول الله این عذاب
از برای کیست فرمود از برای دو طایفه که میخورند کان شراب و سایر مسکرات
و دیگری تارك الصلوة حدیث نهم فرمودند هر مسلمانیکه تا
بیندازد نماز را از وقتش و با نکند از اصل نماز را نگاه داشته میشود بر پل صراط
هشتاد حقب و هر حقبی سیصد و شصت روز است و هر روزی مثل عمر دنیا است
حدیث دهم حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود شب معراج دیدم در جهنم
جمعی از ملائکه عذاب را که گرفته بودند جماعتیرا و میکوبیدند سرهای ایشانرا
و هر چند کوبیده میشد سرهای آنها باز میگشت بجای اول باز ملائکه میکوبیدند
سرهای آنها را و مرتبه بان سنگها بار کوبیده میشد پوست ... با آنها چنین
میکردند گفتم یا جبرئیل چه اشخاص اند این جماعت گفت اینها کسانی اند
که تقصیر میکردند در بجا آوردن نمازهای پنجگانه و
سستی میورزیدند در اتیان آنها

و نماز عشا را نکرده بخوابند همین شبهم ملائکه عذاب آنها را عذاب مینمایند
تا روز قیامت حدیث یازدهم فرمود هر مسلمانیکه اعانت
کند تارك الصلوة را بیك لقمه یا بیك لباس پس گویا که کشته هفتاد پیغمبر را و گویا
که زنا کرده بهفتاد زن عفیفه از دخترها خود و مادر و جده های خود و عمه ها
خود و خاله ها در خانه کعبه که بیت الله الحرام است حدیث دوازدهم
فرمودند هر مسلمانیکه اعانت نماید تارك الصلوة را بیکشربت آب پس گویا که
جنگ و مجادله نموده با من و با جمیع پیغمبران حدیث سیزدهم حضرت پیغمبر
صلی الله علیه و آله فرمود هر مسلمانیکه اعانت نماید تارك الصلوة بیک مثقال یا
پس گویا زنا نموده با مادر خود هزار مرتبه حدیث چهاردهم حضرت پیغمبر
صلی الله علیه و آله فرمود هر مسلمانیکه غذا بخورد با تارك الصلوة در گناه
مثل کسی است که کشته باشد هفتاد پیغمبر را و مثل این است که زنا کرده باشد با هفتاد
زن از محارم مثل از دخترها و مادرها و عمه ها و خاله های خود در خانه کعبه حدیث
پانزدهم فرمودند هر مسلمانیکه لب خند بزند در صورت تارك الصلوة پس
گویا که خراب نموده هفتاد مرتبه بیت المعمور و خانه کعبه را و گویا کشته هزار ملك از ملائکه
مقربین و هزار پیغمبر از پیغمبران مرسل را حدیث شانزدهم حضرت پیغمبر صلی
الله علیه و آله فرمود هر مسلمانیکه تبسم نماید در روی تارك الصلوة پس گویا خراب کرده
خانه کعبه را هفتاد مرتبه و کشته هفتاد فرشته را حدیث هفدهم فرمودند
هر مسلمانیکه ترك نماید نماز خود را بدون علت شرعی تمام اعمال خیرش نابود میشود
و کافر است حدیث هیجدهم حضرت امام جعفر صادق فرمود حظ
و بهره در دین اسلام نیست از برای کسیکه ترك نماید نمازهای
پنجگانه را حدیث نوزدهم مردی آمد خدمت
حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله عرض کرد

یا رسول الله وصیتی کن مرا فرمود مبادا واگذاری نماز را از روی تعمد زیرا که هر مسلمانی
که ترک نماید نمازش را از روی عمد پس بیزار شده است از او ملت اسلام
حدیث بیستم بعضی از اصحاب حضرت صادق صلوات الله وسلامه
علیه از آنحضرت سؤال نمود که چه شده زانی را کافر نمیگویند اما تارک الصلوة
را کافر مینامند فرمودند بجهت آنکه زانی و امثال او این عمل را اگر میکنند از برای حظ
و رفع شهوتست که غالب شده بر ایشان و اما تارک الصلوة نماز را ترک نمیکند
مگر بجهت استخفاف و بی اعتنائی بآن و بعد فرمود براوی حدیث نمی بینی زانی را اگر میرود
بسمت زن زانیه و از برای زنا کردن مگر اینکه لذت می برد از آن عمل
شنیع و هر مسلمانی که ترک نماید نماز را نیست قصدش از این
ترک نماز لذت بردن پس چونکه نشد لابد قصدش
استخفاف است بامر دین و همینکه قصدش استخفاف
بامر دین شد لابد لاعلاج کافر می شود

ذکر بیست حدیث در خصوص تخفیف نصلوة و تهاون نمودن بامر نماز نعوذ
بالله من استخفاف الصلوة علی سبیل تخفیف

حدیث اول حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود خبیث ترین مردم اهل اسلام در
خصوص دزدی نمودن مسلمانی است که بدزدد از نماز خود یعنی نماز را از روی استخفاف
بان و بی اعتنائی بدین اسلام و اشتغال بامور دنیای دنی بی طمأنینه و بی قرائت
و بی اذان و اقامه و تعقیب بی سجده و ذکر بجا آورد حدیث دویم فرمودند سارق
دزدترین مردم اهل اسلام مسلمانی است که بدزدد از نماز
خود همچه نماز را ملائکه مانند لباس کهنه در هم
می پیچند و میزنند بصورت
صاحبش

لذت

حدیث سیم فرمودند دزد کامل تمام عیار دزدی است که از نمازش بدزدد
حدیث چهارم فرمودند همینکه بایستد بنده بنماز خفیف و سبک بجا آورد آنرا
ملائکه میگویند ببینید نماز این بنده را اعتقادش این است که حوائج و کارهایش
بدست غیر از من است و نمی پرسند کان اشتباه کرده و در غلط افتاده باغوای
شیطان نا امید اند که کارها او را بغیر من کسی نمیتواند انجام دهد حدیث پنجم
در حدیث قدسی است که فرمودند چون شخص برای کارهای دنیوی نمازش را سبک
بجا آورد خدا میفرماید نظر نمائید ای ملائکه من باین بنده که چگونه سبک بجا آورد
نمازش را برای رسیدن بکارهای دنیوی چنین گمان کرده که قضاء حوائجش بدست غیر من
چنین نیست باید گمان نموده بلکه قضاء حوائجش بید قدرت من است بعد از آن
نبا از امام فرمود که خدا وحی نموده بدنیا که ای دنیا خدمت کن هر که را خدمت
و اطاعت مرا می نماید و بخدمت دنیا بگیر هر کسی را که خدمت کار تو را میکند
حدیث ششم حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله در وقت رحلت از این دنیا
بدار عقبی فرمود نیست از من مسلمانی که استخفاف نماید بامر نماز قسم بخدا که
حوض کوثر بر من وارد نمیشود و نخواهد رسید باو شفاعت من حدیث هفتم
حضرت امیر المؤمنین صلوات الله وسلامه علیه نزدیک وفاتش بحضرت
امام حسن علیه السلام فرمود ای پسرک من نمیرسد شفاعت ما اهل بیت بمسلمانی که
استخفاف نماید بامر نماز حدیث هشتم داخل شد حضرت پیغمبر صلی
الله علیه و آله بمسجد دید شخصی را که نماز میکرد بی طمأنینه و تعجیل داشت در
تمام شدن نمازش پس فرمود که این شخص کاوید سر خود را بزمین مانند
کاویدن کلاغ نعبد فرمود اگر این مرد بمیرد و نماز
نمازش بدین روش باشد بغیر
دین من که محمد بن عبدالله

میباشم مرده بعوض وارد جهنم خواهد شد بلاکلام **حدیث نهم**
حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله دید که شخصی نماز بجا میاورد و در بین نماز باریش
بازی میکند فرمود اینمرد هرگاه دلش بواسطهٔ یاد خدا خاشع بود اعضا
و جوارحش نیز خاشع بودند چرا که دل بمنزلهٔ پادشاه هست جوارح ظاهر بمنزلهٔ
رعیت و شک و شبهه نیست که رعیت محکوم بحکم پادشاه **حدیث دهم**
حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود که خدا فرموده عجب دارم از بنده که در
نماز میایستد و میداند که بلند میکند دو دست خود را در پیش روی چه
کس ایستاده و مع ذلک او را پینکی و خواب میگیرد **حدیث یازدهم**
فرمودند همانا هر آینه میآید بر شخص پنجاه سال و حال آنکه از برای او
خدا یک نمازش قبول نکرده بعد فرمود بدرستیکه خدا قبول نمیکند مگر نیکو را
پس چگونه قبول می نماید نماز را که خوب نیست و بطور استحقاق بجا نیاورده
حدیث دوازدهم حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمودند
که میگذرد بر شخص پنجاه سال و حال آنکه خدا قبول نکرده
از او یک نمازش را پس چه چیز است از این بدتر قسم بخدا بدرستیکه شما می شناسید
از همسایگان و رفقای خود اشخاصی را که اگر هرگاه نماز بجا بیاورد
از برای بعضی از شما از او قبول نمیکنند از جهت استخفافی که بسبب بجا آوردن آن
نموده بعد فرمود بدرستیکه خدا قبول نمیفرماید مگر چیز نیکو را پس چگونه
قبول مینماید نماز را که با آن استخفاف شده **حدیث سیزدهم** فرمودند
می آید بر شخص شصت سال یا هفتاد سال و حال آنکه خدا یک نماز او را
قبول نکرده **حدیث چهاردهم** در حدیث مفصل
حماد بن عیسی در نماز بیانیه
حضرت

امام جعفر صادق علیه السلام وقتیکه امر نمود حماد را بنماز گذاردن و نظر
نمود بنمازش دید که مستجمع آداب مستحبه نماز نیست با آنکه نمازش بحسب
ظاهر شرع صحیح بود فرمود ای حماد خوب نمیتوانی نماز بجا بیاوری چه قدر قبیح
و زشت است بحال شخصی از شما مسلمانان شیعه که بیاید بر او شصت سال
و یا هفتاد سال و یک نماز با آداب تمام نکرده باشد **شعر**
عمرت از پنجه گذشت و یک سجود — که بکار آید نکردی ای جهود
حدیث پانزدهم فرمودند بر نماز ملکی موکل است که نیست از برای او عملی
غیر از اخذ نماز همینکه نماز گذار از نمازش فارغ میشود آن ملک نماز آن نماز گذار را
میگیرد و صعود میدهد آنرا بسمت آسمان پس اگر آن عبادت نمازی است که قبول نشده
بآن ملک گفته میشود بر گردان آنرا بر این بنده آن ملک آن نماز را بر میگرداند و میاورد و میزند
بصورت صاحبش **حدیث شانزدهم** چون از آداب وارده بعد از بجا آوردن
نماز یکی حاجت را از خدا خواستن است لهذا حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله
فرموده همینکه بنده از نماز فارغ میشود از خدا بواسطهٔ بعضی اعضا بنماز حاجتی
خدا میفرماید بملئکه نظر کنید بسوی این بنده که نماز واجب کرده ام را بجا آورده و
از من حاجتی نخواسته گویا خود را از من مستغنی و بی نیاز میداند بگیرید این نماز
و بزنید آنرا بر صورتش **حدیث هفدهم** فرمودند از برای هر چیزی صورتی است
دین شما اهل اسلام و جماعت شیعه نماز است پس مبادا قبیح و زشت نماید کسی
از اهل اسلام و جماعت شیعه صورت دین خود را و از برای هر چیزی نقاب و بینی است
و بینی نماز تکبیر است **حدیث هیجدهم** حضرت پیغمبر صلی الله علیه
و آله فرمود ای امت من و ای جماعت مسلمانان ضایع نکنید
نماز خود را زیرا که هر مسلمانیکه ضایع نماید
نماز خود را خدا او را محشور می نماید

وصورت

با قارون و فرعون و هامان و لازم است بر خدا که این منافقان را داخل جهنم نماید
با سایر منافقین بعد فرمود وای بر حال کسیکه بی اعتنائی نماید باجر نماز حدیث
نوزدهم حضرت امام رضا علیه السلام فرمود از برای نماز گذار سه خصلت است
یکی آنکه نثار میشود بر سرش رحمت الهی از بالای آسمانها تا فرق سرش دوم آنکه احاطه
می نمایند باو ملائکه از موضع دو قدمش تا بالای آسمان سیم آنکه ندا می نماید
منادیی که هرگاه بداند این نماز گذار که چه قدر فضل و کرامت است وارد در حال
نمازش خود را از نماز فارغ نمینماید و چون بنده از برای نماز تکبیرة الاحرام می
گوید اقبال می نماید خدا باو برحمت خود و موکل میفرماید باو ملکی که بگیرد
و حفظ نماید ثواب قرائت را که از دهانش بیرون می آید پس اگر اعراض نماید در حال
نماز از یاد خدا و فکرش در امور دنیویه باشد خدا اعراض می نماید از او و وا می
گذارد او را بان ملک پس اگر دلش اقبال نماید بر نماز بتمام اقبال بلند میشود
نمازش کامل و اگر فکرش باین طرف و آن طرف رود و بیاد خدا و نماز نباشد
ناقص میشود از نمازش هر قدر که حواسش بنماز جمع نبوده و از آن غافل شده و بلند
میشود از آن نماز هر قدر که اقبال بان داشته بعد فرمود خدا عطا نمیفرماید
بقلب غافل چیزی ولکن قرار داده نوافل نمازهای پنجگانه را از برای آنکه کامل نماید
بانها صلوات یومیه را در صورتیکه در بعضی از اجزاء آنها اقبالی از برای شخص نباشد
بواسطه پریشانی حواس حدیث بیستم حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود هر
مسلمانیکه حواسش در نماز بجا آوردن بجای دیگر غیر از نماز برود خدا میفرماید

ای بنده من خواست در پیش چه کس رفت آیا پروردگاری غیر از من
میخواهی و آیا نگهداری سوای من میطلبی آیا جود کننده
بجز من طلب میکنی و حال آنکه من اکرم الاکرمین
واجود الاجودین و افضل المعطین

میباشم بتو ثوابی میدهم که اندازه نداشته باشد اقبال بمن نما و حواست با من
باشد زیرا که من بر تو اقبال دارم و ملائکه من بر تو اقبال دارند پس اگر آن نماز
گذار مسلمان حواسش بسمت نماز و یاد خدا آمد گناه اول را و میبرد پس اگر دو
مرتبه حواسش بسمت امور دنیویه رفت و پریشان شد خدا دو مرتبه آن سخن
خود را عود می دهد پس اگر اقبال نمود بنمازش و بیاد خدا بود خدا میامرزد این
گناه را و عفو میفرماید از آن پس اگر در مرتبه سیم حواسش رفت بسمت دنیا باز
خدا سخن اول خود را اعاده میفرماید پس اگر اقبال نمود بر نماز و بیاد خدا افتاد
باز خدا میامرزد این گناه را پس اگر در مرتبه چهارم حواسش بامور دنیویه
مشغول شد دیگر خدا در این مرتبه باو التفات نمیکند بلکه
از او اعراض می نماید و تمام ملائکه بواسطه اعراض
خدا اعراض می نمایند پس خدا میفرماید ای بنده
تو را بحال خود واگذاردم دیگر بتو کاری
ندارم

اعلان باید دانست که عمده ریاضت و زحمت در خصوص
اقدام نمودن بزرگان و اعمال مسطوره در این صفحات و ورقات نماز شب اذان گفتن
در اول وقت صبح و اول وقت ظهر و اول وقت مغرب بعد الاذان فصله و قتل
از برای بجا آوردن نماز جماعت در مدت چهل روز است و بعد از گذشتن چهل روز
ترک اعمال محرمه و اعمال مکروهه و اتیان باعمال واجبه و اعمال مستحبه بر شخص
بسیار سهل و آسان میشود باید در اینجا تأسیس اصل دو ثواب
شود از برای نشر بیان این مطلب باذهان خلق تا آنکه همه
خلق راغب شوند بترک منهیات و بجا آوردن
اعمال مسطوره در این کتاب

اکسیر آل محمد علیهم السلام و زهد و تقوای آل محمد صلعم فنقول کلیّةً باید دانست
که هر کاری و صنعتی و هر علمی کائناً ما کان که شخص از آن بیگانه و اجنبی بوده اگر
اقدام نماید بآن کار و آن صنعت و آن علم مادام که انس و الفت بآن نگرفته و دل
در آن قوّتی هم نرسانیده هر آینه قلب بلرزد یا انکار و آن صنعت و آن علم هم بدل
واسطه بفرماید در محل تصرّف و نیست و بزبان عوام النّاس در کتاب ممدهش با
دارد که در مدّت چهل روز یا چهل شبانه روز بزحمت و مشقّت بتدریج و کم کم فا
آن کار و آن صنعت و آن علم شود اندوی بصیرت بواسطهٔ تعلیم و توجّه استادها
انکار و آن صنعت و آن علم بامر خلاف سموات و ضمین متحیّر شخص عامل میشود و دل
شخص عامل در آن باب قوّتی بهم میرساند و باز هم قوّت قلب خودش حافظ آن
از فساد و تباهی مصدّقها و هر کسی از افراد هر صنفی از اصناف در کاری از کارها
ماهر است و قوّت قلب دارد بر حسب اختلاف مهارت و قوّت قلب آنها
در کارهای دیگر وارد در آن بوده اجنبی و نابینا و کور است و قوّت قلبی
ندارد و از اینجهت است که می بینیم شخصیکه کارش گلاب و عرق گیری است بر سر
تلف فراید گلاب و یا عرق بید و امثال آن گذاشته و بدانسهای قبا و شال کرده و
دیگر را عامل شده است و دو قرابه دیگر را یکی بدست راست و یکی بدست چپ
گرفته در بازار با کثرت تردّد و ازدحام مردم بدون ترس و لرز و و اهمه راه میرود
و تمام افکار اهم سالم بمنزل میرساند و الله این نیست مگر بواسطه قوّت قلب
و قوّت قلب هم در شخص بهم نمیرسد مگر آنکه شیئاً فشیئاً یعنی بتدریج و کم کم شخص
وارد عمل شود و دیگری که اهل کار نیست و اجنبی است دلش قوّت
قلب ندارد و در اینبا ترس و واهمه او را مبتلا شد که
متوسط و اکرده و افواه و السنه نیچه میگویند
نمیتواند یکدوی سر بگذارد و

بآن حالت چند قدم بدون گرفتن آنرا بدست راه برود و هم چنین است
عمل سنگتراشی که خورده های سنگ در حین کلنگ زدن بر سنگ بچشم استادها
سنگتراش نمیخورد با آنکه چشمش باز است بواسطه قوّت قلب او و بر عکس
بچشم غیر استاد سنگتراش خورده های سنگ بسبب ضعف قلب و ترس و واهمه اگرچند
کلنگ بر سنگ بزند میخورد و همچنین است امر گوشت در خصوص بو گرفتن و بو نگرفتن
در فصل تابستان در پیش شخص قصّاب و در پیش شخص غیر قصّاب که بواسطه توجّه نفس
قصّاب و قوّت قلبش گوشت بو نمیگیرد و بر عکس بواسطه عدم توجّه نفس و ضعف وجود
آن و بودن واهمه در غیر قصّاب گوشت در فصل گرما و تابستان بو میگیرد و گندیده
بلکه بکروز بحال خود نماند و همچنین است عمل بیع قرمز شیء که در نزد اهلش بواسطه
توجّه نفس و قوّت قلب هیچ تنجی پیدا نکند و ملک نمیزند در مدّت زیاد و در نزد غیر
اهلش می پلاسد الک میزند در اندک زمانی در فصل تابستان و هکذا عمل
پشمینه آلات در خصوص بید نزدن و بید زدن و همچنین است سایر امور الی
ماشاء الله که بحد و حصر و شماره نمیاید تمام میکوئیم هر کسیکه عادت
انس و استمرار و ایکان نبوده نصف نها که طاعات حضرت رب کار است از
باب کردنش در خصوص ایشان بطاعات قوّتی ندارد در بین این چهل روز دنیا
حکما از برای او فساد و ملایمات اتفاق می افتد چه در بدنش باشد چه در افراد
یعنی اموالش و کسانش و بسیار شاق است بر شخص تحمّل این ملایمات
و از این جهت است که شنیده شده و دیده شده که بچه دوازده ساله عادت
بجا آوردن نماز ندارد اگر او را خواهی نخواهی وادار کنی
او را بجا آوردن نماز قاطر میمیرد و هکذا
سایر اشخاصیکه غیر از چاروادار بی نماز
و تارک الصّلوة از همینکه

افتادا و دادا باند بکند بعین تمام بدان واسطه آنها صدقه ها میخورند

چاره و تدبیر از برای دفع و رفع کردن صدقها و نامه ملامات

آن است که اولاً باید دانست هر کاری علت و لش سببی دارد پس از چندی باید اندمان سبب رفع شده بخواهست خدا داخت میرهد قال الله تعالی فی سوره الانشراح فان مع العسر یسرا پایان شب سیه سپید است ثانیاً باید ملتفت شد که رفع شاید صدمات و نا ملایمات را در بین اسمعیل شبانه روز دوام یکی اجتماع خلق در خانها و بازارها و مسجدها و آبادیها بر ترک تروک و اتیان باعمال و دیگری تصدق دادن عاملین بفقراء و مساکین لا سیما مضطرین

از آنها در هر روز و هر شبی کل علی حسبه هر کسی باندازه و وسع و مقدور وسعش علی الموسع قدره و علی المقتر قدره نه باستکه کسی بی چیز است باید در مدت این هر روز یکشاهی و هر شب یکشاهی بدهد بفقراء و مساکین و لباس که کسی باید هر روزی صد تومان و یا هزار تومان در نظر داشته باشد بر فقراء و مساکین و خواص بسیار است از برای تصدقات و انفاق در راه خدا انشاء الله نوشته خواهد شد فلا باس بذکر بعضه

صد دافع بلا باشد آنکه بر هم چیز هم آرد	صد قوت در ایجان بخشد چو جوشن و سپرا
بگندم کان در هر بدی	هیز ز کیهامد خواست

هرچه دانی صفت اوست

و اندک روزی

کسی را

بدان

بیان در خصوص موثر بودن اشتغال باعمال صالحه از واجبات و مستحبات و اشتغال بترک منهیات از محرمات و مکروهات ذکر بکند مطلب ازین بعد از معرفت در السنن اصول در بیرون تحویل و تحبیب نفوس الیه

فنقول که بعضی از مردم عوض آنکه تعجب می کنند بیخ ندکرند و عمالی ما که اهل ایران چه دانند نتیان ... شوند تربیت اسلامی بطور ... نکنند بلکه ... و با هم ... ... شوند و دروغ نگویند و خلاف عهد ننمایند ظلم و ستم بر یکدیگر روا ندارند و غیبت مسلمانان نکنند و درا ... و ... فتنه و آشوب ننمایند و ... فساد نکنند و داد تمام صفات رذیله از دل آنها کنده شده بواسطه میل ... از معاصی پرورده کار ننمایند این تعجب و انکار بیوجه است بلکه تمام اهالی مملکت ایران الان شده و کند تا بلیت و استعداد دارند برای تربیت بآن ... که خدا و رسول و حضرات ائمه علیهم السلام آنرا میپسندند هرگاه کسی آنها را بطریق سهل و آسان تربیت یعنی بلسان لین و نرم حکمت و موعظه و ... بامین مسئله قاطعی نکرده به تربیت اسلامی امید است که انشاء الله بعد از این تا ... سهل و آسان تربیت شوند بتربیت مرضی خدا و رسول و ائمه علیهم السلام تا بدان واسطه اصلاح شود تمام امور دنیا و آخرتشان باید که از برای رفع تعجب و انکار تاسیس اصل و قاعده شود تا اگر همه مایل شوند که خود را تربیت نمایند بتربیت اسلامی بخواست خدا و توجه امام زمان عجل الله تعالی فرجه و مخرجه

فنقول و

البته باندک تامل بر همه معلوم است که مردم اهل کره ارض صنف صنف و دسته دسته میباشند در خصوص اشتغال بکارهای دنیوی صنف و دستهٔ بزازند و صنف و دستهٔ خیاطند و صنف و دستهٔ سمسارند و دستهٔ خرازند و صنف و دستهٔ صرافند و صنف و دستهٔ خبازند و صنف و دستهٔ قصابند و صنف و دستهٔ شماعند و صنف و دستهٔ بقالند و صنف و دستهٔ علافند و صنف و دستهٔ عطارند و صنف و دستهٔ طبیبند و صنف و دستهٔ دوافروشند و صنف و دستهٔ کفشند و صنف و دستهٔ جوافروشند و صنف دیگر میباشند غیر از این اصناف مذکوره الی ما شاء الله که قلم بتحریر و لسان تقریر عاجز است از شمردن آنها و معلوم و واضح است که افکار و خطرات قلبیهٔ هر صنفی از این اصناف و لوجا خیالات غیر از افکار و خطرات قلبیهٔ صنف دیگر است و هر صنفی افکار و خطرات قلبیهٔ آنها در خصوص کار و شغلشان نقش و مزج پیدا کرده با روح و جانشان مانند اتصال و مزج شعلهٔ چراغ لامپا بلوله اش تا بحدیکه در وقت خواب با آن افکار میخوابند و اگر خواب ببینند همان کار و شغلشان را غالبا خواب می بینند و بیدار که میشوند با یاد و خیال کار و شغل خود بیدار میشوند حال میگوئیم ممکن است که دینی و بالطبع هر صنفی از این اصناف مرقومه را منع از شغل معمولهٔ آنها نموده و داخل شغل صنف دیگر نمایند در مدت چهل روز بطوریکه افکار و خطرات قلبیهٔ ایشان متبدل شود بافکار و خطرات قلبیهٔ آن صنف دیگر مثلا صنف بقال افکار و خطرات قلبیهٔ آنها

پیوسته در اوقات بیداری بلکه در عالم خواب نیز ماست و پنیر و انگور و شیره و کشمش و سیر و پیاز و لوبیا و نخود و لپه و کشمش و صابون و چوب و سایر اجناس

بقالی الی ما شاء الله ممکن است شخص بقال را وادار بصنف بزاز نمود بتشویق و بالطبع ولیکن در روز اول و دوم و سیم و چهارم و پنجم و بر همین قیاس تا بیست روز بلکه الی آخر چهل روز دست از افکار و خطرات قلبیهٔ عمل و شغل بقالی از سر خود بیرون نمایند و تبدیل نمیشود بافکار بزازی ولکن همینکه پشت بکار داد و بتدریج تا چهل روز بکسب بزازی مشغول شد کم کم آن خیالات بقالی از سر بیرون میشوند و از دلش محو میشود و متبدل میشود بخیالات و افکار بزازی و میتوان بهمین قسم بزاز را بقال نمود بطوریکه افکار و خیالات او متبدل شود بافکار و خیالات بقال و هر صنفی از این اصناف مسطوره را بهمین نحو میتوان وارد شغل و عمل دیگر نمود بطوریکه تمام افکار و خطرات قلبیهٔ آنها برگردد و منقلب شود بافکار و خطرات قلبیهٔ آن صنف دیگر فبناء علیه هذا میگوئیم که مردم ایران ممکن است تربیت شوند بتربیت اسلامی تا آنکه آسایش ببینند هم در دار دنیا و هم در دار آخرت حملهٔ از مرتدین و فرنگیها ایمان را عقیده این است که اصلاح امور ایرانیان باین است که تربیت شوند آنها بتربیت فرنگیها و اهل ممالک اروپا اینعقیده غلط و محض توهم است بر فرض که کسی از اهل اسلام تربیت شود بتربیت اهل کفر و برگشت و برخواست سایر امور فرنگیها مانند شبیه شود باهل اروپا آسایش او در همین دنیای فانی است ولیکن دیگر مبتلا میشود بعد از زهاق روح از بدن خبیثش بآیات قرآنیه و اخبار نبویه معذب است بعذابها و شکنجهای سخت گوناگون پروردگارا تو را بحق محمد و آل محمد صلی الله علیه و آله و سلم میدهم که تمام اهل اسلام و شیعیان را در این آخر الزمان حفظ بفرما از ارتداد و فرنگی مآب شدن

وَمُرتَدّ شدن بترتیب اهل کفر نعوذ بالله ونستجیر به من هذا الذاب الشنیع عند
الله وعند رسول الله والائمه علیهم السلام و ترتیب اسلام و ایمان و ...
که بتمامه از آنها در این صفحات و ورقات مرقوم شده اکثر مراتب آن
برحسب اجماع در مدت یك اربعین بعد از معرفت اصول خمسه یعنی توحید
و عدل و نبوت و امامت و معاد بواسطه رجوع کردن بکتاب توحید مفضل
و بکتاب حق الیقین اشتغال بهم رسانند بسلوك باعمال مرقومه والله العلی
الغالب بتدریج وکر که افکار ایشان الا من شاء و قدر مبتلای طاها میشود بمضمون
قول ابلیس رجیم که گفته فبعزتك لاغوینهم اجمعین الا عبادك منهم المخلصین
بل میشود بافکار ملکیه که همان افکار رحمانیه است و بهانوا سطه دارد اما
دنیا از غرائب ایشان بهتر امام عصر عجل الله فرجه اصلاح خواهند شد و لنعم

	ما قیل فی هذا المعنی	

سطر دل نیست جای صحبت اغیار ... دیو چو بیرون رود فرشته در آید

وشاهد بر مدعا ست حدیثیکه وارد شده در خصوص اشتغال طاعات
مقدمات طاعات اند و اخلاص در مدت یك اربعین اگر چه آن حدیث بتمامه
کتاب نوشته شد مع ذلك مناسبت که عبد را نبه در این مقام باذکر ترجمه مرو
آنچه ذکر بعبارات لیلا ... مو المسك ما کررته یتضوع
فنقول فی الباب ... من کتاب الایمان والکفر
من اصول الکافی الکلینی علیه الرحمه وهو باب
الاخلاص قال الامام الخامس محمد الباقر
علیه السلام ما اخلص عبد
الایمان بالله اربعین
یوما

الا زهده الله فی الدنیا و بصره داءها و دواءها و اثبت الحکمة فی قلبه و انطق بها لسانه

ترجمه

در باب یازدهم از کتاب ایمان و کفر اصول کافی شیخ محمد بن یعقوب کلینی علیه الرحمه
که آن باب معنون است باین عنوان که باب الاخلاص ثبت و ضبط است که امام پنجم
امام محمد باقر علیه السلام فرموده اند خالص نمی نماید بنده قصد و نیتش را در طاعات
و مقدمات طاعات از برای خداوند در مدت چهل روز مگر آنکه خداوند عالم
در باره او چهار کار میکند اول آنکه او را زاهد یعنی میل و بی رغبت می نماید
بدنیا و اسباب و متاع و ریاست نمودن در دنیا دوم آنکه او را بصیر و بینا
می نماید بمرض دنیا و دوای مرض دنیا یعنی بمرضهای نفسانی و دواهای آنها
سوم آنکه ثابت میکند حکمت و دانش لقمانیه را در دل و جانش چهارم
آنکه ناطق و گویا میفرماید بحکمت لقمانی یعنی علم لدنی زبانش را و نیز الی
هذا الحدیث هذا البیان

شعر که در هر وی در سر زمینی ❊ همیگفتا بر معما با قرینی

	که ای صوفی شراب انگه شود صاف که در شیشه بماند اربعینی	

معما در لغت عرب بمعنی پوشیده شده دلکور و نابینا کرده شده و بی دید
و بی نظر و مکان پوشیده است و در اصطلاحات کلامی است که بوجه صحیح دلالت
کند بر اسمی بطریق رمز و ایماء که پسند طبع سلیم باشد و نیز کلامی است
که دلالت نماید بطریق ایماء بر اسمی بطریق قلب یا تشبیه
یا بحساب جمل یا بوجهی دیگر خلاصه
معنی بیت دوم این است که ای سالك
راه حق قلب و دل

و روح و جان و نفس ناطقه آن و فوق با صلاح می آید بواسطه وجود هم سنگ آن جماعت مسطور که در مدت چهل روز از روی اخلاص مشغول بترك منهیات از محرمات و مکروهات و مشغول بطاعات از واجبات و مستحبات شوی راقم گوید ممکن نیست که از روز اول اخلاص کامل در شخص سالك راه حق پیدا شود بلکه کافی است و را در ایام اوائل همان قصد سلوك براه حق از روی خلوص نیت نظر طفل سر براه مکتبی که در خصوص کمال ظاهری

خواندن و نوشتن خوبی و را کافی است همان قصد شدن

رفتن بمکتب و آخر الامر باید بتواسطه معبد از کمال ظاهری

خواندن و نوشتن برسد اگرچه در روزهای اول

گذاشت و مقامی ندارد در خصوص

خواندن و نوشتن

ذکر چهارده فائده و خاصیت نیکو که مترتب است برانفاق دادن صدقه در راه خدا علاوه بر مثوبات اخرویه

الأولى انها تدفع سبعين نوعا من ميتة السوء **الثانية** انها تدفع سبعين نوعا من الشر والبلاء **الثالثة** ان افتتاح الشهر والنهار والليل بها وافتتاح الخروج بها في ساعة نحس لامر من الامور اللازمة يذهب نحوسته ويوم وليلته وساعته ويجعله له ميمونا مباركا **الرابعة** انها سوء الفقه الحاجة **الخامسة** انها تزيد في العمر **السادسة** انها تقضي الدين **السابعة** انها دواء للمريض بل هي انفع من الادوية الطبية كلها واسرع شيئا لرفع المرض خصوصا اذا تصدق المريض هو بيده

الثامنة ان دعاء السائلين الفقراء والمساكين الآخذين للصدقة مستجاب في حق المتصدق وان لم يستجب في انفسهم ولهذا امر المتصدقون ان يلقنوا لآخذين للصدقة الدعاء و يسئلوهم ان يدعوا لهم **التاسعة** انها تحسن الخلائق و تطيب العيش على المتصدق الى سبعة اعقاب بل الى سبعمائة سنة والى الف سنة **العاشرة** انها تدفع عن المال الآفة والتلف سيما عند اليد عليهم من اللص فتدفع عنه ولو بالعزم عليها **الحادية عشرة** انها مفتاح الرزق وبها يستنزل ويجلب **الثانية عشرة** ان الله تعالى يخلفها في المال وان لم يعلم المتصدق بموضعها **الثالثة عشرة** انها توجب العزة للمتصدق وتورث دوام الدولة والنعمة عليه **الرابعة عشرة** ان لها تاثيرا سريعا لحصول الغنى وكثرة المال وبركته

يقول راقم الحروف

على سبيل الانشاد

اندرین معنی بگویم قصه‌ئی ... گوش بگشا ای برادر جمع
بود مردی صالحی در بادیه ... عقل کامل داشت با ایمان دانی
در ده فروان بنزدیك یمن ... شهره اندر صدق و خلق حسن
کعبه درویش بودی کوی او ... آمدندی مستمندان سوی او
هم زخوشه عشر دادی بی ریا ... هم زگندم چون شد از گرجدا
اندکشتی عشر دادی هم از آن ... نان شدی عشر کرد دادی زنان
از عنب عشری بدادی از مویز ... عشر هم دادی و نیکان دوب نیز
هم ز خلوا عشر و از پالوده هم ... می نمود نگذاشتی از بیش و کم

عشر هر دخل فرزند اشتی	چهار بان دادی انچه کاشتی
پس وصیتها کردی هر زمان	جمع فرزندان خود را آنچنان
کالله الله قسم مسکین بعد من	وامگیرید از عزود خویشتن
تا بماند بر شما کشت و ثمار	در پناه طاعت حق ایستاد
پس وصیت کرد و تخم وعظ کاشت	چون زمین شان شوره بد سود نداشت

گرچه ناصح را بود صد داعیه
پند را اذنی بباید واعیه

ذکر جمله از خواص انفاق و صدقه دادن

اوّل صدقه دادن دور میکند از شخص هفتاد قسم از مردنهای بد را
دویم صدقه دادن دور می نماید از شخص هفتاد قسم از شر و بلا را سیم
صدقه دادن در اوّل ماه و در اوّل روز و در اوّل بیرون آمدن از منزل در سفر
نحس از برای امری از امور لازمه نحوست آن ماه و آن روز و آن شب و آن ساعت
نسبت بشخص میبرد از برای او سبب میمنت و مبارکی آن ماه و آن روز و آن شب میشود
چهارم صدقه دادن فقر و پریشانی را از شخص برطرف مینماید پنجم
صدقه دادن عمر را طولانی میکند ششم صدقه دادن سبب ادای دین شخص
هفتم صدقه دادن دواء مرض مریض است بلکه نافع تر از دواهای
اطباست و زود تر از هر چیز دفع مرض مینماید خصوص
در وقتیکه شخص مریض بدست خودش آنرا
بفقیر دهد هشتم در حق
شخص صدقه دهنده

دعای اهل سؤال و فقراء و مساکین که صدقه را میگیرند بدرگاه خدا مستجاب است
اگرچه در حق خود شان مستجاب نیست و از این جهت است که در اخبار وارد شده
صدقه دهندگان بخواهند از فقراء و مساکین که در باره آنها دعا کنند زیرا
حاجتی که منظور نظر ایشان است نهم صدقه دادن باعث بهبودی زندگی
کردن اولاد شخص میشود تا هفت پشت بلکه تا هفتصد سال و هزار سال دهم
صدقه دادن تعدی نماید از مال شخص آفت و تلف را خصوصاً در وقتیکه
در مال خوف دزد و غیر دزد باشد اگرچه عزم دادن آنرا کرده و هنوز
نداده باشد یازدهم صدقه دادن کلید باز کردن قفل تنگی و سختی
روزی شخص است و بواسطه روزی بر شخص گشاده میشود دوازدهم
خدای تعالی بمقتضای فرمایش خود عوض آنرا میدهد اگرچه شخص صدقه دهنده
بآن عوض عالم نباشد قال الله تعالی وما انفقتم من شیء فهو یخلفه یعنی هر چیزرا
که انفاق نمائید خدا عوض آنرا میدهد بشما لطف میکند سیزدهم صدقه
دادن باعث عزت و دوام دولت و ثبات نعمت میشود بر شخص چهاردهم
صدقه دادن سرعت تاثیری دارد در بهم رسیدن
غنی و زیادتی اموال و برکت آنها
از برای شخص

آواخر الربع الاول و اوائل الربع
الثانی من الباب العاشر من المجلد الرابع عشر من کتاب بحار
الانوار المسمّی بکتاب السماء والعالم ناقلا عن فروع الکافی فی باب الانفاق
من ابواب الزکوة قال ابو جعفر محمد الباقر علیه السلام ان الشمس
تطلع و معها اربعة املاک ملک ینادی

يا صاحب الخير ابشر وملك ينادي يا صاحب الشر انزع واقصر وملك ينادي اللهم اعط منفقا خلفا وآت ممسكا تلفا وملك ينضحها بالماء ولولا ذلك لاشتعلت الارض وقال رسول الله صلى الله عليه وآله ان ملكين من الملائكة ينادیان على باب السوق اللهم اعط كل منفق خلفا وكل ممسك تلفا

ترجمه حديث بمضامين بيان فوق على سبيل النظم

گفت پیغمبر که دائم بهر پند	دو فرشته خوش منادی میکنند
کاى خدا يا منفقانرا سير دار	هر درمشانرا عوض ده صد هزار
ای خدا يا ممسکانرا در جهان	تو مده الا زيان اندر زيان

ای خدا یا منفقانرا ده [illegible]

ای خدا یا ممسکانرا ده [illegible]

ترجمة الاشعار الاربعة الفارسية بالعربية

قال النبي صلى الله عليه واله انه على الدوام لاجل النصيحة ينادي ملكان من الملئكة نداء حسنا اللهم اشبع المنفقين وعوضهم بكل درهم اعطوه في سبيلك مائة الف درهم اللهم لا تعط الممسكين في الدنيا الا ضررا على ضرر اللهم اعط المنفقين خلفا اللهم اتلف اموال الممسكين

مؤلف كتاب گويد

که چون ریاضات بعین مشروط بر اخلاص لازم است در اینجا از برای آگاهی خلق شمه از بیان در آن باب مرقوم شود فنقول

بيان در خصوص بجا آوردن طاعات واجبه ومستحبه را

اندروی اخلاص بدون شائبه امر دیگر از ریا واغراض دنیوی دیگر وبا دل سلیم از بعضی صفات رذیله

پنج دیو با زوی ریاضت بشکن	کین بسر تحلی ظاهر جسمانی نیست

طاعتان نیست که بر خالق هی یکسانی

ضد پیش ارکه اخلاص پیشانی

١٣٣

١ بقره قل اتحاجوننا في الله وهو ربنا وربكم ولنا اعمالنا ولكم اعمالكم ونحن له مخلصون

١٤٥

٢ نساء الا الذين تابوا واصلحوا واعتصموا بالله واخلصوا دينهم لله فاولئك مع المؤمنين

٣ اعراف وادعوه مخلصين له الدين

٤ يونس دعوا الله مخلصين له الدين

٥ عنكبوت دعوا الله مخلصين له الدين

٦ لقمن دعوا الله مخلصين له الدين

٧ ص انا اخلصناهم بخالصة ذكرى الدار

٨ زمر فاعبد الله مخلصا له الدين

٩ زمر الا لله الدين الخالص

١٠ زمر قل اني امرت ان اعبد الله مخلصا له الدين

١١ زمر قل الله اعبد مخلصا له ديني

١٢ مؤمن فادعوا الله مخلصين له الدين ولو كره الكافرون

١٣ مؤمن هو الحي لا اله الا هو فادعوه مخلصين له الدين

١٤ بينة وما امروا الا ليعبدوا الله مخلصين له الدين

فی الباب الثانی والسبعین من کتاب مصباح الشریعة قال امیر المؤمنین یعسوب الدین وقائد الغر المحجلین علی بن ابی طالب صلوات الله وسلامه علیه

هلك العالمون الا العابدون وهلك العابدون الا العالمون
وهلك العالمون الا الصادقون وهلك الصادقون الا المخلصون
وهلك المخلصون الا المتقون وهلك المتقون الا الموقنون
وان الموقنین لعلی خطر عظیم

وفی القسمة الحادیة والثلثین من قسمات وصایا رسول الله صلی الله علیه وآله بالنسبة الی ابی ذر الغفاری رضی الله عنه

یا اباذر لا یفقه الرجل کل الفقه حتی یری الناس فی جنب الله امثال الاباعر ثم یرجع الی نفسه فیکون هو احقر حاقر لها یا اباذر لا تصیب حقیقة الایمان حتی تری الناس کلهم حمقی فی دینهم وعقلاء فی دنیاهم

از علی آموز اخلاص عمل / شیر حق را دان منزه از دغل
در غزا بر پهلوانی دست یافت / زود شمشیری برآورد و شتافت
او خدو انداخت بر روی علی / افتخار هر نبی و هر ولی
او خدو انداخت بر رویی که ماه / سجده آرد پیش او در سجده گاه
در زمان انداخت شمشیر آن علی / کرد او اندر غزایش کاهلی
گشت حیران آن مبارز زین عمل / از نمودن عفو و رحم بی محل

گفت بر من تیغ تیز افراشتی
از چه افکندی مرا بگذاشتی

آنچه دیدی که چنان خشمت نشست / تا چنین برقی نمود و باز جست
آنچه دیدی که مرا زان عکس دید / در دل و جان شعله‌ای آمد پدید
آنچه دیدی بهتر از کون و مکان / که به از جان بود و بخشیدی جان
در مروت ابر موسیی به تیه / کآمد از وی خوان و نان بی شبیه
پس بگفت آن نو مسلمان ولی / از سر مستی و لذت با علی
که بفرما یا امیر المؤمنین / تا بجنبد جان بتن همچون جنین
گفت من تیغ از پی حق میزنم / بندهٔ حقم نه مأمور تنم
شیر حقم نیستم شیر هوا / فعل من بر دین من باشد گوا
من چو تیغم وان زننده آفتاب / ما رمیت اذ رمیت در حراب
رخت خود را من ز ره برداشتم / غیر حق را من عدم انگاشتم
من چو تیغم پر گهرها و صال / زنده گردانم نه کشته در قتال
سایه‌ام من کدخدایم آفتاب / حاجبم من نیستم او را حجاب
خون نپوشد گوهر تیغ مرا / باد از جا کی برد میغ مرا
که نیم کوهم ز صبر و حلم و داد / کوه را کی در رباید تند باد
کوهم و هستی من بنیاد اوست / ور شوم چون کاه بادم باد اوست
جز بباد او نجنبد میل من / نیست جز عشق احد سرخیل من
خشم بر شاهان شه و ما را غلام / خشم را من بسته‌ام زیر لگام
تیغ حلمم گردن خشمم زده است / خشم حق بر من چو رحمت آمده است
غرق نورم گرچه سقفم شد خراب / روضه گشتم گرچه هستم بوتراب
چون در آمد علتی اندر غزا / تیغ را دیدم نهان کردن سزا

تا احب لله آید نام من
تا که ابغض لله آید کام من

تا که اعطی لله آید جود من / تا که امسک لله آید بود من
بخل من لله عطا لله و بس / جمله لله‌ام نیم من آن کس
وانچه لله میکنم تقلید نیست / نیست تخییل و گمان جز دید نیست
ز اجتهاد و از تحری رسته‌ام / آستین بر دامن حق بسته‌ام
گر همی پرم همی بینم مطار / ور همی گردم همی بینم مدار
ور کشم باری بدانم تا کجا / ماهم و خورشید دارم پیشوا
گفت امیر المؤمنین با آن جوان / که بهنگام نبرد ای پهلوان
چون خدو انداختی بر روی من / نفس جنبید و تبه شد خوی من
نیم بهر حق شد و نیمی هوا / شرکت اندر کار حق نبود روا
که این بشنید نوری شد پدید / در دل او تا که زنارش برید
گفت من تخم جفا میکاشتم / من ترا نوعی دگر پنداشتم
تو ترازوی احدخو بوده / بل زبانهٔ هر ترازو بوده
تو تبار و اصل و خویشم بوده / تو فروغ شمع کیشم بوده
من غلام آن چراغ چشم‌جو / که چراغت روشنی پذرفت ازو
من غلام موج آن دریای نور / که چنین گوهر برآرد در ظهور
عرضه کن بر من شهادت را که من / مر ترا دیدم سرافراز زمن
قرب پنجه کس ز خویش و قوم او / عاشقانه سوی دین کردند رو
او به تیغ حلم چندین خلق را / وا خرید از تیغ چندین حلق را

تیغ حلم از تیغ آهن تیزتر
بل ز صد لشکر ظفرانگیزتر

مسطور در [illegible]

أَفَبِهٰذَا الْحَدِيثِ أَنْتُمْ مُدْهِنُونَ وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنَّكُمْ تُكَذِّبُونَ
بعد از این تاریخ باید که تمام اهل تشیع از مسلمانان بواسطهٔ ادبیات و شنیدن
این حدیث شریف ترک نمایند این هشت خصلت بد را اول غیبت کردن دوم بهر غرض
دنیوی در عبادات داشتن سیم تکبر کردن بواسطهٔ عبادات چهارم
عجب کردن بواسطهٔ عبادات پنجم حسد بردن بر اهل الله ششم
رحم نکردن و رحم دل نبودن هفتم رفعت و شهرت خواستن بواسطهٔ
عبادات هشتم غیر رضایت خدا را در عبادات اراده کردن و نیز باید
بد نگویند از مسلمانان و حملهٔ قرآن و بار نمایند گناهان خود را بر دوش خود
نه بر دوش دیگران و وبا نمایند در طاعات و داخل نمایند از دنیا در امر دین
و امور را جمع با آخرت و فحش نگویند بمردم در مجالس و محافل بواسطهٔ بدخلقی
و بدگوئی نکنند با کسی در دو فیکه دیگری در مجلس است مگر در
بعضی از اوقات که راه پیدا شدن عداوت یا دشمنی
مرتفع باشد و بندگی و ترفع نکنند بر مردم
و اذیت نمایند مردم را
بزبان

[illegible]

معاذ بن جبل را گفت شخصی که مرا خبر ده بحدیثی که شنیده از رسول خدا
صلی الله علیه و آله و آنرا حفظ کرده از احادیثیکه در آنها بیان شده دقت
و باریکی راه دین و آخرت پس معاذ گفت بلی و شروع نمود بگریه کردن
بعد از سکوت از گریه گفت وقتی حضرت پیغمبر صلعم سوار بود و من در عقب او سوار
بودم خدمتش عرض کردم پدر و مادرم فدایت شوند حدیث
از برای من بفرما در بین اینکه سیر میکردیم
ناگاه چشم مبارکش را انداخت

بقیة آسمان و گفتم الحمد لله الذی یقضی فی خلقه ما احب پس فرمود
ای معاذ عرض نمودم لبیک یا رسول الله امام الخیر و نبی الرحمة پس فرمود
خبر بدهم ترا بچیزی که بیان نکرده آنرا هیچ پیغمبری از پیغمبران از برای امت
اگر آنرا حفظ نمائی نفع خواهد داشت بحال تو و اگر آنرا بشنوی و حفظ نکنی
و عمل با آن ننمائی منقطع و بریده میشود حجت تو نزد خدا تعالی پس فرمود
بدرستیکه خدا خلق فرموده هفت ملک را پیش از آنکه آسمانها را خلق نماید
و قرار داده در هر آسمانی از هفت آسمان یک ملک از آن هفت ملک را و تجلیل نموده
آن آسمانرا بوجود آن ملک و اعتلاء داده باین آسمان مقرر فرموده پس می
روند ملئکه کاتبین اعمال عمل بنده را از وقت صبح تا وقت شام و بلند
میرسانند آنرا در حالتیکه از برای آن نوریست مثل نور خورشید تا آنکه
میرسد آن عمل باسمان اول پس ستایش ملئکه مدح و تعریف می نمایند
از آن عمل ملکی که در آنجا دربان است بملئکه کاتبین اعمال میگوید در همینجا
بایستید و بزنید این عمل را بروی صاحبش منم ملک غیبت هر کسیکه غیبت
مردمانرا مینماید نمیگذارم عملش از من تجاوز نماید و پروردگار من مرا باین
کار وا داشته پس فرمود می آیند ملئکه کاتبین اعمال فردای آن روز
در حالتیکه با ایشانست عمل صالحی دیگر پس ستایش مدح و تعریف می نمایند
تا آنکه میرسند باسمان دویم ملکی که در آسمان دویم دربان است بایشان
میگوید بایستید و از این محل قدم از قدم بر ندارید بزنید این عمل را
بروی صاحبش من ملک صاحب دنیا هستم
نمیگذارم این عمل از این محل بگذرد زیرا
آنکه صاحبش بدنیا محبت
داشته

پس فرمود صعود میدهند ملئکه کاتبین اعمال عمل بنده را با کمال
ابتهاج و خوشحالی از صدقه و نماز و کمال تعجب دارند از پاکیزگی آنها تا آنکه
میرسانند آنرا باسمان سیم ملکی که در آنجا دربان است میگوید در
اینجا بایستید و قدم از قدم بر ندارید و بزنید این عمل را بر صورت و پشت
صاحبش من ملک صاحب کبر هستم صاحب این عمل اگرچه عمل میکرده
و لکن تکبر می نموده بر مردم در مجالس و محافل پروردگار من مرا امر نموده
که نگذارم عملش از این محل بگذرد پس فرمود صعود می دهند ملئکه
کاتبین اعمال عمل بنده را در حالتیکه می درخشد مانند ستاره درخشان
و از برای آن اعمال صوتی است عمل روزه یا آنکه من تسبیح و عمل دیگر را صوتی
یا آنکه من نشنیده ام و عمل دیگر را صوتی یا آنکه من حج تا آنکه میرسانند آنرا
باسمان چهارم ملکی که در آنجا دربان است بایشان میگوید در اینجا
بایستید و قدم از قدم بر ندارید و بزنید این عمل را بر صورت و شکم
صاحبش من ملک عجبم صاحب این عمل عجب میکرده باعمال و طاعات
خود پروردگار من مرا امر فرموده که نگذارم عملش از این محل بگذرد
پس فرمود ملئکه کاتبین اعمال صعود میدهند عمل بنده را مانند
عروسیکه بخانه داماد میبرند تا آنکه میرسانند آنرا باسمان پنجم و
از جهاد و صدقه دادن بین دو نماز در حالتیکه از برای آن عمل صدای شدید
مثل صدای شتر و انها روشنی دارند مثل روشنی خورشید
ملکی که در آنجا دربان است بایشان میگوید در اینجا
بایستید من ملک حسد میباشم
بزنید این عمل را بر صورت صاحبش
و بار نمائید

آن را بر دوش او بیاویزد یعنی آنکه حسد میبرد بر کسانی که از برای رضای
خدا امور واجبه دین را بپا میدارند و عمل بمقتضای آنها می نمایند و
همینکه می بیند فضل در عمل و عبادت از برای کسی حسد میبرد بر او
و غیبت او را مینمود بر دوش صاحبش آن را بار نمایید و بپوشید
آن عمل او را لعن می نماید پس فرمود صعود میدهند ملائکه
کاتبین اعمال عمل بنده را از نماز و زکوة و حج و عمره تا آنکه میرسانند آنها را
باسمان ششم ملکی که در آنجا دربان است بآنها میگوید در همین جا بایستید
و قدم از قدم بر ندارید من صاحب خشم بزنید این عمل را بر صورت صاحبش
و کور نمایید چشم او را چرا که صاحب این عمل رحم در دلش نبود همینکه میرسید
بنده از بندگان خدا بگناهی و یا اذیت و صدمه در دنیا بآن از این امر
خوشحال میشد و شماتت می نمود او را پروردگار من مرا امر نموده که نگذارم
عملش از اینجا تجاوز نماید پس فرمود صعود میدهند ملائکه اعمال
عمل بنده را از فقه و اجتهاد و ورع در حالیکه از برای آنها صدائی است
مثل صدای رعد و نوری است مثل نور برق با آنها سه هزار ملک است که
میرسانند آنها را باسمان هفتم ملکی که در آنجا دربان است بآنها میگوید
در اینجا بایستید و بزنید این عمل را بر روی صاحبش من ملک حجابهاستم
مانع میشوم هر عملی را که از برای خدا نبوده صاحب این اعمال در اینان
باین اعمال مقصودش خدا نبوده بلکه مقصودش رفعت و بلندی
شأن و ذکر در مجالس و محافل و شهرت در شهرها
بوده پروردگار من مرا امر فرموده که نگذارم
عمل هیچ کسی که قصدش خالصا
لوجه الله نبوده تا بالا

روند پس فرمود صعود میدهند ملائکه کاتبین اعمال عمل بنده را
با کمال خوشحالی و سرور از نماز و زکوة و روزه و حج و عمره و خلق حسن و
سکوت و ذکر کثیر در حالیکه مشایعت مینمایند آنها را تمام ملائکه آسمانها
و تمام آن ملائکه دربانان تا آنکه از حجابها میگذرانند آنها را و می ایستند
در مقام قرب پیش روی خدای سبحانه پس همه شهادت میدهند با
اعمال و دعاها پس گفت خدا میفرماید شما ملائکه حفظه عمل بنده من باشید
و لذا ما فی الضمیر او خبری ندارید من مراقب بودم بر آنچه در دلش بوده همه
بدانید که صاحب این اعمال در بجا آوردن آنها مرا اراده نکرده و رضا
من مقصودش نبوده بر او باد لعنت من پس تمام ملائکه میگویند بر او
باد لعنت تو و لعنت ما راوی میگوید پس از این بیانات معاذ شروع
نمود بگریستن معاذ گفت بمن که عرض کردم خدمت حضرت پیغمبر که یا
رسول الله چه تدبیر نمایم از برای آنکه اعمالم خالصا لوجه الله بوده باشد
فرمود ای معاذ اقتدا کن و تاسی نما بر پیغمبرت در مقام یقین معاذ میگوید
عرض کردم تو پیغمبر خدا و من معاذ ناقص العلم و العقلم شما کجا و من کجا
فرمود راست میگویی پس اگر در عملت تقصیری بوده باشد تدبیر از برای
مقبول شدن آن بدرگاه حق سبحانه آن است که باید در هیچ وقت بد نگوئی
از برادران دینیت و حمله قرآن یعنی مسلمانان و باید گناهانت را بر گردن
خودت نمائی نه بر گردن دیگران و باید در اعمال و طاعات ریا نکنی
و باید از دنیا داری دین و آخرت چیزی داخل نمائی
و باید در مجلست فحش نگوئی که مردم
از تو دوری می نمایند
بواسطه بدی خلقت

و باید شوخی نکنی با کسی در حالیکه کسی دیگر با تو باشد و باید توقع دیدنی نداری بر مردم که منقطع میشود از تو خیرات دنیا و باید بزبان نگزی مردم را که هنگریزند از سگهای اهل آتش جهنم بعد فرمود قال الله تعالی الکتا نشطا آیا میدانی مراد از ناشطات چه چیز است آنها سگهای اهل دوزخ هستند که بدندانهای خود میکنند گوشتها و استخوانهای اهل جهنم را عرض کردم چه کس طاقت دارد که دارای این هشت خصلت پسندیده باشد فرمود ای معاذ آگاه باش این هشت از آسان است بر کسیکه آسان نماید آنرا او خدای تعالی راوی میگوید ندیدم معاذ بن جبل را که اکثار نماید در تلاوت قرآن آنطور یکه اکثار مینمود در خواندن این حدیث شریف راقم حروف علی بن محمد جعفر گوید اصل این حدیث که عربی است در دو تا از کتب ثبت و ضبط است خوب است اهل علم با آن کتب رجوع نمایند از برای شوق مطلب در ذهن و تمام رسیدن اطمینان خاطر از جمله دو کتاب مسمی بکتاب منبئ عن زهد النبی تالیف شیخ ابو محمد جعفر بن احمد بن علی رزبل شهر قمی علیه الرحمه از جمله دو تا یکی باب چهارم از شش باب کتاب عدة الداعی تالیف احمد بن فهد حلی علیه الرحمه از جمله دو تا اول فصل سیم از باب هفتم از دوازده باب کتاب اثنی عشریه در مواعظ عددیه تالیف سید محمد بن محمد بن حسن بن قاسم حسینی عینا جزینی علیه الرحمه از جمله دو تا یکی هم از شصت و دو باب سیم از ده باب کتاب لآلی الاخبار تالیف شیخ محمد تقی تویسرکانی علیه الرحمه

که در سنه ۱۳۱۲ بطبع رسیده ابتدا حدیث در صفحه ۱۱۳ و تتمه آن در صفحه ۱۱۴ میباشد و ان قوله معنو لیستر آیتبعوا الو لؤ فی الملئکة الموکلین برد الاعمال الغیر المقبولة من العباد فی کل باب من ابواب السبع نیز اخلاص عبادت از خالص ساختن قصد از غیر خدا و پرداختن نیت از ما سوی الله و هر عبادتیکه قصد شخص در آن با نیت و مشابه بریا باشد از اخلاص غاریست پس کسیکه طاعت میکند اگر بقصد ریا یعنی وانمودن بمردم و حصول قدر و منزلت در نزد ایشان باشد پس او مرائی مطلق است و اگر قصد قربت داشته باشد ولکن با آن غرض دنیوی دیگر غیر از ریا ضم باشد مثل آنکه در روزه قصد پرهیز بکند یا در آزاد کردن بنده که مشتری و خریدار نداشته باشد قصد فرار از اخراجات یا خلاصی از شرارت و بدخلقی او داشته نماید یا در حج نیت خلاصی از بعضی کرفتاری وطن یا شهر شمار کند یا در تحصیل علم دین قصد برتری و عزت نماید یا در وضو و غسل نیت خنک شدن یا پاکیزگی کند یا در تصدق بسائل نیت خلاص شدن از ابرام او کند و نحو این امور در این وقت اگر چه این شخص مرائی نباشد ولیکن عمل او از اخلاص خارج است پس اخلاص آنست که عمل شخص از جمیع شوائب و اغراض دنیوی خالی و تمام توجهش بتقرب بخدا بوده باشد و بالاترین مراتب اخلاص آنست که در عملی قصد عوضی اصلا نباشد شعر
بنده پیر احرت و صاحب آن چشم از آن
در دو عالم پوشیده نظر
ای بر بعضای حق
تمام

است ۷

کتاب هدیه شیعه آل محمد علیهم السلام

دیگر تعالی مقصود نباشد و بجز خوشنودی او مقصودی و مطلوبی منظورش
نباشد و این مرتبه از اخلاص حاصل نیست مگر از برای صدیقین و مقربین
و آن مگر کسانیکه تمام هوای ایشان مستغرق بحر عظمت الهی گشته و واله و حیران
محبت او باشند و ایشان را التفاتی نمی‌باشد بنعیم آخرت نظم

گدای کوی تو از هشت خلد مستغنی ❊ اسیر قید تو از هر دو عالم آزاد است

و رسیدن باین مرتبه از برای شخص متیسر نیست مگر آنکه دست از همه
خواهشهای نفسانی بردارد و پشت پا بر هوا و هوس زند و دل خود را
مشغول فکر در صفات و افعال پروردگار خود نماید و وقت
خود را بمناجات او صرف کند تا آنکه انوار عظمت و جلال او بر ساحت دلش
پرتو افکند و محبت و انس با او در دلش جای گیرد و پست‌ترین مرتبه
اخلاص که آنرا اخلاص اضافی نامند آنست که شخص در عمل خود قصد
حصول بثواب و خلاصی از عقاب
داشته باشد

فی الباب الثانی والاربعین من کتاب الایمان والکفر من اصول الکافی للکلینی علیه الرحمة قال الامام الناطق جعفر بن محمد الصادق علیه السلام العباد ثلثة قوم عبدوا الله عز و جل خوفا فتلک عبادة العبید و قوم عبدوا الله تبارک و تعالی طلبا للثواب فتلک عبادة الاجراء و قوم عبدوا الله عز و جل حبا له فتلک عبادة الاحرار و هی افضل العبادة ترجمه

در باب چهل و دوم از کتاب ایمان و کفر
اصول کافی تالیف شیخ محمد بن یعقوب
کلینی علیه الرحمة مذکور است
که حضرت امام

أَطِيعُوا اللهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

جعفر بن محمد الصادق صلوات الله و سلامه علیه فرمود که
عبادت کنندگان سه طایفه‌اند جمعی میباشند که عبادت می‌نمایند خدا را از ترس عذاب خدا
و این عبادت بندگان است و جمعی عبادت می‌نمایند خدا را از
رسیدن بثواب این عبادت مزدوران است و جمعی عبادت می‌نمایند
خدا را از جهت محبت و دوستی که با خدا دارند این عبادت احرار و
آزادگانست و بهترین عبادتها این قسم است از عبادت

ایضا بیان دیگر در اخلاص

بدانکه اخلاص مقامی است رفیع از مقامات مقربین و منزلی است منیع از منازل
پاکیزگان بلکه کمال ثمره اکسیر اعظم است هر که بتوفیق وصول باین
مرتبه عظمی فایز گردید و هر کس که موفق بتحصیل آن شد بموهبت ابدیه رسید
چگونه چنین نباشد و حال آنکه آن سبب تکلیف بنی نوع انسان است چنانچه
حق سبحانه و تعالی میفرماید و ما امروا الا لیعبدوا الله مخلصین له الدین
یعنی بندگان مامور باوامر الهیه نگردیدند مگر بآن جهت که عبادت کنند
خدا را در حالیکه خالص کننده باشند از برای او دین را و ذکر الهی بر درگاه
که غایة القصوی ایجاد بنی آدم است منوط و بسته باین است همچنانکه در آخر
سوره مبارکه کهف میفرماید فمن کان یرجوا لقاء ربه فلیعمل عملا صالحا و لا
یشرک بعبادة ربه احدا یعنی هر کس که امید ملاقات پروردگار خود را
داشته باشد پس باید عمل صالح بجا آورد و هیچ
در عبادت بجز رضای خدا منظور نداشته باشد
احدی را و در بعضی از احادیث قدسیه
وارد است که اخلاص سری است
از اسرار من

کان

اثرا بودیعت میگذارم دردل هر یك از بندگان خود که او را دوست داشته باشم

راقم حروف علی بن محمد جعفر عفی عنه گوید که اینکه انس بدارند بقرآن و اخبار آل محمد علیهم السلام و باتیان طاعات حضرت پروردگار جل و علا اشباه مشکل است و بعضی که در ابتدا رنا ضت اربعین مقام اخلاصی از برای ایشان بوده باشد انها در اربعین مشق عمل را نمایند اگرچه وجود شوق در ایشان بواسطهٔ چشم و همچشمی بوده باشد لابد صفا و نورانیتی در مدت این چهل شبانه روز در قلب انها پیدا میشود پس از ظهور صفا و نورانیت در دل در اربعینهای بعد درست ملتفت خود باشند و از روی اخلاص مشغول شوند باعمال مسطوره در این صفحات و ورقات

اعلان باید دانست که مسلمانان همینکه بك از آهن صیقل زنند قلوب دلهای خود را بواسطهٔ ریاضات اعمال و ترك انوقت درست لیاقت باستعداد بهم میرسانند از برای فهم آنچه محمد و آل محمد علیهم السلام و دانشمندان فرموده و گفته اند بر وجه رسوخ در قلب و از برای عمل نمودن بمقتضای آن فرمایشها و گفتها بواسطهٔ خواندن و مطالعه کردن و یا بواسطهٔ استماع نمودن و شنیدن آن فرمایشات و بوسیلهٔ لیاقت و استعداد فهم مطالب و شوق باتیان اعمال از برای انها در اربعینات بعد در ترایدست الی ماشاء الله

و حد ش بحدی است که توصیف نماید
بیان آن و آن فرمایشات ثبت و
ضبط است در دفاتر و
کتب بسیار الی ماشاء الله

و در اینجا ببعضی از انها اشاره میشود فنقول

در معرفت خدا و توحید باید رجوع نمایند بکتاب توحید مفضل در آداب و سنن باید رجوع نمایند بکتاب حلیة المتقین و کتاب جامع عباسی و کتاب مکارم الاخلاق در رفع و دفع اخلاق ذمیمه و اوصاف رذیله باید رجوع نمایند بکتاب معراج السعادة و کتاب تحفة الملوك و کتاب اخلاق ناصری و کتاب احیاء العلوم و کتاب محجة البیضاء و کتاب جامع السعادات در اصول دین باید رجوع نمایند بکتاب حق الیقین و کتاب اجابة المضطرین و کتاب کفایة الموحدین و کتاب اصول کافی و جلد دویم و جلد سیم از کتاب بحار الانوار و کتاب توحید صدوق علیه الرحمه در تعقیبات باید رجوع نمایند بکتاب مفتاح المصابیح و تعقیبات از کتاب مفتاح الفلاح فارسی و تعقیبات از کتاب مفتاح الفلاح فارسی و خاتمهٔ کتاب عین الحیوة و تعقیبات از جلد صلوة کتاب بحار الانوار که جلد هیجدهم است و کتاب مصباح شیخ طوسی و کتاب مصباح شیخ ابرهیم کفعمی رحمه الله در احراز حمایت ائمه علیهم السلام باید رجوع نمایند بکتاب جلاء العیون و کتاب مطالع الانوار و کتاب ریاض الشهادة و ترجمهٔ ارشاد و کتاب کشف الغمه و کتاب ارشاد شیخ مفید عطر الله مرقده و کتاب مطالب السئول محمد بن طلحهٔ شافعی در اعمال ماهها و ساعتها باید رجوع نمایند بکتاب زاد المعاد و کتاب منهاج العارفین و کتاب جمال الصالحین و جلد بیستم از کتاب بحار الانوار و کتاب مصباح شیخ طوسی و کتاب مصباح شیخ کفعمی

علیهما الرحمه در دعوات باید رجوع نمایند بکتاب تحفة الزائر و کتاب جامع الزیارات و باب ششم و یازدهم از کتاب زاد المعاد و جلد بیست و دوم از کتاب بحار الانوار و کتاب کامل الزیارات و مزار وسائل الشیعه شیخ حر عاملی علیه الرحمه در احوال انبیاء سلف باید رجوع نمایند بجلد اول از کتاب حیوة القلوب و کتاب قصص الانبیاء عربی و کتاب قصص الانبیاء فارسی و کتاب زینة التصانیف و جلد پنجم از کتاب بحار الانوار در احوال پیغمبر آخر الزمان صلی الله علیه و آله باید رجوع نمایند بجلد دوم از کتاب حیوة القلوب و جلد ششم از کتاب ناسخ التواریخ و جلد ششم از کتاب بحار الانوار در زهد و تقوی و پرهیز از متاع دنیوی باید رجوع نمایند بکتاب عین الحیوة و کتاب نهج البلاغه و جلد هفدهم از کتاب بحار الانوار در نماز شب باید رجوع نمایند بکتاب مفتاح الفلاح عربی و کتاب مفتاح الفلاح فارسی و کتاب شرح المتهجدین و فصل سیم از باب پنجم از مقصد سیم کتاب منهاج العارفین و کتاب مصباح متهجد شیخ طوسی و کتاب مصباح کفعمی و باب هشتاد و دوم و یکم از صلوة کتاب بحار الانوار که در آداب قیام بصلوة لیل و دعای آن و کیفیت صلوة لیل و شفع و وتر و آداب و احکام آن است و در حکمت و تدبیر منازل و سیاست مدن و ملک داری هر از این هفت کتابی که مسطور میشود نسبت باید بآنها رجوع نمایند اول

کتاب گلستان شیخ است که مشتمل است بر هشت باب
باب اول در سیرت پادشاهان باب دوم در
اخلاق درویشان باب سیم در فضیلت
قناعت باب چهارم در

فوائد خاموشی باب پنجم در عشق و جوانی باب ششم در ضعف و پیری باب هفتم در تأثیر تربیت باب هشتم در آداب صحبت دوم کتاب بوستان شیخ است که مشتمل است بر ده باب باب اول در عدل و رای و تدبیر باب دوم در احسان باب سیم در عشق و شوق باب چهارم در تواضع باب پنجم در رضا و خوشنودی باب ششم در قناعت باب هفتم در تربیت باب هشتم در شکرگذاری باب نهم در توبه باب دهم در مناجات و ختم کتاب و بهترین چاپهای گلستان چاپ اسلامبول است که در نهایت خوشی خط و حجم و ترکیب بخط میرزا آقای متخلص بصاحب قلم انشا شده و متن در سنه ۱۲۹۱ در مطبعه ابو الضیاء بطبع رسیده است هم بدل آنرا بهمان حجم و ترکیب چاپ زده اند ولی چندان تعریفی ندارد بحسب خط و لکن حجمش خوب و خوش است و هر دو چاپ اصل و بدل خالی از اغلاط کتابتی و عباراتی نیست و بعد از گلستان اصل اسلامبولی در خوبی خط گلستان است که در شهر بمبئی بخط سید مرتضی برغانی در سنه ۱۳۰۱ با فهرست تمام حکایات هشت باب بطبع رسیده و در شهر طهران هم بخط همین آقا سید مرتضی گلستان مطبوع شده ولی در خوش خطی و پاکیزگی کاغذ نمیرسد بگلستان بمبئی و بهترین چاپهای کلیات که دارای گلستان و بوستان است نسخه ایست که در مطبع ناصری بمبئی بتفاوت نمره کاغذ بطبع رسانیده اند چون در
مدخلیت تام است در انظار بسیار خوب است که هم گلستان
سابق الذکر را اگرچه بدلش بوده باشد و هم کلیات
چاپ ثانی مطبع ناصری را بدست آورده
گلستان و بوستان را اندکی
از دو با تامل خوانده

كتاب هشتم تقوى آل محمد عليهم السلام

وبا تأنی مطالعه نمایند سیم قابوس نامه است که قابوس بن اسکندر
بن قابوس سلطان طبرستان بپسر خود گیلان شاه در چهل و چهار باب نصیحت
وآداب دیدن نوشته اند و در بعضی ابواب معذرت بعید از عنوان نمودن آداب
سلوک در آن نعوذ بالله من شرب الخمر والمسکرات واللعب بآلات الغنا و غیرها من الملاهی
چهارم رساله ایست تضمن تأثر امیر تیمور گورکانی است مشهور بتوزک تیموری
که مضمونش بقابوس نامه در سنه ۱۲۸۵ بطبع رسیده و در این سنوات هم چاپ شده
لکن چون کمال اهتمام در امر طبع آن نشده پسندیده نمانده پنجم
کتاب مستطاب روضة الانوار عباسی است که جامع آن صاحب کفایه
و ذخیره مرحوم خلد مقام آخوند ملا محمد باقر سبزواری است و در زمان
شاه عباس اول صفوی در آداب سیر ملوک و کیفیت سلوک ایشان با رعایا
و علماء و وزراء و لشکریان و سایرین تألیف نموده آنها از آنچه آنها
همه را اگر دست بایجال کتابی باین طرز و روش در این باب جمع و تألیف نشده
ششم کتاب اخلاق ناصری است که در عدد سیم در خصوص رفع
اخلاق رذیله مسطور شد و اعتدادی از بعض بیانات و در بعض از مواضع
آن در کتاب روضات الجنات در احوال خواجه علیه الرحمه مسطور شده
هفتم کتاب اخلاق محسنی است از مؤلفات مرحوم آخوند ملا حسین کاشفی
علیه الرحمه است خوب است سلاطین شیعه در هر عصری از اعصار بعد از قیام
بوظایف طاعات و قربات و نظر در کتب احادیث و اخبار که شمه
از آنها در سابق ذکر شد مخصوصاً باین هفت کتاب کمال
اهتمام را نموده هر روز و هر شب در وقتی
نظر داشته بخوانند و مطالعه
نمایند آنها را چرا که

اطیعوا الله و اطیعوا الرسول لعلکم ترحمون

بواسطه رأی و تدبیر صحیح امور دولت و ملت بخواست خدا در ترقی خواهد بود
امید است که از توجه حجت منتظر امام عصر عجل الله تعالی فرجه و تفضل حضرت خداوند
تمام کارها مر بوط بدین و دولت صلاح شود بواسطه اقدام نمودن خلق عباد
سیما اذان گفتن عامه مردم در اول وقت در شهرها و آبادیها و بجا آوردن
نمازها را در اول وقت و انفاق کردن بر فقراء چنانچه مکرر ذکر کرده شد
چرا که فرموده در آیه نود و چهارم از سوره اعراف ولو ان اهل القری
آمنوا واتقوا لفتحنا علیهم برکات من السماء والارض ولکن کذبوا فاخذناهم
بما کانوا یکسبون که در این آیه هم جهت ابتلای مردم مبتلا و هم جهت
علاج مرض ابتلای مذکور است یعنی هرگاه اهل آبادیها و شهرها مسلمانان
و دهات ایمان می آوردند بمن و بگفتهای من و صفت تقوی را پیشه خود قرار
میدادند هر آینه میگشودیم بر ایشان برکات خود را از آسمان و از زمین
و لکن تکذیب کردند مرا و گفته پیشوایان دین مرا پس گرفتیم آنها را بکردهها
ایشان و در آیه ۲۸ از سوره حدید فرموده یا ایها الذین آمنوا
اتقوا الله وآمنوا برسوله یؤتکم کفلین من رحمته ویجعل لکم نورا تمشون به
ویغفر لکم والله غفور رحیم یعنی ای کسانیکه میگوئید ما ایمان آورده ایم
باید از معاصی پروردگار پرهیز کنید و باید ایمان بیاورید برسول
او که محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله است تا آنکه بدهد
خدا بشما دو نصیب از رحمت خود تا آنکه قرار بدهد از
برای شما در دنیا و آخرت نوری که با آن راه بروید
بروی زمین تا آنکه بیامرزد گناهان که
شما را و خدا آمرزنده گناهان و مهربان
میباشد بخلق خود

مؤلف كتاب گويد چون در چند موضع از اين صفحات و بعد
نوشته شد كه بايد مردم اهل تشيع محكم نمايند اصول دين خود را بخوانند
هر روز و هر شب دعاى عديله كبير و دعاى عديله صغير را و بايد يك
صفحه دو صفحه هر روز و هر شب بخوانند و يا مطالعه كنند و يا استماع
نمايند احاديث متعدده هست در كتاب حق اليقين مرحوم مجلسى عليه الرحمه
لهذا خوبست كه در ابتداء دعاى عديله كبير و دعاى عديله صغير از براى
خواندن و فهرست كتاب حق اليقين از براى بصيرت مطالب نوشته
در اين كتاب نوشته شود و بايد دانست كه تا بحال فهرست كتاب حق
اليقين نوشته نشده نه خود مجلسى عليه الرحمه آنرا مرقوم داشته و نه ديگران
آنرا نوشته اند بايد بعد از اين تاريخ اهل طبع در پشت آن كتاب
اين فهرست را نوشته الحاق كنند و با عدد
صفحات آنرا مطابق نموده طبع نمايند

دعاى عديله كبير

بسم الله الرحمن الرحيم
شَهِدَ اللهُ اَنَّهُ لا اِلهَ اِلّا هُوَ وَالْمَلائِكَةُ وَاُولُوا الْعِلْمِ قائِماً بِالْقِسْطِ
لا اِلهَ اِلّا هُوَ الْعَزيزُ الْحَكيمُ اِنَّ الدّينَ عِنْدَ اللهِ الْاِسْلامُ وَاَنَا الْعَبْدُ
الضَّعيفُ الذَّليلُ الْمُذْنِبُ الْعاصي الْحَقيرُ الْمُحْتاجُ الْفَقيرُ اَشْهَدُ لِمُنْعِمي
وَخالِقي وَرازِقي وَمُكْرِمي كَما شَهِدَ لِذاتِهِ وَشَهِدَتْ لَهُ الْمَلائِكَةُ
وَاُولُوا الْعِلْمِ مِنْ عِبادِهِ بِاَنَّهُ لا اِلهَ اِلّا هُوَ ذُو النِّعَمِ وَالْاِحْسانِ وَ
الْكَرَمِ وَالْاِمْتِنانِ قادِرٌ اَزَلِيٌّ عالِمٌ اَبَدِيٌّ حَيٌّ اَحَدِيٌّ مَوْجُودٌ سَرْمَدِيٌّ
سَميعٌ بَصيرٌ مُريدٌ كارِهٌ مُدْرِكٌ صَمَدِيٌّ يَسْتَحِقُّ هذِهِ الصِّفاتِ وَهُوَ عَلى
ما هُوَ عَلَيْهِ في عِزِّ صِفاتِهِ كانَ قَوِيّاً قَبْلَ وُجُودِ الْقُدْرَةِ وَالْقُوَّةِ وَكانَ

عَليماً قَبْلَ ايجادِ الْعِلْمِ وَالْعِلَّةِ لَمْ يَزَلْ سُلْطاناً اِذْ لا مَمْلَكَةَ وَلا مالَ وَلَمْ
يَزَلْ سُبْحاناً عَلى جَميعِ الْاَحْوالِ وُجُودُهُ قَبْلَ الْقَبْلِ في اَزَلِ الْآزالِ وَبَقاؤُهُ
بَعْدَ الْبَعْدِ مِنْ غَيْرِ انْتِقالٍ وَلا زَوالٍ غَنِيٌّ فِي الْاَوَّلِ وَالْآخِرِ مُسْتَغْنٍ فِي الباطِنِ وَ
الظّاهِرِ لا جَوْرَ في قَضِيَّتِهِ وَلا مَيْلَ في مَشِيَّتِهِ وَلا ظُلْمَ في تَقْديرِهِ وَلا مَهْرَبَ
مِنْ حُكُومَتِهِ وَلا مَلْجَأَ مِنْ سَطَواتِهِ وَلا مَنْجا مِنْ نَقِماتِهِ سَبَقَتْ رَحْمَتُهُ
غَضَبَهُ وَلا يَفُوتُهُ اَحَدٌ اِذا طَلَبَهُ اَزاحَ الْعِلَلَ فِي التَّكْليفِ وَسَوَّى التَّوْفيقَ
بَيْنَ الضَّعيفِ وَالشَّريفِ مَكَّنَ اَداءَ الْمَأْمُورِ وَسَهَّلَ سَبيلَ اجْتِنابِ
الْمَحْظُورِ لَمْ يُكَلِّفِ الطّاعَةَ اِلّا دُونَ الْوُسْعِ وَالطّاقَةِ سُبْحانَهُ ما اَبْيَنَ كَرَمَهُ
وَاَعْلى شَأْنَهُ سُبْحانَهُ ما اَجَلَّ نَيْلَهُ وَاَعْظَمَ اِحْسانَهُ بَعَثَ الْاَنْبِياءَ
لِيُبَيِّنَ عَدْلَهُ وَنَصَبَ الْاَوْصِياءَ لِيُظْهِرَ طَوْلَهُ وَفَضْلَهُ وَجَعَلَنا مِنْ اُمَّةِ
سَيِّدِ الْاَنْبِياءِ وَخَيْرِ الْاَوْلِياءِ وَاَفْضَلِ الْاَصْفِياءِ وَاَعْلَى الْاَزْكِياءِ
مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ آمَنّا بِهِ وَبِما دَعانا اِلَيْهِ وَبِالْقُرْآنِ الَّذي اَنْزَلَهُ
عَلَيْهِ وَبِوَصِيِّهِ الَّذي نَصَبَهُ يَوْمَ الْغَديرِ وَاَشارَ بِقَوْلِهِ هذا عَلِيٌّ
اِلَيْهِ وَاَشْهَدُ اَنَّ الْاَئِمَّةَ الْاَبْرارَ وَالْخُلَفاءَ الْاَخْيارَ بَعْدَ الرَّسُولِ
الْمُخْتارِ عَلِيٌّ قامِعُ الْكُفّارِ وَمِنْ بَعْدِهِ سَيِّدُ اَوْلادِهِ الْحَسَنُ بْنُ عَلِيٍّ
ثُمَّ اَخُوهُ السِّبْطُ التّابِعُ لِمَرْضاتِ اللهِ الْحُسَيْنُ ثُمَّ الْعابِدُ عَلِيٌّ ثُمَّ الْباقِرُ
مُحَمَّدٌ ثُمَّ الصّادِقُ جَعْفَرٌ ثُمَّ الْكاظِمُ مُوسى ثُمَّ الرِّضا عَلِيٌّ ثُمَّ
التَّقِيُّ مُحَمَّدٌ ثُمَّ النَّقِيُّ عَلِيٌّ ثُمَّ الزَّكِيُّ الْعَسْكَرِيُّ الْحَسَنُ ثُمَّ الْحُجَّةُ
الْخَلَفُ الصّالِحُ الْقائِمُ الْمُنْتَظَرُ الْمَهْدِيُّ الْمُرَجّى
الَّذي بِبَقائِهِ بَقِيَتِ الدُّنْيا وَبِيُمْنِهِ
رُزِقَ الْوَرى وَبِوُجُودِهِ
ثَبَتَتِ الْاَرْضُ

والسماء به يملأ الله الارض قسطاً وعدلاً بعد ما ملئت ظلماً وجوراً
واشهد انّ افعالهم حجّة وامتثالهم فريضة وطاعتهم مفروضة ومودّتهم
لازمة مقضيّة والاقتداء بهم منجية ومخالفتهم مردية وهم سادات
اهل الجنّة اجمعين وشفعاء يوم الدين وائمّة اهل الارض على
اليقين وافضل الاوصياء المرضيّين واشهد انّ الموت حقّ والقبر
حقّ ومسئلة منكر ونكير في القبر حقّ والبعث حقّ والنشور حقّ
والحساب حقّ والصراط حقّ والميزان حقّ والكتاب حقّ والجنّة حقّ
والنار حقّ وانّ الساعة آتية لاريب فيها وانّ الله يبعث من في القبور
اللهمّ فضلك رجائي وكرمك وعفوك ورحمتك املي لا عمل لي استحقّ
به الجنّة ولا طاعة لي استوجب بها الرضوان الّا انّي اعتقدت توحيدك
وعدلك وارتجيت احسانك وفضلك وتشفّعت اليك بالنبيّ وآله
واوصيائه من احبّتك وانت اكرم الاكرمين وارحم الراحمين و
صلّى الله على محمّد وآله اجمعين الطيّبين الطاهرين وسلّم تسليماً
كثيراً ولا حول ولا قوّة الّا بالله العليّ العظيم اللهمّ يا ارحم الراحمين
انّي اودعتك يقيني هذا وثبات ديني وانت خير مستودع و
قد امرتنا بحفظ الودائع وردّها فاحفظه وردّه حضور موتي على وقت
عند مسئلة منكر ونكير بمحمّد وآله الطيّبين
الطاهرين برحمتك يا ارحم
الراحمين

دعاء
عديلهٔ صغير

رضيت بالله ربّاً وبالاسلام ديناً وبالقرآن الذي انزل على محمّد كتاباً
وبالكعبة قبلة وبالصلوة فريضة وبعليّ عليه السلام اماماً
وبالحسن والحسين وعليّ بن الحسين زين العابدين ومحمّد بن عليّ وجعفر
بن محمّد وموسى بن جعفر وعليّ بن موسى ومحمّد بن عليّ وعليّ بن محمّد
والحسن بن عليّ ومحمّد بن الحسن صاحب العصر والزمان صلوات
الله وسلامه عليه وعليهم اجمعين يا الله يا ارحم الراحمين
انّي اودعتك هذا الاقرار بك وبالنبيّ والائمّة عليهم
السلام وانت خير مستودع فردّه عليّ وقت حضور
موتي وعند سؤال منكر ونكير برحمتك
يا ارحم الراحمين

الائمّة

كتاب فهرست حقّ اليقين

بسم الله الرحمن الرحيم

كتاب حقّ اليقين مرحوم مجلسي عطّر الله مرقده مشتمل است بر شش باب
وخاتمه باب اوّل در اقرار بوجود حقّ تعالى وصفات كماليّه او ست و
در آن پنج فصل است فصل اوّل در اقرار بوجود صانع عالم است
فصل دويم در بيان آنكه حقّ تعالى قديم وازلي وابدي است فصل
سيّم در بيان آنكه خدا تعالى قادر ومختار است فصل چهارم
در بيان آنكه خداوند عالم عالم است بهمه معلومات وتغيير در علم او نيست
فصل پنجم در بيان آنكه حقّ تعالى سميع وبصير است
باب دويم در بيان صفاتي است كه
از حقّ تعالى نفي بايد كرد ودر آن
هشت مبحث است مبحث
اوّل

در بیان آنکه او یکانه است و شریکی ندارد در خداوندی و خلق اشیاء **مبحث دویم** در بیان آنکه حق تعالی مرکب و جسم و جوهر و عرض نیست و او را مکانی و جهتی نیست **مبحث سیم** در بیان آنکه صانع عالم مثل ندارد **مبحث چهارم** در بیان آنکه صانع عالم دیدنی نیست نه در دنیا و نه در آخرت **مبحث پنجم** در بیان آنکه جناب مقدس الهی محل حوادث نیست که احوال مختلفه بر او وارد شود **مبحث ششم** در بیان آنکه جناب حق تعالی را نامها مقدس بسیار است **مبحث هفتم** در بیان آنکه حق تعالی با چیزی متحد نمیشود **مبحث هشتم** در بیان آنکه حق تعالی در قدیم بودن شریک ندارد و هر چیز که غیر از جناب اقدس اوست حادث است **باب سیم** در بیان صفاتی است که متعلق است بافعال حق تعالی و در آن پنج مبحث است **مبحث اول** در بیان آنکه مذهب امامیه بر آنست که حسن و قبح افعال عقلی است **مبحث دویم** در بیان آنکه صانع عالم فعل قبیح نمی کند و محال است که قبیح از او صادر شود **مبحث سیم** در بیان آنکه حق تعالی بندگان را با فعالی که اختیار ایشان نیست تکلیف نمی کند **مبحث چهارم** در بیان آنکه لطف بر خدای تعالی واجبست بحسب عقل **مبحث پنجم** در بیان آنکه حق تعالی حکیم و کارهای او منوط بحکمت و مصلحت است **باب چهارم**

در مباحث نبوتها است و در آن پنج مقصد است

مقصد اول در بیان آنکه

امامیه را اعتقاد آنست

که بعثت پیغمبران

بر خدای تعالی واجبست عقلاً **مقصد دویم** در بیان آنکه طریقه دانستن حقیقت پیغمبران معجزه است **مقصد سیم** در بیان لزوم افضلیت و اعلمیت پیغمبران از جمیع امت خود شان **مقصد چهارم** در بیان افضلیت انبیاء و ائمه علیهم السلام از جمیع ملئکه **مقصد پنجم** در بیان حقیقت پیغمبری محمد بن عبد الله بن عبد المطلب بن هاشم بن عبد مناف صلی الله علیه و آله **باب پنجم** در امامت و آن شش مقصد است **مقصد اول** در وجوب نصب امام است **مقصد دویم** در بیان شرایط امامت بنا بر قول متکلمین **مقصد سیم** در بیان صفات خصائص امام است که از احادیث معتبره ظاهر میشود **مقصد چهارم** در طریق شناختن امام است **مقصد پنجم** در بیان بعضی از آیات که دلالت بر فضیلت و امامت حضرت امیر المؤمنین علیه السلام میکند **مقصد ششم** در بیان احادیث متواتر است از جهة کردلالت بر امامت و خلافت و فضیلت و جلالت آنحضرت و معایب و مثالب دشمنان آنحضرت علیه السلام میکند و در آن هشت فصل است **فصل اول** در حدیث غدیر خم و نص صریح امامت است که در آن روز حضرت رسول صلی الله علیه و آله بر حضرت امیر المؤمنین و امامت آنحضرت علیه السلام نمود **فصل دویم** در حدیث

منزلت است **فصل سیم** در بیان اختصاص

آنحضرت علیه السلام است بمحبت خدا و رسول

صلی الله علیه و آله **فصل چهارم**

در بیان اختصاص

حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام است بحضرت رسول صلی الله علیه
وآله در اخوت و همراز بودن و بنا بر امور و در آن چهار مطلب است
مطلب اول در اخوتست **مطلب دویم** در بیان آنکه
آنحضرت علیه السلم صاحب اسرار خدا و رسول بود **مطلب سیم**
در بیان مسدود نمودن حضرت رسول صلی الله علیه و آله همه
درهارا از سمت مسجد مدینه بامر خدا مگر در خانه حضرت امیرالمؤمنین
علیه السلام را **مطلب چهارم** در بیان اختصاص حضرت امیر
المؤمنین علیه السلام است ببرداشتن حضرت رسول صلی الله علیه و آله
او را بر دوش مبارک از برای ریختن بتها را از بام خانه کعبه **فصل**
پنجم در بیان آنکه بروایات مستفیضه و اخبار صحیحه که علما
تلقی بقبول نموده اند ثابت شده است که حق همیشه با امیرالمؤمنین علیه السلام
و او از حق جدا نمیشود **فصل ششم** در بیان افضلیت ائمه
بر سایر اصحاب زیاده بر آنچه سابقا مذکور شد **فصل هفتم** در بیان
قلیلی از اخبار که مخالفان در کتب معتبره خود ایراد و ذکر نموده اند
و اکثر نص و صریح است در امامت آنحضرت علیه السلام و ایشان تغافل
و تجاهل نموده اند **فصل هشتم** در بیان مطاعن اجماعی است
که غصب حق آنحضرت علیه السلام را کردند و بیان آنکه اهل قابل امامت نبودند

پس حق منحصر در آنحضرت علیه السلام بود و در این سه مطلب است

مطلب اول در مطاعن ابوبکر بتبرئه بیان
مطلب دویم در بیان قلیلی
از بدع و قبایح اعمال و شنایع
افعال عمر است که خلیفه

دویم شنایع است بر رده بیان **مطلب سیم** در بیان قلیلی
از مطاعن عثمان است به رده بیان **مقصد ششم** در اثبات
امامت سایر ائمه علیهم السلام است به پنج طریق **طریق اول** نص است از
هر یک من المجمل والمفصل **طریق دویم** افضلیت است **طریق سیم**
عصمت است **طریق چهارم** معجزه است **طریق پنجم** اجماع است
در اثبات در این مقصد چند طریق دیگر غیر از این طرق مذکور است
اول علوم است که از ایشان در دنیا جمیع فرق عالم منتشر گردید
طریق دویم اجماع تمام امت است بر طهارت نسب و اخلاق و عدالت
ایشان بمرتبه که هیچکس قدح در احدی از آنها نکرده **طریق سیم**
اتفاق جمیع فرق اسلام است بر فضیلت و عدالت و طهارت و علو قدر
ایشان مگر قلیلی از خوارج و اشباه ایشان که از فرق اسلام خارجند
و همه قول ایشان را حجت میدانند و روایات از ایشان نقل میکنند
در کتب خود ایشان را با نهایت تعظیم و تکریم نقل می کنند **طریق**
پنجم مجبور و مجبول ساختن حق تعالی است دوست و دشمن را بر
تعظیم و تجلیل ایشان حتی خلفای جور و امرای ایشان **مقصد هفتم**
در بیان اثبات وجود امام دوازدهم و غیبت آنحضرت عجل الله تعالی
فرجه است **مقصد نهم** در اثبات جنت است تا بهشتم
در اثبات معاد و بیان مقدمات و توابع آنست از وقت مرگ

تا انقضای امر عالم و در آن بیست فصل است
فصل اول در اثبات معاد جسمانیست
فصل دویم در دفع
شبهها معاد

بیانی است که مطلوب از نفس حقیقت روح و از نفس بدن انسان
فصل سیم در اقرار بحقیقت مرگ و توابع آنست و در آن دو
مطلب است مطلب اول در بیان وجوب اقرار باینکه همه
بغیر حق تعالی البته او را مرگ میباشد مطلب دویم در بیان
آنکه باید اقرار نمود باینچه در اخبار صحیحه و معتبره وارد شده است از سکرات
مرگ و شدائدان و کیفیات آن و حاضر شدن رسول خدا و ائمه هدی
صلوات الله علیهم در وقت قبض روح هر شخص مؤمنا نه از برای بشارت
دادن و آسان کردن مرگ بر ایشان و کافران و منافقان و مخالفان را
از برای زیادتی شدت و صعوبت مرگ بر ایشان و انذار ایشان
بعذاب و نکال ابدی فصل چهارم در احوال عالم برزخ
و مشتمل است بر سه فائده فائده اولی در بیان بقاء روح
در برزخ فائده ثانیه در بیان سؤال و ضغطه و عذاب
قبر است فائده ثالثه در بیان محل روح و جسد مثالی است
در عالم برزخ فصل پنجم در بیان بعضی از شرائط و علامات
قیامت است که پیش از نفخ صور واقع میشود فصل ششم
در بیان نفخ صور و فناء اشیا است فصل هفتم در بیان بیان
احوالی است که خدا خبر داده است که پیش از قیامت واقع خواهد شد
فصل هشتم در بیان حشر و حوش است فصل
نهم در بیان احوال اطفال و مجانین
و اشباه ایشان است فصل
دهم در بیان
میزان و

حساب و سؤال و رد مظالم است فصل یازدهم در بیان
سؤال از رسل و شهادت شهدا است و دادن نامها بدست راست و چپ
و بعضی از اهوال و احوال قیامت فصل دوازدهم
در بیان وسیله و لواء و حوض کوثر و شفاعت و سایر مقامات و مراتب
حضرت رسالت و اهل بیت او صلوات الله علیهم است در روز قیامت
فصل سیزدهم در بیان صراط است فصل
چهاردهم در بیان خلقت و حقیقت بهشت و دوزخ است
فصل پانزدهم در بیان صفتی چند است که در آیات و اخبار
از برای بهشت وارد شده و اعتقاد بآنها لازم است فصل
شانزدهم در بیان بعضی از صفات و خصوصیات جهنم
و عقوبات اهل آن اعاذنا الله و سائر المؤمنین منها بمحمد و آله شفعاء
یوم الدین فصل هفدهم در بیان اعراف است
فصل هیجدهم در بیان جماعتی است که داخل جهنم
میشوند و مخلد نند و جمعی که در آن داخل میشوند و مخلد نمیباشند
فصل نوزدهم در بیان معانی ایمان و اسلام و کفر
و ارتداد و احکام آنها است فصل بیستم در بیان انواع
گناهان و توبه از آنها است و در آن دو مرصد است مرصد
اول در بیان گناهان صغیره و کبیره است
مرصد دویم در بیان وجوب توبه و
شرائط آن و گناهانی است که از
آنها توبه باید کرد و وجوب
و لزوم قبول

توبه بر خدا تعالی ودر آن هفت مطلب است مطلب اول
در بیان وجوب توبه وگناهانی است که از آنها توبه باید کرد
مطلب دویم در بیان اختلاف متکلمین که آیا توبه از بعض
صحیح است که از بعضی از گناهان توبه کند شخص ودر بعضی ویا آنکه
می باید از همه گناهان توبه کند وتوبه از بعض دون بعضی صحیح نیست
مطلب سیم در معنی توبه وشرایط آن است مطلب چهارم
در بیان انواع گناهانی است که از آنها توبه می باید کرد مطلب
پنجم در بیان وقت توبه است مطلب ششم در بیان
انواع توبه است مطلب هفتم در بیان امور سیئه
که حق تعالی بر آنها مؤاخذه نمی نماید ووعده عفو آن
آنها داده خاتمه کتاب در بیان خاتمه
احوال عالم است بعد از انقضاء امر
قیامت

باید دانست که کتاب حق الیقین سی ویکهزار بیت است
وآن آخر تالیفات مرحوم مجلسی علیه الرحمه میباشد وتاریخ اتمام تالیف
آن آخر شعبان سنه ۱۱۰۹ هجری است در زمان شاه سلطان
حسین صفوی تالیف شده

از آن بابت

که بی نظمی بی ترتیبی فرا گرفته همه ما ها را واصناف ما ها را بواسطه آنکه
قناعت کرده ایم باسم مسلمانی فقط بدون عمل وپیروی شرع نبوی
تمام اینکتابها بیکه اسامی آنها نوشته شد الا ما شذ و
ندر تا ابدا فهرست نداده ویا اینکه اگر

فهرستی از برای آنها نوشته شده ناقص است نه تمام بعد از این باید
اهل طبع از برای منتظر شدن اوقات همه مطالعه کنندگان
از برای این کتب وکتبیکه اسم آنها برده نشده کائنا ما کان فهرست
تمام نظیر فهرست کتاب وسائل الشیعه که مشغولند بطبع آن واز نظر
فهرست کتاب مستدرک الوسائل نوشته شود وتعیین عدد احادیث
هر بابی از ابواب وهر فصلی از فصول آنها بشود نظیر تعیین عدد
احادیث هر یک از بابهای کتاب وسائل الشیعه وکتاب مستدرک
الوسائل مجلدات کتاب بحار الانوار که حاجی امین دار الضرب بانی طبع
آنها شده جمله از آنها ابدا فهرست ابواب ندارد وآن مجلداتی که
فهرست دارد جمله از آنها فهرستش ناقص است واز نظر فهرست
کننده افتاده ودیگر آنکه تعیین عدد احادیث
ابواب آن کتب نشده بعد از این باید از برای تمام مجلدات
کتاب بحار الانوار فهرست تمام ابواب باهتمام
اهل طبع بدون نقص نوشته شود
وهم چنین تعیین شود عدد
احادیث هر بابی
از ابواب
نظیر کتاب وسائل
الشیعه وکتاب مستدرک الوسائل
تا از برای پیدا کردن حدیث عمر شخص بلاطائل نگذرد وجزاهم الله
خیرا ان قاموا علی هذا الامر الکثیر النفع ومشتریان
بیشتر وهم طالب خرید اینکتاب میشوند

غواص بحار اخبار آل محمد علیهم السلام مرحوم حاجی میرزا حسین نوری طبرسی اعلی الله مقامه صاحب کتاب مستدرک الوسائل و سایر مؤلفات الی ماشاء الله در اواخر صفحه دویم از کتاب فیض قدسی که در احوال علامه مجلسی علیه الرحمه نوشته است مرقوم داشته که آقا احمد پسر آقا محمد علی پسر آقا باقر بهبهانی اعلی الله مقامهم در کتاب مرآة الاخوان نقل کرده که در دریا کشتی بطوفان افتاد اهل آن کشتی که مسلمان بودند خود را برحمت الهی رسانیدند بجزیره از جزایر کفار

نقب

در آنجزیره اثری از اسلام نبود تمام آنها در خانه یکی از اهل آنجزیره میهمان شدند و در اثنای سخن گفتن دانستند که صاحب خانه مسلمان است تعجب کردند و گفتند که تمام اهل این جزیره و آبادی کافرند چه طور شده که تو شخص مسلمان نوشته که در میان مسلمانان و چه باعث شده که تو مسلمان شده در میان این جماعت کفار پس رفت باندرون خانه و بهمراه خودش کتاب حق الیقین تالیف مرحوم مجلسی علیه الرحمه آورد و گفت من و تمام اهل خانه ام ببرکت و ارشاد این کتاب مسلمان شده ایم

مخفی نماناد که کتاب فیض قدسی در ظهر جلد اول و دویم کتاب بحار الانوار بطبع رسیده باید اهل علم بانجا رجوع نمایند تا اطمینان حاصل شود ایشان را

راقم حروف و کاتب اسطر علی بن محمد جعفر عفی عنه نویسد که در اول کتاب اکسیر آل محمد علیهم السلام اذان باشت که عامه مردم از قصور فهم و دانش کمال میل و شوق دارند باسایر دولت دنیا از جهت بلغای اموال دنیویه نوشته شد که آن ترک و اعمال باعث رفع

لهذا

أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

و دفع فقر و فاقه و سبب جلب غنی و ثروت است والله العلی الغالب که خاصیت ترک آن امور محرمه و مکروهه و اتیان بآن اعمال واجبه و مستحبه بعد از استحکام اصول دین بواسطه خواندن دعای عدیله کبیر و دعای عدیله صغیر در اول هر روز و هر شب دیدن و شنیدن قدری از احادیث کتاب حق الیقین در هر روز و هر شب بترتیب تا آخر کتاب بهمین ترتیب تا آخر عمر انحصار و اختصاص ندارد برفع و دفع فقر و فاقه و ذلت و پریشانی و جلب غنی و ثروت و عزت و دولت فقط بلکه مرتب است بر اقدام کردن خلق بر استحکام دین خود بوتیره مذکوره و ترک آن تنزل شدن ایشان بان اعمال صالحه رسیدن آنها بمقاصد دنیویه عاجله و بمقاصد دینیه اخرویه آجله خود والله خدا تعالی خواف نکفته ام کلا سوف تعلمون ثم کلا سوف تعلمون و در هم با این مطلب اشاره شد و باید دانست که ایضاً کلام مرقوم در صدر کتاب در انحصار نظر این ایهام میماند که کسی بگوید خرج کردن پول دنیا و درهم و پول رواج خود که پول سیاه آنرا میگویند باعث و سبب داشتن بدبختی و در رفتن است پس معلوم و واضح است که گوینده اینکلام مقصودش انحصار خاصیت پول نیست بانی امر فقط بلکه خیال باطل او اینست که خرج نمودن پول باعث میشود بدبختی و ادبار صاحبان اصناف و طلا آلات و اقسام البسه و اقمشه و اقسام اطعمه و اشربه و مسکن و عمارات و دهات و باغات و قنوات و سایر اشیا الی ماشاء الله و نظایر آنها از برای کشف این امر که محدود نمی باید متفکرین در آفاق و انفس باید که تفکر آن نظایر را مشتغل میشوند و حق

که فهرست مقاصد دنیویه و فهرست مقاصد دینیه

و اخرویه ذکر در صفحه همین و بسیار بعد از برای التفات و بصیرت همه سایه داران خلق و شوق ایشان بعمل حرز نور نوشته شود

ومن یرد ثواب الدنیا نؤته منها

[illegible]

۱	آسایش در دار دنیا	۲	آسان شدن تمام کارها
۳	سهل شدن امور معاش	۴	زیاد شدن طلا و نقره
۵	رواج تجارت و بازار	۶	تنزل نرخها و اسعار
۷	کثرت فواکه و اثمار	۸	جریان قنوات و انهار
۹	ظهور برکت در غلات و اشیا	۱۰	مهربان شدن خلق با یکدیگر
۱۱	ظهور عدل و انصاف در پادشاه وقت	۱۲	کثرت قوم و قبیله
۱۳	بهم رسیدن حدس صنایع	۱۴	رفع و دفع همومات و غموم
۱۵	رفع و دفع امراض جسمانی	۱۶	کفایت شر اعداء و دشمنان
۱۷	چابک و زرنگ شدن در انجام کارها	۱۸	زیاد شدن اموال و اولاد
۱۹	حفظ از وقوع در مخاوف و مهالک	۲۰	رفع بهم رسانیدن در قلوب
۲۱	اداء شدن دیون و قروض	۲۲	رضا به بهم رسانیدن مطالب
۲۳	زیاد شدن قوه حافظه	۲۴	دور شدن از صفت خبیثه بخل و ...
۲۵	رفع بلادت و کندی ذهن	۲۶	رفع قساوت قلب و سختی دل
۲۷	ترجیح همواری نمودن با ابناء جنس	۲۸	دفع خوف و ترس
۲۹	دارا شدن قوت قلب و شجاعت	۳۰	طلاقت و ذلاقت لسان
۳۱	دارا شدن ملکه فصاحت و بلاغت در مقام ...	۳۲	بهم رسیدن طول در عمر زندگانی
۳۳	دوام بهم رسانیدن دولت و نعمت	۳۴	اطاعت زنان از شوهران
		۳۵	رفع حسد همکاران از هم کار کار ...

فهرست مقاصد

ومن یرد ثواب الآخرة نؤته منها وسنجزی الشاکرین

[illegible]

۱	تجدید بیعت با حضرت سید المرسلین صلی الله	۲	کشف شدن علم لدنی
۳	رسیدن بحکمت لقمان	۴	سهل شدن تحصیل علوم ...
۵	رسیدن بمقام ... در خصوص ...	۶	رسیدن بمقام رفیعه ... خصوصیات
۷	بریدن دل از خلق و بستن آن بخدا ...	۸	میل داشتن باتیان طاعات و قربات
۹	زوال مرض جهل و نادانی	۱۰	حصول عقل کلی
۱۱	رسیدن بعلم راسخ	۱۲	مغفرت و آمرزش ذنوب و گناهان
۱۳	تصفیه روح از شهوات جسمانی	۱۴	طرد شیاطین جنی و انسی
۱۵	آسان شدن قبض روح در هنگام ...	۱۶	راضی بودن بقسمتهای الهی
۱۷	میل رفتن از عالم فانی بعالم باقی	۱۸	بهم رسیدن اطمینان قلب در خصوص ...
۱۹	میسر شدن ... ائمه علیهم السلام	۲۰	افتادن رعب و ترس از اسلام و اهل اسلام در قلوب کفار
۲۱	... اسلام و مذهب تشیع	۲۲	ظهور برکت در اوقات و ساعات ...
۲۳	صرف عمر در طاعات و عبادات	۲۴	تاثیر زیاد در خصوص موعظه و ...
۲۵	شناسا اهل دنیا بحاجات ...	۲۶	فهم اسرار و اخبار آل محمد علیهم السلام
۲۷	مکشوف شدن اسرار خداوند بر شیعیان	۲۸	رسیدن بتمام خیرات و مبرات
۲۹	پیدا شدن قوت در ملت و دولت اسلام	۳۰	رسیدن فرج شیعیان و دوستان امیر المؤمنین
۳۱	منصف شدن با وصاف حمیده محمد و آل محمد	۳۲	ثابت بودن ولایت علی بن ابیطالب بر قلوب شیعیان
۳۳	ظهور معجزات و خوارق عادات ...	۳۴	مستجاب شدن دعاها معجلاً بدون تاخیر
		۳۵	ظهور نصرت و فتح ... تمام ...

بیان مقاصد

بیان منظور در خصوص آنکه تمام مسدس‌های قدیمه و جدیده که در این کتاب است مربوط با شد از صفحه صد ... تا صفحه صد ... مفاد ... ملاحظه باید و فهرست سوم ما اخیره باید

معنی الله گفت آن سیبویه	یولهون فی الحوائج هم لدیه
گفت ألهنا فی حوائجنا الیک	والتمسناها وجدناها لدیک
صد هزاران عاقل اندر وقت درد	جمله نالان پیش آن دیان فرد
هیچ دیوانه فلیوی این کند	بر بخیلی عاجزی کدیه کند
گر ندیدندی هزاران بار بیش	عاقلان کی جان کشیدندی به پیش
بلکه جمله ماهیان در موجها	جمله پرندگان بر اوجها
بلکه جمله موجها بازی کنان	ذوق و شورش غنا اند غنا
پیل و گرگ و جیک و اشکال نیز	اژدها و فخ و مار مهین
بلکه خاک و آب و باد و هم شرار	مایه زو یابند هم دی هم بهار
هر دمش لابه کند این آسمان	که فرو مگذارم ای حق یک زمان
استنم از عصمت و حفظ تو است	جمله مطوی یمین آمد درست
وین زمین گوید که دارم بر قرار	ای که بر آبم تو کردی استوار
جمله کانها کیسه از او بر دوختند	دادن ما از او آموختند
مرتبه او برو مرده برات	استعینوا منه صبرا او صلاة
هین از او خواهید نی از غیر او	آب در یم جو مجو از خشک جو
ور بخواهی از دگر هم او دهد	بر کف میلش سخا هم او نهد
آنکه معرض را ز زر قارون کند	رو بدو آری بطاعت چون کند

فی الخبر ان الله تعالی یقول انما خلقت الخلق لیربحوا علی ولم اخلقهم لاربح علیهم

ترجمه

من نکردم خلق تا سودی کنم	بلکه تا بر بندگان جودی کنم

مؤلف گوید که چون در سابق از برای انذار خلق کیفیت آوردن جهنم را بصحرای محشر و صفت جهنم بر سبیل اختصار مرقوم شد لهذا مناسبست که صفت بهشت که ضد جهنم است از برای بشارت شیعیان در اینجا نوشته شود

إنما تعرف الأشیاء بالأضداد و باید دانست که اوصاف جهنم و صفات بهشت علی نحو التفصیل در جمله از کتب عربی و فارسی ثبت و ضبط است از جمله شطر ثانی از دو شطر کتاب دهم از ده کتاب ربع چهارم از چهار ربع کتاب محجة البیضاء تصنیف و تالیف مرحوم آخوند ملا محسن فیض علیه الرحمه از جمله باب ۵۷ و باب ۵۸ از شصت و دو باب جلد سیم کتاب بحار الأنوار تالیف مرحوم مجلسی علیه الرحمه که در اخبار عدد و معاد و علل تکلیف عباد است و در هر یک از این دو باب پیش از شروع در ذکر اخبار آیات متعلقه به بهشت و آیات متعلقه بجهنم را مجلسی مرحوم داشته از جمله نور ۷۹ و نور ۸۰ از هشتاد نور کتاب انوار النعمانیه تالیف مرحوم سید نعمة الله جزائری از جمله چند لؤلؤ از لئالی باب ۶ و باب ۷ از ده باب کتاب لئالی الاخبار تالیف شیخ محمد نبی تویسرکانی علیه الرحمه از جمله بعضی از ابواب جمله پنجم از پنج جمله کتاب معالم الزلفی تالیف مرحوم سید هاشم بن سلیمان بحرانی علیه الرحمه از جمله اخبار یکه در ذیل آیات متعلقه بجهنم و آیات متعلقه ببهشت در دو جلد کتاب تفسیر برهان تالیف مرحوم سید هاشم بن سلیمان بحرانی ثبت و ضبط است از جمله باب ۱۴ و باب ۱۵ از هیجده باب مقصد چهارم از چهار مقصد کتاب علم الیقین تالیف

مرحوم آخوند ملا محسن فیض علیه الرحمة از جمله فصل ۱۳۷
و فصل ۱۳۸ از کتاب جامع الاخبار تالیف محمد بن محمد سبزواری
علیه الرحمة از جمله سورهٔ ۲۶ و سورهٔ ۲۷ از جمله سورهٔ احادیث
قدسیه معروفه از جمله فصل ۱۵ و فصل ۱۶ از بیست فصل
باب ششم از شش باب کتاب حق الیقین فارسی تالیف مرحوم مجلسی
علیه الرحمة از جمله احادیث مسطوره در کتاب عین الحیوة فارسی
تالیف مرحوم مجلسی علیه الرحمة بعد از قسمت ۲۴ و قسمت ۲۹ از
شصت قسمت وصایای حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله نسبت
بابی ذر غفاری رضوان الله عنه از جمله فصل ۱۸ فصل ۱۹
از نوزده فصل جلد سیم از کتاب کفایة الموحدین فارسی تالیف مرحوم
حاجی سید اسمعیل عقیلی نوری علیه الرحمة از جمله بحر اول و بحر
دوم از عین دوازدهم از دوازده عین کتاب مجمع المعارف فارسی
تالیف محمد شفیع بن محمد صالح کرهرودی علیه الرحمة و ما در خصوص
بیان صفت بهشت اقتصاراً و تیمناً بآنچه در سوره باختصار در بعضی از سور
احادیث قدسیه وارد شده و بعد از این باید اهل علم و اهل
منبر و واعظین باین مواضع رجوع نموده بجهت انذار و تبشیر
احادیث ثبت و ضبط شده در این کتب را
از برای مردم بیان نمایند تا آنکه مردم بین
خوف و رجا باشند و بدین واسطه از
عذاب جهنم نجات یابند
و داخل بهشت
شوند

ذکر صفت بهشت و روضه باختصار

در سورهٔ ۲۷ از احادیث قدسیه است که خدای تبارک و تعالی فرمود
ای مردم چگونه راضی شدید و رغبت نمودید باین دنیا که فانی است و
تمام نعمتهایش در معرض زوال است و زندگی در آن تمام میشود پس
بدرستیکه در نزد من است از برای اهل طاعت یعنی کسانیکه عقاید
خود را درست کرده مشغول شدند باتیان واجبات و مستحبات و بترک
محرمات و مکروهات و بتهذیب اخلاق بهشتها هست که اندر هر یک
آن بهشتها هفتاد هزار چمن و مرغزار است از زعفران و در هر چمن و مرغزار
هفتاد هزار شهر است از مروارید و مرجان و در هر شهری هفتاد هزار
قصر است از یاقوت و در هر قصری هفتاد هزار خانه است از زبرجد که
زمرد باشد و در هر خانه هفتاد هزار طاق است از طلا و در هر طاقی
هفتاد هزار صفه و فضا است از نقره و بر هر صفه و فضائی هفتاد هزار
سفره پهن است و بر هر سفره هفتاد هزار ظرف است از اقسام جواهر
و در هر ظرفی هفتاد هزار قسم از طعام و خوردنی است و بر اطراف هر
صفه و فضائی هفتاد هزار سریر و تخت است از طلای سرخ و بر هر سریر
و تختی هفتاد هزار فرش پهن است از ابریشم و دیبا و استبرق و باطراف
هر سریر و تختی هفتاد هزار نهر جاری است از آب حیوة و شیر و خمر
بهشتی و عسل بی موم و در وسط هر نهری هفتاد قسم است از هزار
میوه ها و نیز در هر طاقی هفتاد هزار خیمه برپا است
برنگ ارغوان و در هر خیمه هفتاد هزار
فرش پهن است و بر هر فرشی
هفتاد هزار حور

نشسته و در پیش هر حوریه هفتاد هزار دختر خدمتکار که در سفیدی
مانند تخم مرغ تازه میباشند که از برای خدمت ولیمه اند و بر بالای
هر قصری از آن قصرها هفتاد هزار قبه است از کافور و در وسط هر
قبه هفتاد هزار هدیه و تحفه است از جانب خداوند رحمن که هیچ
چشمی ندیده و هیچ گوشی نشنیده و بدل هیچکس خطور نکرده و
میوه ها است از هر قسم که بخواهند و گوشت مرغ است از هر نوع مرغی
که خواهش داشته باشند و حوریه ها ست مانند مروارید پنهان در
صدف در لطافت، این همه دستگاه و این همه نعمتها جزای
اعمال صالحه است که در دنیا آنها را بجای میاورده اند اهل بهشت را در
ایشان مرگ نیست و هرگز پیر نمیشوند و هرگز محزون و اندوهناک نمی
شوند و هرگز گریه نمیکنند و هرگز درد و رنج و مشقت عبادات نبینند و
هرگز تعب و رنج بجا آوردن نماز نبینند و هرگز روزه نمیگیرند و هرگز
مریض و ناخوش نمیشوند و هرگز بول نمیکنند و هرگز غایط نمینمایند
و هرگز با آنها رنج و تعب نمیرسد و هرگز از بهشت بیرون نمینمایند همه
کسیکه رضا و خشنودی و خانه کرامت و جوار مرا میخواهد باید
در این دنیای فانی سه کار را حرفه و پیشه خود قرار دهد اول
آنکه متصف بشود بصفت صدق و راستی در گفتار و کردار
دویم آنکه خوار بشمرد دنیا را و ضایع دنیا را سیم
آنکه قناعت نماید بآنچه اندوی مصلحت قسمت او
کرده ام گواهی داده ذات من از برای
من بآنکه نیست کسی سزاوار پرستش
بجز من

و باید

و باید مردم بدانند که عیسی و عزیر و بنده و دو رسول از رسولان
من بوده اند بسوی خلق بنا بظهور رسیده بعضی بغلط و خطا گمان کرده اند
که آنها پسر خدا بوده اند

راقم حروف گوید بدانکه این است خداوند تعالی را بحضرت
پیغمبر آخر الزمان صلی الله علیه و آله که ثبت و ضبط شده در باب پنجا
و چهارم از جلد اول کتاب ارشاد دیلمی علیه الرحمه و از آخر
ابواب آن کتاب است مشتمل بر سی و سه عنوان از ندا عنوان سی و سیم که
عنوان آخر آنست که خدا فرموده ای احمد هرگاه بنده نماز بجا آورد و
باندازه نماز اهل آسمان و زمین و غذا و طعام بخورد مثل غذا و طعام
خوردن ملائکه و بپوشد لباس از نی فقیری از فقرا پس ببینم در دل
او ذره از محبت دنیا و یا از شمعه و یا از ریاست یا ذره از زینت دنیا را
نخواهد مجاور من شد در خانه من که بهشت است و هر آینه البته از سینه
بر میدارم و میکنم ... لش محبت و دوستی خودم را و از اینجهت است
که شیخ بهائی علیه الرحمه در کتاب اشعار سوانح سفر حجاز مذمت بسیار
نماید و طعن میزند بر اشخاصی از خواص که دنیا و حظهای دنیا در مد نظر
آنها است و شیر بن شده از شیر را حب دنیا در کام ایشان و اموریکه در آنکتاب طعن
بر صاحبان آنها زده ٢٢ فقره است باین ترتیب جاه مال باغ راغ حشمت
اقبال فرزندان طول امل غرور نفس علم بیعمل سعی و بادان بوینا
منعی خود را قلندران از برای تحصیل مال ندادن بخیال رسیدن بمقام
اسباب حمال قرب سلطان منصب دنیا از زبان بردار اعمال بعید
ملبس شدن بلباس اهل زهد بر هر عتاب
دفتر بهشت و ... شدن بنعمتهای آن ...

این است

٧ ٨ زنان

٧ ١٨ جامه قیل و قال مدرس عید

مولف کتاب

مؤلف كتاب علي بن محمد جعفر عفي عنه گويد كه خواص و ملتبسين بلباس اهل علم قلبشان نور دلشان رخشان و نفس ناطقه شان و لطيفه ربانيه شان مرتاض ... مسطور والله العلي الغالب معالجه نميشود قلوب آنها مگر آنكه عمل نمايند بدستور العمليكه از خانواده عصمت و طهارت يعني محمد و آل محمد صلى الله عليه و آله رسيده و بهترين كتابها كه دستور العمل معالجه امراض قلب در آنها ثبت و ضبط است كتاب محجة البيضاء است و آن كتاب تأليف مرحوم آخوند ملا محسن فيض عليه الرحمة است و مشتمل ميباشد بر چهل كتاب ده كتاب از آنها متعلق است بعبادات و ده كتاب از آنها متعلق است بعادات و ده كتاب از آنها متعلق است بمهلكات و ده كتاب از آنها متعلق است بمنجيات و خوبست كه فهرست آن كتب در اينجا مرقوم شود

فهرست ده كتاب متعلق بعبادات

كتاب العلم كتاب قواعد العقائد كتاب اسرار الطهارة كتاب اسرار الصلوة كتاب اسرار الزكوة
كتاب اسرار الصيام كتاب اسرار الحج كتاب آداب تلاوة القرآن كتاب الاذكار والدعوات كتاب ترتيب الاوراد

فهرست ده كتاب متعلق بعادات

كتاب آداب الاكل كتاب آداب النكاح كتاب احكام الكسب كتاب الحلال والحرام كتاب آداب الصحبة والمعاشرة
كتاب العزلة كتاب آداب السفر كتاب الامر بالمعروف والنهي عن المنكر كتاب آداب المعيشة واخلاق النبوة كتاب ...

فهرست ده كتاب متعلق بمهلكات

كتاب شرح عجائب القلب كتاب رياضة النفس كتاب كسر الشهوتين شهوة البطن وشهوة الفرج كتاب آفات اللسان كتاب ذم الغضب والحقد والحسد
كتاب ذم الدنيا كتاب ذم المال والبخل كتاب ذم الجاه والرياء كتاب ذم الكبر والعجب كتاب ذم الغرور

فهرست ده كتاب متعلق بمنجيات

كتاب التوبة كتاب الصبر والشكر كتاب الخوف والرجاء كتاب الفقر والزهد كتاب التوحيد والتوكل
كتاب المحبة والانس والشوق والرضا كتاب النية والصدق والاخلاص كتاب المراقبة والمحاسبة كتاب التفكر كتاب ذكر الموت وما بعده

و بايد بعد از اين تاريخ تمام اهل علم از مجتهدين و مدرسين و محصلين و اهل منبر و واعظين مكرر بر مكرر و پيوسته تا باخر عمر رجوع نمايند بان چهل كتاب تا آنكه اولا خود شان معالج شده اهل باطن و خدا شناس اشراقي شوند و بعد ديگران را معالجه نموده خدا شناس اشراقي نمايند و اگر اولا خود را معالجه نمايند و اهل باطن نشوند كلمات حقه كه از ايشان صادر ميشود بگفتن و نوشتن در ديگران مؤثر نيست انطور كه شايد و بايد

ذات نايافته از هستي بخش	كي تواند كه شود هستي بخش

قال جعفر بن محمد الصادق عليه السلام اذا رأيتم العالم محباً للدنيا فاتهموه على دينكم فان كل محب لشيء يحوط ما احب ثم قال عليه السلام اوحى الله تعالى الى داود ع لا تجعل بيني و بينك عالماً مفتوناً بالدنيا فيصدك عن طريق محبتي فان اولئك قطاع طريق عبادي المريدين ان ادنى ما انا صانع بهم ان انزع حلاوة مناجاتي من قلوبهم

قال المؤلف ولنعم ما قيل بالفارسية في هذا المعنى

ترك دنيا بمردم آموزند	خويشتن سيم و غله اندوزند
عالمي را كه گفت باشد و بس	چون بگويد نگيرد اندر كس

قال الله تبارك و تعالى في الآية الحادية والاربعين من سورة البقرة أتأمرون الناس بالبر وتنسون انفسكم وانتم تتلون الكتاب افلا تعقلون و قال تعالى ايضاً من سورة الصف يا ايها الذين آمنوا لم تقولون ما لا تفعلون كبر مقتاً عند الله ان تقولوا ما لا تفعلون

في الآية الثانية والثالثة

و اگر خدا نخواسته خود را معالجه نمایند بطوریکه نفس اماره بپوشان بمیرد از خواستن مشتهیات دنیویه و دست آویز بنمایند امر دین و شرع پیغمبر آخر الزمان صلی الله علیه و آله و اخبار و فقه آل محمد علیهم السلام را از برای رسیدن بمقاصد دنیویه مصداق این آیات و این اشعار مسطوره ذیل واقع خواهند شد خود دانند

من آنچه شرط بلاغ است با تو میگویم — تو خواه از سخنم پند گیر و خواه ملال

قال الله تبارک و تعالی **این آیات مسطوره** من سورة البقرة فی الآیة السابعة والثامنة والتاسعة والعاشرة والحادیة عشرة

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِنْ لَا يَشْعُرُونَ

و اشعار این است

بدگهر را علم و فن آموختن	دادن تیغ است دست راهزن
تیغ دادن در کف زنگی مست	به که آید علم ناکس را بدست
علم و مال و منصب و جاه و قران	فتنه آرد در کف بدگوهران
پس غزا زین فرض شد بر مؤمنان	تا ستانند از کف مجنون سنان
جان او مجنون تنش شمشیر او	واستان شمشیر را زین زشتخو
عیب او مخفی است چون آلت بیافت	مارش از سوراخ بر صحرا شتافت
حکم چون در دست گمراهی فتاد	جاه پندارید در چاهی فتاد
ره نمیداند قلاووزی کند	جان زشت او جهانسوزی کند
احمقان سرور شدستند و ز بیم	عاقلان سرها کشیده در گلیم

قال الشیخ البهائی فی کتاب سوانح سفر الحجاز المشتهر بنان و حلوا فی فصل خمسة عشر العصر الثالث فی ذم العلماء المتشبهین بالامراء المشتهرین عن تمیز شبهات اللقمة و ... بالتوزر اشعر

علم نبود از فقه یا بد ای پسر	نی ز باغ و راغ و اسب و گاو و خر
مولوی را نیست دائم این گمان	کان نباید زیب اسباب جهان
نقص علم است این جناب مولوی	حشمت و مال و منال دنیوی
قاقم و خز چند پوشی خوشنما	مرغ و ماهی چند سازی زیب خوان
خود بده انصاف ای صاحب کمال	کی شود اینها میسر از حلال
ای علم افراشته در راه دین	از چه شد مأکول و ملبوست چنین
چند مال شبهه را عادی بکف	تا که باشی نرم پوش و خوش علف
عاقبت نفخ شافور از دین بری	آن خود رائی و این تن پروری
لقمه کامد از طریق مشتبه	خاک خور خاک و بر آن دندان منه
کان ترا در راه دین مفتون کند	نور عرفان از دلت بیرون کند
لقمه نانی که باشد شبهه ناک	در حریم کعبه ابراهیم پاک
گر بدست خود فشاندی تخم آن	ور بگاو خویش کردی شخم آن
قد قمر بود حصاش دستاس کرد	ور ز سنگ کعبه اش دستاس کرد
ور به آب زمزمش کردی عجین	مریم آیین بیکری از حور عین
ور بخواندی بر خمیرش بی عدد	فاتحه با قل هو الله احد
ور بدی از شاخ طوبی آتشش	ور شدی روح القدس هیزم کشش
در تنور نوح شد در هیزمش	ور دم عیسی بود دانش دمش
ور تو بر خوانی هزاران بسمله	بر سر آن لقمه پر ولوله
عاقبت خاصیتش ظاهر شود	نفس از آن لقمه ترا قاهر شود
در ره طاعت ترا بیجان کند	خانه دین تو را ویران کند

جانت خو کن ... شاه	در دو دنیت گر بود ایمن ز راه
با ز دامان قناعت ... ش	از هوس بگذر به ناکس کش و فش
کهنه دلقی ساز تن ... بوریا	گر نباشد ... اطلس سرا
خوش بود ... و نان خشک	ور مزعفر نبود و ... مشک
با کف خود ... آب	ور نباشد شهد اندر ناب
میتوان هم زد ... خویش گام	ور نباشد مرکب زرین لجام
دور باش نفرت ... از تو بس	ور نباشد دور باش از پیش و پس
میتوان بردن ... کنج غار	ور نباشد خانهای پر نگار
با حصیر کهنه ... نماز	ور نباشد فرش ابریشم طراز
شانه کن با انگشت خویش	ور نباشد شانه از بهر ریش
در عوض گردد ... حاصل غرض	هرچه بینی در جهان دارد عوض
عمر باشد عمر ... بدان	بی عوض دانی چه باشد در جهان

الفصل الثامن في ... و در فضیلت ...

کان تو سرمایه تلبیس تو	نان و حلوا چیست این تدریس تو
ساختی افتاده ... مهلکه	بهر اظهار فضیلت مکر کر
باشد افسون ... دام خود	تا کر عامی چند سازی رام خود
چند پیمائی ... گزاف	چند بگشائی سر انبان لاف
شرم بادت ... فضول	نه فروعت محکم آمد نه اصول
این ... معقول تو	اندرین ره چیست دانی غول تو
... المرض	درس اگر قربت نباشد و عرض
آنکه خود را از مرض ... شناخت	اسب دولت بر فراز عرش تاخت

کرد بنا ... با کمال عجز و ... تعلیم و تعلم ... محض تقرب ... منها ... بهمت ... انسانیت باشد ... مفاخرت ... بر امثال و اقران باشد

فی الحدیث الخامس من الفصول الخمسة عشر من الباب السابع عشر من کتاب العقل والعلم من اصول الکافی وذلک الباب معنون بهذا العنوان باب النوادر

قال جعفر بن محمد الصادق علیهما السلام طلبة العلم ثلاثة فاعرفهم باعیانهم وصفاتهم صنف یطلبه للجهل والمراء وصنف یطلبه للاستطالة والختل وصنف یطلبه للفقه والعقل فصاحب الجهل والمراء موذ ممار متعرض للمقال فی اندیة الرجال بتذاکر العلم وصفة الحلم قد تسربل بالخشوع وتخلی من الورع فدق الله من هذا خیشومه وقطع منه حیزومه وصاحب الاستطالة والختل ذو خب وملق یستطیل علی مثله من اشباهه ویتواضع للاغنیاء من دونه فهو لحلوائهم هاضم ولدینه حاطم فاعمی الله علی هذا خبره وقطع من آثار العلماء اثره وصاحب الفقه والعقل ذو کآبة وحزن وسهر قد تحنک فی برنسه وقام اللیل فی حندسه یعمل ویخشی وجلا داعیا مشفقا مقبلا علی شأنه عارفا باهل زمانه مستوحشا من اوثق اخوانه فشد الله من هذا ارکانه واعطاه یوم القیمة امانه

فارسی گو گرچه تازی خوشتر است	

فنقول

بیخش در حدیث از پانزده حدیث باب هفدهم از کتاب عقل و علم اصول کافی تالیف شیخ محمد بن یعقوب کلینی علیه الرحمة ثبت و ضبط است که امام ششم

امام بحق ناطق حضرت جعفر بن محمد الصادق علیهما السلام فرمود طالبین علم دین
سه طایفه هستند پس بشناس ایشانرا صنف اول کسانی هستند که علم را
طلب میکنند از برای استخفاف بمردم و استهزاء با ایشان که طریقه جهال است
واز برای مراء و جدال با اقران و امثال صنف دویم کسانی هستند
که آنرا طلب میکنند از برای مفاخرت نمودن و خدعه کردن و صنف
سیم کسانی هستند که آنرا طلب میکنند بجهة تحصیل بصیرت در دین و تکمیل
عقل و تحصیل یقین و علامت صنف اول آنست که در مقام جدال با اقران
و امثال بر میاید و در صدد ایذاء ایشان و غلبه بر آنها است و در مجالس و محافل
بسخن و گفتگوی با ایشان مشغول میشود تا فضل خود را ظاهر سازد و در مجامع خلق ذکر علم و
بیان صفت حلم را میکند و خشوع و خضوع را بر خود می بندد و مثل اینکه
سر بزیر می افکند و نفسها بلند میکشد و نالهای ضعیف بر می آورد و گاهی
[illegible] پشت خود را خم میکند و گاهی سر می جنباند و دستی حرکت میدهد
و حال آنکه دل او از ورع خالی و باطن او از تقوی بری است خدا او را
ذلیل و خوار کند بینی او را بر خاک بمالد و او را هلاک و مستاصل سازد
و علامت صنف دویم آنست که صاحب مکر و خدعه و نرمی و همواری است
با امثال خود از اهل علم تکبر می نماید و از برای اغنیائی که پست تر از او هستند
تواضع و فروتنی میکند حلواهای ایشانرا میخورد و دین ایشانرا ضایع میکند
خدا نام او را برطرف کند و آثار او را از میان علما قطع نماید و علامت
صنف سیم آنست که پیوسته شکسته خاطر و محزون میباشد
و بیداری را شعار خود ساخته جامه عبادت پوشیده
و در ظلمتهای شب بعبادت پروردگار
کوشیده عبادت میکند

از برای خدا از تقصیر خود خائف و ترسان و همیشه از اعمال خود مضطرب
و لرزان است خدا را میخواند و میترسد که دعای او را اجابت نکند و
متوجه است باصلاح نفس خود و بیناست باوضاع اهل زمان و گریزان است از
برادران خدا محکم کند اعضا و جوارح او را بعمل کردن و عطا
فرماید باو امان و آسایش در روز قیامت

ذکر چند حدیث در فضیلت علم دین از اصول و فروع و کتب زهد و
اخلاق و فضیلت علمای ربانی که داخل صنف سیم از اصناف ثلثه‌اند
الحدیث الاول قال رسول الله صلی الله علیه و آله ساعة من عالم یتکی علی
فراشه ینظر فی علمه خیر من عبادة العابد سبعین عاما الحدیث الثانی
قال امیر المؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام بینما انا جالس فی مسجد النبی صلی الله علیه
و آله اذ دخل ابوذر فقال یا رسول الله جنازة العابد احب الیک ام مجلس العالم فقال
رسول الله صلی الله علیه و آله یا اباذر الجلوس ساعة عند مذاکرة العلم احب الی الله
من الف جنازة من جنائز الشهداء والجلوس ساعة عند مذاکرة العلم احب الی
الله من قیام الف لیلة یصلی فی کل لیلة الف رکعة والجلوس ساعة عند مذاکرة
العلم احب الی الله من الف غزوة و قراءة القرآن کله قال یا رسول الله مذاکرة
العلم خیر من قراءة القرآن کله فقال رسول الله صلی الله علیه و آله یا اباذر
الجلوس ساعة عند مذاکرة العلم احب الی الله من قراءة القرآن کله اثنی عشر
الف مرة علیکم بمذاکرة العلم فان بالعلم تعرفون الحلال والحرام ومن خرج
من بیته لیلتمس بابا من العلم کتب الله عز و جل له بکل قدم ثواب نبی
من الانبیاء و اعطاه الله بکل حرف یسمع او یکتب مدینة
فی الجنة و طالب العلم احبه الله و احبه الملئکة

واحبه النبيّون ولا يحبّ العلم الّا السّعيد طوبى لطالب العلم يوم القيمة يا اباذر الجلوس ساعة عند مذاكرة العلم خير لك من عبادة سنة صيام نهارها وقيام ليلها والنظر الى وجه العالم خير لك من عتق الف رقبة ومن خرج من بيته ليلتمس بابا من العلم كتب الله له بكل قدم ثواب الف شهيد من شهداء بدر وطالب العلم حبيب الله ومن احبّ العلم وجبت له الجنّة ويصبح ويمسي في رضى الله ولا يخرج من الدّنيا حتّى يشرب من الكوثر ويأكل من ثمرة الجنّة ولا يأكل الدود جسده ويكون في الجنّة رفيق خضر عليه السلام وهذا كله تحت هذه الآية قال الله تعالى يرفع الله الّذين آمنوا منكم والّذين اوتوا العلم درجات

الحديث الثالث

قال صحابي من الصّحابة خطبنا رسول الله صلّى الله عليه وآله فقال يا ايّها النّاس انّ في القيمة اهوالا وافزاعا وحسرة وندامة حتّى يعرق الرجل في عرقه الى شحمة اذنه فلو شرب من عرقه سبعون بعيرا ما نقص منه قالوا يا رسول الله ما النّجاة من ذلك قال اجثوا على ركبتكم بين يدي العلماء تنجوا من اهوالها فانّي افتخر يوم القيمة بعلماء امّتي كسائر الانبياء قبلي الا لا تكذبوا عالما ولا تردّوا عليه ولا تبغضوه واحبّوه فانّ حبّهم اخلاص وبغضهم نفاق الا ومن اهان عالما فقد اهانني ومن اهانني فقد اهان الله ومن اهان الله فمصيره الى النار الا ومن اكرم عالما فقد اكرمني ومن اكرمني فقد اكرم الله ومن اكرم الله فمصيره الى الجنّة الا وانّ الله يغضب للعالم كما يغضب الامير المسلّط على من يعصيه

الا فاغتنموا دعاء العالم فانّ الله يستجيب دعاء في حقّ من دعاه

ومن صلّى صلوة واحدة خلف عالم فكانّما

صلّى خلفي وخلف ابرهيم خليل الله

الا فاقتدوا بالعلماء

فقال

خذوا منهم ما صفا ودعوا منهم ما كدر الا وانّ الله يغفر للعالم يوم القيمة سبعمائة ذنب ما لم يغفر للجاهل ذنبا واحدا واعلموا انّ فضل العالم كعدد الرمل من البحار والرمال والجبال والشعر على الجمال الا فاغتنموا مجلس العلماء فانّها روضة من رياض الجنّة تنزل عليهم الرّحمة والمغفرة كما تمطر من السّماء يجلسون بين ايديهم مذنبين ويقومون مغفورين لهم والملئكة يستغفرون لهم ما داموا جلوسا عندهم وانّ الله ينظر اليهم فيغفر للعالم والمتعلّم والناظر والمحبّ لهم

ذكر ترجمة احاديث ثلثة

اوّل حديث حضرت پیغمبر صلّی الله علیه وآله فرمود یکساعت که عالم ربّانی فی الله بر فراش خود تکیه کند ومشغول باشد بنظر کردن در علم خود بهتر است ثواب آن از برای او از ثواب هفتاد سال عبادت شخص عابد غیر عالم

حديث دويّم حضرت امیر المؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام فرمود در مسجد پیغمبر صلّی الله علیه وآله نشسته بود که ناگاه ابوذرّ غفاری پس عرض کرد یا رسول الله جنازه عابد قریش نزد تو بهتر است یا مجلس عالم ربّانی پیغمبر فرمود ای ابوذرّ یکساعت نزد مذاکره علم دین محبوبتر است بسوی خدا از هزار جنازه از جنازهای شهدا و نشستن یکساعت نزد مذاکره علم دین محبوبتر است بسوی خدا از ایستادن در هزار شب از برای عبادت که بجا آورده شود در هر شبی از آن هزار شب هزار رکعت نماز ونشستن یکساعت نزد مذاکره علم دین محبوبتر است بسوی خدا از هزار جهاد با دشمنان دین خدا واز خواندن تمام قران ابوذرّ از روی تعجب عرض کرد یا رسول الله مذاکره علم دین بهتر است از خواندن تمام قران پس

حضرت پیغمبر صلی الله علیه وآله فرمود ای ابوذر نشستن یکساعت نزد مذاکرهٔ
علم دین محبوب تر است بسوی خدا از خواندن تمام قرآن دوازده هزار مرتبه بعد از آن
بیان آنحضرت فرمود باصحابه خود برشما باد بمذاکرهٔ علم دین چرا که بواسطهٔ علم دین
میشناسید حلال خدا را از حرام خدا پس فرمودند هر مسلمانیکه بیرون برود
از خانهٔ خود از برای آنکه چیزی و مطلبی از علم دین را بفهمد در نامهٔ عمل او مینویسد خدا
عزوجل از برای او بعدد هر قدم از قدمهائیکه برمیدارد ثواب پیغمبری از
پیغمبران و عطا میکند باو خداوند عالم بعدد هر حرفیکه میشنود یا مینویسد
شهری در بهشت و طالب علم دین را دوست دارد خدا و دوست دارند او را
ملائکه و دوست دارند او را پیغمبران و دوست ندارد علم دین را مگر شخص سعید
و نیک بخت و خوشا بحال طالب دین در روز قیامت امیر المؤمنین فرمودند نشستن
یکساعت نزد مذاکرهٔ علم دین بهتر است از برای تو از عبادت یکسال کردن روزها
روزه باشی و شبها بعبادت قیام نمائی و نظر کردن بصورت عالم ربانی
بهتر است از برای تو از آزاد نمودن هزار بنده در راه خدا و هر مسلمانی
که بیرون بیاید از خانه‌اش از برای آنکه چیزی و مطلبی از علم دین را یاد
کند و بفهمد می نویسد خدا تعالی از برای او بعدد هر قدمی [illegible] ثواب
هزار شهید از شهدای بدر و طالب علم دین محبوب خدا است و [illegible] ملائکه
دوست داشته باشد علم دین را واجب میشود از برای او بهشت و [illegible] میکند
شام میشاید در صفا و خوشنودی خدا و بیرون نمیرود از دنیا تا آشامد
از آب کوثر و بخورد از میوه‌های بهشت و [illegible] در بهشت
عالم ربانی رفیق حضرت خضر علیه السلام خواهد بود
بعد حضرت پیغمبر صلی الله علیه وآله
فرمود تمام آنچه را که بیان کردم

در تحت فهم این آیهٔ شریفه است یرفع الله الذین آمنوا منکم والذین اوتوا العلم
درجات یعنی بلند میکند خدا مقام و درجهٔ کسانیرا که گرویده‌اند بایمان [illegible]
از شما اولاد آدم و بلند میفرماید خدا مقام و درجهٔ کسانیرا که بآنها داده علم
حدیث شریف نقل کرده یکی از صحابه که حضرت پیغمبر صلی الله علیه خطبه
خواند از برای ما اصحاب در آن خطبه فرمود ایمردم بدرستیکه در قیامت
هولها و فزعها و افسوسها است قسمیکه در آنها بطوریکه غرق میشود شخص در عرق
خودش غرق مردم در آن روز پر هول و وحشت بحدیست که میرسد عرق بعضی
بنرمهٔ گوشش پس هرگاه بیاشامند از عرق هر یکی از آن مردم هفتاد شتر تشنه
بنظرم نمیاید که چیزی کم شده از آن عرقیکه آن شخص در آن غرق شده
اصحاب عرض کردند یا رسول الله باعث نجات از آن شدت چیست
فرمود باید در دنیا دو زانو بنشیند پیش روی علمای ربانی تا نجات یابید
در روز قیامت از آن شدت و اهوال پس بدرستیکه من فخر مینمایم در روز
قیامت بعلمای ربانی امتم چرا که آنها مانند پیغمبران قبل از من میباشند بعد فرمود
آگاه باشید تکذیب نکنید عالمی از علمای ربانی را و رد نکنید بر او
و او را دشمن ندارید و محبت داشته باشید نسبت باو چرا که دوستی داشتن
نسبت باو اخلاص بخدا است و دشمنی داشتن نسبت باو نفاق با خدا است آگاه
باشید هر کسیکه اهانت کند عالمی از علمای ربانی را مرا اهانت کرده و
هر کسیکه مرا اهانت کند خدا را اهانت کرده و هر کسیکه خدا را اهانت
کند جای او در آتش جهنم است آگاه باشید
هر کسیکه گرامی دارد عالمی از علمای ربانی را
مرا گرامی داشته

وهر کسیکه مرا گرامی دارد خدا را گرامی داشته و هر کسیکه خدا را گرامی دارد
خدا ابرش در بهشت **آگاه باشید** بدرستیکه خدا غضب مینماید
از برای عالم ربانی نظیر آنکه پادشاه متملق غضب می نماید بر کسیکه نافرمانی
او را کرده **آگاه باشید** غنیمت شمارید دعای خیر عالم
ربانی را در حق خودتان زیرا که خدا مستجاب میفرماید دعای خیر او را در
باره هر کسیکه در حق او دعا کرده و هم مسلمانیکه یکنماز جماعت در
عقب سر عالمی از علماء ربانی بجا بیاورد پس گویا آنکه نماز جماعت بجا آورده
در پشت سر من که پیغمبر آخر الزمانم و در پشت سر حضرت ابراهیم خلیل
الله علیه **آگاه باشید** پیروی نمائید از علماء بدرستیکه ایشان
انجم خود هستند و واگذارید از ایشان نه بنظر ظاهر خوب ببینید **آگاه
باشید** که خدا می آمرزد از برای عالم در روز قیامت هفتصد گناه
از گناهانش پیش از آنکه یکی از آنها را از برای جاهل بیامرزد و بدانید که فضیلت
عالم ربانی بیشتر است از آب دریاها و عدد ریگ دشتها و عدد کوهها و عدد موهای شتران
آگاه باشید غنیمت شمارید مجلس علماء ربانی را زیرا که مجلس ایشان روضه
و باغی است از باغهای بهشت نازل میشود بر ایشان رحمت و مغفرت همچنانکه از آسمان
باران میبارد بر اهل زمین مسلمانان از روی اخلاص می نشینند پیش روی
ایشان در حالیکه گناهان بسیار بر دوش ایشانست برمیخیزند در حالتیکه
خدا گناهان ایشان را آمرزیده و تمام ملائکه استغفار مینمایند از برای ایشان اگر
در مجلس علماء ربانی از روی اخلاص نشسته‌اند مادامیکه در آنجا جلوس
دارند و بدرستیکه خدا نظر میفرماید بتمام ایشان پس میامرزد عالم
و متعلم و نظرکننده با ایشان را و میامرزد و دوست
دارند این سه طایفه را

مؤلف گوید همچنانکه از برای رسیدن هر شخصی از نتایج
و مقصدی از مقاصد مقدماتی و آدابی است که بدون رعایت آنها آن
شخص بآن مقصد حاصل نخواهد شد **همچنین** از برای تعلیم و تعلم
علم دین نیز مقدمات و آدابیست که بدون ترتیب آن مقدمات و رعایت
آن آداب از برای شخص تعلیم دهنده و شخص متعلم علم دین منظور که
باید و شاید حاصل نخواهد شد و بسا است که شخص بجهت ندانستن جمله از آنها
عمرش از دست میرود بلکه در بعضی اشخاص دین و دنیا هر دو از دست
میرود تا بحدیکه از محصلین علوم دینیه در مدارس بلاد و در نجف
اشرف و کربلا و در سامره مشاهده مشرفه پیش از وارد شدن در علوم
مربوطه بدین ترتیب هستند آن مقدمات را رعایت نمایند آن آداب را در
بارۀ خود و در بارۀ اطفال غیر بالغ که وارد میشوند در علوم مربوطه
بدین از مقدمات و از موخرات **و باید دانست** که در بسیاری
از کتب آداب تعلیم و تعلم ثبت و ضبط است و در اینجا اقتضا میشود
بذکر فهرست هشت کتاب خوب است که تمام آنها در یک جلد چاپ شود
و تمام اهل علم دین آنرا بخوانند و مطالعه نمایند و بدستور منظور نظر شان
باشند تا در اندک زمانی در اقسام علوم مربوطه بدین ترقی کنند
و در دنیا و آخرت رستگار شوند و عمر بلاطائل بیفایده نگذرد و اجر
هم بر باد نرود و آن هشت کتاب این کتابهاست **اول** کتاب
آداب المتعلمین مرحوم خواجه نصیر الدین طوسی
علیه الرحمه است که مشتمل است بر دوازده
فصل و در جزء کتب جامع المقدمات
مکرر بطبع رسیده

دوم کتاب منیة المرید مرحوم شهید ثانی علیه الرحمة است و این کتاب در خصوص آداب تعلیم و تعلم بهترین کتابهاست که در شهر بمبئی و طهران چاپ خورده آن این ترتیب است که مرقوم میشود

در آداب تعلیم و تعلم و فهرست آن کتاب

المقدمة

المشتملة علی جملة من التنبیه علی فضل العلم من الکتاب والسنة والاثر و دلیل العقل و فضل حاملیه و متعلمیه و اهتمام الله تعالی بشأنهم و تمییزهم عمن سواهم

الباب الاول فی آداب المعلم والمتعلم

الباب الثانی فی آداب الفتوی والمفتی والمستفتی

الباب الثالث فی المناظرة و شروطها و آدابها و آفاتها

الباب الرابع فی آداب الکتابة والکتب التی هی آلة العلم و ما یتعلق بتصحیحها و ضبطها و وضعها و حملها و شراها و عاریتها و غیر ذلک

سیم نور هفتادم از هفتاد نور کتاب انوار النعمانیه سید نعمة الله جزائری است که مشتمل است بر چهارده فائده و نور معنون آن باین عنوان

نور فی احوال المعلم والمتعلم و کیفیة آدابهما

چهارم باب مناظره و فتوحات از باب چهارم از پنج باب مقدمه کشف الظنون تألیف مصطفی بن عبد الله قسطنطینی مشهور بحاجی خلیفه است پنجم باب از هفت باب کتاب علم محجة البیضاء مرحوم فیض علیه الرحمة و کتاب علم محجة البیضاء کتاب اول است از ده کتاب ربع عبادات و آن باب معنون است باین عنوان

کتاب

الباب الخامس فی آداب المعلم والمتعلم

ششم ایضا باب خامس از هفت باب کتاب علم احیاء العلوم غزالی است و کتاب علم احیاء العلوم کتاب اول است از ده کتاب ربع عبادات و آن باب معنون است باین عنوان الباب الخامس فی آداب المعلم والمتعلم هفتم باب التعلیم باب کتاب جامع السعادات مرحوم آخوند ملا مهدی نراقی علیه الرحمة است بچند ورق پیش از شروع در ذکر اوصاف رذیله و اعمال عبادت آن باب از آن کتاب این است

تنبيهٌ لكلٍّ من التعليم والتعلّم آداب وشروط أمّا آداب التعلّم فمنها أن يجتنب المتعلّم من اتّباع الشهوات والهوى والاختلاط بأبناء الزمان
الخ
وأمّا آداب التعليم فمنها أن يخلص المعلّم تعليمه لله سبحانه الخ

هشتم مطلب اوّل از مقام دوم از پنج مقام از باب چهارم از چهار باب کتاب معراج السعادة فارسی تألیف مرحوم حاجی ملا احمد نراقی علیه الرحمة است که بمنزله فارسی کتاب جامع السعادات والد مرحومش میباشد و آن مطلب مشتمل است بر یک فصل و دو فائده فصل در شرافت علم و علما فائده اولی در آداب تعلّم و تعلیم فائده دوم در اقسام علوم و ممدوح و مذموم آنها و قدر ضرور از هر علمی و قدر لازم از اصول عقاید و کیفیت تحصیل اطمینان در عقاید

بیان منظوم از برای تنبیه خواص

طلب ابتغا سعا خوش رفتار — طرب انبسا هدان شیرین کار
زین سپس دوستان ز دامن دوست — بعد از این کوش ما و حلقه یار
بجدای ار کسی تواند بود — بجدای از خدای برخوردار
ده رها کرده از ابی کم — عز ندانسته از ابی خوار
عالمت غافل است و تو غافل — خفته را خفته کی کند بیدار
غول نه عالم آنکه از او — بشنوی گفت و نشنوی کردار
دعوی دل مکن که جز غم حق — نبود در حریم دل د یار
ده بودان نه دل که اندر وی — کار و خر گنجد و ضیاع و عقار
کی در آید فرشته تا نکنی — سگ ز در دور و صورت از دیوار
نه بدان لعنت است بر ابلیس — کو نداند همی همین ز نسا
بل بدان لعنت است کاندر دین — علم داند بعلم نکند کار
علم کز تو تو را نبستاند — جهل ازان علم به بود صد بار
سائق و قائد صراط الله — به ز قرآن مدان و به ز اخبار
جز بدست و دل محمد نیست — حل و عقد خزائن اسرار
کرد دنیا مگرد حکمت جو — زانکه این اندکست زان بسیار
افسری کان نه دین نهد بر سر — خواهش افسر شما خوا افسار
هر بزرگی و دین خری و خوری — در شمار کشند و شمار
بز و مرغ را از آن ره کش — که با انسان رسند در مقدار
جز بدین ظلم باشد ار نکشد — بی نمازی مسبحی را زار

در طریقت خود اینک باید کرد
اول الحمد آخر استغفار

ذكر فهرست كتب فقهيه بترتيب كتاب سائر و كتب وسائل الشيعة و كتاب مستدرك الوسائل بر پنجاه عنوان

كتاب الطهارة	كتاب الصلوة	كتاب الزكوة
كتاب الخمس	كتاب الصيام	كتاب الاعتكاف
كتاب الحج	كتاب الجهاد	كتاب الامر بالمعروف والنهي
كتاب التجارة	كتاب الرهن	كتاب الحجر
كتاب الضمان	كتاب الصلح	كتاب الشركة
كتاب المضاربة	كتاب المزارعة والمساقاة	كتاب الوديعة
كتاب العارية	كتاب الاجارة	كتاب الوكالة
كتاب الوقوف والصدقات	كتاب السكنى والحبيس	كتاب الهبات
كتاب السبق والرماية	كتاب الوصايا	كتاب النكاح
كتاب الطلاق	كتاب الخلع والمباراة	كتاب الظهار
كتاب الايلاء والكفارات	كتاب اللعان	كتاب العتق
كتاب التدبير والمكاتبة والاستيلاد	كتاب الاقرار	كتاب الجعالة
كتاب الايمان	كتاب النذر والعهد	كتاب الصيد والذباحة
كتاب الاطعمة والاشربة	كتاب الغصب	كتاب الشفعة
كتاب احياء الموات	كتاب اللقطة	كتاب الفرائض والمواريث
كتاب القضاء	كتاب الشهادات	كتاب الحدود

كتاب القصاص

كتاب الديات

ذكر فهرست كتب

ذكر فهرست كتب فقهيه بترتيب كتاب شرح لمعه به پنجاه و يك عنوان

كتاب الطهارة	كتاب الصلوة	كتاب الزكوة
كتاب الخمس	كتاب الصوم	كتاب الحج
كتاب الجهاد	كتاب الكفارات	كتاب النذر
كتاب القضاء	كتاب الشهادات	كتاب الوقف
كتاب العطية	كتاب المتاجر	كتاب الدين
كتاب الرهن	كتاب الحجر	كتاب الضمان
كتاب الحوالة	كتاب الكفالة	كتاب الصلح
كتاب الشركة		كتاب المضاربة
كتاب الوديعة	كتاب العارية	كتاب المزارعة
كتاب المساقاة	كتاب الاجارة	كتاب الوكالة
كتاب الشفعة	كتاب السبق والرماية	كتاب الجعالة
كتاب الوصايا	كتاب النكاح	كتاب الطلاق
كتاب الخلع والمباراة	كتاب الظهار	كتاب الايلاء
كتاب اللعان	كتاب العتق	كتاب التدبير والمكاتبة والاستيلاد
كتاب الاقرار	كتاب الغصب	كتاب اللقطة
كتاب احياء الموات	كتاب الصيد والذباحة	كتاب الاطعمة والاشربة
كتاب الميراث	كتاب الحدود	كتاب القصاص

كتاب الديات

ذكر فهرست

ذکر فهرست کتب فقهیه کتاب شرایع اینجا و دو عنوان
کتاب شرایع مبنی بر چهار قسمت قسم اول در عبادات مشتمل بر ده کتابست باین ترتیب

کتاب الطهارة کتاب الصلوة کتاب الزکوة کتاب الخمس کتاب الصوم
کتاب الاعتکاف کتاب الحج کتاب العمرة کتاب الجهاد کتاب الامر بالمعروف والنهی عن المنکر

قسم دوم در عقود مشتمل است بر نوزده کتاب باین ترتیب

کتاب التجارة کتاب الرهن کتاب المفلس کتاب الحجر
کتاب الضمان کتاب الصلح کتاب الشرکة کتاب المضاربة
کتاب المزارعة والمساقاة کتاب الودیعة کتاب العاریة کتاب الاجارة
کتاب الوکالة کتاب الوقوف والصدقات کتاب السکنی والحبیس کتاب الهبات
کتاب السبق والرمایة کتاب الوصایا کتاب النکاح

قسم سوم در ایقاعات مشتمل بر یازده کتابست باین ترتیب

کتاب الطلاق کتاب الخلع والمباراة کتاب الظهار کتاب الایلاء
کتاب اللعان کتاب العتق کتاب التدبیر والمکاتبة والاستیلاد
کتاب الاقرار کتاب الجعالة کتاب الایمان کتاب النذر و حکم العهد

قسم چهارم در احکام مشتمل بر دوازده کتاب باین ترتیب

کتاب الصید والذباحة کتاب الاطعمة والاشربة کتاب الغصب کتاب الشفعة
کتاب احیاء الموات کتاب اللقطة کتاب الفرائض کتاب القضاء کتاب الشهادات
کتاب الحدود کتاب القصاص کتاب الدیات

جمع کتب چهار قسم عبادات و عقود و ایقاعات
و احکام پنجاه و دو کتابست

مؤلف کتاب گوید فهرست کتب فقهیه بترتیب کتاب وسائل الشیعة و کتاب مستدرک الوسائل و کتاب شرح لمعه و کتاب شرایع مطابق بود از برای فهم سهل بیان مربوط بعلم دین و باید این سه باب در اینجا بعبارات واضحه و فصیحه مرقوم شود

فنقول

بیان کثیر النفع بلسان تازی از برای مشتغلین اهل علم و محصلین علوم دینی

ایها المشتغلون والناظرون فی علم الفقه و مقدماته انتبهوا من نوم الغفلة واعلموا ان لفظ الفقه قد تصرف فیه بالتخصیص لا بالنقل والتحویل اذ خصصوه بمعرفة الفروع الغریبة فی الفتاوی والوقوف علی دقائق عللها واستکثار الکلام فیها وحفظ المقالات المتعلقة بها فمن کان اشد تعمقا فیها واکثر اشتغالا بها یقال هو الافقه ولقد کان اسم الفقه فی العصر الاول یطلق علی طریق الآخرة و معرفة دقائق آفات النفوس ومفسدات الاعمال و قوة الاحاطة بحقارة الدنیا و شدة التطلع الی نعیم الآخرة واستیلاء الخوف علی القلب یدلک علی ذلک قول الله تبارک و تعالی فی الآیة الثانیة والعشرین والمائة من سورة التوبة لیتفقهوا فی الدین ولینذروا قومهم اذا رجعوا الیهم لعلهم یحذرون وما یحصل به الانذار والتخویف هو هذا العلم و هذا الفقه دون تفریعات التجارة والرهن والمفلس والحجر والضمان والصلح والشرکة والمضاربة والمزارعة والمساقاة والودیعة والعاریة والاجارة والوکالة والوقوف والصدقات والسکنی والحبیس والهبات والسبق والرمایة والوصایا

والنکاح

والطلاق والخلع والمباراة والظهار والايلاء واللعان والعتق
والتدبير والمكاتبة والاستيلاد والاقرار والجعالة والايمان والنذر والعهد
والصيد والذباحة

والاطعمة والاشربة والغصب والشفعة واحياء الموات واللقطة
والفرائض والقضاء والشهادات والحدود والقصاص
والديات

فلذلك لا يحصل به انذار وتخويف بل التجرد له على الدوام يقسي القلب وينزع الخشية منه كما نشاهد من المتجردين له وقال الله تعالى لهم قلوب لا يفقهون بها واراد به معاني الايمان دون الفتاوى ولعمري ان الفقه والفهم في اللغة اسمان لمعنى وانما يتكلم في عادة الاستعمال به قديما وحديثا وقال تعالى لانتم اشد رهبة في صدورهم من الله ذلك بانهم قوم لا يفقهون فاحال قلة خوفهم من الله عز وجل واستعظامهم سطوة الخلق على قلة الفقه فانظر اكان ذلك نتيجة عدم الحفظ لتفريعات الفتاوى او هو نتيجة عدم ما ذكرناه من العلوم وقد قال صلى الله عليه وآله علماء حكماء فقهاء للذين وفدوا عليه وقال صلى الله عليه وآله الا انبئكم بالفقيه كل الفقيه قالوا بلى قال ع ص وآله من لم يقنط الناس من رحمة الله ولم يؤمنهم من مكر الله عز وجل ولم يؤيسهم من روح الله عز وجل ولم يدع القرآن رغبة عنه الى ما سواه وقال ص ع لا يفقه العبد كل الفقه حتى يمقت الناس في ذات الله عز وجل وحتى يرى للقرآن وجوها كثيرة وروي ايضا موقوفا على ابي الدرداء مع قوله ثم يقبل على نفسه فيكون لها اشد مقتا وقال بعض السلف انما الفقيه الزاهد في
الدنيا الراغب في الآخرة البصير بدينه المداوم على عبادة ربه الورع الكاف نفسه عن اعراض المسلمين
العفيف عن اموالهم الناصح

لجماعتهم ولم يقل في جميع ذلك الحافظ لفروع الفتاوى ولست اقول ان اسم الفقه لم يكن متناولا للفتاوى في الاحكام الظاهرة ولكن كان بطريق العموم والشمول او بطريق الاستتباع وكان اطلاقهم له على علم الآخرة واحكام القلب اكثر فثار من هذا التخصيص تلبيس بعث الناس على التجرد له والاعراض عن علم الآخرة واحكام القلب ووجدوا على ذلك معينا من الطبع فان علم الباطن غامض والعمل به عسير والتوصل به الى طلب الولاية والقضاء والجاه والمال متعذر فوجد الشيطان مجالا لتحسين ذلك في القلوب بواسطة تخصيص اسم الفقه الذي هو اسم محمود في الشرع به وهذا كلامه رفع الله مقامه الذي ينبغي ان يكتب بالنور على صفحات خدود الحور

قال الطريحي ره في كتابه المسمى بمجمع البحرين
فقه قوله تعالى ولكن لا تفقهون تسبيحهم اي لا تفهمونه من قولهم فقهت الكلام اذا فهمته ومنه سمي الفقيه فقيها يقال فقه الرجل بالكسر يفقه فقها من باب تعب اذا علم وفقه بالضم مثله وقيل بالضم اذا صار الفقه له سجية وفلان لا يفقه اي لا يفهم ثم خص به علم الشريعة قال بعض الاعلام الفقه هو التوصل الى علم غائب بعلم شاهد فهو اخص من العلم بالاحكام فقها والفقيه الذي علم ذلك واهتدى به الى استنباط ما خفي عليه انتهى وقد فقه بالضم فقاهة وفقهه الله وتفقه اذا تعاطى ذلك وفاقهته اذا باحثته في الفقه وفي الحديث من حفظ على امتي اربعين حديثا بعثه الله عالما فقيها قال بعض الشارحين ليس المراد به الفقه بمعنى الفهم فانه لا يناسب المقام ولا العلم بالاحكام الشرعية عن ادلتها التفصيلية فانه مستحدث بل المراد البصيرة في امر الدين والفقه اكثر ما ياتي في الحديث بهذا المعنى فالفقيه هو صاحب البصيرة واليها اشار بقوله لا يفقه العبد كل الفقه حتى يمقت الناس في ذات الله وحتى يرى للقرآن وجوها كثيرة ثم يقبل على نفسه فيكون لها اشد مقتا ثم قال هذه البصيرة اما موهبية وهي التي دعا بها النبي لامير المؤمنين ع حين ارسله الى اليمن حيث قال اللهم فقهه في الدين او كسبية فهي التي اشار اليها امير المؤمنين ع حيث قال لولده الحسن ع وتفقه يا بني في الدين انتهى كلامه ولا يخفى ان ما اراده من معنى الفقه لا يخلو من غموض ولعل المراد منه علم الشريعة

قالت عليه الجوهري يكون المعنى من حفظ على امتي اربعين حديثاً فيما يحتاجون اليه في امر دينهم وان لم يكن دينهما عالماً بعثه الله يوم القيمة فقيهاً عالماً داخلاً في زمرة العلماء والفقهاء وثواب كثواب هم بمجرد ذلك الاحاديث وان لم يتفقه في معانيها وقد ذكر في الحديث الامر بالتفقه في دين الله والمراد به على ما قرره بعض الشارحين هو ان سائر الافعال التي اوجبها الله تعالى كالوضوء والغسل والصلوة والصوم والحج والزكوة والجهاد والامر بالمعروف والنهي عن المنكر يجب على الخلق طلب العلم بها واما الاحكام الشرعية الوضعية كحكم الشك في عدد الركعات وحكم من زاد على سجدة سهواً واحكام البيع والميراث والديات والحدود والقصاص والافعال التي هي محرمة الافعال كحرمة الغيبة وشرب الخمر وغير ذلك

فانما يجب طلب العلم بها عند الحاجة اليها

بياء كثير النفع از براي متلبسين بلباس اهل علم و محصلين علوم از بابا فارسي

ايها المشتغلون والناظرون في علم الفقه ومقدماته بايد از خواب غفلت بيدار شويد بدانيد كه علم فقه و مقدمات ان از صرف و نحو و لغت و منطق و معاني و بيان و اصول فقه و غير انها از مقدمات علم فقه **والله العلي الغالب** علومي نيستند كه مقصود لذاته باشند بلكه مقصود بالعرضند و غرض از دانستن انها عبادات و بندگي است پس نبايد بواسطه دانستن اين علوم از عمل باز مانيد و تمام روزگار خود را صرف العمر مباحثه صرف كنيد و در عبادت و خدا پرستي سستي نمائيد بلكه نبايد در اين علوم بقدر ضرورت اكتفا كنيد و كمال اهتمام را بنمائيد در عبادت و خدا پرستي و بسياري از اهل علمند كه باغواء شيطان و تسويلات نفس عمر خود را صرف نحو و صرف نموده و در منطق و معاني و بيان بحد انتها رسيده اند و از مسائل عبادت بيخبرند

وازاين غافلند كه دانستن بكلم طايفه را رسيدن بدقايق نكات الفاظ و تحسينات عبارات ايشان نه بكار دنيا مي ايد نه بكار آخرت و بجز تضييع عمر و تلف كردن زمانه بتحصيل سخنان ايشان فائده ندارد و از اينها از بكار بودن از اهل علم هستند كه از عمل و عبادت بلكه استنباط مسائل باز مانده اوقات خود را صرف فهم وجوه و احتمالات عبارات بعضي كه در اين علوم كتابي تصنيف ميكنند و صفحات بسيار در توجيه و احتمالات كلام مصنف سياه مي نمايند و بسيار است كه فهم ان عبارات هم مدخليتي در تفهيم مسئله از مسائل ندارد بلكه بسا باشد كه شب و روز فكر ميكنند در توجيهات عبارات اعلما عاقر كرده و بنا بقواعد فاسده خود از قياس و استحسان و امثال آن ذكر كرده اند و بواسطه از طاعت و عبادت باز ميمانند و همچنين در استنباط مسائل بسا باشد كه ماخذ مسئله واضح و دليل آن لايح و ترجيح آن ظاهر و بر آن دليل ضعيفي يا حديثي عامي يا مثل آن يافت ميشود مدتي عمر خود را در هدم آن دليل و يا توجيه آن حديث بانواع مختلفه صنايع ميكنند و هم چنين در استخراج و استنباط مسائل غير مهمه و فروض نادره كه يقين يا ظن بعدم احتياج بانها حاصل است **وطالب كمال و سعادت** بايد دامن خود را از امثال اين امور بر چيند غرض اين نيست كه طالب علم مطلقا در اين امور تامل نكند و پيرامون انها نگردد زيرا كه شكي نيست در اينكه حصول ملكه اجتهاد و فهم آيات و اخبار و كلمات علماي ابرار موقوف است بر تكميل قوه نظريه و تشحيذ ذهن و خاطر و اين امور موجب ازدياد قوه نظريه و تشحيذ ذهن ميگردد

پس این امور را ابتداء از برای طالب علم فی الجمله مطلوب و سعی در اهتمام عیوب
و دنیا باشد که لازم باشد مقصود آن است که طالب علم در این امور باید بقدر
ضرورت اکتفا کند و بعد از حصول قوهٔ اجتهاد و وصول بمرتبهٔ فهم ادله و استنباط
دیگر وقت خود را چندان مصروف این امور نکند و از فهم احکام واجبات
و عبادات موظفه باز نماند و الا قوهٔ نظر بهر جا که رسید بانقاب
زیاد نیست پس اگر چنین باشد که همگی همت تشیید
مطلوب و تقویهٔ قوهٔ نظر مستحسن باشد پس باید
همهٔ عمر خود را صرف آن کند و نیز

چنین است

ایضاً بیان کثیر النفع از برای مشتغلین اهل علم و محصلین علوم دین بزبان فارسی

ایها المشتغلون والناظرون فی علم الفقه و مقدماته باید از خواب
غفلت بیدار شوید و بدانید که حیات ابدی و سعادت سرمد و نفوس کامله
و ترقی در علوم از برای شما و سایرین موقوفست بر تهذیب اخلاق
و اوصاف رذیله و کسب ملکات ملکیه و صفات حمیده و این تمیز از برای
شما و سایر مکلفان ممکن نیست مگر بشناختن رذائل صفات و فضائل ملکات و تمیز دادن بعضی
از آنها از یکدیگر و آنهم بمعالجهٔ آن گردد که کتب علم اخلاق علماً و عملاً از برای
تهذیب اخلاق مرتب و نوشته شده و باید بدانید که شرف علم اخلاق زیاده از
علم شناسی از تمام علوم مزبور و فائده اش بیشتر است و چگونه
چنین نباشد و حال آنکه شرف هر علمی بواسطهٔ شرافت
موضوع اوست و موضوع این علم

نفس ناطقهٔ انسانیه است که اشرف انواع کائنات و افضل طوایف ممکنات
بود ... از حضیض مرتبهٔ بهایم باوج عالم ملائکه عروج می نماید بلی
از برای بنی نوع انسان عرض عریضی است اول آن فروتر از مرتبهٔ چهارپایان و
آخرش برتر از اقلیم فرشتگان در حق اولش فرموده اولئک کالانعام بل هم
اضل سبیلا یعنی ایشان مگر مانند چهارپایان بلکه پست تر و گمراه ترند و باین
جهت کفار میگویند یا لیتنی کنت ترابا یعنی کاشکی من خاک بودمی و در شأن
آخرش رسیده لولاک لما خلقت الافلاک اگر مقصود تو نبود آسمانها را خلق
نکرده بودمی شعر ای نتیجهٔ اصل ... ندانم چه گوهری از آسمان تو برتر نه آسمان
گوهری و ما بین هم بسیار است که سید رسل فرموده انی قد بعثت بالحق ...
یعنی مرا بتمام امت مبعوث نمودند من بر همه راجح ام و این خود ظاهر
و روشن است که این تفاوت و اختلاف در میان افراد این نوع از جهت جسمیت
و لواحق آن نیست زیرا که همه در این شراکت هستند بلکه محض اختلاف در اخلاق
و صفات است و این علم باعث رسیدن باعلی مراتب است و کدام شرف از علمی
که پست ترین موجودات را باشرف کائنات میرساند و باین جهت حکمای سلف
نام علم اکسیر را بر علم اخلاق حقیقةً اطلاق میکردند و باین سبب آن را اکسیر اعظم
مینامیدند و آن را اول تعلیم خود قرار داده بودند و اول بشاگردان خود
این علم را می آموختند بعد تحصیل سایر علوم را از برای کسی که تهذیب
اخلاق نکرده بی ثمر میشمردند زیرا که همچنانکه غذای
که مواد فاسده و اخلاط ردیه در بدن آن جمع شده
از کثرت غذا بجز فساد اخلاط نتیجه
مریض حاصلی نبیند

بوده که

هیچ چنین نفسی که مجمع اخلاق ذمیمه و صفات رذیله باشد از تحصیل علوم
بجز شر و فساد ثمری نمی چیند و از این است که بیشتر از کسانی
که ملبس بلباس علما گشته اند و خود را از زمرهٔ اهل علم می شمرند بمراتب
حال ایشان از عوام بدتر و دل ایشان سیاه تر است تمام و منال که تجمیع
مال خواه حرام و خواه حلال و روز و شب در تحصیل جاه و منصب و بیرون
دین و مذهب میدانند تا اقران و امثال و نظراء و جدال تا اظهار فضیلت خود
بر جمعی از عوام کنند تا پای اعتقاد ایشان سست و اصول و فروع عقاید ایشان نادرست
رسوم شرع و ملت را در انداخته و بدعتی چند از برای خود ساخته و پرداخته
و آنرا مقتضای حکمت نامیده غافل از اینکه حکمت حقیقیه همانست که شریعت نبویه
مقرر فرموده ندانسته اند که علم بدون عمل گمراهی و ضلال و تعلم بدون طاعت
خسران و وبال است همانا قول پیغمبر را نشنیده اند که البلاهة ادنی الی الخلاص
من فطانة بترا یعنی ابلهی و نادانی بنجات نزدیکتر است از زیرکی ناقص و بلیغ گفتا
و گویا بگوش ایشان نرسیده که حضرت رسول فرمود قصم ظهری رجلان عالم
متهتک و جاهل متنسک یعنی دو نفر پشت مرا شکستند یکی عالمی که پرده
شریعت را بدرد و بعلم خود عمل نکند دیگری جاهلی که آداب
عبادت را نداند بدون علم عبادت
کند

بیان در شرف علم اخلاق بزبان تازی

فنقول علم الاخلاق قسم من الحکمة العملیة وهو علم بالفضائل وکیفیة
اقتنائها لتتحلی النفس بها وبالرذائل وکیفیة توقیها لتتخلی عنها
فموضوعه الاخلاق والملکات

والنفس

النفس الناطقة من حیث الاتصاف بها و ههنا شبهة قویة وهی
ان الفائدة فی هذا العلم انما تتحقق اذا کانت الاخلاق قابلة للتبدیل والتغییر
والظاهر خلافه کما یدل علیه قوله علیه الصلوة والسلام الناس معادن
کمعادن الذهب والفضة خیارکم فی الجاهلیة خیارکم فی الاسلام ویروی
عنه علیه الصلاة والسلام ایضا اذا سمعتم بجبل زال عن مکانه فصدقوا
واذا سمعتم برجل زال عن خلقه فلا تصدقوا فانه سیعود الی ما جبل علیه وقوله
عز وجل الا ابلیس کان من الجن ففسق عن امر ربه ناظر الیه ایضا وایضا
الاخلاق تابعة للمزاج والمزاج غیر قابل للتبدیل بحیث یخرج عن عرضه
وایضا السیرة تقابل الصورة وهی لا تتغیر والجواب ان الخلق ملکة تصدر بها
عن النفس افعال بسهولة من غیر فکر ورویة والملکة کیفیة راسخة فی النفس
لا تزول بسرعة وهی قسمان احدهما طبیعیة والاخر عادیة اما الاولی فهی
ان یکون مزاج الشخص فی اصل الفطرة مستعدا لکیفیة خاصة کامنة فیه
بحیث یتکیف بها بادنی سبب کالمزاج الحار الیابس بالقیاس الی الغضب والحار
الرطب بالقیاس الی الشهوة والبارد الرطب بالنسبة الی النسیان والبارد الیابس
بالنسبة الی البلادة واما العادیة فهی ان یزاول فی الابتداء فعلا باختیار
وبتکرر والتمرن علیه تصیر ملکة حتی یصدر عنه الفعل بسهولة من غیر رویة
ففائدة هذا العلم بالقیاس الی الاولی ابراز ما کان کامنا فی النفس بالقوة
الی الثانیة تحصیلها والی هذا یشیر ما روی عن النبی صلی الله تعالی علیه وسلم
بعثت لاتمم مکارم الاخلاق ولهذا قیل ان الشریعة المصطفویة
قد قضت الوطر عن اقسام الحکمة العملیة علی
اکمل وجه واتم تفصیل

مؤلف

مؤلف کتاب گوید کتبیکه در علم اخلاق نوشته شده پس از تصانیف دانشمندان شاء الله و رحمة الله در اینجا اسامی چهار ده تا از آنها نوشته میشود

کتاب جامع الاخلاق عربی	کتاب اخلاق الاشراف التجارب الاسرار عربی	کتاب احیاء العلوم عربی
کتاب محجة البیضاء عربی	کتاب جامع السعادات عربی	کتاب کیمیای سعادت فارسی
کتاب اخلاق ناصری فارسی	کتاب معراج السعادة فارسی	کتاب تحفة الملوک فارسی	کتاب اخلاق محسنی فارسی

کتاب [illegible] منظوم فارسی مربوط است بعلم اخلاق کتاب کلیات شیخ نثر و منظوم فارسی [illegible] و احادیث و روایاتیکه ماخذ علم اخلاق میباشد در جمله از کتب ثبت و ضبط است از جمله کتاب عقل و علم و کتاب ایمان و کفر و کتاب عشرت از اصول کافی از جمله جلد اول از کتاب بحار الانوار مرحوم مجلسی علیه الرحمة از جمله مجلد شانزدهم کتاب بحار الانوار و آن جلد از کتاب بحار الانوار در اول هر جلد نوشته شده که این کتاب جلد شانزدهم از بحار الانوار است و در هر دو جلد اخبار و روایات علم اخلاق ثبت شده است و بعضی تکرار در فصل دوم و سیم و ششم فصل کتاب ضبط شده که آن فصل مرحوم مجلسی علیه الرحمة اشاره نموده بآنجا رجوع نمایند تا معلوم شود آن کتاب ضمیمه جلد اول و جلد دوم کتاب بحار الانوار بطبع رسیده از جمله ابواب احکام عشرت در سفر و حضر از کتاب وسائل الشیعه و از کتاب مستدرک الوسائل از جمله ابواب جهاد نفس و ما یناسبه از کتاب جهاد وسائل الشیعه و کتاب مستدرک الوسائل و مابین دو السنت که خوانند دعای بسیار از آنجا و هم چنین دعای صحیفه سجادیه که دعای مکارم الاخلاق و کتاب حلیة المتقین و کتاب جمال الصالحین و کتاب منهاج العارفین برد و فائده بواسطه رجوع کردن بآن کتب سابقة الذکر اشتغال دارند بر همه [illegible] اخلاق [illegible] مهم است چون معلوم شد که اخلاق رذیله و متصف شدن باخلاق حمیده و اصول مکارم اخلاق ده صفت است بدانکه شیعیان دو نوع از امیر المؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام کال

اهتمام را بنمائید در اتصاف بآنها یقین [۱] قناعت [۲] صبر [۳] شکر [۴] حلم [۵] حسن خلق [۶] سخاوت [۷] غیرت [۸] شجاعت [۹] مروت [۱۰] یعنی مردانگی حضرت امام جعفر صادق علیه السلام فرمودند بدرستیکه خدای تعالی مخصوص فرموده پیغمبر خود صلی الله علیه و آله را باین اخلاق پسندیده که نزد شما امت امتحان نمائید خود را پس اگر آن ده صفت پسندیده در شما هست حمد کنید خدا را و رغبت نمائید در اینکه آن صفات در شما ترقی نمائید

و بهترین کتب اخلاق فارسی کتاب معراج السعادة تالیف مرحوم حاجی ملا احمد نراقی است که نظرش در آن کتاب بمطالب کتاب جامع السعادات عربی والد ماجدش مرحوم آخوند ملا مهدی نراقی بوده و بمنزله ترجمه آن کتاب مستطاب لازم است و خوبست و اطلاع خلق عالم و نفوس کره ارض فهرست مختصر آن کتاب بذکر فصول مگر سه فصل از آنها در اینجا مرقوم شود فنقول کتاب معراج السعادة مشتمل است بر چهار باب و در جمله از نسخ پنج باب نوشته شده سهو است

باب اول در بیان بعضی از مقدمات از بیان آلات نفس منفعت فضائل اخلاق و مذمت رذائل آن باب دوم در سبب انحراف اخلاق از طریق پسندیده و حصول اخلاق ذمیمه و بیان قوای نفس انسانی باب سیم در بیان محافظت اخلاق حمیده از بیرون رفتن از حد اعتدال و معالجات کلیه در رد الرذائل از اخلاق و احوال از آنچه تخصیص ندارد به بعضی صفات و اعمال و آنچه متعلق است باین سئوال باب چهارم در تفصیل انواع اخلاق و بیان شرافت فضائل و کیفیت اکتساب هر یک و شرح مفاسد رذائل و بیان معالجه خصوصیات هر یک

از انها و مشتمل است بر پنج مقام **مقام اول** در بیان امور متعلق است بقوه
عاقله و آن عبارتست از علم **مقام دویم** در بیان رذایل و
فضایل که متعلق است بقوه عاقله و مشتمل است بر دو مطلب **مطلب اول**
در بیان دو جنس رذیله و ضد آنها و در آن دو فایده است یعنی در
آخر مطلب این دو فایده ذکر میشود **فایده اولی** ذکر آداب شروط
تعلیم و تعلم **فایده ثانیه** ذکر تفاوت علوم در شرافت و تحصیل کردن
تحصیل **مطلب دویم** در بیان سایر انواع رذائل که از دو جنس
مذکور یعنی جربزه و جهل بسیط ناشی میشوند و از متعلقات قوه عاقله اند و آن
پنج صفت رذیله است جهل مرکب شک حیرت شرک وساوس شیطانیه
مکر و حیله **مقام سیم** در بیان اخلاق متعلقه بقوه غضبیه است
و آن بیست و یک صفتست خوف ایمن بودن از مکر خدا یاس از روح الله
ضعف نفس سستی از دنائت همت بی غیرتی و بی حمیتی عجلت و شتابکاری
سوء ظن بدگمانی غضب در صدد انتقام بودن غلظت و درشتی کج خلقی
عداوت و دشمنی عجب کبر افتخار بغی تزکیه نفس عصبیت کتمان
حق قساوت قلب و سخت دلی **مقام چهارم** در شرح ملکات متعلقه
بقوه شهویه و در آن دو مطلب است **مطلب اول** در بیان دو جنس صفات
خبیثه متعلقه بقوه شهویه و ضد آنها و در آن سه فصل است **فصل
اول** در بیان شره که طرف افراط قوه شهویه است **فصل دویم**
در بیان خمود که طرف تفریط قوه شهویه است **فصل سیم**
در بیان عفت که ضد این دو صفت است
که ذکر شد و بعد و فصل ...
مطلب دویم

از صفات

علم دین

در بیان سایر صفاتی که متعلق بقوه شهویه اند و از دو جنس مذکور ناشی میشوند
و اهانه صفت اند محبت دنیا غنا و بی نیازی حرص طمع بخل
مال حرام خوردن خیانت خوض در باطل تکلم بما لا یعنی و سخنان بیفایده گفتن
مقام پنجم در بیان صفاتی است که متعلق است بدو قوه عاقله
و غضبیه و شهویه یا دو قوه از این سه قوه اند رذائل و آن زیاده از سی و
سه صفت اند حسد اهانت بندگان خدا ظلم ترک اعانت مسلمین
مسامحه کردن در امر بمعروف و نهی از منکر دوری کردن از برادر مؤمن
قطع رحم عقوق والدین عیب جوئی مردم کردن و در صدد تجسس عورات ایشان بودن
فاش کردن راز سخن چینی و نمامی کردن افساد میان مردم شماتت کردن
جدال و مخاصمه سخریه مزاح غیبت کردن دروغ گفتن محبت جاه و شهرت
محبت مدح و ثنا و کراهت مذمت ریاء نفاق غرور طول امل
گناه کاری و اصرار بر معاصی فراموشی از اعمال خود و غفلت از محاسبه آنها
کراهت سخط بر وارادات الهیه حزن و اندوه بی اعتمادی در امور خود بر پروردگار ۳۲
یا کم اعتمادی با او و اطمینان و خاطرجمعی بوسائل و وسائط کفران نعمت جزع بیتابی
فسق ضد فسق اطاعت و بندگی خداست و در این مقام هفت مقصد ذکر
میشود **مقصد اول** در طهارت و نظافت **مقصد دویم**
در بیان بعض از آداب باطنیه نماز **مقصد سیم** در بعضی از آداب
باطنیه روزه و دعاء **مقصد چهارم** در بعضی از آداب و شرایط
تلاوت قرآن **مقصد پنجم** در شمه از آداب زکوة **مقصد ششم**
در بعضی از آداب حج **مقصد هفتم** در اشاره به بعضی
از آداب زیارت مشاهد مشرفه

مؤلف کتاب گوید مثل تهذیب اخلاق مثل پول است که
مایه بدست آوردن هرچیز است از اشیاء نفیسه واشیاء غیر نفیسه از
برای بدست آوردن جواهر پول لازم است واز برای بدست آوردن هیزم و آجر
هم پول لازم است بدست آوردن اوضاع ومتاع دنیویه که پاینده نیست و
سبب خسران در آخرت و بمنزله هیزم میباشد تهذیب اخلاق
در یکدرجه لازم است و بدست آوردن دین و آخرت که پاینده است
و بمنزله جواهر است در یکدرجه تهذیب اخلاق لازم است

همچنین از برای

هم

تمام بوده دولت اروپا که از دولت ایران بحسب بنا از همه پیش افتاده اند اگرچه بر حسب ظاهر از آن بابت است که تکمیل کرده اند علوم طبیعی و ریاضی را لکن در باطن بواسطه تهذیب اخلاق میباشد

از جمله دولت آسیا دولت ژاپون است که ... چین این دولت با قلت جمعیت که بوده و میلو کرور بیش نبود در چند سال قبل چنان جنگ کردن مضمحل نمودند دولت روس را از قوت و بازو جمعیت را که در هیچ تاریخ مانند آن از برای آن ننوشته اند و کسی چنین جنگی یاد نداد

و در اواخر السنه اتفاق افتاده که این اقبال و غلبه بواسطه تکمیل صنایع بدیعه آنها بود بر حسب ظاهر این کلام راست و درست است لکن در باطن بواسطه آن بوده که اهالی آن دولت بهتر و بیشتر از اهل دول دیگر کره ارض تهذیب اخلاق نبوی نموده اند **مؤلف کتاب گوید**

اگر ما اهل مملکت ایران که تمام الامر شد وند و شیعه
و دوستان حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابیطالب علیه السلام
میباشیم درست آنطور که شاید و باید
اندوی کتب اخلاق

تهذیب اخلاق نمائیم خدا با ما اهل دین حق و مذهب درست حتما لطفها خواهد نمود

جز بعد خاک امیر چون مجنون کند ٭ مرهم ما را صبا او تا چو نکند

شیخ مصلح الدین

ای کریمی که از خزانه غیب ٭ گبر و ترسا وظیفه خور داری

دوستان را کجا کنی محروم
تو که با دشمنان نظر داری

ای خدای کریم رحیم ما شیعیان کمال امیدواری داریم برحمت واسعه خود مفتخر فرمود
در آیه ۱۵۵ از سوره اعراف ورحمتی وسعت کل شیء فساکتبها للذین
یتقون ویؤتون الزکوة والذین هم بآیاتنا
یؤمنون

یعنی رحمت من که خداوند عالمم فرا گرفته هر چیز برا این بوداست که حتم و لازم میکنم
آنرا از برای کسانیکه تقوی را پیشه خود قرار میدهند و زکوة میدهند واز برای
کسانیکه بآیات ما یقین مینمایند ومن اصدق من الله قیلا ومن اصدق من الله
حدیثا آری کیست راستگوتر از خدا بخواست تو ای خدا ما بعد از این تقوی را
پیشه خود قرار میدهیم و زکوة خود را ادا می نمائیم و بآیات تو مؤمن میشویم

مختصر کتابی مسمی بشمس طالع

در مواسات با ابناء جنس و اخلاق نیک و سایر امور راجعه بمملکت ژاپون
بفارسی نوشته شده خوبست اهل ایران آن کتاب را بدست آورده بخوانند
و مطالعه نمایند تا صدق این بیان بر ایشان معلوم و واضح
شود لازم است فهرست کتاب شمس طالع
از برای تشویق مردم بخواندن آن کتاب
در اینجا مرقوم شود

شیعیان ایران و غیر ایران

منقول که کتاب شمس طالع مشتمل است بر مقدمه و ٢٣ عنوان

باین ترتیب

بیان مختصر در بیان غریبه شیعه بتهذیب اخلاق بنوعی که در خبر است

خلاق عالم جل جلاله و عم نواله قرار داده که هر کسیکه راسخ شد امری در دلش و باطنش همان امر در عالم خارج از برای او میسر شد و اتفاق می افتد اگر راسخ شد و قوت گرفت در دلش کارهائیکه از دچار شدن با آنها خائف است و میترسد همان کارها از برایش اتفاق می افتد مثلاً شخصی وسواس است در امر طهارت و نجاست مخصوصاً پوستش از برایش نجاستکاری اتفاق می افتد مثل آنکه دستش میبرد و نجس میشود با آمدن خون و در مستراح ترشح بول و آب نجس باو میشود در کوچه زیر کل سک که نجس العین است در حالت دویدن کل باو میپاشد و هکذا وسواس در هر امر و برسد هر امر که راسخ شد در دل همین طور است تخصیص بامر طهارت و نجاست ندارد و مثال بی اندازه است از برای بیان توضیح این قاعده که اگر بیان کنیم (مثنوی هفتاد من کاغذ شود) بلکه اگر امر بدی هم در دل راسخ نباشد عارض باشد باز شخص دچار امور ناملایم میشود مثلاً اول صبح شخص بجهتی از جها او قاتش تلخ میشود و تغیر میکند بد میگوید در خانه بعضی از اهل خانه از خانه که بیرون می آید غالباً تا شب از جهاتی شما براو بد میگذرد و بدیها از برایش اتفاق می افتد و اگر راسخ شد در دلش کارهائیکه با آنها کمال میل را دارد همان کارها غالباً از برایش اتفاق می افتد تمام اشخاصیکه در دنیا در عداد خوش بختها محسوب میشوند خاکان ما طلا امور اتفاقی از ملایمات در دلشان

راسخ شده که در خارج از برای ایشان همان امور اتفاق می‌افتد مثلاً
در امر باطل فلان حاکم یا فلان نایب حکومت در دلش راسخ شده دخل کردن
و نان خوردن از ممر حرام حکومتی یا نایبی حکومت و بهمرو جای خودش در کمال
استقلال لکن در باطن دلش بطور رسوخ خواهان آن امور نیست که سبب
دخل نمودن اوست از اتفاق افتادن امور در شهر همان طور میشود
مثل اینکه نزاعها و فتنه‌ها و فسادها میشود در شهر پس اشخاص مغلوب
شده و شکست خورده میروند نزد حکومت و گاهی نزد خود نایب از جانب
حکومت و بکمال سهلی حاکم و نایب حکومت بدخل حرام خود میرسند و فی امثال
بسیار است از برای این قاعدهٔ مذکوره که بحد و حصر نمیاید که اگر نوشته شود
مثنوی هفتاد من کاغذ شود و از این مثال در امر باطل امر حق نیز معلوم
میشود آب کم جو تشنگی آور بدست تا بجوشد آبت از بالا و پست
خالص میگویم شیعیان ایران و غیر ایران که این همه بر آنها از
بابت بد میگذرد و مبتلا بوده و هستند ببلاهای جسمی و ابتلاآت روحانی
والله العلی الغالب همه بواسطهٔ بدی اخلاق آنهاست که در باطن
دو حسادت رسوخ نموده قسم اگر اخلاق باطن خود را نیکو نمایند بطور
رسوخ نماید در عروق و رگهای ایشان از روی این کتب سابقة الذکر خاصه
کتاب معراج السعادة بکمال آسودگی دلشان خواهان ملایمات طبع
مرضی خدا و رسول میشود و بخواهش خلاق عالم
بکمال سهلی بدون زحمت زیاد بلکه بدون اندک زحمت
ملایمات و آسایش و رحمتهای حضرت پروردگار
میاید بسمت ایشان

من آنچه شرط بلاغ است با تو میگویم	تو خواه از سخنم پند گیر خواه ملال

نشسته
که دلش میخواهد

راقم حروف سبط المرحوم الحاج میرزا مسیح علی بن محمد جعفر الشهیر اگر بعد از کسانی که
منتفع میشوند از مرقومات و مسطورات این صفحات و ورقات مستدعی میباشم که در
هر روز علیحده و هر شب علیحده روح والدین ماجد مرحوم را علیحده و روح جدامی مبرور را
علیحده و روح والدهٔ مرحومه را علیحده بفرستادن سه صلوات و خواندن سورهٔ
فاتحة الکتاب سه سورهٔ توحید با شرکت چهارده معصوم پاک علیهم السلام یاد و شاد نمایند
و همچنین خواهشمندم از مترددین در صحن نجف اشرف لاسیما اهل طهران که مخصوصاً
مقابل در حجرهٔ که والد و جدامی در آنجا مدفونند ایستاده دو صلوات بفرستند و فاتحه
و سورهٔ توحید بخوانند از برای هر یک از آنها ایضاً با شرکت چهارده معصوم پاک علیهم السلام بجا
و حجرهٔ که مدفن ایشان است حجره‌ایست متصل به سلطانی که از در وارد صحن مطهر
شوند سمت دست راست واقع است و آن حجره آخر حجره‌ایست از حجرات رو به مشرق آن صحن شریف خدا
بیاید اگر اثری است از بیانات مسطوره در این کتاب در قلوب مستعدین بهدی
خواست خدا و توجهات حضرات چهارده معصوم پاک علیهم السلام سیما حضرت حجة بن الحسن عجل الله
تعالی فرجه از باطن صفای ایشان است نفر عالم ربانی بیست چند مدخلیت و ربطی بنویسند
کتاب ندارد اعلی الله مقامهما و نور مضجعهما و جزاهما عن الاسلام خیرا و امیدوارم
که این مجرم عاصی و بسیار را هم در ماه رمضان سیما خاصه در اوقات نماز شب و اسحار دعوات
در حال حیوة از دعای خیر و بعد از ممات بطلب مغفرت فراموش نکنند از کمال
حمق و بی عقلی و سفاهت و نادانی و لوحی است که کسی بواسطهٔ اشتهار و علو
شدن این مختصر کتاب در بین خلق و یا بسبب منتفع شدن از
اعمال مسطورهٔ در آنها توقع و یا اظهار ارادت و
اخلاص با این مسود اوراق نماید بلکه
باید توجه خود را بخدا و
اظهار

خفض جناح و هضم نفس از لطف مؤلف کتاب

ارادت و اخلاص خود را نسبت بمحمد و آل محمد علیهم الصلوة والسلام
قرار دهند و ما النصر الا من عند الله العزیز الحکیم شعر

در پس آینه طوطی صفتم داشته اند ::: آنچه استاد ازل گفت بگو میگویم

و ما رمیت اذ رمیت ولکن الله رمی

گرچه تیر از کمان همی گذرد	از کماندار بیند اهل خرد

برهمه معلوم است که طوطی و کمان را لیاقت و شأنی از چنین
نیست و خوش آن جود الهی میباشد نظیر وجود
نسبت بوجود اسم و فعل

الحمد لله الذی یرفع المستضعفین و یضع المستکبرین قال رسول الله صلی الله علیه و آله من تواضع لله رفعه الله و من تکبر خفضه الله و قال ایضا ان التواضع لا یزید العبد الا رفعة فتواضعوا یرفعکم الله و قال الصادق علیه السلام ان فی السماء ملکین موکلین بالعباد فمن تواضع لله رفعاه و من تکبر وضعاه

یکی قطره باران ز ابری چکید	خجل شد چو پهنای دریا بدید
که جائی که دریاست من کیستم	گر او هست حقا که من نیستم
چو خود را بچشم حقارت بدید	صدف در کنارش بجان پرورید
سپهرش بجائی رسانید کار	که شد نامور لؤلؤ شاهوار
بلندی از آن یافت کو پست شد	در نیستی کوفت تا هست شد

ایها الناظر العامل بما فی الکتاب

در مقامی که صدارت بفقیران بخشند	چشم دارم که بجاه از همه افزون باشی
تاج شاهی طلبی گوهر ذاتی بنما	ور خود از گوهر جمشید و فریدون باشی
ره منزل لیلی که خطرهاست بجان	شرط اول قدم آنست که مجنون باشی
کاندران وقت تو در خواب [illegible]	کی دوی ره نگر [illegible] چگونه باشی

والله تعالی الغالب

نقطه عشق نمودم بتو هان سهو مکن ::: ور نه چون بنگری از دایره بیرون باشی

والسلام علی من اتبع الهدی

اللهم بحق

دعا در خصوص مقبول شدن این کتاب نزد خواص و عوام

اللهم بحق محمد و علی و فاطمة و الحسن و الحسین و علی بن الحسین و محمد بن علی و جعفر بن محمد و موسی بن جعفر و علی بن موسی و محمد بن علی و علی بن محمد و الحسن بن علی و الحجة بن الحسن اسئلك ان تصلی علی محمد و آل محمد و ان تجعل هذه الصفحات و الاوراق مشهورة بین الناس اشهر من الشمس فی رابعة النهار آمین یا رب العالمین

یا رب یا رب بکریمی تو	بصفات کمال رحیمی تو
یا رب بنبی و وصی و بتول	یا رب یا رب بدو سبط رسول
یا رب بعبادات زین عباد	بزهادت باقر علم رشاد
یا رب یا رب بحق صادق	بحق موسی بحق ناطق
یا رب یا رب برضا شه دین	آن ثامن و ضامن اهل یقین
یا رب بتقی و مقاماتش	یا رب بنقی و کراماتش
یا رب بحسن شه بحر و بر	بهدایت مهدی دین پرور
یا رب بکرامت اهل صفا	بهدایت پیش روان وفا
کن نامه نامی بنیك اثر	تا ورد زبان [illegible] خبر
پیوسته خجسته بیاش کن	مقبول خواص و عوامش کن

ان ارید الا الاصلاح ما استطعت و ما توفیقی الا بالله علیه توکلت و الیه انیب سند عاء از اهل تمیز و دانش نسبت که اگر در عبارات این کتاب زیاده و نقصان و یا تکرار و یا تعقید و یا خلاف ترتیب و یا بیان غیر مانوسی ملاحظه نمودند طعن [illegible] نزده بلکه در اصلاح نمایند اجرهم علی الله ان اقدموا علی هذا الامر قد تم

تحریر هذا المختصر علی ید قلم العبد الجانی الفانی علی بن محمد جعفر الطهرانی فی یوم الاحد التاسع و العشرین من شهر شعبان المعظم من السنة الثالثة و العشرین بعد ثلث مائة و الف من الهجرة النبویة علی مهاجرها الاف ثناء و تحیة

سنه ۱۳۲۳

فهرست مطالب کتاب اکسیر آل محمد علیهم السلام

خاتمه کتاب

نائل شدن

تاریخ

فهرست مطالبی که بر سبیل تفرقه نوشته شده در ذیل کتاب زهد تقوای آل محمد صلی الله علیهم و در متن کتاب مرقوم شده

۷ از دولت

چشم دل باز کن که جان بینی — آنچه نادیدنیست آن بینی
گر باقلیم عشق رو آری — همه آفاق گلستان بینی
بر همه اهل آن زمین بمراد — گردش دور آسمان بینی
آنچه بینی دلت همان خواهد — وانچه خواهد دلت همان بینی
بی سر و پا گدای آنجا را — سر ز ملک جهان گران بینی
هم در آن پا برهنه جمعی را — پای بر فرق فرقدان بینی
هم در آن سر برهنه قومی را — بر سر از عرش سایبان بینی
دل هر ذره که بشکافی — آفتابیش در میان بینی
هر چه داری اگر بعشق دهی — کافرم گر جوی زیان بینی
جان گدازی اگر باتش عشق — عشق را کیمیای جان بینی
از مضیق جهات درگذری — وسعت ملک لامکان بینی
آنچه نشنیده گوش آن شنوی — آنچه نادیده چشم آن بینی
تا بجائی رساندت که یکی — از جهان و جهانیان بینی
با یکی عشق ورز از دل و جان — تا بعین الیقین عیان بینی

وهو الله الاله الواحد الاحد الصمد الاول الاخر السميع البصير القدير القاهر العلى الاعلى الباقى البديع البارى الاكرم الظاهر الباطن الحى الحكيم العليم الحليم الحفيظ الحق الحسيب الحميد الحفى الرب الرحمن الرحيم الذارى الرازق الرقيب الرؤف الرائى السلام المؤمن المهيمن العزيز الجبار المتكبر السيد السبوح الشهيد الصادق الصانع الطاهر العدل العفو الغفور الغنى الغياث الفاطر الفرد الفتاح الفالق

القديم الملك القدوس القوى القريب القيوم القابض الباسط قاضى الحاجات المجيد الولى المنان المحيط المبين المقيت المصور الكريم الكبير الكافى كاشف الضر الوتر النور الوهاب الناصر الواسع الودود الهادى الوفى الوكيل
الوارث البر الباعث التواب الجليل الجواد
الخبير الخالق خير الناصرين الديان
الشكور العظيم اللطيف
الشافى

الا يا اهل كرة الارض اعلموا ان الله تعالى شانه مع هذه الصفات معكم اينما كنتم ولكن لا تعلمون وران على قلوبكم ما كنتم تكسبون يعلم ما تفعلون اقرب اليكم من حبل الوريد عليم بما فى صدوركم لا تدركه الابصار وهو يدرك الابصار وهو اللطيف الخبير

یار نزدیکتر از من بمن است — وین عجب‌تر که من از وی دورم
این سخن با که توان گفت که او — در کنار من و من مهجورم

ودليل و علامت از براى بودن خدا با هر چيز و با همه خلق از اولاد آدم و مطلع بودنش از سرائر و خطرات قلبيه تمام مردم اين است از آن بابت كه خوش ندارد خدا قلب خوشحال را و عجب بعلم و عجب بعبادت و طاعت و عجب بورع و تقوى و صبر و شكر و شجاعت و سخاوت و غير اينها از صفات كامله نفسانيه را و همچنين عجب بحسب و نسب و عجب بحسن و جمال و جود و عجب بمال و عجب بقوت و قدرت و عجب بجاه و منصب و حكومت و امارت و قرب بسلطان و كثرت اعوان و انصار از اولاد و خويشان و خدمه و غلمان و قبيله و عشيره را

وهمچنین عجب بعقل وزیرکی وعجب بکمالات وصناعات ظاهره را
چون فرح وانبساطی جدید عارض شود شخص را بواسطهٔ یکی از امور
مفرحه مسطوره وغیر مسطوره از جانب خلاق عالم جل شانه همان وقت و
درکمال سرعت بدون تاخیر آنی از آنات مثل سرعت حرکت قوهٔ تلگراف و
قوهٔ تلفون وسرعت حرکت برق وسرعت حرکت گلوله از تفنگ بسمت هدف
بعد از حرکت دادن ماشه اثر فی الفور تاماً لایجی واقع میشود در اضافات
شخص بلکه در اضافات دیگری در حضور این شخص بلغزش و عطسه
وشکستن رگی و فرار معده و اختلاج عضوی و خارش
بدنی و افتادن چیزی از دست وغیر بست و بلند
شدن صدای منکری وبهم خوردن درهای و
دست بریدن قلمی و پاره شدن پارچه لباسی
وشکستن ظرفی و سوختن فرشی ولباسی و
افتادن غلتیدن و زمین خوردن طفلی
وامثال این از توالی ...

پیش خود این سخن همیگویم	بلکه از کرده کار میبینم

قال الله تبارک وتعالی فی ثلثة مواضع من محکم کتابه الکریم ومبرم خطابه
العظیم لاتفرح ان الله لایحب الفرحین وما اصابکم من
مصیبة فبما کسبت ایدیکم ویعفوا عن کثیر واعلموا
ان الله یعلم ما فی انفسکم فاحذروه
واعلموا ان الله غفور
حلیم

قال الله تبارک وتعالی فی الآیة الثامن منه

سورة المجادلة

الم تر ان الله یعلم ما فی السموات وما فی الارض ما یکون من نجوی ثلثة
الا هو رابعهم ولا خمسة الا هو سادسهم ولا ادنی من ذلک
ولا اکثر الا هو معهم اینما کانوا ثم ینبئهم بما عملوا
یوم القیمة ان الله بکل شیء
علیم

سالها دل طلب جام جم از ما میکرد	آنچه خود داشت ز بیگانه تمنا میکرد
گوهری کز صدف کون و مکان بیرون بود	طلب از گمشدگان لب دریا میکرد
بیدلی در همه احوال خدا با او بود	او نمیدیدش و از دور خدایا میکرد
اینهمه شعبدهها عقل که میکرد آنجا	سامری پیش عصا و ید بیضا میکرد

فیض روح القدس ار باز مدد فرماید
دیگران هم بکنند آنچه مسیحا میکرد

قال الله تعالی فی الآیة التاسعة والثلثین والمائة من سورة الاعراف

ولما جاء موسی لمیقاتنا وکلمه ربه قال رب ارنی انظر الیک قال لن ترانی
ولکن انظر الی الجبل فان استقر مکانه فسوف ترانی فلما تجلی ربه للجبل
جعله دکا وخر موسی صعقا فلما افاق قال سبحانک
تبت الیک وانا اول
المؤمنین

ای درد توام درمان در بستر ناکامی	وی یاد توام مونس در گوشهٔ تنهایی

مشتاقی و مهجوری دور از تو چنانم کرد
کز دست بخواهد شد پایان شکیبایی

دردا این قسمت ما نقطهٔ پرگار است … فکر خود و رای خود در عالم رندی نیست

لطف آنچه تو اندیشی حکم آنچه تو فرمائی … کفر است درین مذهب خود بینی و خود رائی

یا رب بکه بتوان گفت این نکته که در عالم … رخساره بکس ننمود آن شاهد هرجائی

قال سهل بن عبد الله التستری قال لی خالی محمد بن سوار الا تذکر الله الذی خلقک فقلت له کیف اذکره فقال قل بقلبک عند تقلبک فی ثیابک ثلث مرات من غیر ان تحرک به لسانک الله معی الله ناظر الی الله شاهدی فقلت ذلک لیالی ثم اعلمته فقال قلها فی کل لیلة سبع مرات فقلت ذلک ثم اعلمته فقال قلها فی کل لیلة احدی عشر مرة فقلت ذلک فوقع فی قلبی حلاوة فلما کان بعد سنة قال لی خالی احفظ ما علمتک ودم علیه الی ان تدخل القبر فانه ینفعک فی الدنیا والاخرة فلم ازل علی ذلک سنین فوجدت لها حلاوة فی سری ثم قال لی خالی یوما یا سهل من کان الله معه وهو ناظر الیه وشاهده یعصیه ایاک والمعصیة

قال الله تبارک وتعالی فی اواخر سورة الاعراف

وَاذْکُرْ رَبَّکَ فِی نَفْسِکَ تَضَرُّعاً وَخِیفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ وَلَا تَکُنْ مِنَ الْغَافِلِینَ

فی الخطبة الاولی من خطب الباب الاول من الابواب الثلثة من کتاب نهج البلاغة **قال امیر المؤمنین** ورئیس الموحدین علی بن ابی طالب علیه السلام اول الدین معرفته وکمال معرفته التصدیق به وکمال التصدیق به توحیده وکمال توحیده الاخلاص له وکمال الاخلاص له نفی الصفات عنه لشهادة کل صفة

انها غیر الموصوف وشهادة کل موصوف انه غیر الصفة فمن وصف الله سبحانه فقد قرنه ومن قرنه فقد ثناه ومن ثناه فقد جزاه ومن جزاه فقد جهله ومن جهله فقد اشار الیه ومن اشار الیه فقد حده ومن حده فقد عده ومن قال فیم فقد ضمنه ومن قال علام فقد اخلی منه کائن لا عن حدث موجود لا عن عدم مع کل شیء لا بمقارنة وغیر کل شیء لا بمزایلة فاعل لا بمعنی الحرکات والالة بصیر اذ لا منظور الیه من خلقه متوحد اذ لا سکن یستانس به ولا یستوحش لفقده

فردوسی گوید

جهان را بلندی و پستی توئی … ندانم چه هر چه هستی توئی

کتب السید الداماد الی جناب الشیخ بهاء الدین العاملی علیهما الرحمة بلسان الفارسیة

ای بیرده حقیقت ایمان سخا … گوئی که خدا بود دگر هیچ نبود

در ره مشکل آنچه فرمودی ما … چون هیچ نبود پس کجا بود خدا

فاجابه الشیخ ره

ای صاحب مسئله تو بشنو از ما … تحقیق بدان که لامکانست خدا

خواهی که ترا کشف شود این معنی … جان در تن تو بگو کجا دارد جا

قال امیر المؤمنین علیه السلام من عرف نفسه فقد عرف ربه

مؤلف گوید این فرمایش آنحضرت سلام الله علیه چند معنی دارد یکی آنکه چنانچه معرفت نفس ناطقه بر وجه کنه از برای شخص ممکن نیست هم چنین از برای او معرفت کنه ذات خدا هم ممکن نیست دوم بمعنی هر که صفات نفس ناطقه را شناخت صفات خدا را هم می شناسد زیرا که نفس ناطقه صفاتش مانند صفات

خدا ست وتمام خلق عالم واهل کرهٔ ارض از این امر مطّلع نبوده ونمیباشند
الّا من شاء ونَدرٌ من الاولیاء الموحّدین المخلصین مثل آنکه هر فردی از افراد
مردم موضوعٌ عنه از برای علم تشریح بدن که در کتابهای طب الی ماشاءالله مدوّن است
وخبر واطّلاع از آن علم ندارند مگر قلیلی از مردم روی کرهٔ ارض که اطبّاء باشند
وشاید انشاءالله کم کم بعد از انتشار این کتاب اکسیر الحمد ونزهة بنوع آل
محمّد علیهم السلم در روی کرهٔ ارض اهل عالم بواسطهٔ دیدن اصناف شرح صفات نفوس را
شناختند بدان واسطه خداشناس شوند سیّم یعنی چنانچه نفس ناطقه در عالم
صغیر در همه جای بدن وبا هر جزء جزء آن هست ودیده نمیشود مگر آثار او وقابل
اشارهٔ حسیّه نیست تا بتوان اشاره باو نمود همچنین خدا هم در عالم کبیر از عرش
تا فرش با هر جزء جزء آنها هست ودیده نمیشود مگر آثار او
وقابل اشارهٔ حسیّه نیست تا بتوان
اشاره باو نمود

في اوّل قافية الرّاء من الدّيوان المنسوب الى امير المؤمنين
عليّ بن ابي طالب عليه السّلم معد ثلث ابيات
في بيان جامعيّة حقيقة الانسان واحتوائه
على الفضائل الجسمانيّة والنفسانيّة

دواؤك فيك وما تشعر — وداؤك منك وما تبصر
وتحسب انّك جرم صغير — وفيك انطوى العالم الاكبر
وانت الكتاب المبين الّذي — باحرفه يظهر المضمر
فلا حاجة لك في خارج
يخبر عنك بما سطر

ترجمة الاشعار على سبيل النظم

دوای درد تو با تست و تو نمیدانی — ز تست رنج تو و نیستی بدان بینا
تو آن کتاب خدائی که آن کتاب مبین — بحرفها که نهانها شود از آن پیدا
گمان بری که صغیر او فتاده جرم تنت — یقین بدان که درآنست عالم کبرا
نه احتیاج تو باشد بمخبر خارج
که از تو میشود القا تو را بجهر وخفا

راقم حروف علی بن محمّد جعفر عفی عنه گوید که حدیثی از اقسام نفس مناسب
میدانم که در اینجا بیان شود

فنقول

کمیل زیاد میگوید سؤال کردم امیرالمؤمنین علی علیه السّلم را از معرفت نفس
پس عرض کردم یا امیرالمؤمنین میخواهم بشناسانی بمن نفس مرا فرمود ای کمیل کدام نفس را
میخواهی بشناسانم عرض کردم ایمولای من مگر یک نفس بیشتر است فرمود ای کمیل چهار نفس است نامیهٔ نباتیّه
وحسیّهٔ حیوانیّه وناطقهٔ قدسیّه وکلیّهٔ الهیّه واز برای هر یک از این چهار نفس پنج
قوّه ودو خاصیّت است پس نامیهٔ نباتیّه از برای او پنج قوّه است ماسکه وجاذبه وهاضمه ودافعه
ومربّیه ودو خاصیّت است او را یکی زیاده ودیگری نقصان ومنبعث از کبد است وحسیّهٔ حیوانیّه از برای او پنج قوّه است
شنیدن ودیدن وبوئیدن وچشیدن ونرمی وزبری وگرمی وسردی را ادراک نمودن ودو خاصیّت است او را یکی رضا
ودیگری غضب ومنبعث از قلب صنوبری است وناطقهٔ قدسیّه از برای او پنج قوّه است فکر وذکر وعلم وحلم وآگاهی
ومنبعث از چیزی نیست وشبیه‌ترین چیزها بنفوس فلکیّه است واو را دو خاصیّت است یکی نزاهت ودیگری حکمت وکلیّهٔ
الهیّه از برای او پنج قوّه است باقی بودن در عین فانی بودن ونعمت دیدن در عین شقاوت بودن وعزّت داشتن در
ذلّت اختیار نمودن وفقیر بودن در عین بی‌نیاز بودن وصبر کردن در عین بلا داشتن ودو خاصیّت است
او را یکی رضا ودیگری تسلیم واین نفس مبدا شی از خدا ست زیرا که فرموده در آیهٔ ۲۹ از سورهٔ حجر و ۷۲ از سورهٔ ص
ونفخت فیه من روحی یعنی دمیدم در او از روح خود وبسوی خدا بر میگردد زیرا که خدا فرموده در آیهٔ ۲۷ و ۲۸
از سورهٔ الفجر یا ایّتها النفس المطمئنّة ارجعی الی ربّک راضیة مرضیّة فادخلی فی عبادی وادخلی جنّتی

چهار

این مقام پیغمبر آخرالزمان محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله است
که بمفاد آیهٔ شریفهٔ و ما ارسلناک الا کافة للناس تمام خلق کرهٔ
ارض را از این راه بسوی خداوند عالم دعوت میفرماید

باطن دنیا

ظاهر دنیا

این سالک بمقام ایقان بمفاد ان المتقین لعلی خطر عظیم از خطرگاه غرور افتاده است

این شخص

این شخص عالم زاهد متقی
ربانی است که از نزدیک بعالم
اعلی صعود نموده
علم و معرفت بالاتر
فایده میکند و خبر از عالم
نور و ثبت و حقیقت میدهد
تاریکی و ظلمت جهالت

قال الله تبارک و تعالی الله ولی الذین آمنوا یخرجهم من الظلمات الی النور والذین
کفروا اولیاؤهم الطاغوت یخرجونهم من النور الی
الظلمات اولئک اصحاب النار هم فیها خالدون

این بنیان

این بیات متعلق است بصفحه یمین روی مصور شکسته

فی قریب من ست صفحات مضت من الباب الثالث من الابواب الثلثه من کتاب نهج البلاغة المعنون بهذا العنوان **باب المختار** من حکم امیر المؤمنین

و من خبر ضرار بن ضمرة الضبابی عند دخوله علی معویة و مسألته عن امیر المؤمنین علیه السلام قال فاشهد لقد رأیته فی بعض مواقفه و قد ارخی اللیل سدوله و هو قائم فی محرابه قابض علی لحیته یتململ تململ السلیم و یبکی بکاء الحزین و یقول یا دنیا یا دنیا الیک عنی ابی تعرضت ام الی تشوقت لا حان حینک هیهات غری غیری لا حاجة لی فیک قد طلقتک ثلاثا لا رجعة فیها فعیشک قصیر و خطرک یسیر و املک حقیر آه من قلة الزاد و طول الطریق و بعد السفر و عظیم المورد

ترجمه

در قریب به شش صفحه از باب سیم از سه باب کتاب نهج البلاغه گذشته نقل است که ضرار بن ضمره ضبابی که یکی از اصحاب حضرت امیر المؤمنین امام المتقین علی بن ابی طالب علیه السلام بوده بعد از رحلت آن بزرگوار از دنیا وارد نزد معویه آمد معویه از او از حالات و اوصاف آنحضرت علیه السلام سؤال کرد در جواب گفت گواهی میدهم و بخدا قسم است که دروغ نمیگویم دیدم آن بزرگوار را در بعضی از مواضع در حالتیکه شب اطراف سرا پرده خود را در اقطار عالم فرو هشته و ظلمت آن طول و عرض جهان را فرو گرفته بود در محراب عبادت بر پا ایستاده و محاسن مبارک خود را بدست گرفته بود و بخود می پیچید مانند شخص مار گزیده و گریه میکرد مانند گریه اندوه رسیده و در آن حال رو بدنیا کرده میفرمود ای دنیا ای دنیا از من دور شو و کناره کن آیا میخواهی متعرض من شوی یا بسوی من مشرف شده نظر می نمائی که مرا

بفت خود بخوانی و فتنه مدت تو بسوی من فرا رسد و نقش وجود تو از میان عالم محو باد دور است که مرا توانی رام خود ساخت و در دام فریب خود انداخت بجز من دیگری را فریب ده چرا که من حاجتی بتو ندارم و غیر مرا دام مکر و زور بر نه که من بسوی تو میل ندارم بتحقیق که من ترا سه طلاق داده ام تا دیگر حق رجوع بتو نداشته باشم و بسوی تو میل نکنم **پس** عیش کردن با تو بسیار کوتاه است و قدر و مرتبه تو بسیار کم است و امید بتو بسیار حقیر است و بیوسته راحت تو مقرون بغم و غصه و الم است **معلوم بود**

آه از کمی توشه و درازی راه و دوری سفر آخرت و سختی گذرگاه

این بیات متعلق است بصفحه یسار از دو صفحه مصور که دیده

سزاوار است آن شخص عالم زاهد فی الله تعالی که از بلندی مقام علم و معرفت با علی صوفیه با محکم کند و خیلی عالم بوده است حقیقت میدهد بانکسیکه در چاه ظلمت جهالت معلق است جامع علوم معقول و منقول بوده و این اصناف از کتب در نزد شخص حاضر باشد از برای مطالعه تا آنکه از همه ما و هر جزو لو علی سبیل الاجمال مطلع باشد

١ کتب فقه ٢ کتب اصول فقه ٣ کتب تفسیر کتب نحو کتب صرف کتب رجال کتب احوال علما ٨ کتب تاریخ ٩ کتب ادب

١٠ کتب لغت فارسی ١١ کتب لغت عربی کتب طب کتب عرفان ١٣ کتب حکمت ١٤ کتب منطق ١٥ کتب معانی بیان و بدیع

١٦ کتب مذاهب ١٧ کتب تواریخ ١٨ کتب احادیث عربی بحار الانوار و وسایل الشیعه و مستدرک الوسائل و عوالم العلوم

٢٠ کتب احادیث فارسی ٢١ کتب مقاتل ٢٢ کتب ادعیه ٢٣ کتب عروض و قافیه ٢٤ کتب دواوین شعرا ٢٥ کتب قصص و حکایات

٢٦ کتب خواص آیات و ختوم و اسماء الله ٢٧ کتب علوم غریبه ٢٨ کتب تهذیب اخلاق ٢٩ کتب سیر و سلوک ٣٠ کتب عجایب و حیوانات

٣١ کتب اندرز و نصایح ٣٢ کتب جنگ و کشکول

٣٣ کتب جامعه مطالب از جدید و غیر جدید

اکسیر آل محمد علیهم السلام

[illegible]

تألیف احقر فانی علی بن محمد جعفر الطهرانی

مشتمل است بر آنچه خلاق سموات و ارضین اقدام نموده در نفوس خلق ذکور و اناث بر ترک و بر اعمال و مواعظ مسطوره در این صفحات در بیان علامات بر رفع و دفع فقر و فاقه و طلب غنی که بنای این مختصر بر آنها و راجع است بر تصدیق و ترویج شرع حضرت سید المرسلین و تجلیل ائمه طاهرین مذهب اثنی عشری و ظهور و دولت اسلام

قال الله تبارک و تعالی لائمه الثانیه العشر و اشهد انما انتم سول وما النصر الا من عند الله العزیز الحکیم

وکمال امیدوار است مؤلف از درگاه حضرت پروردگار جل و علا در حصول ثواب این کتاب با جمیع ثواب سبل الی علم آنها بر اکر عن النبی من سن سنه حسنه فله اجرها و اجر من عمل بها الی یوم القیامه و در ذیل همین کلمات فاصله در خصوص طلاب و در کار آنها از مخالفین و اختراع بدع و مذاهب فاسد و باطله و من سن سنه سیئه کان علیه وزرها و وزر من عمل بها الی یوم القیامه چنانچه مذکور است در جلد اول از کتاب تفسیر مجمع البیان در ذیل آیه سی و هشتم از سوره بقره و ابدا اسرائیل

و آمنوا بما انزلت مصدقا لما معکم ولا تکونوا اول کافر به ولا تشتروا بآیاتی ثمنا قلیلا و ایای فاتقون

